РІВНЕНСЬКА МІСЬКА РАДА
(восьме скликання)
Р І Ш Е Н Н Я

09 жовтня 2025 року м. Рівне № 7251

Про затвердження Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року

Відповідно до статей 25, 26, 59 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", законів України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", "Про засади державної регіональної політики", "Про стратегічну екологічну оцінку", керуючись Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року", постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки", Наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад", враховуючи Стратегію розвитку Рівненської області на період до 2027 року, схвалену розпорядженням голови Рівненської обласної державної адміністрації від 28.02.2025 № 122 та затверджену рішенням Рівненської обласної ради від 28.03.2025 № 1069, Рівненська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Стратегію розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія), що додається.
2. Затвердити План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року згідно з додатком 1.
3. Затвердити звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року згідно з додатком 2.
4. Затвердити звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року згідно з додатком 3.
5. Визнати таким, що втратило чинність рішення Рівненської міської ради від 20.10.2020 № 8134 "Про затвердження Стратегії розвитку Рівного на період до 2040 року".

6 Щорічний моніторинг та оцінку успішності реалізації Стратегії здійснює моніторингова група, утворена відповідно до розпорядження міського голови.

7. Виконавчим органам міської ради, старостам старостинських округів, підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності, громадським організаціям, що діють на території Рівненської міської територіальної громади, враховувати стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи Стратегії при розробці бюджету, програми економічного і соціального розвитку громади та цільових програм.

8. Контроль за виконанням цього рішення доручити усім постійним комісіям міської ради, секретарю міської ради Віктору Шакирзяну, а організацію його виконання – заступникам міського голови та керівникам виконавчих органів міської ради.

Секретар міської ради Віктор ШАКИРЗЯН

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Рівненської
міської ради
09.10.2025 № 7251

Стратегія розвитку
Рівненської міської територіальної громади
до 2027 року

Рівне 2025

Документ розроблено в межах діяльності проєкту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період», що впроваджується Офісом Ради Європи в Україні в межах ухваленого Плану дій для України «Стійкість, відновлення і відбудова» на 2023–2026 рр. на запит та у співпраці з Рівненською міською радою.

Погляди, викладені у документі, належать авторам і не обов'язково відображають позицію Ради Європи.

Авторський колектив:

Працівники структурних підрозділів виконавчого комітету Рівненської міської ради.

Члени стратегічного комітету для розробки Стратегії (рішення виконавчого комітету від 21 травня 2024 року № 47 «Про затвердження Положення про Стратегічний комітет із розробки Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2028 року»).

Олександр Солонтай, експерт Ради Європи, керівник ГО «Агенція відновлення та розвитку».

Юлія Гвоздович, кандидатка економічних наук, експертка Ради Європи.

Олег Дукас, експерт Ради Європи, голова ГО «Прорив-місто», ексзаступник та ексрадник міського голови Дрогобича.

Олексій Коваленко, експерт Ради Європи, член координаційної ради з питань реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд».

За експертно-методичної підтримки ГО «Форум розвитку громадянського суспільства» та загальної координації процесу розробки Управлінням з питань стратегічного розвитку та інвестицій Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради.

Керівниця проєкту Ради Європи: Дарина Соколова.

Літературна вичитка: НУВГП.

Дизайн: ТзОВ «Інсайн».

ЗМІСТ

Вступне слово	5
Вступ	6
Скорочення	10
Розділ 1. Аналітична частина	12
1.1. Загальна інформація про Рівненську громаду	13
1.2. Людський розвиток	15
1.3. Економічний розвиток	40
1.4. Просторове планування і земельні ресурси	49
1.5. Житлово-комунальне господарство та енергетична інфраструктура	51
1.6. Безпека	55
1.7. Екологія та природні ресурси	59
1.8. Міжнародні партнерства	61
1.9. Статус та бренд Рівненської громади	63
Розділ 2. Сильні, слабкі сторони, загрози та можливості для Рівненської громади, переваги, виклики та загрози	66
Розділ 3. Сценарії розвитку Рівненської громади	74
Розділ 4. Стратегічні, оперативні цілі, завдання для розвитку Рівненської громади	78
Розділ 5. Аналіз відповідності стратегії Цілям сталого розвитку ООН, Державній стратегії регіонального розвитку України, Стратегії регіонального розвитку Рівненської області	81
Розділ 6. Учасницький моніторинг та оцінка реалізації стратегії	91
Список використаних джерел	97
План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року	Додаток 1
Ключові індикативні показники досягнення цілей та виконання завдань Стратегії розвитку Рівненської громади до 2027 року	Додаток 1 (сторінка74)

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року Додаток 2

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року Додаток 3

Вступне слово

Я радий представити Вам Стратегію розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року. Повномасштабна військова агресія проти нашої країни, набуття Україною статусу країни-кандидата для вступу до Європейського Союзу та інші об'єктивні чинники зобов'язують нас внести корективи в стратегію розвитку нашої громади.

Стратегія – це дієвий інструмент, із яким необхідно узгоджувати всі дії та управлінські рішення, спрямовані на динамічний розвиток громади. Це також дозволить залучати фінансування для реалізації важливих муніципальних проєктів із державного бюджету, різноманітних європейських та світових фондів, кредитних установ і донорських організацій.

Дякую усім, хто долучився до створення Стратегії – активним жителям громади, депутатам міської ради, представникам професійних об'єднань, компаній і підприємств, установ і організацій. Окрема подяка експертам проєкту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період».

Упевнений, що Рівненська міська територіальна громада неодмінно стане ще більш комфортною для життя і ведення бізнесу, а також посяде провідне місце у відновленні нашої країни після Перемоги над ворогом.

З найкращими побажаннями,
секретар Рівненської міської ради,
виконувач обов'язків міського голови Віктор ШАКИРЗЯН

Вступ

Стратегія є одним із найважливіших документів, які затверджуються органами місцевого самоврядування, адже вона є тим містком, що веде до нового кращого майбутнього громади. Особливої актуальності розроблення стратегій набуло тепер у період воєнного стану та інтеграції до Європейського союзу, адже стратегія дає можливість спланувати ті кроки, які б допомогли громаді адаптуватися до мінливих обставин та ставати стійкішою перед новими викликами. Рішення, які закладені у стратегію, є набагато більш наповненими змістом ніж ті, які приймаються без стратегії, і передбачають досягнення вищих за рангом цілей, які ведуть до зміни стану громади. Ці рішення також базуються на аналізі даних та широкому обговоренні із різними стейкхолдерами, що зі свого боку забезпечує їм більшу обґрунтованість та підтримку у громаді. Такі рішення зазвичай є значно сильнішими за ті, які приймаються без аналізу даних та обговорень.

Відповідно до «Методичних рекомендацій» Міністерства розвитку громад та територій України при розробленні стратегій мають враховуватись територіально-орієнтований та безпековий підхід (Міністерство розвитку громад та територій України 2022, 6). Однак, на нашу думку, ці підходи мають бути доповнені ще одним, який стосується громадської участі і який має бути присутнім на всіх етапах роботи над стратегією громади. Адже тільки залучивши широке коло заінтересованих сторін та жителів, можна сформулювати широкий спектр різносторонніх пропозицій до вирішення проблем громади. Окрім того, залученість жителів сприяє формуванню у них усвідомлення приналежності до громади та заохочує їх брати відповідальність за свій внесок у життя громади (Рада Європи 2018).

Задля того, щоб підхід, який стосується громадської участі у роботі над стратегією громади, був реалізований ефективно та ґрунтувався на

максимальному залученні заінтересованих сторін, важливо, щоб він відповідав таким принципам як недискримінація та інклюзивність. Це передбачає можливість для усіх жителів (включно із менш привілейованими та найбільш уразливими) бути почутими, врахування їхньої думки. При цьому треба брати до уваги і принцип гендерної рівності. Також при роботі над стратегією має бути забезпечене дотримання принципу доступності. Тобто, використання чіткої зрозумілої усім лексики та створення відповідних можливостей для участі громадян в обговореннях наживо або онлайн із використанням різних пристроїв (Рада Європи 2017, 2-3).

Беручи до уваги згадані вище підходи, експерти проєкту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період» розділили умовно весь процес роботи над стратегією на 3 етапи. Етапи ж у свою чергу були поділені також на окремі завдання:

1) Підготовчий етап, який тривав близько 3 місяців та включав в себе:

- створення стратегічного комітету;
- дослідження громади;
- вивчення рівня життя у громаді та бачення мешканцями майбутнього громади;
- створення тематичних робочих груп при стратегічному комітеті за напрямами;
- проведення картування стейкхолдерів та складання плану залучення;
- проведення SWOT-аналізу громади;
- розробка сценаріїв розвитку, стратегічного бачення, стратегічних та оперативних цілей до стратегії.

2) Етап залучення стейкхолдерів, який тривав орієнтовно 1 місяць та включав у себе:

- підготовку дизайну залучення;
- проведення учасницьких заходів (стратегічні сесії, воркшопи тощо);
- підготовку звітів із проведених заходів.

3) Етап підготовки проєкту стратегії, що тривав близько 3 місяців та включав у себе роботу над наступними розділами стратегії:

- аналітична частина;
- сильні, слабкі сторони, загрози та можливості для розвитку громади;
- сценарії розвитку територіальної громади;
- стратегічне бачення, стратегічні та оперативні цілі й завдання;
- аналіз стратегії на відповідність Цілям сталого розвитку ООН, Державній стратегії регіонального розвитку та Регіональній стратегії розвитку;
- проведення моніторингу та оцінювання реалізації Стратегії й управління ризиками;
- список заходів для досягнення стратегічних цілей розвитку громади.

На першому етапі роботи над стратегією Рівненської громади були використані наступні методи роботи:

- історичний аналіз, аналіз документів та демографії при дослідженні громади;
- візуальний аналіз, дискурс-аналіз (медіа, інтернет-ресурси, соціальні медіа), проведення анкетування (заповнено 433 анкет, з них 82,9% – заповнено жінками, 17,1% – чоловіками);
- метод картування заінтересованих сторін через визначення їх рівнів впливу та зацікавленості (методика The Consultation Institute) при створенні тематичних робочих груп при стратегічному комітеті та при формуванні списку учасників стратегічних сесій у наступних сферах життя

громади: економіка, підприємництво та вища освіта; міжнародне співробітництво та партнерство; екологічна та енергоефективна діяльність; просторовий розвиток; безпека та правопорядок; культура, креативні індустрії та туризм; освіта; медицина та здоров'я; соціальна і ветеранська політика; громадське середовище, молодіжна політика та спорт; управління громадою, цифровізація та муніципальні сервіси. На основі результатів картування стейкхолдерів був розроблений план залучення заінтересованих сторін;

- SWOT-аналіз громади проводився під час офлайн- та онлайн-засідань окремих тематичних робочих груп відповідно до визначених попередньо сфер життя громади;
- при роботі над сценаріями розвитку громади, стратегічними та оперативними цілями використовувались раніше згадані методи анкетування, SWOT-аналізу.

На другому етапі при залученні заінтересованих сторін були застосовані наступні методи:

проведення 10 стратегічних сесій (4 із них було проведено у форматі CivicLab). Всього до даних заходів було залучено 320 учасників, з яких 140 становили чоловіки, а 180 – жінки. Загалом під час учасницьких подій було напрацьовано 727 пропозицій до заходів у стратегії.

Третій етап роботи над стратегією включав у себе:

- синтез усієї здобутої інформації внаслідок використання різноманітних методів у єдиний документ стратегії громади;
- регулярні засідання стратегічного комітету та зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування громади з метою фіналізації тексту стратегії.

Загалом до усіх учасницьких заходів (анкетування, стратегічні сесії та воркшопи) було залучено 753 особи.

Скорочення

Рівненська громада – Рівненська міська територіальна громада

РМР – Рівненська міська рада

ООН – Організація Об’єднаних Націй

ЮНІСЕФ – Дитячий фонд ООН

ЮНЕСКО – Організація Об’єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

ЄС – Європейський Союз

ВПО – внутрішньо переміщена особа

ДП – державне підприємство

КП – комунальне підприємство

КЗ – комунальний заклад

КНП – комунальне некомерційне підприємство

ОМС – орган місцевого самоврядування

КНС – каналізаційно-насосна станція

ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ЗДО/ДНЗ – заклади дошкільної освіти

ЗВО – заклад вищої освіти

ДЮСШ – дитячо-юнацька спортивна школа заклад загальної середньої освіти

ТЕЦ – теплова електростанція

ІТП – індивідуальний тепловий пункт

ЦТП – центральний тепловий пункт

МПП – міжнародний пункт пропуску

ІРЦ – інклюзивно-ресурсний центр

ТЗОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

ПДФО – податок на доходи фізичних осіб

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ОСББ – об’єднання співвласників багатоквартирних будинків

ОСН – орган самоорганізації населення

ГДК – гранично допустима концентрація

СЕС – сонячна електростанція

ПАТ – публічне акціонерне товариство

ВЦА – військово-цивільна адміністрація

СГД – суб’єкт ведення господарської діяльності

РОВКП ВКГ – Рівненське обласне виробниче комунальне підприємство водопровідно- каналізаційного господарства «Рівнеоблводоканал»

МЕГУ – ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем’янчука»

НУВГП – Національний університет водного господарства та природокористування

ВДЕ – відновлюване джерело енергії

ДСО – поліція охорони

Розділ 1. Аналітична частина

У цьому розділі зведено інформацію та результати проведеного аналізу Рівненської міської територіальної громади (далі – Рівненської громади) на основі наявних статистичних та муніципальних даних станом на 2023-2024 рік та раніше. До розділу 1 увійшла інформація, яка була надана органом місцевого самоврядування, зібрана зовнішніми експертами із публічних джерел, інформація, яка була отримана із 8-го та 9-го Муніципальних опитувань IRI (далі – муніципальне опитування) та інших проведених досліджень впродовж періоду написання стратегії, використаних для порівняльного аналізу.

Враховуючи те, що у громаді розроблений та постійно актуалізується Паспорт громади, аналітичний розділ містить інформацію, яка характеризує загальні дані про Рівненську громаду, а також основні показники та акценти щодо людського, економічного, соціального, сталого, безпекового розвитку території, що відображено у відповідних підрозділах.

1.1. Загальна інформація про Рівненську громаду

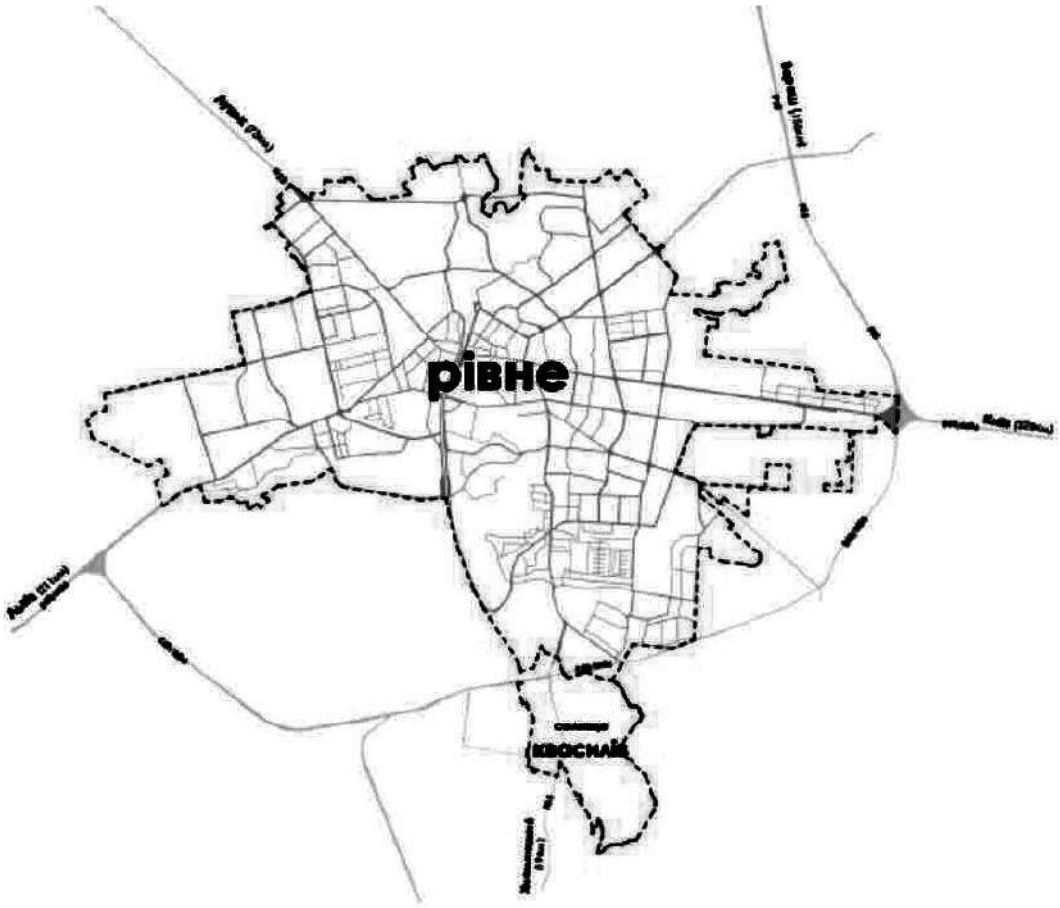

Рівненська громада географічно знаходиться у північно-західній частині України, південніше центру Рівненської області у Рівненському районі.

До складу громади входить м. Рівне та селище Квасилів. Місто Рівне – обласний центр Рівненської області, важливий логістичний центр північної частини України, розташований в лісостеповій зоні України на Волинській височині в південно-західній частині Рівненської області.

Площа Рівненської громади – 62,7 км^2.

Площа міста Рівне – 58,24 км^2.

Площа селища Квасилів – 4,46 км^2.

Чисельність населення громади: 256 630 осіб (м. Рівне та с. Квасилів станом на 01.01.2022 року).

Перша літописна згадка м. Рівне у 1283 році як місто Галицько-Волинського князівства. Селище Квасилів засноване в 1445 році. Статус селища населений пункт отримав у 1978 році.

Рівненська громада знаходиться за 160 км до кордону із Польщею та за 327 км до столиці України – м. Київ.

Місто Рівне знаходиться на перетині трансєвропейського коридору №3 «Берлін-Київ» та Міжнародного транспортного коридору «Гданськ- Одеса», перетині автомаршрутів трансєвропейської центральної транспортної вісі Е40 (Брюссель-Дрезден-Краків-Рівне-Київ) та Е85 (Клайпеда-Вільнюс-Дубно-Бухарест-Александруполіс). Через Рівне проходить національна автомобільна дорога Н22 (Устилуг-Луцьк-Рівне) та регіональні автомагістралі Р05 (Городище-Рівне-Старокостянтинів), Р77 (Рівне-Тучин-Гоща); залізничні магістралі: Київ-Варшава-Берлін, Ковель- Одеса.

У місті Рівному функціонує міжнародний аеропорт «Рівне», який призначений для прийому, обслуговування та відправки літаків усіх типів злітною масою до 210 т. Загальна площа аеропорту – 165 га. Злітно-посадкова смуга – 2626 м х 42 м. Максимальна пропускна здатність – 500 пасажирів/год, вантажопотік – 50 т/добу.

Громада розташована в басейні річки Прип’ять. Через її територію протікає ліва притока річки Горинь – річка Устя, довжиною 68 км, яка має притоки: річку Безодня, струмки Тиннівка та Боярчик. Площа водозабору – 762 км^2. На річці Устя штучно створено 4 водоймища: Басівкутське водосховище та 3 ставки гідропарку. Також у місті Рівному знаходиться 33 артезіанські свердловини, з яких проводиться забір прісної підземної води. Ґрунтові води зустрічаються на глибині 14 м.

Серед основних історичних, культурних пам’яток та локацій Рівного є: Рівненський обласний краєзнавчий музей, Музей бурштину, Костел Святого Антонія – нині зал камерної та органної музики Рівненської

обласної філармонії, Парк молоді, Алея кованих скульптур, Рівненський зоологічний парк, Пам’ятка археології національного значення Басівкутське городище та Парк історичної реконструкції «Оствиця», Рівненська дитяча залізниця, Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр, Музейно-розважальний комплекс «Таємничі підземелля Рівного», Церква Успіння Пресвятої Богородиці (1756 р.).

1.2. Людський розвиток

Демографічна ситуація

Станом на 01.01 2022 р. населення Рівного становило 248555 осіб, з них у с. Квасилів – 8075 осіб. Зокрема, з них 136071 – жінок та 112484 – чоловіків. Впродовж 2017-2021 р. населення міста скоротилось на 1,1%. Варто зазначити, що до 2018 року чисельність населення Рівного зменшувалася за рахунок міграційного скорочення, а після 2018 року сюди додалось також і природне скорочення населення.

У 2024 році у Рівному зареєстровано 17963 особи як внутрішньо переміщені (ВПО), з них 5 103 – дитини. Приїзд ВПО у громаду дало змогу збільшити кількість зареєстрованого населення орієнтовно на 6%, втім потрібно розуміти, що ця кількість не є сталою та постійною.

На статево-віковій піраміді 2021 р. чітко окреслилася «демографічна яма» у категорії 18-21-річних жителів, а також – серед 12-15-річних осіб жіночої статі. Надалі це зумовлюватиме ще меншу народжуваність, посилюючи уже помітну тенденцію до зменшення чисельності дітей дошкільного віку (рис.1).

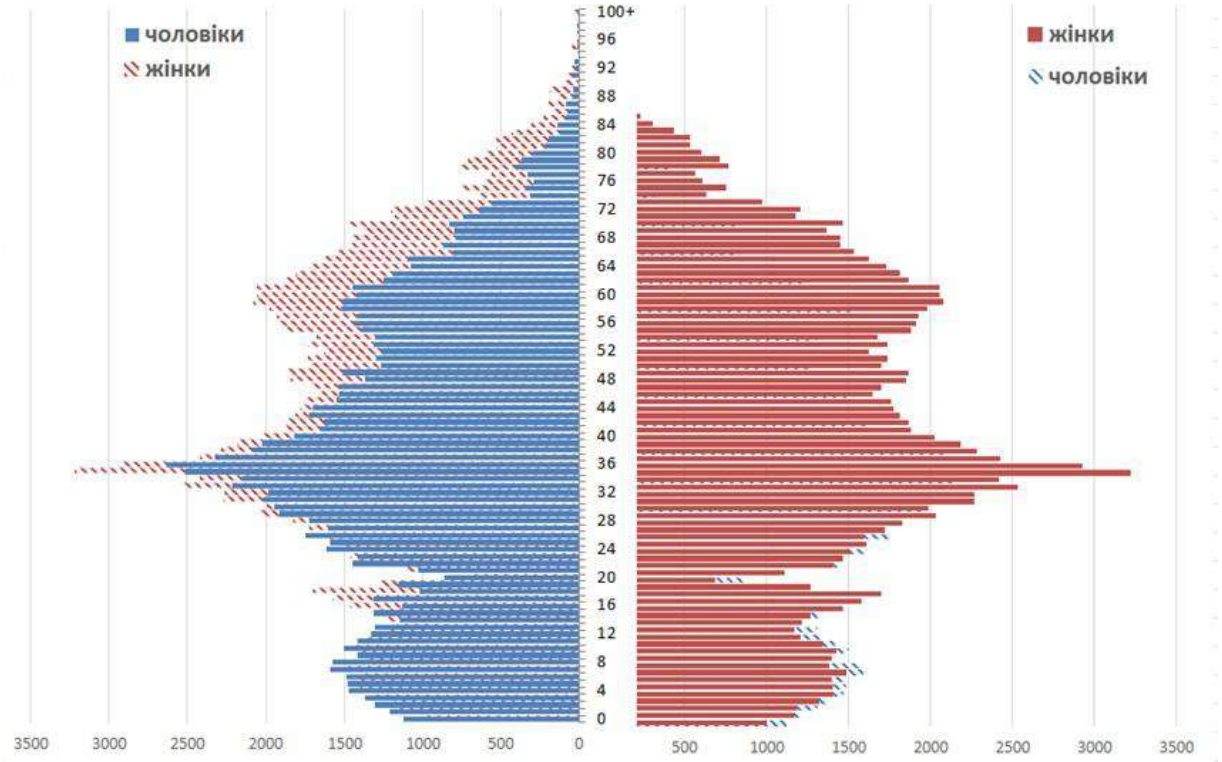

Рис. 1. Статево-вікова піраміда розподілу населення м.Рівне, на 01.01.2020, осіб (джерело: Головне управління статистики в Рівненській області)

Утім, порівняння демографічних тенденцій Рівненської громади з подібними сусідніми обласними центрами дає можливість для коректнішого аналізу ситуації. Частка дітей віком до 16 років у Рівному є вищою, аніж у Луцьку, Тернополі та Житомирі (рис.2). Відтак, демографічне навантаження на 1000 осіб працездатного віку у Рівному є вищим. Водночас негативна динаміка природного приросту населення є характерною для практично усіх українських міст.

Рис.2. Динаміка кількості дітей до 16 років у 2016-2019 рр. у м. Луцьк, Тернопіль, Житомир та Рівне

За даними управління містобудування та архітектури виконавчого комітету Рівненської міської ради, проживання населення на території Рівного розподілено нерівномірно. На правому березі р. Устя проживає понад 178 тис. жителів (74%), на лівому близько 67 тис. жителів (близько 26%). При цьому спостерігається зростання чисельності населення за останні 20 років у приміській 5-кілометровій зоні орієнтовно на 22%. Населені пункти приміських зон є сільськими територіями, часто без відповідної інженерної інфраструктури, та не входять до території Рівненської громади.

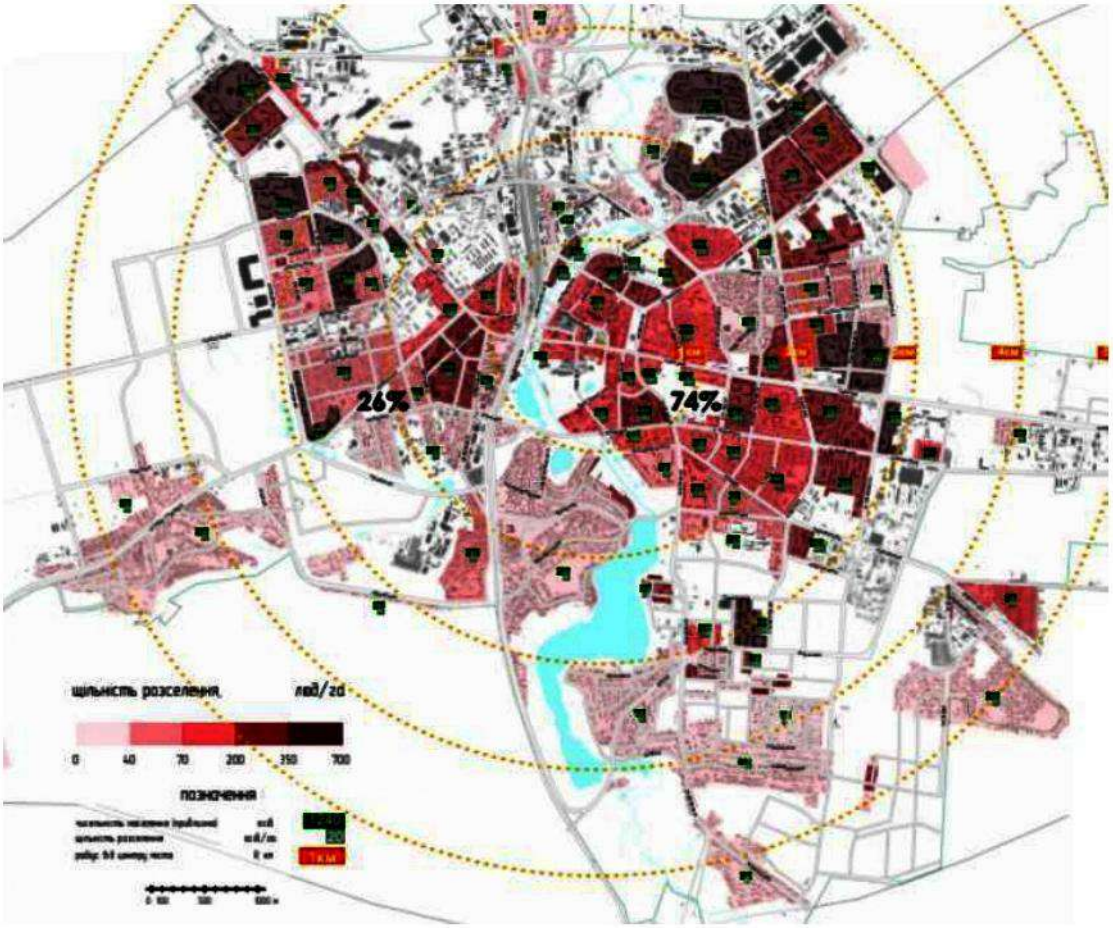

Освіта

У Рівненській громаді в 2023 році нараховувалось 39 закладів дошкільної освіти (ЗДО) комунальної форми власності, 1 – відомчого підпорядкування, 1 – приватний заклад та 4 дошкільні групи в структурних підрозділах (гімназії № 14, 17, НРЦ «Особлива дитина»). У ЗДО комунальної форми власності функціонує 405 груп, в яких виховується 9468 дітей, що на 404 дитини менше, ніж у 2022 році. Упродовж 2023 року розширилася мережа інклюзивних груп шляхом відкриття додаткових 15 груп.

Станом на 2023 рік у громаді функціонує 35 закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) комунальної форми власності (що на 1 менше порівняно з 2022 роком), з них:

– 9 гімназій;

– 25 ліцеїв;

– один навчально-реабілітаційний центр «Особлива дитина» для дітей з особливими освітніми потребами.

Порівняно з 2022 роком збільшилась кількість приватних закладів (2022 рік – 4 заклади, 2023 рік – 6).

Із 32175 учнів, які зараховані до комунальних закладів загальної середньої освіти у 2023 році, 2619 продовжують залишатися за межами України.

Впродовж останніх років спостерігалося зменшення на 10% кількості дітей у дитсадках міста з одночасним зростанням на 18% чисельність школярів/гімназистів/ліцеїстів (див. рис.3).

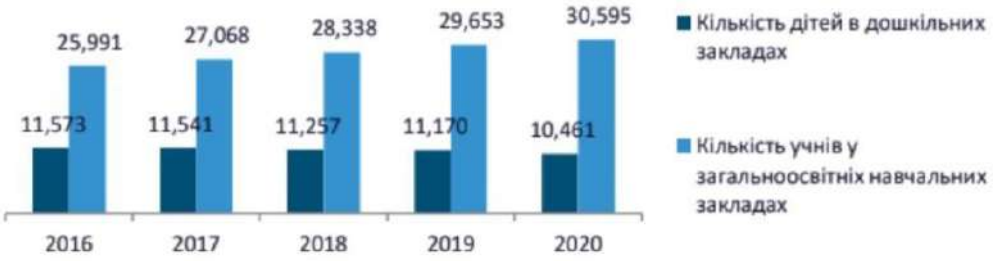

Рис.3. Динаміка кількості дітей у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах, осіб (дані управління освіти Рівненської міської ради)

У 2023 році у громаді мережа позашкільних закладів освіти формувалась із 2-х закладів: Рівненський міський Палац дітей та молоді (ПДМ) і Рівненський міський центр творчості учнівської молоді (МЦТУМ).

Всього по місту функціонує 180 гуртків у ЗЗСО міста та 475 груп у ПДМ та МЦТУМі, що охоплює 10236 учнів (31,8% від всієї кількості дітей, що навчаються в ЗЗСО міста).

У місті функціонує 3 університети, 2 інститути, 4 відокремлені структурні підрозділи закладів вищої освіти, в яких навчається більше 20 тис. студентів за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр»,

«спеціаліст» та «магістр»; в 10 коледжах, училищах навчається близько 7,5 тис. студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст».

Найвідоміші з них – Національний університет водного господарства та природокористування, Рівненський державний гуманітарний університет, приватний заклад вищої освіти «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка С. Дем'янчука», Луганський державний медичний університет (релокований), Рівненський інститут Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна».

Сумарний контингент студентів денної форми навчання у цих університетах у розрізі спеціальностей у 2022-2023 навчальному році п'яти ЗВО громади виглядає наступним чином (див. рис.4).

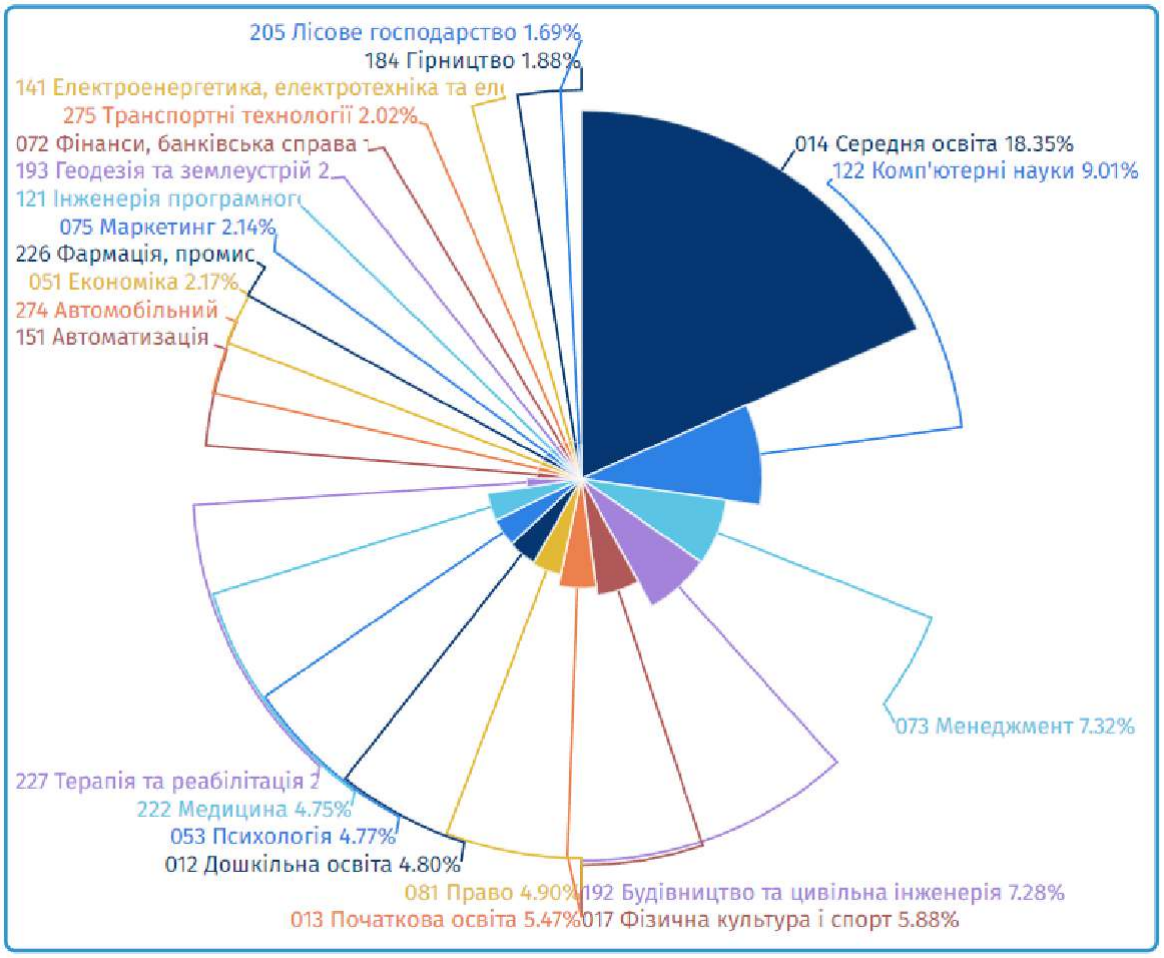

Рис.4. Кількість студентів п'яти ЗВО Рівненської громади у розрізі спеціальностей у 2023 році (спеціальності, де навчається більше, ніж 200 студентів; власні обрахунки згідно з даними ЗВО).

Так, найбільша кількість студентів, яку готують ЗВО Рівного, навчається за спеціалізацією середня освіта (2209 осіб), удвічі менше на комп'ютерних науках (1085 осіб), на менеджменті (881 особа), на будівництві та цивільній інфраструктурі (877 осіб), фізичній культурі і спорті (707 осіб).

Якщо об'єднати коди спеціальностей по галузях (див. рис.5), то вочевидь, що найбільша кількість студентів готується надалі працювати у закладах освіти, бо навчається на освітніх спеціальностях (4465 осіб, або 28,6% студентів громади), ІТ – 1859 осіб або 11,92% студентів громади, на економічних спеціальностях навчається 11,7% студентів, на природничих (які також є унікальними для Рівненської громади) – 11,6% студентів, трішки менше на містобудівних та транспортних спеціальностях і медичних. Особливу увагу у розвитку Рівненської громади займають креативні індустрії, втім за підрахунками кількості студентів на мистецьких та культурних спеціальностях навчається близько 4,5% студентів (без врахування ІТ та архітектури). Важливо зауважити, що за даними контингенту студентів у ЗВО, взагалі відсутні набори студентів за багатьма спеціальностями, зокрема, дизайну, хімії та хімічних технологій, прикладної фізики та наноматеріалів, електроніки та робототехніки, електронних комунікацій, деревообробних та меблевих технологій (лише на рівні професійно-технічної освіти).

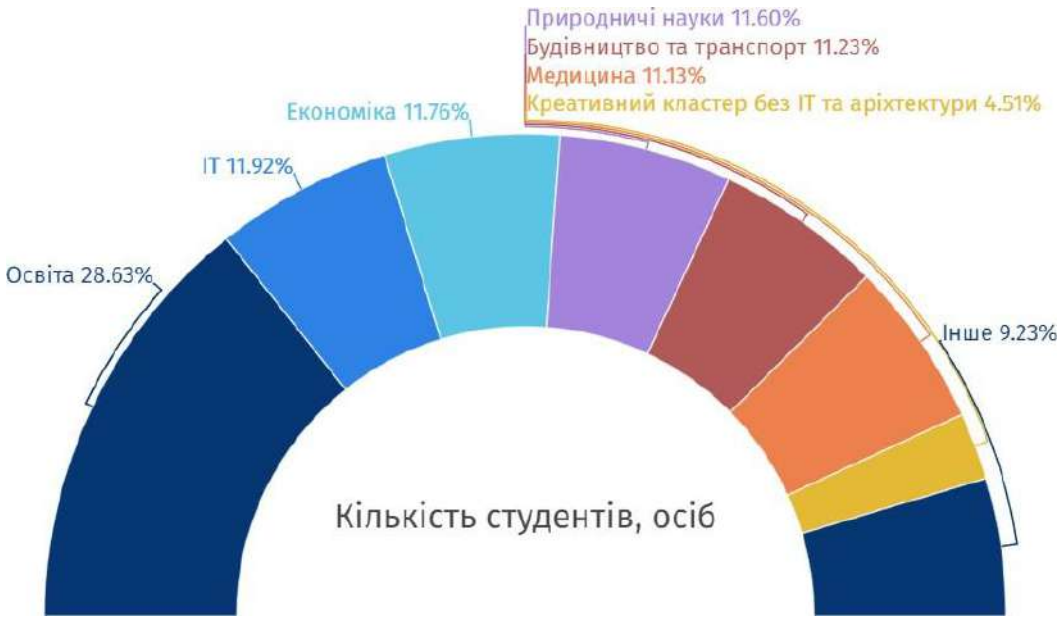

Рис.5. Кількість студентів Рівненської громади, згрупована за галузями (за даними 5 найбільших університетів громади) у 2023 році (власні обрахунки згідно з даними ЗВО)

Також слід зазначити, що за даними університетів, середній рівень працевлаштування випускників за спеціальністю в середньому складає 30-35%.

Культура

Мережа закладів культури Рівненської громади налічує 4 заклади клубного типу: КЗ «Рівненський міський палац культури», КЗ «Міський будинок культури», КЗ «Квасилівський будинок культури», Клуб с. Новий Двір; 11 бібліотек-філій Централізованої бібліотечної системи і 1 Рівненська міська бібліотека (мікрорайон Ювілейний); 4 школи мистецтв: Рівненська дитяча музична школа №1 імені М. Лисенка, КЗ «Дитяча музична школа №2», КЗ «Квасилівська музична школа», КЗ «Рівненська дитяча художня школа імені А.І. Мартиненка»; Рівненський зоопарк загальнодержавного значення та КП «Міське об’єднання парків культури та відпочинку». Окрім того на території громади функціонують заклади

культури обласного підпорядкування: КЗ «Рівненська обласна філармонія», КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей», КЗ «Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр», КЗ «Рівненський обласний центр народної творчості», КЗ «Рівненський академічний обласний театр ляльок», КЗ «Рівненська обласна бібліотека для молоді», КЗ «Рівненська обласна бібліотека для дітей», КЗ «Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека». Також діють приватні кінотеатри (кінопалац «Україна», «Kino-Domino», «KinoSky»), мистецькі галереї (Євро-арт).

На території громади розташовується 5 пам’яток національного значення (3 пам’ятки архітектури та 2 пам’ятки археології) та понад 100 пам’яток історії, архітектури, археології, мистецтва місцевого значення.

Кількість організацій та установ сфери культури залишилась незмінною після початку карантинних обмежень та запровадження воєнного стану. Щорічно в Рівненській міській територіальній громаді відбувається більш як 1000 культурно-мистецьких подій локального, всеукраїнського та міжнародного рівнів. До значимих подій культурно-мистецького спрямування, що відбуваються на території громади можна віднести: «Великодня співанка», Мистецька резиденція народного танцю ім. В. Марущака, фестиваль джазової музики «ART JAZZ», музичний фестиваль «Рівненські класичні резиденції», Міжнародний кінофестиваль «Місто мрій», міжнародний етнічний фестиваль «Ліра Фест», фольклорно-етнографічне свято «Музейні гостини», Фестиваль «Рівне. Літо. Музика», фестиваль пісенно-музичного мистецтва «Різдвяні піснеспіви».

Окрім цього, в громаді активно позиціонується розвиток незалежного громадського сектору, що працює у сфері культурних та креативних індустрій.

Активно реалізуються грантові проєкти у сфері культури, зокрема, за даними УКФ, Рівне є одним із найбільш активних невеликих міст (з

населенням більше 200 тисяч, але менше 500 тисяч людей) у поданні та реалізації проєктів УКФ; реалізуються проєкти і за підтримки міжнародних донорських організацій: EU4Culture, House of Europe, програми транскордонного співробітництва.

Рівненський зоологічний парк загальнодержавного значення залишається улюбленим місцем сімейного відпочинку, вважається одним із найкращих на заході України. Тут проводиться активна екскурсійна робота, розміщено майже 220 видів тварин, також у зоопарку мешкають 111 видів тварин, які занесені до міжнародної Червоної книги. За рік зоопарк відвідує майже 200 тисяч осіб.

Молодіжна політика

У Рівненській громаді проживає близько 70 тис. молодих людей у віці 14-35 років. Ця категорія жителів є надзвичайно важливою для кожної громади, адже це ті люди, від яких залежить подальша вікова структура громади та які найчастіше стають рушіями інновацій у громаді у різних сферах від мистецтва і до IT-технологій та приносять значну додану вартість в економіку громади.

З діаграми на рис.6 можемо бачити стійку тенденцію до зменшення кількості молоді в громаді. Так, за останні 5 років кількість молоді в громаді зменшилася майже на 11 тис. осіб, що може бути пояснено значним зниженням народжуваності як в Рівному, так і в Україні загалом в 90-х та початку 2000-х років.

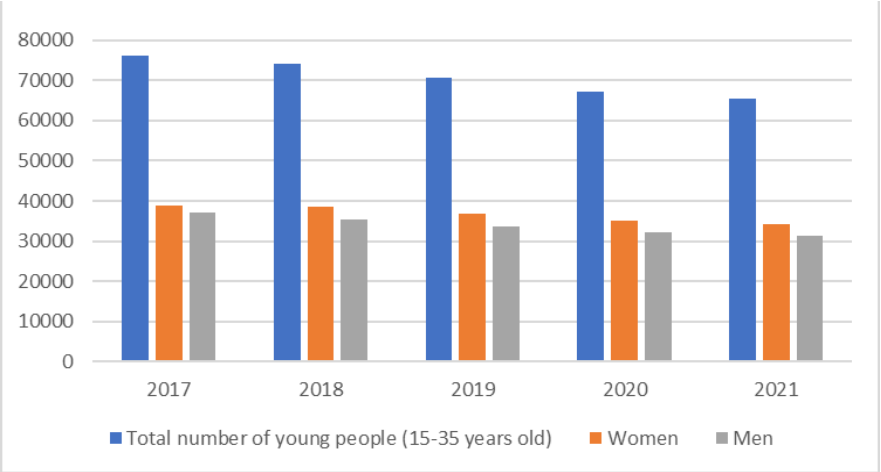

Рис.6. Динаміка кількості молоді 14-35 років у м. Рівному

Молодь є важливою складовою сучасного українського суспільства, носієм інтелектуального потенціалу. Виховання молодого покоління, забезпечення участі молоді у формуванні та реалізації державної молодіжної політики в Рівненській міській територіальній громаді є одним із пріоритетних завдань. Незважаючи на певні позитивні зміни, які відбуваються в молодіжному середовищі, все ще є проблеми, які потребують вирішення. Для вирішення даних проблем в місті діють певні програми: Програма підтримки молоді Рівненської міської територіальної громади на 2022-2026 роки, Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Рівненської міської територіальної громади на 2022-2026 роки, Міська програма забезпечення молоді житлом на 2021-2025 роки (готується проект рішення про продовження дії даної програми), Програма розвитку пластового руху в Рівненській міській територіальній громаді на 2022-2026 роки.

Міська влада сприяє розвитку молодіжної політики в Рівненській міській територіальній громаді:

- з міського бюджету фінансуються заходи, проєкти, розроблені громадськими організаціями; також фінансову підтримку отримують молодіжні ініціативи на зразок тренінгів, воркшопів, фестивалів, наукових пікніків та інших заходів;

- виплачується стипендія міського голови студентам навчальних закладів вищої освіти – у розмірі, що складає 60% мінімальної заробітної плати та студентам навчальних закладів фахової передвищої освіти – у розмірі, що складає 45% мінімальної заробітної плати;

- передбачено заохочувати фінансово молодь Рівненської міської територіальної громади, які здали національний мультипредметний тест із трьох предметів на 600 балів та стали студентами Рівненських ВУЗів. Розмір одноразової стипендії становить 45000 грн.;

- забезпечено проведення виплат грошових винагород громадянам, що зареєстровані на території Рівненської міської територіальної громади (в т.ч. внутрішньо переміщеним особам), які здобули I, II, III місця на Іграх Нескорених; у міжнародних спортивних змаганнях «Arnold Classic Europe».

У Рівному функціонує Комунальний заклад «Дитячо-юнацький Пластовий центр міста Рівного» Рівненської міської ради. На балансі даного Комунального закладу знаходяться приміщення по вулиці Соборна, 14А та Соборна, 279, а також територія по вулиці Залізнична, 34. Заняття з дітьми та юнацтвом відбуваються за пластовою методикою в малих групах. Під час цих занять проводяться активні ігри, майстер-класи, лекції на різні теми, вивчення азів виживання в природі, надання першої домедичної допомоги, а в канікулярний період – тематичні табори.

У громаді утворено Молодіжну раду при Рівненській міській раді. Наразі активно працює Молодіжна рада другого скликання. Реалізовують проєкти, проводять заходи, беруть участь у навчаннях, молодіжних форумах, конференціях. У 2025 році розробили та ухвалили стратегічний документ «Політика інклюзивності», спрямований на формування безбар’єрного, відкритого та справедливого середовища для молоді. Зважаючи на відсутність Молодіжного центру в Рівненській міській територіальній громаді, з метою розвитку молодіжної інфраструктури, управлінню у справах молоді та спорту виконавчого комітету Рівненської

міської ради передано на баланс нежитлове приміщення за адресою: м.Рівне, майдан Незалежності, 5.

У громаді функціонує Комунальний заклад «Підліткові клуби за місцем проживання» Рівненської міської ради. При даному комунальному закладі функціонують 17 клубів за місцем проживання, з них 5 – спортивного напрямку, 12 – художньо-естетичного. Гуртковою роботою охоплено близько двох тисяч дітей віком від 6 до 18 років. Основним контингентом вихованців клубів є діти та молодь із сімей, члени яких належать до соціально незахищених категорій. Заняття в гуртках проводять безкоштовно.

Пріоритетні завдання громади для молоді включають розвиток активної громадянської позиції, підвищення привабливості громади для молоді, покращення можливостей для працевлаштування та неформальної освіти, а також підтримку спорту та здорового способу життя. Важливим є також залучення молоді до процесів прийняття рішень у громаді та підтримка молодіжних ініціатив.

Пріоритетними напрямками роботи є:

- забезпечення проведення різних заходів (семінари, семінари-тренінги, тренінги, круглі столи, конференції, форуми, акції, конкурси, фестивалі, ігри, пленери, табори, походи, зльоти, збори-походи, вишколи, дебати, дослідження, моніторинги, рекомендації, воркшопи, турніри, вебінари, презентації, інформаційні кампанії, розроблення інформаційних та візуальних матеріалів, виготовлення та розповсюдження фільмів та реклами);

- фінансове заохочування молоді Рівненської міської територіальної громади, які отримали 600 балів із трьох предметів НМТ та стали студентами закладів вищої освіти міста Рівного;

- забезпечувати виплату стипендії міського голови студентам навчальних закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої освіти;

- забезпечувати проведення виплат грошових винагород громадянам, що зареєстровані на території Рівненської міської територіальної громади (в т.ч. внутрішньо переміщеним особам), які здобули I, II, III місця на Іграх Нескорених; у міжнародних спортивних змаганнях «Arnold Classic Europe» та інших змаганнях;

- здійснення національно-патріотичного виховання;

- здійснення військово-патріотичного виховання;

- підвищення рівня громадянської освіти;

- взаємопідтримка та співпраця органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства щодо формування української національної та громадянської ідентичності;

- зміцнення матеріально-технічної бази;

- термомодернізація приміщень підпорядкованих закладів;

- створення безбар'єрного простору у підпорядкованих закладах;

- будівництво нових та ремонт і модернізація існуючих приміщень підпорядкованих закладів.

За даними дослідження, проведеного Громадянською мережею «ОПОРА» у 2023 році, показує, що найбільш активно, постійно чи періодично, до безоплатної громадської діяльності долучаються мешканці віком 18-29 (47%) та віком 30-39 років (50%) (рис.7).

Рис.7. Відповіді за опитування «Чи займаєтесь ви зараз волонтерством та скільки часу на це витрачаєте?» (дані Громадянської мережі «ОПОРА») 2023 р.

Загалом у громаді зареєстровано 1307 громадських організацій та 348 благодійних фондів. За даними того ж дослідження ГМ «ОПОРА», молодь має менш патерналістичні цінності, ніж мешканці старшого віку, зокрема, 37% молоді погоджуються із тим, що люди більшою мірою самі повинні нести відповідальність за те, щоб себе забезпечити, на відміну від 26% жителів віком 50-59 років чи старших.

Фізична культура та спорт

У Рівненській громаді значна роль приділяється підвищенню рівня фізичної культури та спорту.

У громаді функціонує 13 фізкультурно-спортивних закладів (ДЮСШ), з них підпорядковані: ДЮСШ № 1, СДЮСШОР№ 2, ДЮСШ № 3, ДЮСШ № 4, ДЮСШ № 5, ДЮСШ з футболу «Верес» – управлінню у справах молоді та спорту виконавчого комітету Рівненської міської ради; ОСДЮШОР – управлінню освіти і науки облдержадміністрації Рівненської обласної ради; 2 ДЮСШ – облраді спортивного товариства профспілок «Україна»; 1 ДЮСШ – облраді спортивного товариства профспілок «Колос»; 1 ДЮСШ інвалідів Рівненської обласної ради; 1 ДЮСШ – Рівненській обласній організації спортивного товариства «Спартак»; 1 ДЮСШ «Юний динамівець» – ФСТ «Динамо».

У місті Рівне функціонує КЗ «Стадіон Авангард Рівненської міської ради» (перебуває на реконструкції), КЗ РМЦФЗН «Спорт для всіх» Рівненської міської ради, КЗ «Рівненський міський спортивно-технічний клуб» Рівненської міської ради; стадіон з технічних видів спорту «Мототрек».

Проводяться спортивно-масові заходи з олімпійських та неолімпійських видів спорту. (Чемпіонати міста Рівного; в тому ж числі збірні команди беруть участь у чемпіонатах області з олімпійських та

неолімпійських видів спорту, а також змаганнях обласного та всеукраїнського рівнів).

Неодноразово лунав гімн України під час нагородження жителів громади на змаганнях найвищого ґатунку.

Виплачуються разові грошові винагороди за успішні виступи спортсменів, жителів Рівненської громади на офіційних міжнародних змаганнях.

Забезпечено виплату стипендій міського голови. Стипендіати міського голови – вихованці та тренери ДЮСШ м. Рівного.

Гідно представляють місто в розіграшах чемпіонатів України з видів спорту наступні клуби:

- баскетбольний клуб «Рівне» (чоловіча та жіноча команда);
- волейбольна команда «Регіна – МЕГУ – ОШВСМ»;
- бейсбольна та софтбольна команда «Західний вогонь»;
- футзальна команда МФК «Кардинал – Рівне»;
- гандбольний клуб «Рівне»;
- футбольна команда Народний клуб «Верес».

Надаються фінансова підтримка та субвенції з бюджету громади громадським організаціям фізкультурно-спортивної направленості, спортивним клубам, спортивним закладам.

Однією з візитних карток м. Рівного є спідвей. Успішно функціонує КЗ «Рівненський міський спортивно-технічний клуб» Рівненської міської ради. Проводяться змагання зі спідвею.

Жителі громади мають можливість займатися спортом на спортивних майданчиках за місцем проживання та в місцях масового відпочинку населення (46 майданчиків).

Проводиться робота щодо адаптації наявної спортивної інфраструктури для занять адаптивними видами спорту, ветеранським спортом.

У громаді створено клуб адаптивних видів спорту «Неможливого не буває», куди входять учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни, а також ветеранам війни – добровольці та члени їх родин.

Пріоритетними напрямками роботи є:

- Забезпечення рухової активності рівнян.

- Проведення спортивних заходів з олімпійських, неолімпійських, адаптивних видів спорту, спорту ветеранів, спорту осіб з інвалідністю різних нозологій.

- Термомодернізація приміщень підпорядкованих закладів.

- Облаштування сонячних геліосистем та обладнання для нагріву води в ДЮСШ № 3 та СДЮСШОР № 2 (плавбасейни).

- Зміцнення матеріально-технічної бази, придбання дороговартісного обладнання.

- Створення безбар’єрного простору у підпорядкованих закладах. Пристосування спортивної інфраструктури для адаптивних видів спорту.

- Будівництво нових та модернізація існуючих спортивних майданчиків в місцях проживання та відпочинку населення (облаштування освітлення від сонячної енергії, укладання сучасного покриття, встановлення обладнання та інвентарю для маломобільних груп населення тощо).

Загалом, стан спортивної інфраструктури у громаді має такий вигляд (табл.1).

Назва показника, од	Кількість спортивних споруд – усього
Спортивні споруди усіх видів	407
стадіони з трибунами на 1500 місць і більше	5
спортивні майданчики з тренажерним обладнанням	38
тенісні корти	7
футбольні поля	12

інші спортивні майданчики	116
спортивні споруди із синтетичним покриттям	33
спортивні зали площею не менше 162 м^2	63
плавальні басейни 25-метрові	4
інші плавальні басейни	6
стрілецькі тири криті і напіввідкриті на дистанцію не менше 25 метрів (споруди подвійного використання. Використовуються як укриття)	8
веслувально-спортивні бази	1
інші спортивні споруди	73
інші спортивні споруди з тренажерним обладнанням	41

Табл.1. Спортивна інфраструктура у Рівненській громаді

Медичне обслуговування

За даними Департаменту цивільного захисту та охорони здоров'я населення Рівненської обласної державної адміністрації на території громади функціонує 26 закладів охорони здоров'я: 16 – обласного, 8 – міського, 2 – відомчого підпорядкування.

Станом на 01 січня 2023 року в закладах охорони здоров'я обласного, міського, відомчого підпорядкування та приватної медицини, розташованих на території Рівненської міської територіальної громади, працює – 10095 осіб, в тому числі – 6209 осіб медичного персоналу, із них: 2389 лікарів та 3820 осіб середнього медичного персоналу.

У медичних закладах обласного підпорядкування працює 5 833 особи, у тому числі лікарів – 1 238 осіб, середнього медичного персоналу – 2 177 осіб.

У закладах міського підпорядкування працює 3470 осіб, у тому числі лікарів – 830 осіб, середнього медичного персоналу – 1381 особа.

У відомчій медицині та закладах охорони здоров'я, що здійснюють приватну медичну практику на території громади, працює 792 особи, з них лікарів – 321 особа, середній медичний персонал – 262 особи.

У результаті реформи національного рівня, починаючи з 2019 року усі 9 закладів охорони здоров’я міста Рівного (реорганізовані у комунальні некомерційні підприємства) заключили договори з Національною службою здоров’я України. Це призвело не лише до кардинальної зміни моделі фінансування галузі, але й до рекордного зростання загальної суми фінансування.

Станом на 31 грудня 2023 року у громаді було укладено 230036 декларацій із сімейними лікарями. Первинну медичну допомогу надає 28 закладів (рис.8)

Рис.8. Карта надавачів первинної медичної допомоги станом на 2024 рік (дані НСЗУ)

Соціальний захист

Соціальна сфера має широке коло обов'язків, велику частину яких виконує команда працівників Департаменту соціальної та ветеранської політики Рівненської міської ради (далі – Департамент) та Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) м. Рівного, Рівненського міського центру комплексної реабілітації осіб і дітей з інвалідністю з порушенням опорно рухового апарату «Крок»,

Комунального закладу «Будинок ветеранів» Рівненської міської ради, Рівненського міського центру соціальних служб.

Основні завдання Департаменту – забезпечення реалізації на території Рівненської міської територіальної громади державної політики у сфері соціальної, сімейної і ветеранської політики, забезпечення виконання державних соціальних програм (прийом документів для надання пільг, житлових субсидій та виплат державних соціальних допомог і компенсацій), виконання законодавства щодо реалізації прав жителів Рівненської міської територіальної громади на пільги та отримання ними державних соціальних гарантій, вирішення конкретних завдань щодо забезпечення соціального захисту Захисників і Захисниць України, членів їх сімей, а також родин загиблих Захисників і Захисниць України, надання всебічної допомоги і підтримки внутрішньо переміщеним особам, здійснення заходів щодо соціального захисту і соціального обслуговування окремих соціально вразливих категорій громадян, організація надання населенню соціальних і реабілітаційних послуг через надавачів цих послуг, а також здійснення заходів, спрямованих на забезпечення соціального та правового захисту сім'ї та дітей, оздоровлення і відпочинку дітей, запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статті, протидії торгівлі людьми та забезпечення рівності прав чоловіків і жінок, у межах та спосіб, визначений чинним законодавством.

Крім того, Департамент забезпечує розроблення та організацію виконання міських програм соціального характеру, спрямованих на реалізацію заходів підтримки різних за соціальною і віковою категорією верств населення та організацією надання соціальних і реабілітаційних послуг.

Упродовж 2024 року для забезпечення надання мешканцям Рівненської міської територіальної громади послуг щодо проведення виплат державних соціальних допомог і компенсацій, реалізації їх права на

державні програми та додаткові гарантії через кол-центр надано 108380 консультацій та здійснено прийом 93728 громадян, на якому надано консультації та/або прийнято заяви с необхідними документами, які в подальшому опрацьовані працівниками відділів відповідно до їх повноважень в різних програмних продуктах: Програмний комплекс «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада», ЄІССС, АСОПД.

Прийом відвідувачів здійснюється за допомогою системи управління електронною чергою, яка регулює потік відвідувачів, завантаженість працівників Департаменту, дає можливість контролювати час очікування та час обслуговування відвідувачів. Крім того, прийом громадян здійснюється на віддалених робочих місцях: вул. 16 Липня, 49/51, в приміщеннях ЦНАП (майдан Просвіти 2, адмінсервіс «Ветеран», КНП «ЦПМСД «Ювілейний» РМР, селище Квасилів) та в приміщенні ГО «Центр інтеграції» (вул. Словацького 3а), який забезпечує реалізацію експериментального проєкту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості. Разом з тим, прийом документів для призначення окремих видів державних соціальних допомог здійснюють адміністратори ЦНАП.

За результатами розгляду прийнятих документів Департаментом видано 12952 посвідчення та довідки, які визначають правовий статус особи та довідок інформаційного характеру.

Для реалізації державних соціальних програм в частині забезпечення проведення виплат державних соціальних допомог і компенсацій, забезпечення соціальних гарантій для 31719 громадянам спрямовано 615869,6 тис. грн (кошти державного бюджету).

Завдяки отриманим в 2024 році коштам субвенцій з державного на місцевий бюджет, 38 особам на спеціальні рахунки була виплачена грошова компенсація для придбання житла окремим категоріям громадян, на суму 86182,83 тис. грн.

На реалізацію заходів у сфері соціального захисту жителів громади та надання їм додаткової підтримки спрямовані кошти загального фонду Рівненської міської територіальної громади:

– 6 284,3 тис. грн на надання субвенції обласному бюджету з них: 1384,3 тис. грн на забезпечення отримання особами з інвалідністю послуг комплексної реабілітації в Комунальному закладі «Рівненський обласний центр комплексної реабілітації»; 300,0 тис. грн на організацію надання громадянам, які опинились в складних життєвих обставинах, соціальних послуг в КЗ «Рівненський обласний центр надання соціальних послуг» Рівненської обласної ради; 4000,0 тис. грн на часткове покриття витрат, пов'язаних з наданням послуг (харчування) мешканцям Рівненської міської територіальної громади в інтернатних закладах області; 600,0 тис. грн на виконання заходів Комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб у Рівненській області на 2023–2025 роки;

– 79159,5 тис. грн на виконання напрямків і заходів Комплексної міської соціальної програми «Турбота» на 2024–2026 роки;

– 120804,7 тис. грн на реалізацію заходів Міської соціальної програми «Соціальний захист Захисників і Захисниць України та членів їхніх сімей» на 2024-2026 роки;

– 65,4 тис. грн на виконання Програми забезпечення організації отримання, зберігання, розподілу та передачі гуманітарної допомоги, що надходить до Рівненської міської територіальної громади в період дії в Україні воєнного стану.

– 174,9 тис. грн на виконання Цільової соціальної програми забезпечення цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки Рівненської міської територіальної громади на 2021–2025 роки;

– 453,6 тис. грн на виконання Програми підтримки організації громадських робіт, спрямованих на соціальний розвиток в інтересах Рівненської міської територіальної громади на 2021–2024 роки;

– 5945,2 тис. грн виконання заходів Програми відпочинку та оздоровлення дітей Рівненської міської територіальної громади на 2023–2026 роки.

Пріоритетним напрямом дії Програм «Турбота» та «Соціальний захист Захисників і Захисниць України та членів їхніх сімей» є підтримка багатьох соціальних і вікових груп населення міста шляхом проведення різних видів соціальних виплат, заохочення окремих категорій громадян, надання матеріальної допомоги (в тому числі матеріальної допомоги на поховання), підтримка громадян, які отримують соціальні послуги в підпорядкованих Департаменту установах, інформаційно- роз'яснювальна робота, фінансування реалізації проєктів громадських організацій осіб з інвалідністю та ветеранів.

Щороку обсяги фінансування заходів Програм збільшуються, що пов'язане із впровадженням нових видів виплат, підвищенням розмірів, розширенням переліку отримувачів виплат та збільшенням їх кількості.

З метою створення системи додаткової підтримки ВПО у Рівненській міській територіальній громаді, зменшення соціальної напруги серед ВПО шляхом розширення кола соціальних гарантій і створення доступного середовища для цієї категорії осіб, що сприятиме зростанню рівня та якості їхнього життя, за ініціативи Координаційної ради з питань внутрішньо переміщених осіб при виконавчому комітеті Рівненської міської ради в 2024 році було розроблено Міську цільову програму інтеграції внутрішньо переміщених осіб на 2025–2026 роки.

Надання реабілітаційних і соціальних послуг в Рівненській міській територіальній громаді здійснюється комунальними установами (закладами), які підпорядковані Департаменту, а саме:

1. Рівненський міський центр соціальних служб (далі – Центр) – заклад, що проводить соціальну роботу із сім'ями, дітьми, молоддю та іншими особами, які належать до вразливих груп населення та/або

перебувають у складних життєвих обставинах, і надає їм, відповідно до їхніх потреб, соціальні послуги для подолання складних життєвих обставин та мінімізації негативних наслідків таких обставин, а також проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини, в тому числі і постраждалих від домашнього та гендерно зумовленого насильства. Всі послуги Центру надаються на безоплатній основі. При Центрі утворено мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

2 Рівненський міський центр комплексної реабілітації осіб і дітей з інвалідністю з порушенням опорно-рухового апарату «Крок» (далі – Центр «Крок») є реабілітаційною установою змішаного типу, утвореною для здійснення комплексу реабілітаційних заходів і послуг із психологічної допомоги отримувачам послуг, якими є особи з порушенням опорно-рухового апарату з числа осіб з інвалідністю, які досягли повноліття, і дітей з інвалідністю та дітей віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності (з метою запобігання виникненню інвалідності); Захисники та Захисниці України, постраждалі, звільнені з полону.

Комплекс реабілітаційних заходів включає в себе такі види реабілітації: фізична, медична, соціальна, психологічна, педагогічна.

3. Територіальний центр забезпечує надання соціальних послуг особам: похилого віку, з інвалідністю, які досягли 18 річного віку (далі – особи з інвалідністю), з частковою або повною втратою рухової активності, з хворобами, що потребують тривалого лікування (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як на чотири місяці).

У Територіальному центрі надаються соціальні послуги: догляд вдома, консультування, інформування, представництво інтересів, екстрене

(кризове) втручання, соціальна адаптація, соціальна профілактика, натуральна допомога, транспортні послуги.

У Територіальному центрі надається соціально-педагогічна послуга «Університет третього віку». Для різностороннього розвитку осіб похилого віку створений клуб «Активного довголіття» та аматорський хор ветеранів «Надвечір'я».

4. Комунальний заклад «Будинок ветеранів» Рівненської міської ради (далі – Будинок ветеранів) є установою, утвореною для надання соціальних послуг особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій, учасникам війни, учасникам антитерористичної операції і особам, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях (далі – учасники АТО/ООС), членам їхніх сімей та членам сімей загиблих (померлих) таких осіб, добровольцям, постраждалим учасникам Революції Гідності, членам сімей Героїв Небесної Сотні та особам, які захищають незалежність, цілісність і суверенітет України, членам їхніх сімей та членам сімей загиблих (померлих) таких осіб.

Заклад надає такі соціальні послуги: психологічна підтримка, консультування, соціальна адаптація, соціальна профілактика, інформування, представництво інтересів.

У 2024 році збільшено загальну чисельність працівників Будинку ветеранів на 4 штатні одиниці, що дає можливість забезпечити реалізацію експериментального проєкту щодо впровадження інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя.

1.3. Економічний розвиток

У 2023 році бюджетом Рівненської міської територіальної громади отримано 3553288,5 тис. грн доходів, з яких 3366814,9 тис. грн – до загального фонду та 186473,9 тис. грн – до спеціального фонду. Упродовж 2023 року з бюджету Рівненської міської територіальної громади проведено видатків та кредитування в сумі 3568777,9 тис. грн.

У структурі видатків загального фонду 71,8% (2134486,2 тис. грн) складають захищені статті, а саме:

– заробітна плата з нарахуваннями – 51,3% (1524426,0 тис. грн);
– оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 5,8% (172076,7 тис. грн);
– медикаменти та харчування – 2,1% (117074,4 тис. грн);
– соціальне забезпечення – 3,9% (43923,3 тис. грн);
– поточні трансферти органам державного управління інших рівнів – 8,7% (257706,7 тис. грн);
– обслуговування боргу – 0,001% (39,8 тис. грн).

Найвагомішим джерелом наповнення бюджету громади залишається податок та збір на доходи фізичних осіб, його частка в загальному обсязі власних надходжень (без офіційних трансфертів) становить 66,5%. Другим за обсягом джерелом надходжень до загального фонду бюджету громади є місцеві податки та збори (їх частка в загальному обсязі надходжень без офіційних трансфертів становить 21,8%). Основним джерелом формування місцевих податків і зборів є єдиний податок (66% від усіх місцевих податків і зборів).

Найбільшими платниками ПДФО є:

- Управління освіти виконавчого комітету
- Рівненської міської ради
- КП «Рівненська обласна клінічна лікарня імені Юрія Семенюка Рівненської обласної ради»
- КП «Центральна міська лікарня» Рівненської міської ради
- ПрАТ «Рівнеобленерго»

- Рівненська дирекція АТ «Укрпошта»
- Національний університет водного господарства та природокористування

Найбільші платники єдиного податку (юридичні особи):

- ТзОВ «Реноме-Смарт» оптова торгівля комп'ютерами, периферійним обладнанням
- ТзОВ «Шпанівський імпорт-експорт»
- ПрАТ «Рівнеелеваторбуд»
- ТзОВ підприємство з іноземною інвестицією «Ізотерм-С»
- ПП КТС «Майстер»
- ТзОВ «Овіс Торг»

Оскільки під час воєнного стану актуальна інформація про середню заробітну плату від Державної служби статистики відсутня, наведемо дані аналітичного порталу «Work.ua», відповідно до якого у місті Рівному станом на вересень 2024 середня зарплата становить 19 тисяч гривень. Для порівняння у Луцьку – 17500, Житомирі та Вінниці середня зарплата – 18000 грн, у Львові – 22500 грн.

Станом на 01 січня 2023 року за даними Єдиного державного реєстру з початку реєстрації з наростаючим підсумком (за мінусом ліквідованих) в місті обліковувалось 29 608 суб'єктів підприємницької діяльності, в тому числі 17997 фізичних осіб та 11611 юридичних осіб.

Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності у м. Рівному (за мінусом ліквідованих) станом на 31 грудня 2023 р. (табл.2).

Суб'єкт господарської діяльності	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Юридичні особи	10122	10547	10990	11328	11611	11899

Фізичні особи	17141	17181	17297	17744	17997	18572

Табл.2. Суб’єкти господарської діяльності у м. Рівне

На основі даних із платформи Youcontrol.market відомо, що станом на ІІ півріччя 2024 року у Рівному зменшилась кількість суб’єктів господарювання на 1200 організацій – у наявності 28407 офіційно зареєстрованих і діючих юридичних осіб. Із цього числа найбільше ведуть діяльність у сфері роздрібної та оптової торгівлі, комп’ютерного програмування, у сфері надання послуг та інформації, телекомунікації. За підрозділами видів економічної діяльності, кількісний розріз суб’єктів господарської діяльності у 2024 році виглядає наступним чином (вибрані підрозділи КВЕД, де зареєстровано більш, ніж 500 компаній та ФОП) (рис. 9).

Рис.9. Розподіл працюючих компаній та ФОП у Рівненській громаді у розрізі розділів КВЕД у 2024 році (за даними Youcontrol.market станом на липень 2024 р.)

Провідною галуззю в економіці громади є промисловість, яка поділяється на: добувну; переробну; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Ключовими галузями переробної промисловості Рівного є: виробництво харчових продуктів, напоїв та

тютюнових виробів; машинобудування, крім ремонту і монтажу машин та устаткування; текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції; металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції. За оціночними даними частка реалізації промислової продукції (товарів, послуг) підприємствами Рівненської громади складає більше 20% від показника в цілому в Рівненській області.

Основу економіки Рівненської міської територіальної громади складає розвиток малого та середнього бізнесу. За останніми наявними даними обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) суб'єктами малого підприємництва у 2020 році збільшився з 2019 року на 697,2 тис. грн і склав 12 986,2 млн грн, що становить 37% до загального обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг). У 2020 році чисельність зайнятих працівників на малих підприємствах склала 15,2 тис. осіб, що становить 32,9% до загальної кількості зайнятих працівників, найманих – 14,5 тис. осіб, або 31,9% до загальної кількості найманих працівників.

На території Рівненської міської територіальної громади (м. Рівне та селище Квасилів) досить розвинена мережа підприємств торгівлі, закладів з надання побутових послуг та ринків.

Станом на 01 січня 2025 року у громаді функціонує:

– 1500 магазинів з реалізації продовольчої та непродовольчої групи товарів, з них 41 магазин змішаного типу (ТЦ, ТРЦ, супермаркети);

– 591 заклад ресторанного господарства;

– 635 підприємств побутового обслуговування;

– 39 автозаправних станцій, у тому числі 1 станція з наповнення киснем;

– 16 ринків.

Фактична торговельна площа об’єктів торгівлі на території громади складає 1063 м^2, що перевищує у 2 рази нормативні показники (норматив торговельної площі на 1000 жителів загалом в Україні (для міст) становить 499 м^2).

Окремо слід відзначити меблеву галузь як перспективну для подальшого розширення у межах як Рівненської громади, так і області. За даними дослідження, проведеного дослідницькою агенцією «Фама» спільно із платформою Youcontrol, у Рівненській області знаходиться найбільша кількість підприємств у меблевій галузі у північно-західному регіоні України (рис.10).

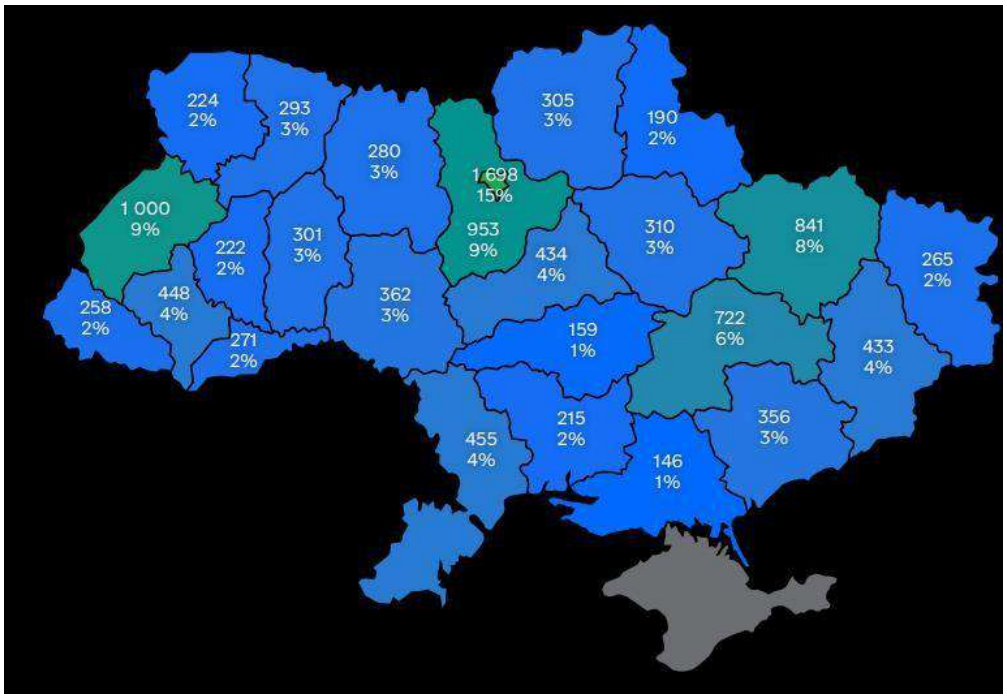

Рис.10. Кількість зареєстрованих СПД меблевої галузі у розрізі місця реєстрації (за даними Державної фіскальної служби України)

Втім, за даними того ж дослідження, частка саме рівненських підприємств у загальному українському ринку меблевої продукції за обсягом виручки станом на 2023 рік складала 4%.

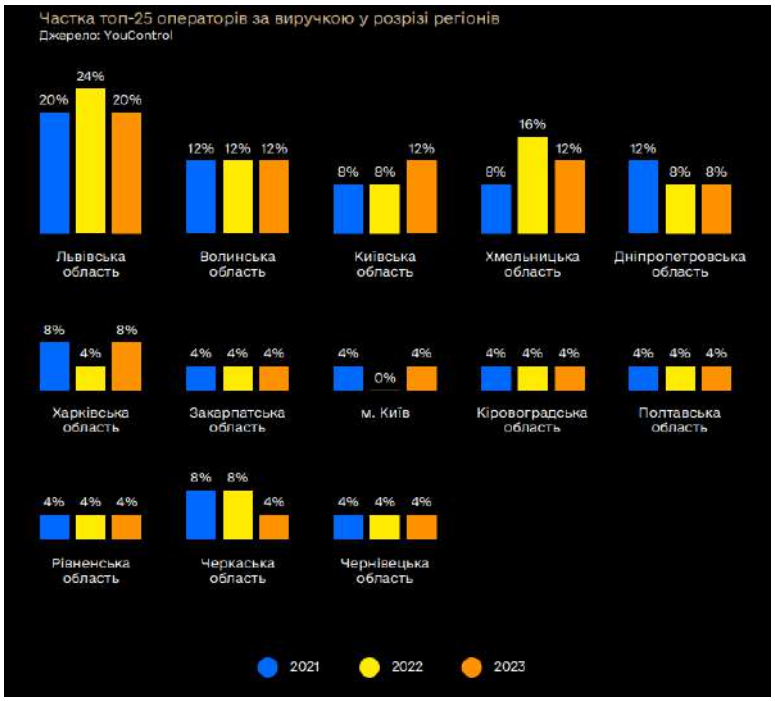

Рис.11. Частка ТОП-25 операторів меблевої галузі за виручкою у розрізі регіонів у 2024 році (дані дослідження Фама та youcontrol.market за інформацією Державної фіскальної служби)

Якщо аналізувати інші інноваційні форми зайнятості у Рівненській громаді, то за даними Рейтингу міст, проведених порталом DOU до початку воєнного стану у 2021 році, Рівне зайняло 8 місце серед найбільш привабливих міст України для IT-спеціалістів. Для порівняння, Луцьк – 11 місце, Житомир – 14, Київ – 7. IT-фахівці з Рівного краще оцінюють свої можливості для роботи та професійного розвитку, ніж їхні колеги з Тернополя та Хмельницького. На думку IT-спеціалістів, які живуть у Рівненській громаді, найбільші переваги міста – невеликий розмір (так вважає 62% опитаних) і можливість знайти хороше житло за прийнятною ціною (32%). Ціни на нерухомість у Рівному також на середньому рівні. Позитивно IT-спеціалісти відгукнулися про розвиток сфери торгівлі та послуг, а також сполучення з іншими містами та країнами. Серед недоліків Рівного – погано розвинена транспортна інфраструктура: передусім для авто та велосипедів (один із найнижчих показників обласних центрів), невеликий історичний центр міста (так вважають 47% опитаних) і погана

збереженість історичних будівель і місць, а також віддаленість від великих рекреаційних зон.

За час воєнного стану за даними дослідження IT Research Ukraine у 2022–2023 роках у Рівненській області (здебільшого, це місто Рівне), зросла кількість IT-фахівців на 43%, втім сама кількість компаній зменшилась на 16 компаній (рис.12).

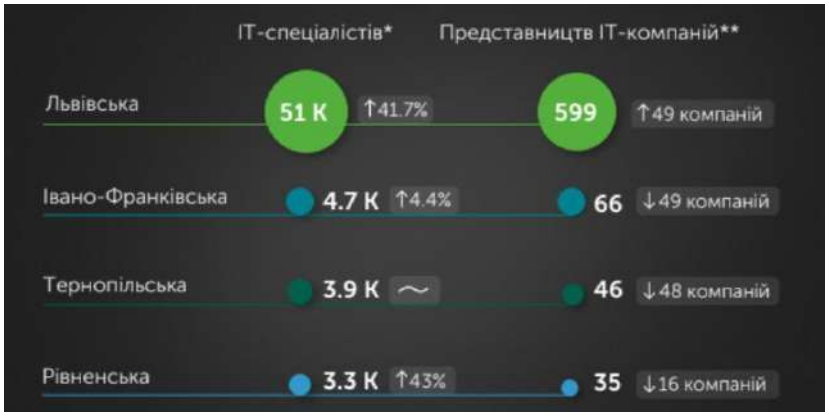

Рис.12. Динаміка кількості представництв компаній та фахівців галузі IT у 2023 році порівняно до 2022 року (розраховано на основі даних дослідження IT Research Resilience)

**Оцінка кількості фактично наявних в області спеціалістів станом на серпень 2023 р.*

***Кількість верифікованих активних IT-компаній, які відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: наявність публічної назви, наявність сайту, наявність не менше трьох працівників, (бажано) фізичне представництво у вигляді офісу або коворкінгу, наявна публічна комунікація на сайті та/чи соцмережах, опубліковані вакансії принаймні за останні півроку, давали відповідь на запити, відповідали на дзвінки та/чи листи.*

Таким чином, ми бачимо, що дослідження динаміки та оцінки Рівного, як місця проживання та старту для кар'єри в IT-галузі, показують значний потенціал для розвитку цієї сфери.

Економічні кластери Рівненської громади представлені меблевим кластером, IT-кластером та міжрегіональним медичним кластером, а також асоціацією легкої промисловості.

У грудні 2022 року на базі Української Асоціації Меблевиків створено Рівненський меблевий кластер, а вже у лютому 2023 році до його роботи приєдналась майже сотня підприємств.

Рівненський ІТ-кластер створений у 2018 році та об'єднав 12 рівненських ІТ-компаній, навчальних закладів та партнерів, які працюють в ІТ-сфері. Представники кластера долучаються до різноманітних міських ініціатив, організовують зустрічі, форуми, конференції. На сьогодні ІТ-кластер представляє інтереси більше 50% фахівців галузі та ставить собі за мету розбудову сприятливого середовища для створення робочих місць та подальшого розвитку ІТ-індустрії в Рівному.

Рівненський міжрегіональний медичний кластер створений у 2021 році та об'єднує 16 організацій – представників медичної спільноти та фахівців туристичного бізнесу.

Асоціацію «Асоціація легкої промисловості» створено у 2021 році та є добровільним об'єднанням суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з функціонуванням і розвитком легкої промисловості в Україні. Станом на 2024 рік до складу асоціації входять 9 компаній.

Якщо аналізувати основні пріоритети, які важливі на думку жителів Рівненської громади і які потрібно втілювати першочергово, то у створенні якісних робочих місць та розвитку підприємництва зацікавлена значна частка громади. Такий результат ми бачимо і в опитуванні громадської мережі «ОПОРА», проведеного у 2024 році (рис.13).

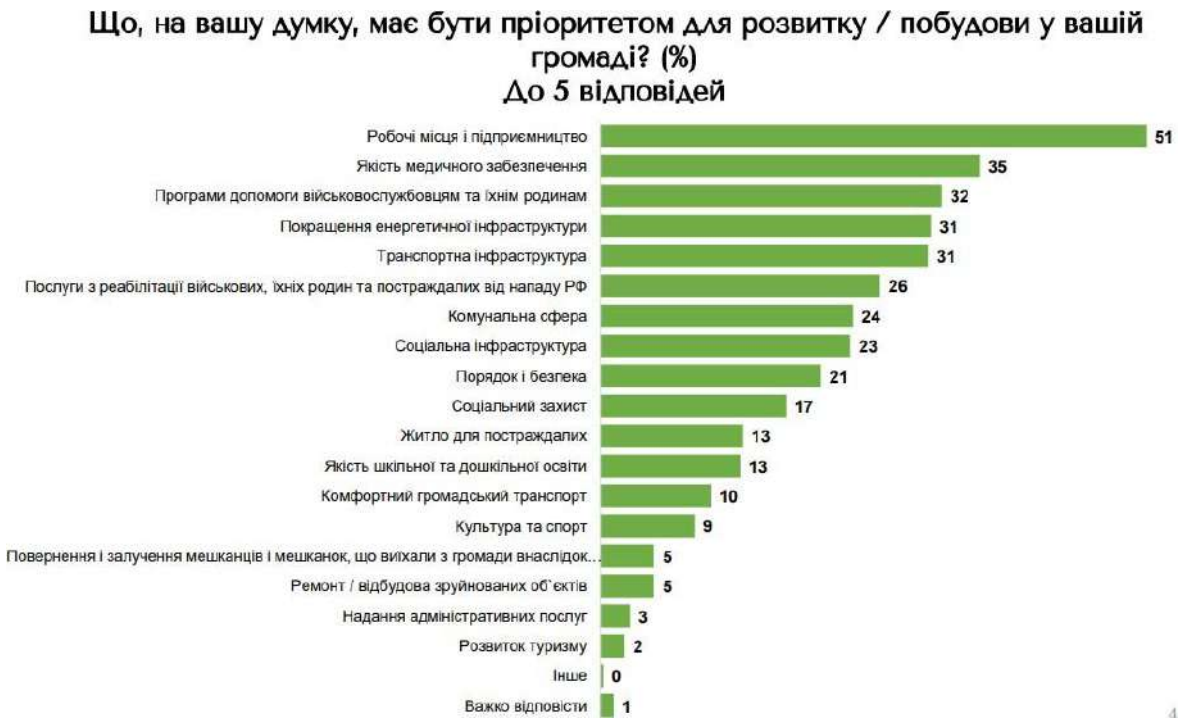

Рис.13. Пріоритети для розвитку Рівненської громади на думку її жителів

1.4. Просторове планування і земельні ресурси

Земля є одним із головних ресурсів життєдіяльності громади, територіальною основою для всіх видів діяльності людини та виробничим фактором багатьох галузей економіки. За даними Головного управління Держгеокадастру у Рівненській області, загальна площа Рівненської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 становить 62,7 км2 , в тому числі:

– загальна площа міста Рівного становить 58,24 км^2, з них: 20,63 км^2 – сільськогосподарські угіддя, 3,35 км^2 – забудовані землі, 1,54 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,36 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 1,38 км^2 – землі водного фонду, 0,85 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники);

– загальна площа селища Квасилів становить 4,46 км^2, з них: 1,89 км^2 – сільськогосподарські землі, 1,98 км^2 – забудовані землі, 0,34 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,01 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 0,11 км^2 – води, 0,14 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники).

Функціональний розподіл територій міста згідно із зонінгом м. Рівного у 2021 р. відповідно до часток міських територій, зайнятих окремими функціональними зонами, має наступний вигляд (рис.14). При цьому цікаво, що найбільшу площу серед житлової забудови громади займає індивідуальна забудова (41,5%), багатоповерхова забудова (6-10 поверхів) – 9,9%, середньоповерхова (3-5 поверхів) – 6,4%. Найбільш щільно мешканці громади проживають на лівому березі річки Устя.

Рис.14. Розподіл часток міських територій, зайнятих окремими функціональними зонами у м. Рівне

За 2023 рік від орендної плати за землю до місцевого бюджету Рівненської громади надійшло 89 773,6 тис. грн, в тому числі:

– юридичних осіб – 68 199,7 тис. грн;

– фізичних осіб – 21 573,9 тис. грн.

Упродовж 2020–2023 років у місті Рівному збудовано та введено в експлуатацію житла загальною площею 189,9 тис. м^2 , з них 51,5 тис. м^2 – у 2022 році, 14,2 тис. м^2 – у І півріччі 2023 року. Питома вага міста в загальному обсязі введеної в експлуатацію житла по Рівненській області становить більше 20%.

Уся основна містобудівна документація оцифрована та розміщена на Геопорталі відкритих даних. Генеральний план міста Рівного затверджений рішенням Рівненської міської ради від 10.12.2003 (коригування затверджене рішенням Рівненської міської ради від 11.04.2008). Генеральний план с. Квасилів, розроблений «Діпромісто» ім. Ю.М.Білоконя

в 2006 році та План зонування с. Квасилів, розроблений ПП «Землебудпроєкт» в 2015 році.

Також у 2023 році було затверджено Концепцію «Блакитно-зелені коридори Рівненської міської територіальної громади» – стратегічний документ, завдання якого – консолідувати дії різних людей та інституцій з метою формування збалансованого сталого середовища для жителів громади. Це дороговказ, який є основою для розуміння подальшого просторового розвитку Рівненської міської територіальної громади. У 2024 році було затверджено Стратегію зі створення безбар'єрного простору Рівненської громади на період до 2030 року, яка покликана зробити громаду ще більш відкритою та дружньою до всіх її жителів і яка відображає важливість врахування потреб людей з інвалідністю у плануванні міського розвитку.

1.5. Житлово-комунальне господарство та енергетична інфраструктура

Житловий фонд Рівненської міської територіальної громади станом на 31.12.2023 нараховує 1289 багатоквартирних житлових будинків, в тому числі гуртожитків (без врахування будинків садибного типу приватного сектору), а саме:

– 450 будинків, які знаходяться в управлінні управляючих компаній (УК);

– 764 будинків, в яких зареєстровано ОСББ;

– 18 будинків, в яких зареєстровано житлово-будівельні кооперативи (ЖБК) обслуговуючі кооперативи (ОК);

– 13 будинків відомчого житлового фонду (підприємств, організацій);

– 1 гуртожиток на утриманні громадських організацій (ГО);

– 43 будинки на самообслуговуванні співвласників.

За 2023 рік створено та зареєстровано ОСББ в 27 багатоквартирних житлових будинках. Робота із створення ОСББ продовжується (табл.3).

Табл.3. Основні показники житлового фонду в динаміці 2018–2023 рр.

Назва показника	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Житловий фонд (тис. м^2 загальної площі)	4 783,4	4 796,1	4 826,4	4 960,8[2]	5 020,1[2]	5 095,2
Забезпеченість населення житлом у середньому на одну особу (м^2 загальної площі)	18,22	18,22	18,22	18,2	20	20
Питома вага загальної житлової площі обладнаної (відсотків):						
• водопроводом	96,5	96,5	96,6	97,1	97,2	97,7
• газом	93,8	93,8	94,0	94,6	94,7	94,9
• каналізацією	96,5	96,5	96,57	96,77	96,87	97,3
• опаленням	96,3	96,3	96,5	97,0	97,1	97,6
Загальна кількість об’єднань співвласників багатоквартирних будинків на кінець року (ОСББ)	535	583	662	709	737	764

Однією із проблем у Рівному є знос житлового фонду територіальної громади і в середньому досягає 52%. Житлових будинків, зданих в експлуатацію до січня 1989 року, нараховується 761 будинок (майже 61%), що потребують капітального ремонту.

У Рівненській міській територіальній громаді нараховується 503 вулиці та 43 провулки. Загальна протяжність доріг громади складає 319,2 км, всі вони з твердим покриттям.

У м. Рівному експлуатується 8 автомобільних мостів та 4 шляхопроводи, загальною довжиною 0,7 км. Протяжність освітлювальної вулично-дорожньої мережі складає 322,4 км. На території міста розташовані 59 світлофорних об’єктів.

Загальна площа усіх зелених насаджень в місті станом на 01.01.2023 складає 563,9 га, в тому числі на території міста розташовані 11 парків, загальною площею 105,7 га. Одним з найбільших парків є парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім.Т.Г.Шевченка площею 22,8 га.

Таблиця 4. Стан та динаміка комунального господарства міста Рівне (без селища Квасилів)

Назва показника	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Загальна кількість вулиць, од.	442	442	442	442	442	442	442	442
Загальна площа усіх зелених насаджень в місті, га	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9
Площа зелених насаджень загального користування, всього, га	148,9	148,4	148,4	163,8	163,8	163,8	163,8	163,8
Кількість парків, од.:	11	11	11	11	11	11	11	11
в тому числі парків культури і відпочинку	1	1	1	1	1	1	1	1
Площа парків, всього, га	104,4	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7
в тому числі площа парків культури та відпочинку	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8
Сквери, га	32,75	22,4	22,4	22,4	22,4	22,4	22,4	22,4
Набережні та бульвари, га	23,3	8,23	8,23	8,23	8,23	8,23	8,23	8,23

Що стосується с. Квасилів – загальна протяжність доріг с. Квасилова становить 18,14 км, зокрема з асфальтобетонним покриттям – 8,9 км, цементобетонним – 1,1 км, щебеневим – 6,16 км, ґрунтовим – 1,98 км. У селищі налагоджений збір твердих побутових відходів ПП «Квасилівське», запроваджена система сортування сміття (пластик, скло) в окремі контейнери. Площа зелених насаджень становить 13 га. На території селища розташоване місцеве кладовище (не діюче), загальна площа якого 1,26 га.

Енергопостачання територіальної громади здійснюють наступні підприємства: ПрАТ «Рівнеобленерго» – електрична енергія; РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» – водопостачання та водовідведення; ТОВ «Газорозподільчі мережі України» – природний газ; ТзОВ «Рівнетеплоенерго», ПрАТ «ЕСКО-Рівне», ПП «Рівнетеплосервіс», КП «Квасилівтеплоенерго» Рівненської міської ради – теплова енергія.

Розподіл електричної енергії в місті Рівному здійснюється за допомогою повітряних ліній (ПЛ) напругою 10 кВ протяжністю 57,405 км, повітряних ліній (ПЛ) напругою 0,4 кВ – 353,48 км, кабельних ліній (КЛ) напругою 10 кВ – 415,24 км, кабельних ліній (КЛ) напругою 0,4 кВ – 289,009 км, трансформаторних підстанцій (ТП) напругою 10/0,4 кВ – 401 одиниця.

Розподіл електричної енергії для населення, підприємств та установ різних форм власності в Квасилові здійснює АТ «Рівнесільмаш», яке є власником та балансоутримувачем електрогосподарства селища, виступає посередником між ПрАТ «Рівнеобленерго» та споживачами. На основну станцію даного підприємства подається напруга 110 кВ, яка трансформується в 10 кВ і подається на розподільні підстанції (РП).

Послуги водопостачання (із 33 артезіанських свердловин) і водовідведення мешканцям Рівненської громади надає підприємство обласної ради «Рівнеоблводоканал». Така ситуація обмежує можливості

впливу міської влади у цій сфері. Ще більшої вразливості додає той факт, що основні потужності очистки стоків знаходяться у приватній власності (каналізаційно-очисні споруди є складовими виробничих комплексів підприємств «Рівнеазот» та ТОВ «Т-Стиль» (льонокомбінат).

У громаді є 11 кладовищ (чотири – не діють) загальною площею 87,3922 га. За даними урбаністичного дослідження управління містобудування – їхній розвиток є цілком обмеженим, відсутні перспективи розвитку, окрім створення колумбаріїв.

1.6. Безпека

Системне створення умов для безпеки громадян, стабільного функціонування об’єктів особливої важливості та життєзабезпечення міста, проведення комплексних заходів щодо запобігання надзвичайним і загрозливим ситуаціям, встановлення систем безпеки та засобів відеоспостереження, забезпечення постійного моніторингу та оперативного реагування на відповідні події, є не лише вимогою чинного українського законодавства, а й пріоритетами Рівненської громади.

Так, зокрема, станом на травень 2024 року на обліку Рівненської громади перебуває 304 об’єкти фонду захисних споруд цивільного захисту, з них: 108 – протирадіаційні укриття (ПРУ), 84 – сховища, 112 – найпростіші укриття. Здійснено 100% обстеження захисних споруд. За підсумками щоквартальних оглядів захисних споруд цивільного захисту встановлено, що із 192 захисних споруд (ПРУ, сховища) придатні – 120 (76,5%) та із 112 найпростіших укриттів придатні всі 112 (100%).

Одним із важливих аспектів безпеки у громаді є питання превенції домашнього насильства. Для цього було ухвалено програму запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та торгівлі людьми в Рівненській міській територіальній громаді на 2022–2026 роки. Також у громаді працює Координаційна рада з питань сім’ї, рівності за ознакою статі, демографічного розвитку, запобігання та протидії

домашньому насильству, насильству за ознакою статі та торгівлі людьми, а також при Рівненському міському центрі соціальних служб утворено мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Станом на 01.12.2023 року мобільною бригадою опрацьовано 168 повідомлень щодо вчинення домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, а загалом з 01.01.2023 по 30.11.2023 до Рівненського районного управління поліції ГУНП в Рівненській області надійшло 2292 повідомлень за кваліфікацією «Домашнє насильство». На жаль, в цілому спостерігається негативна тенденція, що стосується загальної кількості зареєстрованих і облікованих злочинів цієї категорії (рис.15).

№	Показники	Одиниця вимірювання	2021	2022	2023
1	Кількість випадків домашнього насилля	одиниць	1287	1079	2636
2	Кількість сімей, що перебувають в складних сімейних обставинах	одиниць	121	121	141

Рис.15. Кількість випадків домашнього насилля

При цьому, за результатами проведеного опитування ГМ «ОПОРА» у 2023 році більшість рівнян відчуває себе у безпеці (рис.16), суттєвої гендерної чи вікової розбіжності у відчутті фізичної безпеки не виявлено.

Рис.16 Відчуття безпеки у Рівненській громаді (за даними ГМ «ОПОРА») у 2023 році

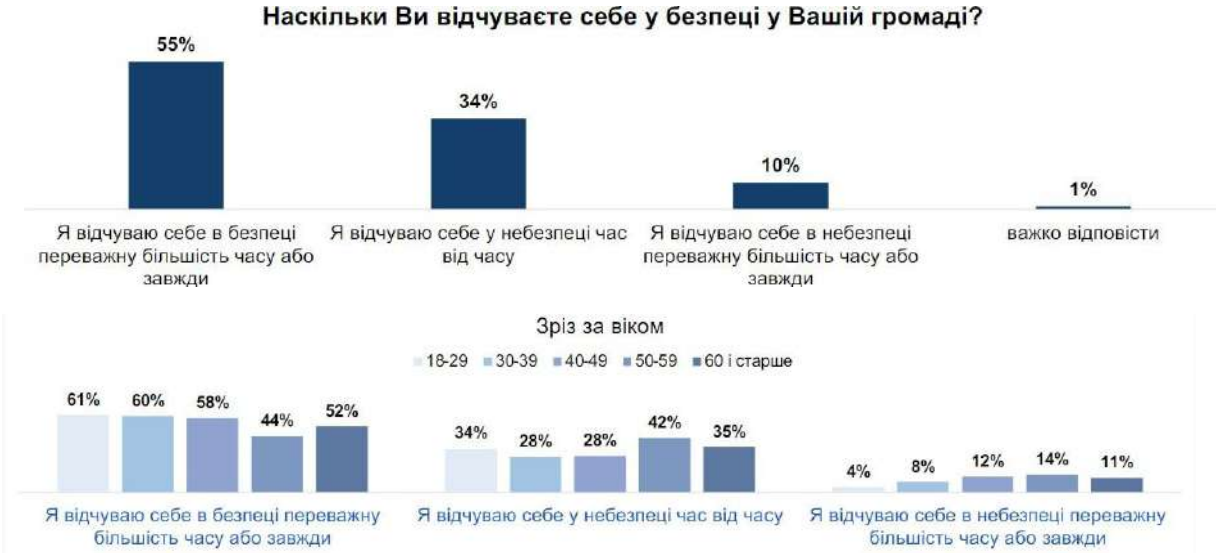

Місто Рівне стало першим містом в Україні, де в кожній школі з’явились манекени, турнікети, аптечки для відпрацювання навичок з домедичної допомоги.

На території Рівненської міської територіальної громади знаходиться 1400 пожежних гідрантів, 111 пожежних водоймищ та 11 водонапірних веж. Проблемним залишається питання зовнішнього протипожежного водопостачання в безводних мікрорайонах міста (Золотіїв, Червоні Гори, Тинне, частково Новий Двір, Басів Кут). Недостатня кількість джерел протипожежного водопостачання, наявність в місті безводних дільниць та відсутність пристосованих місць для забору води пожежно-рятувальною технікою не дозволяє здійснювати ефективні заходи з пожежогасіння, значно ускладнює дії пожежно-рятувальних підрозділів та створює передумови для несвоєчасної локалізації і ліквідації пожеж.

На території міста Рівного знаходяться 26 будинків підвищеної поверховості. Система протипожежного захисту справна у 3-х будинках, що складає 11,5%. Стан системи пожежогасіння та димовидалення у будинках підвищеної поверховості потребує відновлення та реконструкції.

У місті Рівне відбувається активна розбудова нових і ущільнення забудови існуючих мікрорайонів та житлових масивів, внаслідок чого збільшується кількість надзвичайних ситуацій та пожеж, що призводить до значного навантаження на діючі пожежно-рятувальні підрозділи. Виконання вимог державних будівельних норм у частині дотримання часу прибуття пожежно-рятувальних підрозділів до місця виклику (10 хв для території міста до найбільш віддаленого об’єкту) та значне підвищення ефективності дій під час аварійно-рятувальних робіт, ліквідації пожеж можна забезпечити шляхом розміщення пожежних депо.

У 2024 році на території Рівненської міської територіальної громади виникло 143 пожежі. Прямі матеріальні збитки від пожеж становлять 158

млн 370 тис. грн., побічні збитки від пожеж становлять 7 млн 916 тис. грн. Більшість пожеж виникло у житловому секторі – 49 (34 % від загальної кількості), з них в житлових будинках – 41 (83 % від кількості пожеж в житловому секторі та 29 % від загальної кількості). На відкритих територіях громади виникла 53 пожеж, із яких 23 пожежі внаслідок загоряння сміття та 20 пожеж через загоряння сухої рослинності. Основними причинами виникнення пожеж стали: необережне поводження з вогнем – 79 пожеж; порушення правил монтажу та експлуатації електроустановок і електромереж – 39 пожеж; занесення стороннього джерела запалювання (підпал) – 13 пожеж.

За 7 місяців 2025 року на території Рівненської МТГ виникло 90 пожеж. Прямі матеріальні збитки від пожеж становлять 12 млн 574 тис. грн., побічні збитки від пожеж становлять 550 тис. грн.

У результаті пожеж у 2025 році загинула 1 людина та 2 людини отримали травми. Пожежами знищено та пошкоджено 32 будівлі та 9 одиниць техніки.

Більшість пожеж виникло у житловому секторі – 23 (25,5 % від загальної кількості), з них в житлових будинках – 19 (83 % від кількості пожеж в житловому секторі та 21 % від загальної кількості).

На відкритих територіях громади виникла 51 пожежа з яких 4 пожежі внаслідок загоряння сміття та 39 пожеж внаслідок загоряння сухої рослинності.

Основними причинами виникнення пожеж стали: необережне поводження з вогнем – 68 пожеж; порушення правил монтажу та експлуатації електроустановок і електромереж – 14 пожеж; занесення стороннього джерела запалювання (підпал) – 2 пожежі.

1.7. Екологія і природні ресурси

Розташування Рівненської міської територіальної громади в межах поліської та лісостепової зон обумовлює різноманіття природного середовища. Через всю її територію з півдня на північ, не перетинаючи адміністративних меж Рівненської області, протікає річка Устя з притоками. Ґрунтові води зустрічаються на глибині 14 м. Високе стояння ґрунтових вод характерне лише для пойми річки Устя.

Клімат – помірно-континентальний. Літо – тепле, малохмарне, зима – помірно м’яка, часто похмурна.

Усі ґрунти мають високу природну родючість і придатні для росту всіх видів зелених насаджень, що характерні для лісостепової зони України.

Корисні копалини представлені карбонатними породами (крейда), цегельно-череп’яною сировиною (суглинки, глина), торфом.

Станом на 01 січня 2024 року (за 2023 рік) середньорічні концентрації більшості забруднювальних речовин не перевищували ГДК, випадків високого та екстремально високого рівнів забруднення атмосферного повітря не спостерігалось.

Водопостачання здійснюється з підземних джерел артезіанськими свердловинами з верхньокрейдяного, канилівського, валдайського та горбашівського водоносних горизонтів підприємством РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». На території Рівного знаходиться три водозабори, до складу яких входить 33 артезіанські свердловини. Відведення, очищення виробничих і побутових стічних вод здійснюється централізованою міською каналізацією та локальними системами промислових підприємств. В громаді існують великі території, що не мають організованого водовідводу.

Зелені насадження, площа яких складає 2,55% від всієї території міста Рівного, формують його естетичний каркас, поліпшують архітектурно-

естетичний вигляд, оптимізують газовий склад повітря, терморегуляцію в міському середовищі. Відповідно до Оновленого (уточненого) плану зонування території міста Рівного затвердженого рішенням Рівненської міської ради від 10.06.2021 № 721, площа ландшафтних та рекреаційних зон становить 15,2% від усієї території міста.

Пріоритетними завданнями у галузі охорони навколишнього природного середовища у Рівненській міській громаді є:

– відновлення, підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарно-екологічного стану річки Устя та Басівкутського водосховища, повернення їх рекреаційної привабливості для жителів громади;

– створення системи відводу та очистки комунально-побутових стоків в районі житлової забудови, що знаходиться в межах водозбірної площі Басівкутського водосховища;

– модернізація та реконструкція очисних споруд Квасилівської дільниці РОВКП Рівнеоблводоканал» та каналізаційних очисних споруд м. Рівного;

– ліквідація підтоплень міських територій;

– запровадження сучасних екологічно безпечних технологій поводження з твердими побутовими відходами;

– розвиток системи комплексного озеленення міських територій;

– екологічна освіта.

З метою підтримки провідної Європейської ініціативи щодо реалізації кліматичних та енергетичних цілей, Рівненська міська рада в 2012 році стала підписантом «Угоди мерів» та прийняла рішення про впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку до 2020 року на 20%. В продовження своїх намірів щодо зменшення викидів CO_2 Рівненська міська територіальна громада приєдналась до ініціативи Європейського Союзу «Угода мерів щодо клімату та енергії» і в межах виконання добровільних зобов’язань розробила «План дій сталого енергетичного розвитку та

клімату Рівненської міської територіальної громади до 2030 року на 30% до 2030 року за рахунок заходів з підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

1.8. Міжнародні партнерства

Станом на 14 травня 2025 року місто Рівне має 20 іноземних та вітчизняних партнерів. У 2024 році було підписано Угоду про співпрацю з м. Куп'янськ (Україна), Угоду про партнерство з м. Лунд (Королівство Швеція) та Угоду про партнерство з м. Фредрікстад (Королівство Норвегія). У 2025 році підписано Угоду про партнерство з м.Ольштин (Республіка Польща).

Перелік міст та регіонів партнерів із зазначенням сфер партнерства:

Пйотркув Трибунальський (Республіка Польща)

Угоду про співпрацю підписано 07.06.1997. Співробітництво у сфері культури, міжнародних спортивних змаганнях, що проходять в обох містах, гуманітарна допомога, забезпеченням військових та ін.

Зволен (Словацька Республіка)

Угоду про партнерство підписано 16.07.1998. Співробітництво у сфері культури, медицини.

Забже (Республіка Польща)

Угоду про співпрацю підписано 25.01.2001. Співробітництво у сфері медицини, культури, туризму, освіти, спорту, гуманітарної допомоги, забезпечення роботи критичної інфраструктури.

Відін (Болгарія)

Поновлення партнерських зв'язків 26.10.2001. Співробітництво у сфері культури, економіки.

Сєвєродонецьк (Україна)

Угоду про співпрацю підписано в межах проєкту «Схід – Захід» єднаймося разом» 17.04.2007. Співробітництво у сфері культури, спорту.

Люблін (Республіка Польща)

Угоду про співпрацю підписано 19.05.2012. Співробітництво у сфері транскордонної співпраці, економіки, спорту.

Радомщанський повіт (Республіка Польща)

Угоду про партнерство підписано 19.03.2013. Співробітництво у сфері медицини, освіти, гуманітарної допомоги.

Князівство Монако

Меморандум про співпрацю підписано 16.05.2015. Співробітництво у сфері спільного проведення автоперегонів на електромобілях.

Кобулеті (Грузія)

Угоду про партнерство підписано 19.04.2016. Співробітництво у сфері туризму, культури.

Гданськ (Республіка Польща)

Меморандум про співпрацю підписаний 20.05.2010. Співробітництво у сфері економіки.

Оберфіхтах (Федеративна Республіка Німеччина)

Протокол намірів про співпрацю підписаний 11.04.2006. Співробітництво у сфері медицини, культури, освіти, гуманітарної допомоги.

Єленя Гура (Республіка Польща)

Угоду про партнерство підписано 30.09.2022. Співробітництво у сфері гуманітарної допомоги.

Е́ ссен (Федеративна Республіка Німеччина)

Угода про солідарне партнерство 23.02.2023. Співробітництво у сфері гуманітарної допомоги, безпеки.

Федерал-Вей (Сполучені Штати Америки)

Протокол намірів про співпрацю.

Іст-Брансвік (Сполучені Штати Америки)

Меморандум про співпрацю підписано 24.04.2022.

Панков (Федеративна Республіка Німеччина)

Договір про партнерство підписаний 12.07.2023. Співробітництво у сфері безпеки, співпраця між релігійними організаціями.

Куп'янськ (Україна)

Угоду про співпрацю підписано 22.04.2024. Обмін досвідом у сфері місцевого самоврядування, розвиток житлово-комунального господарства, енергозбереження, туризму, освіти та спорту**.**

Лунд (Королівство Швеція)

Угоду про партнерство підписано 13.06.2024. Обмін досвідом, реалізація спільних проєктів.

Фредрікстад (Королівство Норвегія)

Угоду про партнерство підписано 30.11.2024. Обмін досвідом у сферах культури, освіти, спорту. Реалізація спільних проєктів, співпраця між громадськими організаціями.

Ольштин (Республіка Польща).

Угоду про партнерство підписано 17.02.2025.

1.9. Статус та бренд Рівненської громади

Символіка міста Рівного

Старовинний герб міста Рівне відноситься до найбільш ранніх гербів міст і входить до архітектонічної групи. Точна дата його створення та першого застосування невідома. Невідомий і його автор. Протягом багатьох років герб змінювався. У XV столітті м. Рівне належало до категорії приватновласницьких міст. Власниця міста Марія Несвицька домоглася для нього магдебурзького права і почала називати себе Марією Рівненською. З наданням польським королем Казимиром Ягеллончиком магдебурзького права для міста, Рівне отримало печатку та герб, зображення якого історія не зберегла. Відомо лише, що він становив собою традиційний щит, на якому було зображення воріт замку, щойно побудованого власницею міста

на одному з островів річки Устя.

Рішенням міської ради від 26 грудня 1990 року № 58 затверджений новий герб міста (рис.17), в основу якого закладено його давній символ. Кольорове наповнення герба має символічний зміст: блакитний – краса та величність, срібний – невинність і чистота, зелений – надія, радість, повний достаток, щедрість. На нижній стороні щита (приблизно 1/6 площі) розміщена смужка зеленого кольору, на яку своєю основою спирається срібного кольору башта з входами до неї з трьох сторін. Башта символізує місто Рівне.

Рис.17. Зображення герба міста Рівного

Відповідно до статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», в межах реалізації Стратегічного плану економічного розвитку міста Рівного, з метою покращення іміджу міста, розширення міжнародних зв’язків, залучення потенційних інвесторів Рівненська міська рада затвердила логотип міста (рішення від 31.03.2016 № 422).

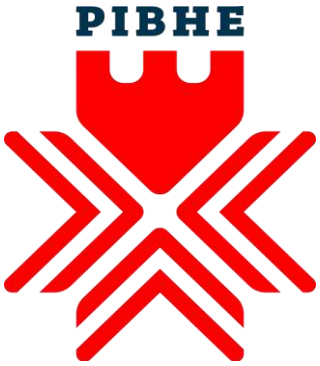

Рис.18. Зображення логотипу міста Рівного

Логотип міста Рівного (рис.18) містить в собі такі складові:

- історичний герб – «срібна» брама, що символізує місто.
- восьмикутна зірка (народна творчість) – елемент автентичної рівненської вишивки, що поєднує в собі ромб, трикутник і зірку. У древніх слов'ян – це Сонце, в українській культурі її називають Зіркою Матері;
- візуальна особливість – знак парків, що відіграють надзвичайно важливу роль в архітектурному образі міста. Парк імені Т.Г.Шевченка є пам'яткою садово-паркового мистецтва державного значення. Вчені стверджують, що свою історію парк Молоді (Лебединка) веде від резиденції Любомирських, створеного ірландським ландшафтним архітектором Діонісієм Міклером, який заклав десятки парків на Рівненщині.
- місто на перехресті – символ, що втілює перехрестя, рух до центру, точку тяжіння. Рівне знаходиться на перетині шляхів, що сполучають Європу та Україну, є діловим центром регіону.

Місто Рівне виступає інтегруючим елементом, що об'єднує культуру, освіту, бізнес, підприємництво та громаду в єдине ціле.

Символіка с. Квасилова

Рис. 19. Зображення герба і прапора селища Квасилів

Герб Квасилова – офіційний символ селища Квасилів. Затверджений рішенням Квасилівської селищної ради від 31 липня 1997 року. На золотому полі розміщений чорний штангенциркуль, у зеленій главі дві золоті шишки

хмелю. Штангенциркуль символізує розвинену машинобудівну промисловість у Квасилові, а шишки хмелю вказують на вирощування і переробку цієї культури та одну з версій про походження назви поселення.

Розділ 2. Сильні, слабкі сторони, загрози та можливості для Рівненської громади, переваги, виклики та загрози

У межах експертної та методичної підтримки з розробки Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади проєктом Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період» у співпраці із тематичними групами стратегічного комітету Рівненської міської ради було проведено роботу щодо аналізу сильних та слабких сторін громади та ймовірних можливостей і загроз у розвитку громади. Проблемні аспекти громади були також вивчені на основі соціологічного дослідження, онлайн-опитування жителів та інших сучасних досліджень.

За результатами проведених заходів та опитувань, було сформовано SWOT-матрицю для визначення конкурентних переваг громади, що дозволяє виявити взаємозв’язки із «внутрішніми» (сильні і слабкі сторони) та «зовнішніми» (загрози і можливості) факторами.

Табл.5. SWOT-аналіз Рівненської громади.

Сильні сторони	Слабкі сторони
Рівне – адміністративний центр громади та обласний центр Рівненської області, центр Рівненського району, займає транзитне географічне розташування між західним кордоном із Польщею та столицею України	Дефіцит персоналу, відтік молоді та жителів у працездатному віці до інших регіонів та за кордон

Рівне – історичне та найбільше за чисельністю населення місто Волині із понад 740-річною історією та культурною спадщиною	Низька туристична привабливість громади та невисокий рівень популяризації міста на міжнародній арені – недостатня кількість міжнародних подій і заходів, що відбуваються в Рівному
У громаді розташований унікальний Національний університет водного господарства та природокористування, який готує фахівців для галузі водного господарства всієї країни	Незадовільна якість доріг регіонального значення, застаріла інженерна та дорожня інфраструктура
У громаді вища середня заробітна плата порівняно із сусідніми обласними центрами	Низький рейтинг інших ЗВО, окрім Національного університету водного господарства (33 місце у 2024 році), недостатня взаємодія вишів із сферою підприємництва, низький рівень працевлаштування студентів за спеціальністю
У Рівному розвинена промисловість (машинобудування, хімічна, легка, харчова промисловість, торфова промисловість та ін.) та агропромисловий сектор, із великим потенціалом для експорту продукції та міжнародної співпраці	Відсутність (значних за розмірами) земельних ділянок типу Greenfield та Brownfield, відсутність вільних земельних ділянок для розміщення великого бізнесу
У Рівного є 20 міст-побратимів як за кордоном, так і в Україні	Застаріла рекреаційна інфраструктура, що не відповідає сучасним потребам жителів, дітей та молоді
Практично у межах міста Рівного знаходиться міжнародний аеропорт «Рівне»	В місті Рівне небагато культурних та розважальних закладів, фестивалів і заходів, що робить його менш привабливим для молоді та туристів у порівнянні з культурними центрами (Львів, Одеса)
Створений Офіс декарбонізації для надання консультацій, впроваджуються інноваційні проєкти в енергетиці – розвиток відновлюваних джерел енергії та енергоефективних технологій	Укриття, які знаходяться в будівлях та спорудах виробничого, нежитлового та житлового призначення, переважно фізично застарілі і зношені
У громаді економічні суб'єкти об'єднані у меблевий кластер, ІТ-кластер та міжрегіональний медичний кластер, а також асоціацію легкої промисловості	Незадовільний стан прибережних зон та якості води у річці Усті, озерах, ставках
У північно-західній частині Рівного розташований сухий порт – логістичний комплекс на 2,5 га території зі спорудами у 10000 м^2	Відсутність розвиненої велоінфраструктури, що створює небезпеку для всіх учасників дорожнього руху
У громаді є фахівці та великий позитивний досвід участі в міжнародних програмах – налагоджені партнерські зв'язки та успішні проєкти	Брак доступної та потрібної інфраструктури для проведення великих подій, заходів та коворкінгів

На території міста розташовані 10 парків, загальною площею 104,4 га. Одним з найбільших, є парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім. Т.Г.Шевченка площею 22,8 га	Недостатня промоція туризму, брак напрацьованих туристичних та супутніх продуктів та послуг, недоопрацьована історична спадщина як основа для туристичної привабливості міста
Рівне багате на водні ресурси, зокрема, через місто проходить річка Устя, розташоване озеро Басів кут, десятки ставів	Низька матеріально-технічна забезпеченість закладів освіти (відсутність STEAM-лабораторій, потреба в модернізації спортзалів, харчоблоків, спортмайданчиків)
Компактна та щільна забудова у місті сприяє розвитку сталої міської мобільності	Тривалість експлуатації Будівлі комунальних закладів потребують капітальних та поточних ремонтів, мають недостатній рівень енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергетики
Наявність великої кількості територій рекреаційного призначення (наразі частина або не використовується, або занедбана)	Завантаженість транспортом центру міста, застарілий та незручний громадський транспорт
Наявна комплексна система відеоспостереження та відеоаналітики Рівненської міської територіальної громади	Недостатня доступність комунальних приміщень для маломобільних категорій населення
Наявність полікультурної історії та спадщини (українська (зокрема, поліська), єврейська, польська, німецька, чеська, литовська, періоду князів Любомирських	Низький рівень отримання дітьми з інвалідністю різних нозологій інклюзивної дошкільної, шкільної та вищої освіти
Стабільний рівень правопорядку, низький рівень злочинності та високий рівень співпраці між місцевими правоохоронними органами	Недостатня кількість закритих (критих) місць для занять різними видами спорту (на зимовий період)
Активне середовище діячів культури, наявність приватних ініціатив культури та креативних індустрій: галерея «Євроарт»; Музей фотографії; Парк історичної реконструкції «Оствиця» тощо	Низький рівень цифрової грамотності населення
Високий рівень охоплення дошкільною освітою дітей 5-річного віку	Відсутність у місті власної оптичної мережі
Наявність на території громади закладів охорони здоров'я комунальної форми власності: надкластерних (в т.ч. спеціалізованих), кластерних, загальних закладів охорони здоров'я, закладів охорони здоров'я екстреної, первинної медичної допомоги та приватної форми власності, в тому числі з надання первинної медичної допомоги	Догляд за зеленими насадженнями в громаді все ще залишається далеким від європейських стандартів та неадаптований до зміни клімату, хоча і спостерігаються окремі позитивні зміни
Високий показник народжуваності в регіоні	Бракує публічних просторів для громадської та ділової активності

Наявність на території громади медичних навчальних закладів III та IV рівнів акредитації (підготовка молодших спеціалістів, магістрів, інтернів, лікарів, а також безперервний професійний розвиток)	Відсутність надавачів соціальних послуг соціальної послуги підтриманого проживання та стаціонарного догляду (заклади тимчасового чи постійного проживання осіб похилого віку та з інвалідністю) викликає соціальну напругу в громаді
Високий рівень розвитку громадянського суспільства, партнерство органів місцевого самоврядування з громадськими організаціями, в т.ч. осіб з інвалідністю та ветеранів,	Громадським транспортом не охоплено значну частину території міста, що змушує людей користуватися власними авто і призводить до заторів
Захисників і Захисниць України, ВПО, робота молодіжної ради при міській раді	
Проведення у громаді унікальних спортивних подій, які приваблюють людей з інших областей (спідвей, гімнастика, біг, наявість велоспільноти)	
Наявність молодіжних просторів (Нота, Твоя територія)	
Громада активно запроваджує цифрові рішення, наявність CDTO у міській раді, програми цифрового розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2023–2025 роки	
Широка мережа освітніх закладів що готують IT-спеціалістів (як державних, так і приватних)	
Наявні активні громадські організації, готові до співпраці у впроваджені реформ у сфері довкілля (ГО Екоклуб, ГО «Оствиця», Сад історій в Рівному, Екологічний центр ПДМ тощо)	
Місто єдине в Україні та одне з 52 пілотних міст Європи, що впроваджує проєкт кліматичної нейтральності NetZeroCities	
Розробляються сценарії енергетичного розвитку Рівненської міської територіальної громади	
Розробляється концепція NetZero для громади	
Проводиться моделювання сценаріїв розвитку енергетики громади	
Можливості	**Загрози**
Створення Рівненської агломерації	Початок воєнних дій на території Рівненської області або однієї з сусідніх областей
Залучення великих державних та міжнародних інвестиційних проєктів, які стосуються відновлення, реінтеграції ветеранів, ВПО тощо	Значне руйнування енергетичної та іншої промислової інфраструктури як на території громади, так і держави, зростання цін на енергоносії

Співпраця із Луцьком (активніша економічна інтеграція), співпраця із іншими громадами так званої Великої Волині	Тривалий термін воєнних дій (збільшення кількості мобілізованих працездатних чоловіків та жінок, зростання навантаження на бюджет громади щодо соціальних послуг, зменшення дохідності бюджету, ризик обстрілів та руйнувань більшої кількості «дорогої» інфраструктури, порушення логістики поставок лікарських засобів, медикаментів тощо)
Продовження процесів інтеграції на загальнодержавному та місцевому рівні з Європейським Союзом	Державна політика, скерована на призупинення процесів децентралізації
Залучення недержавних надавачів реабілітаційних та інших соціальних послуг, що вплине на розширення можливостей надання послуг	Відсутність зовнішнього фінансування на відновлення та розвиток інфраструктури, недофінансування державою делегованих повноважень ОМС, а також зобов'язань щодо освітньої, медичної субвенції, потреб у соціальних послугах
Взаємодія усіх місцевих ЗВО з бізнесом	Відсутність інновацій у ЗВО, відсутність державної політики щодо розвитку вишів, як наукових центрів, центрів інновацій. Закриття установ, які мають працювати із дітьми, підлітками, школярами через їх зменшення
Відновлення аеропорту та пасажирського і вантажного авіасполучення	Екологічні проблеми, зміна клімату, підтоплення громади
Розвиток «зелених» та інноваційних технологій – міжнародне партнерство в галузі відновлюваної енергетики та екологічних ініціатив	Технологічні загрози – кіберзагрози і проблеми з інформаційною безпекою можуть загрожувати захисту даних і конфіденційності
Реалізація спільних проєктів з містами-партнерами за кордоном	Демографічна криза, погіршення фізичного та ментального здоров'я жителів, еміграція
Зростання кількості приватних надавачів послуг – дошкільної, шкільної, позашкільної освіти, медичних послуг, торгівлі, дозвілля тощо	Стрімкий розвиток у сфері цифрових технологій та моральний знос обладнання
Використання транзитного статусу громади (траса Київ – Чоп) для приваблення відвідувачів та туристів	Зростання рівня злочинності, насильства, девіантної поведінки – ризик посилення кримінальних проявів у зв'язку зі складною економічною ситуацією, воєнними діями, послабленням ментального здоров'я жителів, значною кількістю неофіційної зброї у населення
Застосування новітніх технологій (ШІ) до вирішення питань у сфері безпеки та правопорядку, управління громадою	Розташування обласного центру між двома атомними електростанціями (Рівненська АЕС та Хмельницька АЕС)
Залучення висококваліфікованих кадрів онлайн/офлайн з інших регіонів.	Більший потенціал та більша ділова активність сусідніх регіонів (Львівська, Волинська, Житомирська області)

Створення на території громади університетської клініки	Загроза повторної пандемії COVID-19 чи поширення інших особливо небезпечних інфекцій
Участь місцевих ГО, молоді, педагогів, службовців та ін. у міжнародних проєктах, фінансованих міжнародними організаціями, може принести фінансову підтримку та нові можливості розвитку	Падіння ВВП, зростання інфляції, зниження доходів (купівельної спроможності) населення
Забезпечення належних умов для діяльності ГО, збільшення обсягів фінансування для підтримки їхньої діяльності, що активізує їх роботу та сприятиме залученню до ухвалення рішень	Збільшення кількості соціально незахищених верств населення (дітей та осіб з інвалідністю, Захисників і Захисниць України та члени їх сімей, внутрішньо переміщених осіб)
	Найбільшими платниками ПДФО є заклади, що фінансуються з державного та місцевого бюджетів, що є стратегічною загрозою та явно вказує на брак комерційної діяльності у громаді
	Енергія (у першу чергу, для опалення) споживається у місті Рівне вкрай неефективно, що веде до перевитрат коштів і може призвести до важких економічних наслідків після зняття обмежень на ціни комунальних послуг для жителів міста

Таким чином, проведений SWOT-аналіз Рівненської міської територіальної громади дає змогу виокремити наступні переваги, ризики та виклики, які повинні бути враховані у виборі стратегічних напрямів розвитку громади та відповідних оперативних цілей.

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

1. Завдяки своєму статусу адміністративного центру області Рівненська громада має значні можливості щодо фінансування великих державних та міжнародних інвестиційних проєктів в громаді, які стосуються відновлення, реінтеграції ветеранів, ВПО та інноваційних рішень, а також створення Рівненської агломерації.

2. Розвиток «зелених» та інноваційних технологій – міжнародне партнерство в галузі відновлюваної енергетики та екологічних ініціатив дає змогу провести екологічну трансформацію у громаді, розвивати

відновлювальну енергетику та впроваджувати системні рішення із кліматичної нейтральності.

3. Продовження процесів інтеграції на загальнодержавному та місцевому рівні з Європейським Союзом у довгостроковій перспективі

допомагатиме зміцнити місцеву економіку передусім за рахунок підприємств-експортерів.

4. Бажання розвиватися у сфері цифровізації підкріплюється можливістю впровадження концепцій Smart City. Це забезпечує розвиток інноваційних рішень для управління міською інфраструктурою, підвищення якості життя жителів і зміцнює бажання громади бути на передовій у цифрових технологіях.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

1. Міжмуніципальне партнерство та співпраця із сусідніми громадами, у т.ч. у межах Рівненської агломерації, дасть змогу розширити інвестиційні можливості територій регіону, створити якісні робочі місця для місцевого населення, залучити нових жителів.

2. Програми міжнародної допомоги в Україні, реалізація спільних проєктів із містами-побратимами підтримуватимуть діяльність організацій громадянського суспільства та є одним з джерел фінансування проєктів розвитку громади.

3. Взаємодія ЗВО з місцевим бізнесом, залучення зовнішніх висококваліфікованих кадрів дасть змогу підвищити рівень працевлаштування студентів та молоді за спеціальностями, підвищить рейтинги університетів з-поміж інших у громаді, сприятиме інноваційному розвитку громади.

4. Розширення міжнародної співпраці в сфері цифровізації може

сприяти залученню додаткових ресурсів і досвіду, що допоможе компенсувати обмежене фінансування цифрових проєктів. Спільні проєкти з іншими містами та країнами можуть забезпечити доступ до нових джерел фінансування та інноваційних рішень.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

1. Тенденція імітації/згортання реформ та скорочення макрофінансової підтримки України негативно впливатимуть на фіскальну ситуацію, а відтак – на рівень доходів населення та не сприятимуть виведенню економіки з тіні.

2. Воєнна загроза з північного кордону, тривале ведення воєнний дій, руйнування інфраструктури із загрозою для цивільного населення у громаді, економічна невизначеність та відсутність зовнішньої макроекономічної допомоги для держави можуть суттєво вплинути на фінансову стійкість громади, закриття підприємств та демографічні зміни.

3. Подальше зростання комунальних витрат та енергетичний колапс в країні, руйнування (неможливість відновлення) енергетичної та іншої критичної інфраструктури в області та громаді, відсутність стимулювання відновлюваної енергетики, спричинять зупинку великих підприємств та зумовить неможливість надання житлово-комунальних послуг.

4. Екологічні проблеми, зміна клімату, підтоплення території громади, що негативно відображатимуться на якості життя в громаді, подальшому забрудненню водних об’єктів, неможливості туристичного розвитку.

5. Недостатній рівень кібербезпеки може призвести до витоку даних, зломів систем та втрати довіри громадян до цифрових послуг.

Розділ 3. Сценарії розвитку Рівненської громади

В умовах невизначеності щодо подальшої безпекової ситуації, розгляд сценаріїв розвитку Рівненської міської громади є непростим завданням, оскільки точне прогнозування майбутнього є надто складним. Проте деякі об'єктивні фактори можна врахувати при розробці стратегії та визначенні стратегічних цілей громади на найближчі кілька років. Також обговорення, соціологічні опитування та пропозиції від жителів громади допомогли визначити орієнтири для розвитку, що базуються на аналітичних даних, зокрема результатах SWOT-аналізу. Попередні спроби створення стратегії розвитку громади також дають розуміння щодо можливостей і перспектив, навіть після адміністративно-територіальних змін 2020 року. Таким чином, при підготовці бачення розвитку громади, визначенні стратегічних цілей були використані як нові матеріали, так і підготовлені раніше, з урахуванням нових факторів, у тому числі негативних.

Одним з найзначніших негативних факторів на момент розробки стратегії залишається невизначеність щодо безпекової ситуації. Рівненська громада знаходиться в прикордонній зоні з білоруссю, тому є ймовірність бойових дій на півночі області. Однак ця загроза є відомою для керівництва країни та регіону, здійснюються заходи щодо посилення оборони, зокрема за кошти Рівненської обласної ради. Також важливо, що Рівненщина межує з Житомирською областю, де ворог вже намагався атакувати, але значні успіхи ЗСУ у протистоянні та побудові оборони змусили ворога відмовитися від сухопутних дій з території білорусі.

Під час стратегічного планування потрібно враховувати також географічне розташування Рівненської громади на південному заході області, а також зусилля для захисту Рівненської АЕС, яка знаходиться на півночі регіону. Окрім того, мешканці північних громад активно залучаються до сил оборони, допомагаючи на місцевому, регіональному та

національному рівнях, і ця практика добре відома ворогу. Враховуючи ці фактори, ймовірно, Рівненська громада в 2025–2030 роках залишатиметься тиловою територією України. Водночас цей негативний сценарій безпекової невизначеності слід доповнювати іншими факторами, як-от постійні обстріли, руйнування критичної інфраструктури та зростання інтенсивності повітряних атак, що матимуть значний вплив на розвиток західних громад України. Таким чином, у разі продовження воєнного стану негативні аспекти безпекової ситуації значно впливатимуть на розвиток громади. Вони будуть посилюватися дефіцитом робочої сили, виїздом старшокласників, збільшенням кількості поранених та іншими факторами.

Однак, враховуючи ці фактори, Рівненська громада могла б теоретично розглянути можливість перетворення на потужний військовий центр. Для цього існують всі необхідні умови: наявна інфраструктура та логістика, успішний досвід інших громад, зокрема Звягельської, Бердичівської, Новояворівської та ін., а також можливе стимулювання з боку держави. Соціологічні дослідження, обговорення та дискусії серед жителів громади засвідчують, що більшість бажає зберегти військову складову, в поєднанні з іншими економічними процесами. Жителі Рівного прагнуть поєднати присутність військових формувань і командувань з одночасним розвитком міста як тилового соціально-економічного центру громади, з орієнтацією на розвиток у таких сферах як культура, спорт та туризм. Такий вибір зменшує потребу в побудові потужних підприємств для виробництва зброї або розбудови військових частин, але збільшує привабливість громади для бізнесу, інвестицій, розбудови інфраструктури, а також сприяє релокації промисловості та студентської молоді. Водночас важливо, щоб громада продовжувала ефективно збалансовувати військовий і цивільний фактори, забезпечуючи стійкість і згуртованість.

Окрім безпекового фактору, стратегічне планування Рівненської громади повинно враховувати євроінтеграційні процеси. Ще до набуття

України статусу кандидата в ЄС, Рівненська громада відчула певний вплив європейських тенденцій, зокрема у питаннях еміграції молоді. З розширенням євроінтеграційних процесів, громада отримує нові можливості для розвитку, що може компенсувати демографічні втрати. У межах європейської інтеграції Рівненська громада, ймовірно, розвиватиметься як територія, що є близькою до кордону з ЄС, але орієнтована на внутрішній ринок тилової України. Рівненська громада стає важливим логістичним і економічним центром, тісно пов'язаним з іншими містами та економічними центрами західної України, як-от Луцьк, Львів, Тернопіль, Звягель, Вараш, Сарни, Житомир, Дубно, Шепетівка та інші.

Сьогодні Рівненська громада має сильні сторони, які сприяли її економічному розвитку, зокрема диверсифікації робочих місць. У реалістичному сценарії розвитку виявляється, що в межах європейської інтеграції громада зберегла та наростила потужності у пріоритетних галузях, сформувала кластери та зберегла конкурентоспроможність, особливо в умовах воєнного стану. До таких пріоритетних галузей належать житлове будівництво, транспорт, логістика, легка і харчова промисловість, торгівля, охорона здоров'я, вища освіта, ІТ, енергетика тощо. Важливим є також розвиток мікропідприємництва, дерегуляція, підтримка малого та середнього бізнесу, а також розвиток культури підприємництва і самоврядування. Попри безпекові проблеми, громада може досягти значних успіхів у зеленій трансформації, розвитку освіти та соціальної політики, зокрема в питаннях, що стосуються ветеранів, ВПО, дітей тощо.

Оптимістичний сценарій розвитку залежить від зміни безпекової ситуації, що змінить фактори економічного зростання, інвестицій та можливостей для «зеленої» трансформації, інноваційної економіки та повернення людей. Коли війна завершиться, громада може залучити бізнес і людей як з України, так і з-за кордону. Окрім того, розгляд адміністративно-територіальної реформи, зокрема можливість об'єднання з

передмістями, може дати громадам нові можливості, хоча й пов’язаний з певними труднощами. Важливо посилити співпрацю з сусідніми громадами для взаємної вигоди.

Таким чином, враховуючи сильні сторони Рівненської громади та усі можливості і виклики, які можуть виникнути із зовнішніх факторів, стратегічний комітет погодив розвиток Рівненської громади у п’ятьох основних векторах:

«Громада співпраці та взаємодії»: Рівненська громада повинна сприяти розвитку тісної співпраці між різними секторами – місцевою владою, бізнесом, громадськими організаціями та мешканцями. Це забезпечить стійкий розвиток, підтримку ініціатив та швидке реагування на виклики.

«Громада ідей та інвестицій»: Рівне має стати центром тяжіння для інновацій та інвестицій, залучаючи нові підприємства, підтримуючи стартапи та розвиваючи нові технології. Це дозволить збільшити економічний потенціал громади, створити робочі місця та покращити якість життя.

«Громада на перехресті шляхів»: завдяки своєму стратегічному розташуванню Рівне може стати важливим логістичним та транспортним вузлом, забезпечуючи зручне сполучення між західними та центральними регіонами України, а також з європейськими країнами.

«Рівне – драйвер зелених ініціатив»: Рівне повинно стати лідером у впровадженні екологічних інновацій та сталого розвитку, просуваючи проєкти з енергозбереження, відновлювальної енергетики та зеленої трансформації, щоб покращити навколишнє середовище та забезпечити сталий розвиток.

«Рівненська громада – безпечна тилова громада»: в умовах безпекової невизначеності Рівне повинно залишатися надійним тилом для країни, зосереджуючи зусилля на обороноздатності, підтримці військових,

а також на забезпеченні стабільності в умовах війни, що допоможе зберегти спокій і безпеку для місцевих жителів.

Розділ 4. Стратегічні, оперативні цілі, завдання для розвитку Рівненської громади

Стратегічне бачення Рівненської громади:

Рівненська громада – зростаюча спільнота сімей та родин, які в безпеці розвивають громаду з орієнтиром на розвиток підприємництва та залучення інвестицій, яка гостинно відкривається та запрошує доєднатися.

Досягнути можна через реалізацію 5 стратегічних цілей:

1. Громада співпраці та взаємодії;
2. Громада ідей та інвестицій;
3. Громада на перехресті шляхів;
4. Рівне – драйвер зелених ініціатив;
5. Рівненська громада – безпечна тилова громада.

Надалі подано деталізацію кожної стратегічної цілі та пропозицій щодо їх реалізації через оперативні цілі з метою досягнення стратегічних.

Стратегічна ціль № 1: Громада співпраці та взаємодії

Мета: Посилити співпрацю Рівненської громади з органами місцевого самоврядування та мешканцями інших громад Рівненської області. Рівненська громада є центром єдиного соціально-економічного простору співробітництва громад, який ставить за мету спільний розвиток та економічне зростання кожного учасника.

Оперативні цілі:

1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації.

1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі.

1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади.

Стратегічна ціль № 2: Громада ідей та інвестицій

Мета: залучити зовнішні та внутрішні інвестиції та стимулювати розвиток малого і середнього бізнесу для сталого розвитку Рівненської громади.

Оперативні цілі:

2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи.

2.2. Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади.

2.3. Розвиток економічних кластерів.

2.4. Залучення інвестицій для розвитку громади.

Стратегічна ціль № 3: Громада на перехресті шляхів

Мета: гостинна громада, яка щороку збільшує приплив платоспроможних туристів на транспортних засобах усіх видів, які приїжджають, залишаються в Рівному на добу та більше, отримують приємні враження та зацікавлюються у тому, щоб повернутися знову, а також порадити відвідати громаду своїм близьким та друзям.

Оперативні цілі:

3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні.

3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади.

3.3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих через Рівненську

громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті.

3.4. Розвиток логістичної інфраструктури.

Стратегічна ціль № 4: Рівне – драйвер зелених ініціатив

Мета: Рівненська громада докладає зусиль щодо формування системи цінностей кліматичної нейтральності, енергоефективності, захисту навколишнього середовища.

Оперативні цілі:

4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив.

4.2. Впровадження системних рішень з енергоефективності та адаптації до зміни клімату.

4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів.

Стратегічна ціль № 5: Рівненська громада – безпечна тилова громада

Мета: громада, де всі учасники докладають зусиль для безпечного комфортного спільного проживання, інвестують власні ресурси, навчаються новим безпековим компетентностям і активно працюють над розвитком стійкості громади.

Оперативні цілі:

5.1. Розвиток безпечного середовища.

5.2. Створення умов для згуртованості і безпечного проживання жителів громади, підтримки Сил оборони України.

5.3. Розвиток Рівненської громади як передового центру освітніх, спортивних та соціальних послуг.

Розділ 5. Аналіз відповідності стратегії Цілям сталого розвитку ООН, Державній стратегії регіонального розвитку України, Стратегії регіонального розвитку Рівненської області

Мета даного розділу – встановити зв’язок між стратегічними та оперативними цілями стратегії розвитку Рівненської громади та Цілями сталого розвитку ООН, цілями Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021–2027 роки й цілями Стратегії регіонального розвитку Рівненської області на період до 2027 року.

Цілі сталого розвитку ООН є універсальним закликом до дій, щоб покінчити з бідністю, захистити планету, покращити життя та перспективи кожного й скрізь. 17 цілей були ухвалені всіма державами-членами ООН у 2015 році як частина Порядку денного зі сталого розвитку до 2030 року. (Державна служба статистики України, 2024).

Державна стратегія регіонального розвитку України розробляється на період сім років та затверджується Кабінетом Міністрів України. Стратегія визначає: тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів, пріоритети державної регіональної політики на відповідний період, функціональні типи територій, стратегічні цілі і напрями регіонального розвитку та міжрегіонального співробітництва, оперативні цілі, що забезпечать досягнення стратегічних цілей, основні завдання, етапи та механізми їх реалізації, систему моніторингу та оцінки результативності реалізації Державної стратегії регіонального розвитку України. (Закон України «Про засади державної регіональної політики», 2024) (Кабінет Міністрів України, 2020).

Регіональні стратегії розвитку розробляються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями на період дії Державної стратегії регіонального розвитку України. Регіональні стратегії розвитку мають

узгоджуватися із стратегічними цілями і пріоритетами, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку України, та визначати: тенденції та основні проблеми соціально-економічного розвитку Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, стратегічні цілі, пріоритети розвитку регіону на відповідний період, оперативні цілі, що забезпечать досягнення стратегічних цілей, основні завдання, етапи, механізми їх реалізації та джерела фінансування, систему моніторингу та оцінювання реалізації регіональної стратегії розвитку (Верховна Рада України, 2024).

Відповідність Стратегії розвитку Рівненської громади Цілям сталого розвитку ООН, цілям Державної стратегії регіонального розвитку України й цілям Стратегії регіонального розвитку Рівненської області означає її спрямованість на реалізацію згаданих цілей та стратегій.

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади Цілям сталого розвитку ООН

Скорочення:

СЦ – стратегічна ціль

ОЦ – оперативна ціль

*У клітинках зазначається ступінь зв’язку окремих цілей: відмічається як «++» (сильний зв’язок) або «+» (опосередкований зв’язок).

Стратегічні та оперативні цілі	СЦ 1			СЦ 2			СЦ 3				СЦ 4			СЦ 5		
	ОЦ 1.1	ОЦ 1.2	ОЦ 1.3	ОЦ 2.1	ОЦ 2.2	ОЦ 2.3	ОЦ 3.1	ОЦ 3.2	ОЦ 3.3	ОЦ 3.4	ОЦ 4.1	ОЦ 4.2	ОЦ 4.3	ОЦ 5.1	ОЦ 5.2	ОЦ 5.3

Ціль 1: ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ			+												++	
Ціль 2: ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	+	+	+								+					
Ціль 3. МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І БЛАГОПОЛУЧЧЯ	+		++												++	
Ціль 4. ЯКІСНА ОСВІТА				+	+	+					+	+				++
Ціль 5. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ		+	+	+										+	++	+
Ціль 6. ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ	+		++								+					
Ціль 7. ДОСТУПНА ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ													++			
Ціль 8. ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ				++	++	++		+		+						
Ціль 9. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА				+		++		+	++		++		+		+	
Ціль 10. СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ	+	+	+												+	++

Ціль 11. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД	+	+ +		+			+ +	+			+ +			+		
Ціль 12. ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВО			+								+ +	+	+			
Ціль 13. ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ЗМІНИ КЛІМАТУ			+								+ +	+ +	+ +			
Ціль 14. ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ																
Ціль 15. ЗАХИСТ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ			+								+					
Ціль 16. МИР СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ		+ +						+						+ +		
Ціль 17. ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	+			+	+ +	+ +										

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади Державній стратегії регіонального розвитку України на 2021–2027 роки

Скорочення:

СЦ – стратегічна ціль

ОЦ – оперативна ціль

*У клітинках зазначається ступінь зв’язку окремих цілей: відмічається як «++» (сильний зв’язок) або «+» (опосередкований зв’язок).

Стратегічні та оперативні цілі	СЦ 1			СЦ 2			СЦ 3				СЦ 4			СЦ 5		
	ОЦ 1.1	ОЦ 1.2	ОЦ 1.3	ОЦ 2.1	ОЦ 2.2	ОЦ 2.3	ОЦ 3.1	ОЦ 3.2	ОЦ 3.3	ОЦ 3.4	ОЦ 4.1	ОЦ 4.2	ОЦ 4.3	ОЦ 5.1	ОЦ 5.2	ОЦ 5.3
Стратегічна ціль І: ***Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах***	+			+			+							++		
Оперативна ціль 1.1: *Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь*	++							+	+							

Оперативна ціль 1.2: *Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах*	+	+	+ +	+ +	+	+	+	+						+ +	+ +	+ +
Оперативна ціль 1.3: *Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення*			+											+	+ +	
Стратегічна ціль II*: Підвищення рівня конкурентоспромо жності регіонів*	++			++			++				++			++		
Оперативна ціль 2.1: *Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів*			+ +						+ +	+ +	+		+ +	+ +	+ +	
Оперативна ціль 2.2: *Сильна, спроможна та конкурентоспромо жна регіональна економіка*		+		+ +	+	+ +	+ +	+ +								
Стратегічна ціль III: *Розбудова ефективного багаторівневого врядування*	++			+			+									
Оперативна ціль 3.1: *Розвиток*	+	+ +				+										

інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС																
Оперативна ціль 3.2: *Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями*	+						+									

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ положень Стратегії розвитку Рівненської територіальної громади Стратегії регіонального розвитку Рівненської області на період до 2027 року

Скорочення:

СЦ – стратегічна ціль

ОЦ – оперативна ціль

*У клітинках зазначається ступінь зв’язку окремих цілей: відмічається як «++» (сильний зв’язок) або «+» (опосередкований зв’язок).

Стратегічні та оперативні цілі	СЦ 1			СЦ 2			СЦ 3				СЦ 4			СЦ 5		
	ОЦ 1.1	ОЦ 1.2	ОЦ 1.3	ОЦ 2.1	ОЦ 2.2	ОЦ 2.3	ОЦ 3.1	ОЦ 3.2	ОЦ 3.3	ОЦ 3.4	ОЦ 4.1	ОЦ 4.2	ОЦ 4.3	ОЦ 5.1	ОЦ 5.2	ОЦ 5.3
Стратегічна ціль 1: Розвиток конкурентної економіки	+			++			+									
Оперативна ціль *1.1. Підтримка високотехнологічних виробництв та наукових досліджень*		+		++		+	+	+								
Оперативна ціль *1.2. Створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу*				++	++	++										
Оперативна ціль *1.3. Стимулювання*					++	++	+	+								

залучення інвестицій																
Стратегічна ціль 2: Збалансований розвиток територій області	++						++							+		
Оперативна ціль *2.1. Забезпечення розвитку інфраструктури територій*	+	+	++						++	++						++
Оперативна ціль *2.2. Стимулювання економічної активності в громадах*	++	++					++	++		+						
Стратегічна ціль 3: Розвиток людського капіталу	++			+							++			++		
Оперативна ціль *3.1. Підвищення обізнаності та соціальної активності жителів*		++		+		+						+				++
Оперативна ціль *3.2. Забезпечення рівних можливостей для самореалізації та належних умов для проживання населення*		+	++								++	+	++	+	++	+

Список використаних джерел до Розділу 5:

1. Стратегія регіонального розвитку Рівненської області на період до 2027 року / Рівненська обласна державна адміністрація, 2020. URL: https://www.rv.gov.ua/storage/app/sites/11/2020/strategia-2027-proekt.pdf

2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки / Постанова КМУ від 5 серпня 2020 № 695 » Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text

3. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VII / Відомості Верховної Ради України, 2015, № 13, ст. 90. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text

4. Індикатори цілей сталого розвитку / Державна служба статистики України, 2024. URL: https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/

Розділ 6. Учасницький моніторинг та оцінка реалізації стратегії

Учасницький моніторинг реалізації стратегії – це сукупність заходів збору, обліку та узагальнення інформації, в яких беруть участь представники структурних підрозділів Рівненської міської ради, в повноваження яких входить проведення моніторингу і оцінки реалізації стратегії та інші залучені заінтересовані сторони. Учасницький моніторинг здійснюється з метою відстеження та аналізу динаміки і структурних змін у громаді. Учасницький моніторинг відбувається відповідно до визначених стратегічних та оперативних цілей і завдань (Розділ 4) та плану заходів із реалізації Стратегії (Додаток 1).

Оцінювання результатів реалізації Стратегії є необхідним періодичним етапом під час якого здійснюється аналіз зібраних (в процесі моніторингу) даних та оцінка: (1) рівня досягнення очікуваних результатів (реалізації заходів/проєктів, виконання завдань, досягнення цілей), їхній вплив на соціально-економічний розвиток громади (2) та сталості таких змін. Оцінка даних зібраних за результатами моніторингу, здійснюється з метою ухвалення потрібних управлінських рішень щодо необхідності внесення змін в Стратегію розвитку громади та плани заходів з її реалізації.

Проведення моніторингу і оцінки реалізації Стратегії розвитку громади забезпечує моніторингова група.

Для проведення моніторингу та здійснення оцінки виконання Стратегії в цілому розроблена комплексна система ключових індикативних показників (Додаток 2) – до стратегічних, оперативних цілей і завдань, та динамічних індикативних показників – до плану заходів. Перелік динамічних індикативних показників затверджується окремим рішенням моніторингової групи.

Таким чином завданням моніторингу є збір фактичних даних значень індикативних показників (ключових і динамічних). Завданням оцінки є

порівняння фактичних даних значень індикативних показників із базовими та прогнозованими (очікуваними, цільовими).

Безпосередньо моніторинг проводять відповідальні за моніторинг та оцінку представники структурних підрозділів Рівненської міської ради, які мають повноваження з проведення моніторингу і здійснення оцінки реалізації стратегії та які мають доступ до актуальних (статистичних/муніципальних) даних. До окремих форм і методів збору даних під час моніторингу можуть бути долучені й інші заінтересовані сторони, зокрема експерти, представники неурядових організацій тощо.

Безпосередню оцінку результатів моніторингу здійснюють члени моніторингової групи.

Наскільки успішним виявиться реалізація Стратегії залежить від позитивних економічних, соціальних, просторових змін, що впливають на досягнення цілей і виконання завдань.

Для забезпечення процесу моніторингу та оцінки на належному рівні:

1. Розпорядженням міського голови створюється моніторингова група (зокрема, і з числа членів стратегічного комітету з розробки стратегії);

2. На своєму першому засіданні моніторингова група затверджує:

2.1. положення про роботу моніторингової групи;

2.2. порядок системи управління, моніторингу, оцінки та оновлення Стратегії і планів її реалізації.

До складу моніторингової групи включаються представники структурних підрозділів Рівненської міської ради, які мають повноваження щодо управління реалізацією та моніторингом і оцінкою Стратегії, громадськості (щонайменше 30% від загального складу) та бізнесу (щонайменше 15% від загального складу). У разі потреби до проведення моніторингу та оцінки можуть залучатись зовнішні незалежні експерти (не більше 10% від загального складу) та партнерські організації.

Питання оцінки реалізації завдань, впровадження проєктів і заходів

Стратегії мають належати виключно до повноважень моніторингової групи – саме вони є відповідальними за оцінку актуальності та реалістичності стратегічних і оперативних цілей та їх досягнення.

Члени моніторингової групи, повинні відстежувати, щоб стратегічні й оперативні цілі, завдання залишалися актуальними, а сама Стратегія розвитку громади успішно реалізовувалась. Для цього моніторингова група збирається зі встановленою положенням про її діяльність періодичністю (але не менше одного разу на півроку) і здійснює поточну оцінки стану реалізації Стратегії розвитку громади і надає пропозиції щодо її актуалізації. Ухвалення рішень щодо внесення змін (актуалізації) до Стратегії належать виключно до повноважень Рівненської міської ради.

У разі відсутності моніторингової групи або неспроможності/неможливості ведення її діяльності, функції та завдання моніторингу та оцінки реалізації Стратегії розвитку громади здійснює визначений рішенням міського голови структурний підрозділ та/або робоча група з управління реалізацією Стратегії.

У ході моніторингу Стратегії вирішуються такі завдання:

1) контроль за реалізацією Стратегії в цілому;

2) оцінка досягнення стратегічних і оперативних цілей та виконання завдань, надання інформації необхідної для коригування Плану реалізації (заходів та каталогу технічних завдань на проєкти місцевого розвитку) та актуалізації завдань Стратегії в межах затверджених цілей;

3) підтримка в робочому стані системи стратегічного планування, моніторингу та оцінки показників індикаторів.

Моніторинг та оцінка реалізації Стратегії розвитку Рівненської громади здійснюється за 4 рівнями:

1) рівень реалізація окремого заходу (з плану заходів) та/або проєкту місцевого розвитку (з переліку каталогу технічних завдань на проєкти місцевого розвитку) – визначають динамічні індикативні

показники;

2) рівень виконання завдань Стратегії – визначають ключові та динамічні індикативні показники (Додаток 1);

3) рівень досягнення стратегічних та оперативних цілей (Розділ 4) і загальний стан розвитку громади (досягнення стратегічного бачення – визначають ключові індикативні показники (Додаток 1);

4) рівень змін зовнішнього середовища, що впливає на розвиток громади – базується на аналізі основних показників, що характеризують ситуацію в державі в цілому та Рівненській області, які є стратегічно важливими для міської громади.

Дані за результатом моніторингу у вигляді квартальних (проміжних) моніторингових звітів готують і подають на розгляд моніторингової групи відповідальні за моніторинг та оцінку реалізації стратегії представники структурних підрозділів Рівненської міської ради.

У процесі оцінки індикативних показників (ключових і динамічних) фіксуються та аналізуються зокрема:

1) ступінь виконання кожного завдання в межах проєкту місцевого розвитку;

2) невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;

3) ступінь досягнення цілей у визначеному горизонті планування (Розділ 4);

4) недосягнуті цілі, причини відхилення, пропозиції;

5) оцінка потреб у фінансуванні;

6) пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Для всіх можливих форм організації процесу моніторингу та оцінки головним є проведення ретельного відслідковування виконання завдань і реалізації проєктів/заходів, коригування та актуалізація Стратегії з огляду на зміну умов життєдіяльності громади, оскільки одні проєкти будуть завершені, а деякі замінено іншими.

За результатами проведеного моніторингу та здійсненої оцінки реалізації Стратегії розвитку громади, моніторингова група готує зведений моніторинговий звіт (далі – Звіт), який подається на розгляд Рівненській міській раді. Моніторинг та оцінка ключових та динамічних індикативних показників Стратегії, а також підготовка Звіту здійснюється відповідно до затвердженого моніторинговою групою порядку. Сам Звіт оприлюднюється на офіційному вебсайті Рівненської міської ради і містить інформацію про:

1) результати порівняння фактичних та базових значень індикативних показників;

2) досягнення запланованих оперативних та стратегічних цілей;

3) задоволення потреб різних груп заінтересованих осіб;

4) наявність незапланованих змін та впливів;

5) діяльність, що призвела до змін (зокрема, непередбачуваних);

6) ефективність механізмів реалізації Стратегії або ресурсних витрат;

7) сталість результатів реалізації Стратегії тощо.

Пропозиції до звіту з питань корегування Стратегії та плану її реалізації за результатами моніторингу та оцінки можуть вноситися:

1) членами моніторингової групи за результатами проведених консультацій із заінтересованими сторонами;

2) депутатами міської ради;

3) зацікавленими організаціями, установами, громадськими організаціями та жителями.

На підставі результатів Звіту, затвердженого сесією Рівненської міської ради, один раз на рік профільний структурний підрозділ міської ради (відділ/управління економіки/фінансів) на чергове засідання депутатської комісії з питань бюджету виносить для розгляду проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх стратегічних цілях для врахування під час розробки проєкту бюджету на наступний рік.

У разі відсутності моніторингової групи або неспроможності/неможливості ведення її діяльності, проведення моніторингу та здійснення оцінки реалізації Стратегії розвитку громади і підготовку зведеного моніторингового звіту забезпечує визначений рішенням міського голови структурний підрозділ та/або сформована група управління реалізацією Стратегії.

Окремі рекомендації щодо реалізації стратегії

Успіх реалізації та сталості результатів кожного проєкту базується на розумному врахуванні інтересів громади і приватних інтересів. Тому, де це можливо, необхідне поєднання фінансування з бюджету громади і приватних коштів на додаток до підтримки з держбюджету та програм міжнародної технічної допомоги.

Участь проєктів міжнародної технічної допомоги (ЄС, США) має важливе значення для надання фінансових ресурсів та технічної допомоги, забезпечення управлінського потенціалу і технічних навичок для реалізації Стратегії. Важливо розвивати діяльність неурядових громадських організацій в громаді з метою залучення жителів до громадських ініціатив, підвищення лояльності до територіальної громади, де вони мешкають, а також розглядати НУО як ресурс залучення грантових коштів в громаду.

Досвід інших громад, регіонів і країн може прискорити реалізацію проєктів і сприяти отриманню максимальної віддачі.

Відповідно до передбачених стратегією цілей, окремі завдання та ідеї проєктів можуть бути додані, або змінені в наступні роки під час процедур моніторингу та актуалізації стратегії.

Список використаних джерел

1. Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень / Рада Європи, 2017. URL: https://rm.coe.int/guidelines-on-civil-participation-in-political-decision-making/168076e135

2. Рекомендація CM/Rec (2018) 4 Комітету міністрів до держав-членів про участь громадян у місцевому громадському житті / Рада Європи, 2018. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=090000168079 54c 3

3. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад / Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.

4. 12 принципів доброго демократичного врядування / Рада Європи, 2024. URL: https://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles#{%2225565951%22:[8]

5. Дев'яте всеукраїнське муніципальне опитування IRI, 2024 р. URL: https://iri.org.ua/survey/opytuvannya-mizhnarodnoho-respublikanskoho-instytutu-v-ukrayini-svidchyt-pro-bazhannya

6. Соціально-політичні погляди жителів Рівненської ТГ / ГМ «ОПОРА», вересень 2023 р. URL: https://www.oporaua.org/samovriaduvannia/social-no-politichni-poglyadi-meshkanciv-rivnens-koyi-tg-25009

7. Дані Головного управління статистики в Рівненській області/ URL: https://www.gusrv.gov.ua/

8. Стратегія розвитку Рівненської територіальної громади на період до 2027 року. URL: https://drive.google.com/file/d/1v-wYgI1_pkXHtpuGVT0YsikwbLBhoKYY/view

9. Стратегія розвитку Рівного на період до 2040 року. URL: https://drive.google.com/file/d/1qcfzFMkK_jieRbMOg-kTYXljc4Z933av/view

10. Аналітичні дані платформи work.ua. URL: https://www.work.ua/salary/

11. Аналіз української меблевої галузі в умовах повномасштабної війни, здійснено Дослідницькою агенцією Fama у співпраці з Українською Асоціацією Меблевиків, 2024 р. URL: https://fama.agency/wp-content/uploads/2024/07/Analiz-meblevoyi-galuzi.pdf

12. Рейтинг міст DOU. Детальний аналіз 22 українських міст, 2021 р. URL: https://dou.ua/lenta/articles/best-cities-2020/

13. Мапа кластерів, ресурсних центрів та комітетів Українського кластерного альянсу, 2024 р. URL: https://www.clusters.org.ua/clusters-map/

14. Аналіз ринків YC.Market Рівненської громади. URL: https://youcontrol.market/

15. Укладені договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, НСЗУ, 2024 р. URL: https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/pmg-contracts

16. Екологічний паспорт м. Рівне та смт. Квасилів, за 2020-2021 рр. URL: https://rvrada.gov.ua/portalfiles/107/250/17757/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_2020_2021__1_.pdf

17. Восьме всеукраїнське муніципальне опитування IRI, 2023 р. URL: https://iri.org.ua/sites/default/files/editor-files/Municipal_survey_May_2023.pdf

18. Дані та звіти структурних підрозділів Рівненської міської ради.

19. Відповіді на запити на інформацію від ЗВО м. Рівне.

20. Урбаністичне дослідження управління містобудування Рівненської міської ради проведене у 2023 році URL:

https://drive.google.com/drive/folders/1872xO0ZNGLhpAcaIOR78ofOox5Vbz zo2

21. Дослідження IT – Research Ukraine 2023/ URL: https://itcluster.lviv.ua/projects/it-research-ukraine/

22. Суспільно-політичні погляди: РІВНЕНСЬКА ТГ/ Результати дослідження Громадянської мережі ОПОРА, проведеного соціологічною групою «Вибір», Серпень 2024. URL: https://www.oporaua.org/samovriaduvannia/suspil-no-politichni-poglyadi-rivnens-ka-tg-25435

Секретар міської ради Віктор ШАКИРЗЯН

Додаток 1
до рішення Рівненської
міської ради
09.10.2025 № 7251

План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року

Назва стратегічної цілі	**Назва оперативної цілі**	**Назва завдання**	**Назва заходу**	**Відповідальний структурний підрозділ**	**Термін реалізації**
1. Громада співпраці та взаємодії	1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації	1.1.1. Створення спільної платформи для ефективної співпраці громад	1.1.1.1. Проведення регулярних форумів для громад Рівненської агломерації з метою налагодження ефективної міжмуніципальної співпраці, обміну досвідом та розробки спільних рішень для розвитку регіону	Департамент економічного розвитку, КУ «Агенція розвитку Рівного»	2025–2027
			1.1.1.2. Впровадження міжмуніципальних угод для спільного управління ресурсами та інфраструктурними проєктами, що дозволить оптимізувати витрати, підвищити ефективність використання наявних ресурсів і розширити можливості для спільного залучення інвестицій та розвитку	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			1.1.1.3. Підтримка та розвиток молодіжних ініціатив через організацію спільних програм обміну, підтримку молодіжних проєктів, а також створення молодіжної платформи агломерації для проведення заходів та обміну інформацією	Управління у справах молоді та спорту, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025–2027

		1.1.2. Підвищення якості надання послуг для жителів агломерації	1.1.2.1. Запровадження поетапної модернізації та розвитку транспортної інфраструктури, оновлення транспортних засобів для потреб галузі, зокрема удосконалення системи управління розвитком доступності для населення транспортної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			1.1.2.2. Створення і використання комунікаційних платформ і мереж для співпраці з сусідніми громадами та забезпечення безперешкодного доступу до інформації та послуг	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації	2025–2027
			1.1.2.3. Розробити та затвердити Концепцію розвитку велосипедної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді, зокрема, для сполучення з сусідніми громадами	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління в справах молоді та спорту, Управління містобудування та архітектури	2025–2026
			1.1.2.4. Запуск територіальних підрозділів / віддалених робочих місць для ЦНАП з метою наближення адміністративних послуг до мешканців громади	Департамент цифрової трансформації та забезпечення надання адміністративних послуг	2025–2027

			1.1.2.5. Покращення умов діяльності установ, підприємств та організацій з метою забезпечення ефективної роботи та підвищення результативності їх діяльності	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації	2025–2027
	1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі	1.2.1. Застосування цифрових технологій для взаємодії між жителями громади та місцевою владою	1.2.1.1. Створення та підтримка цифрового порталу жителя громади, який об’єднає всю необхідну інформацію та муніципальні послуги в одному місці	Департамент цифрової трансформації та забезпечення надання адміністративних послуг	2027
			1.2.1.2. Облаштування безкоштовного Wi-Fi на зупинках громадського транспорту та в громадських місцях	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			1.2.1.3. Проведення тренінгів та курсів для жителів з метою підвищення їхніх цифрових навичок, що дозволить ефективно користуватися сучасними технологіями та онлайн-послугами	Комунальні заклади Управління культури і туризму, Управління освіти, Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (за згодою)	2025–2027
			1.2.1.4. Впровадження автоматизованих систем обліку енергоносіїв та їхнього аналізу для забезпечення точного обліку споживання та зменшення витрат	Департамент економічного розвитку	2025

			1.2.1.5. Розширення переліку онлайн-послуг для жителів громади, в тому числі створення на сайті Рівненської міської ради електронного сервісу «Єдина платформа ветерана» з інформацією щодо всіх видів послуг, які можуть отримати Захисники, Захисниці України та члени їх сімей	Департамент цифрової трансформації та забезпечення надання адміністративних послуг, Департамент соціальної та ветеранської політики, Відділ комунікації та зв’язків із громадськістю	2025–2027
			1.2.1.6. Посилення кібербезпеки інформаційних ресурсів міської ради та її установ/підприємств/організацій	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи та заклади	2025–2027
			1.2.1.7. Співпраця із громадським сектором та міжнародними програмами щодо запуску та промоції користування галузевими цифровими проєктами	Департамент економічного розвитку, КУ «Агенція розвитку Рівного»	2025–2027
		1.2.2. Посилення участі громади у проєктах розвитку громади	1.2.2.1. Залучення учнівської та студентської молоді, членів Парламенту дітей м. Рівного до діяльності консультативного органу з молодіжної політики для активної участі в ухваленні рішень, що стосуються їхніх інтересів і потреб у громаді	Управління освіти, Молодіжна рада при Рівненській міській раді, Управління у	2025

				справах молоді та спорту	
			1.2.2.2. Розробка ефективного комунікаційного каналу для регулярного інформування молоді про активності громади, волонтерські можливості, тренінги та інші ініціативи	Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025
			1.2.2.3. Популяризація платформи електронної демократії «EDEM» та впровадження інших цифрових платформ	Відділ комунікації та зв’язків із громадськістю, Департамент цифрової трансформації та забезпечення надання адміністративних послуг	2025–2027
			1.2.2.4. Запровадження шкільного громадського бюджету	Управління освіти	2026
			1.2.2.5. Відновлення громадського бюджету та «зеленого» громадського бюджету	Відділ комунікації та зв’язків із громадськістю	2025
			1.2.2.6. Запровадження прозорого та відкритого конкурсу для обрання керівників комунальних підприємств, що забезпечить ефективне управління та підвищить довіру до органів місцевого самоврядування	Відділ з питань служби в органах місцевого самоврядування та кадрової роботи апарату	2025

			1.2.2.7. Проведення конкурсів для молоді, які стимулюють творче мислення та реалізацію соціально значущих ідей.	Управління освіти, Управління культури і туризму, Управління молоді та спорту	2025–2027
			1.2.2.8. Упровадження бонусної системи «Рівеньки» для учнівської та студентської молоді Рівненської міської територіальної громади з метою мотивації до участі у громадських ініціативах, волонтерстві та інших важливих соціальних заходах	Управління освіти, Молодіжна рада при Рівненській міській раді, Управління у справах молоді та спорту	2026–2027
		1.2.3. Підвищення самоорганізації та волонтерської активності жителів	1.2.3.1. Розробка та впровадження програми розвитку волонтерського руху для підтримки ініціатив спільнот і створення платформ взаємодії	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління у справах молоді та спорту, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025–2027
			1.2.3.2. Підтримка ініціатив ОСББ щодо благоустрою території, розвитку їх енергетичної незалежності, сприяння обміну досвідом із представниками ОСББ інших громад України	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			1.2.3.3. Створити робочу групу з громадськими організаціями, місцевими органами влади та бізнесом для спільної розробки і впровадження	Департамент інфраструктури та	2025–2027

			природоохоронних проєктів, спрямованих на збереження навколишнього середовища та сталий розвиток	благоустрою, Департамент економічного розвитку	
			1.2.3.4. Організація хакатонів за участю учнівської та студентської молоді	Управління освіти, Управління культури і туризму, Управління молоді та спорту	2025–2027
			1.2.3.5. Залучення студентів громади до волонтерської діяльності, зокрема до відвідування військових у медичних закладах	Департамент соціальної та ветеранської політики, Молодіжна рада при Рівненській міській раді, Управління охорони здоров’я, Заклади професійно-технічної та вищої освіти	2025–2027
			1.2.3.6. Створення молодіжного центру	Управління у справах молоді та спорту, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025

			1.2.3.7. Запуск освітніх програм, таких як Школа волонтерства, для навчання молоді основам волонтерської діяльності, розвитку лідерських якостей та організації соціальних ініціатив	Управління у справах молоді та спорту, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025
			1.2.3.8. Підтримка ініціатив підприємств, організацій, компаній на розбудову навчання безпековим компетенціям своїх працівників	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
	1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади	1.3.1. Якісне надання медичних та реабілітаційних послуг	1.3.1.1. Завершення створення Центру екстракорпорального запліднення та перейменування КНП «Пологовий будинок» РМР у КНП «Перинатальний центр» РМР	Управління охорони здоров’я, КНП «Пологовий будинок» РМР	2025
			1.3.1.2. Створення стаціонарних відділень психосоматичної допомоги в КНП «Центральна міська лікарня» РМР, КНП «Міська лікарня №2» РМР	Управління охорони здоров’я КНП «Центральна міська лікарня» РМР; КНП «Міська лікарня № 2» РМР	2026
			1.3.1.3. Створення Центру ментального здоров’я в КНП «Міська лікарня № 2» РМР	Управління охорони здоров’я КНП «Міська лікарня № 2» РМР	2025

			1.3.1.4. Створення відділення реабілітації опорно-рухового апарату в КНП «Центральна міська лікарня» РМР	Управління охорони здоров’я, КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025
			1.3.1.5. Впровадження послуги екстреної медичної допомоги, шляхом створення відділення екстреної	Управління охорони здоров’я	2025–2026

			медичної допомоги, на базі КНП «Центральна міська лікарня» РМР	КНП «Центральна міська лікарня» РМР	
			1.3.1.6. Завершення створення сучасного операційного блоку в КНП «Центральна міська лікарня» РМР	Управління охорони здоров’я КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025
			1.3.1.7. Збільшення площ надання первинної медичної допомоги: створення додаткових амбулаторій КНП «ЦПМСД «Північний» РМР та добудова 6-поверхового корпусу КНП «ЦПМСД «Центральний» РМР»	Управління охорони здоров’я КНП «ЦПМСД «Північний «РМР КНП «ЦПМСД «Центральний «РМР	2025–2027
			1.3.1.8. Проведення капітального ремонту інфекційного корпусу КНП «Центральна міська лікарня» РМР	Управління охорони здоров’я КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025–2026
			1.3.1.9. Проведення капітального ремонту інфекційного відділення в КНП «Міська дитяча лікарня» РМР	Управління охорони здоров’я КНП «Міська дитяча лікарня» РМР	2025–2026
			1.3.1.10. Створення анестезіологічного блоку та зубопротезної лабораторії (для дорослих та дітей) на	Управління охорони здоров’я	2025–2026

			базі КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР за адресою: м. Рівне, вул. С. Крушельницької, 46	КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР	
			1.3.1.11. Створення сучасного Центру дитячої стоматології на базі КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР за адресою: м. Рівне, вул. С. Крушельницької, 46.	Управління охорони здоров’я КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР	2026
			1.3.1.12. Впровадження телемедичних технологій в закладах охорони здоров’я	Управління охорони здоров’я, Заклади охорони здоров’я Рівненської міської ради	2026–2027
			1.3.1.13. Створення дієвих Наглядових рад в закладах охорони здоров’я Рівненської міської ради, які надають спеціалізовану медичну допомогу	Управління охорони здоров’я	2026
			1.3.1.14. Створення безпечних, комфортних соціально-побутових умов праці медичних працівників, їх професійного розвитку та профілактика вигорання на робочому місці	Управління охорони здоров’я	2025–2027
			1.3.1.15. Створення на території громади університетської клініки	Управління охорони здоров’я КНП «Центральна міська лікарня» РМР; КНП «Міська дитяча лікарня»	2025–2027

				РМР; КНП «ЦПМСД «Ювілейний» РМР; КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР, ДЗ «Луганський державний медичний університет» (за згодою)	
			1.3.1.16. Запровадження і стимулювання якісної освіти менеджерів у сфері охорони здоров’я	Управління охорони здоров’я ДЗ «Луганський державний медичний університет» (за згодою)	2026
			1.3.1.17. Діяльність освітнього медичного закладу II-III рівнів у Рівненській міській територіальній громаді на постійній основі	Управління освіти, Управління охорони здоров’я, ДЗ «Луганський державний медичний університет» (за згодою), КЗВО «Рівненська медична академія» (за згодою)	2025–2027

			1.3.1.18. Залучення закладів охорони здоров’я приватної форми власності до взаємодії з органами місцевого самоврядування та інституціями охорони здоров’я громади в процеси планування, надання, моніторингу та оцінки медичних послуг	Управління охорони здоров’я	2025–2027
			1.3.1.19. Максимальне охоплення імунопрофілактикою, забезпечення доступу до замісної підтримувальної терапії, системи епіднагляду на місцевому рівні за визначеними нозологіями	Управління охорони здоров’я	2025–2027
			1.3.1.20. Забезпечення заходів щодо подолання ключових факторів ризику, що спричиняють високий ризик захворювань, у т.ч. впровадження найкращих практик щодо протидії неінфекційним хворобам, зміцнення психічного здоров’я і благополуччя	Управління охорони здоров’я	2025–2027
			1.3.1.21. Формування мислення та підходу до прийняття рішень щодо власного здоров’я громадян, базуючись на принципах освіченості про здоров’я та розуміння моделей надання допомоги	Управління охорони здоров’я	2025–2027
			1.3.1.22. Реалізація можливості для громадян створювати спільноти взаємодії та взаємодопомоги за спільними ознаками здоров’я, а також обмінюватись інформацією між собою на спеціально створених платформах	Управління охорони здоров’я	2025
			1.3.1.23. Розвивати співпрацю з містами-побратимами через реалізацію спільних проєктів у сфері надання медичних послуг	Управління охорони здоров’я, Відділ міжнародних зв’язків апарату	2025–2027

		1.3.2. Зміна підходів до благоустрою й естетичного вигляду вулиць та інших територій громади	1.3.2.1. Впорядкування роботи ринків, перенесення їх з центральної частини міста Рівного.	Департамент економіки, Управління архітектури та містобудування, Департамент інфраструктури і благоустрою	2025–2027
			1.3.2.2. Оновлення паркових зон, створення урбан-парку	Управління містобудування та архітектури, Управління культури і туризму, Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			1.3.2.3. Розробка єдиних графічних (рекомендаційних) матеріалів у громаді щодо різноманітних сфер	Управління архітектури та містобудування	2025
			1.3.2.4. Ідентифікувати та забезпечити простір для розміщення креативних елементів (стріт-арт, інтерактивні скульптурні композиції, творчі рішення у сфері озеленення, створення міських «меблів» тощо) та створити відкриту платформу учасників з числа митців, дизайнерів та урбаністів з метою створення проєктів для громадського простору з можливим використанням грантів та конкурсів для реалізації найкращих із запропонованих проєктів	Управління містобудування та архітектури	2025–2026

			1.3.2.5. Поступове зменшення зовнішньої реклами у громаді, МАФів, впорядкування вивісок, контроль за дотриманням вимог і правил	Департамент муніципальної варти,	2025–2027

				Департамент інфраструктури і благоустрою, Управління містобудування та архітектури	
			1.3.2.6. Проведення аналізу потреб вуличної навігації, ознакування туристичних об’єктів, транспортної інфраструктури, в тому числі враховуючи потреби людей з інвалідністю, дітей, іноземних відвідувачів	Управління містобудування та архітектури	2025
			1.3.2.7. Продовження ініціатив щодо підвищення архітектурних та урбаністичних якостей нових будівель і благоустрою у громаді	Управління містобудування та архітектури, Управління державного архітектурно-будівельного контролю РМР	2025–2026
			1.3.2.8. Впровадження концепції «міських луків» – екологічно чистих газонів з природним трав’яним покриттям, які підтримують місцеву флору і фауну, а також сприяють зниженню забруднення повітря через створення нових територій та збільшення площ з міськими луками	Департамент інфраструктури та благоустрою, Екологічний центр Рівненського міського палацу дітей та молоді (за згодою), ГО «Сад історій в Рівному» (за згодою)	2025–2027

		1.3.3. Вдосконалення системи водопостачання та водовідведення громади	1.3.3.1. Розроблення механізму контролю за функціонуванням приватних асенізаційних машин в межах Рівненської міської територіальної громади	Департамент інфраструктури та благоустрою, РОВКГ ВКП «Рівнеоблводоканал», Департамент муніципальної варти, Державна екологічна інспекція Поліського округу (за згодою), інші зацікавлені організації (за згодою)	2025–2027
			1.3.3.2. Створення нових та реконструкція існуючих мереж, очисних споруд, каналізаційних насосних станцій і водогонів для забезпечення безпечного і ефективного водопостачання та водовідведення	РОВКГ ВКП «Рівнеоблводоканал» (за згодою), Управління капітального будівництва, Департамент інфраструктури і благоустрою	2025–2027
			1.3.3.3. Озеленення територій зі створенням дощових садків, парків і канав для збору та утримання дощової води, що сприятиме запобіганню підтоплення інфраструктури громади	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління містобудування та архітектури	2025–2027

			1.3.3.4. Розробка і впровадження плану для утримання та проміжного зберігання дощової води за допомогою трав'яного покрову у парках, скверах, автостоянках та інших відкритих просторах, що допоможе зменшити навантаження на каналізацію і покращити якість міського середовища	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління містобудування та архітектури	2025–2027
2. Громада ідей та інвестицій	2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи	2.1.1. Розвиток міської інфраструктури для бізнесу	2.1.1.1. Ініціювання та підтримка довгострокових проєктів публічно-приватного партнерства	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.1.1.2. Заснування індустріального парку, що забезпечить сучасну інфраструктуру для промислових підприємств, стартапів та інноваційних компаній, створюючи нові робочі місця і сприяючи економічному зростанню	Департамент економічного розвитку	2025–2026
			2.1.1.3. Відкриття бізнес-інкубатора, який надасть підтримку бізнесу, забезпечуючи доступ до ресурсів, менторства та інвесторів для розвитку бізнес-ідей та їх подальшого масштабування	Департамент економічного розвитку	2025
			2.1.1.4. Розвиток технологічного парку в межах Рівненської агломерації	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.1.1.5. Формування банку ідей на базі ОКПНЗ «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» Рівненської обласної ради для запуску молодіжних стартапів та соціальних підприємств	Департамент економічного розвитку, Молодіжна рада при Рівненській міській раді,	2025–2027

				ОКПНЗ «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» Рівненської обласної ради (за згодою)	
			2.1.1.6. Запуск програм навчання для молодих підприємців, які охоплюють використання цифрових інструментів, соціальних мереж для просування бізнесу, управління репутацією онлайн, кібербезпеку та захист даних для забезпечення безпеки та успіху їхнього бізнесу	Департамент економічного розвитку, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025
			2.1.1.7. Створення системи інформування підприємців про заходи, події, навчальні програми, можливості отримати грант	Департамент економічного розвитку	2025
		2.1.2. Формування серед молоді підприємницької культури	2.1.2.1. Активне залучення представників бізнесу та громадських організацій до створення модельних/навчальних програм у закладах загальної середньої освіти та наукових програм у закладах вищої освіти, а також організації неформальних заходів для розвитку підприємницьких й інноваційних навичок учнівської та студентської молоді	Департамент економічного розвитку, Молодіжна рада при Рівненській міській раді, Управління освіти	2025–2027
			2.1.2.2. Проведення екскурсій для здобувачів освіти на підприємствах та бізнес-об’єктах з метою демонстрації реальних практик ведення бізнесу та інноваційних процесів, що сприятиме формуванню підприємницької культури молоді	Управління освіти, Молодіжна рада при Рівненській міській раді, Департамент	2025–2027

				економічного розвитку	
			2.1.2.3. Активізація інформування молоді щодо наявних грантових програм та можливостей для фінансування ініціатив, а також проведення навчальних заходів з проєктного управління, включаючи освоєння методологій для розробки та реалізації як «м'яких», так і «твердих» проєктів	Департамент економічного розвитку, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025
			2.1.2.4. Сприяння розвитку шкільного соціального підприємництва	Департамент економічного розвитку, Управління освіти	2025–2027
			2.1.2.5. Сприяння участі здобувачів освіти у національних та міжнародних конкурсах стартапів, організація та проведення подібних змагань на базі закладів освіти для стимулювання підприємницької ініціативи та розвитку інноваційних ідей серед молоді	Управління освіти	2025–2027
			2.1.2.6. Сприяння розвитку клубів молодих підприємців, надання їм підтримки в організації освітніх, тренінгових та нетворкінгових заходів, що дозволить молодим підприємцям обмінюватися досвідом, розвивати свої навички та реалізовувати бізнес-ідеї	Департамент економічного розвитку, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025–2027
		2.1.3. Розкриття культурного потенціалу	2.1.3.1. Створення Мультикультурного об'єднаного хабу (МОХ) як якірної міжсекторальної інституції, середовища взаємодії культурних менеджерів,	Управління культури і туризму	2025–2027

		громади та розвиток креативних індустрій	представників креативних індустрій, операторів культури		
			2.1.3.2. Проведення регулярних заходів, що знайомлять жителів з історією та культурою Рівного	Управління культури і туризму	2025–2027
			2.1.3.3. Проведення навчальних програм, семінарів та стажувань для культурних менеджерів	Управління культури і туризму	2025–2027
			2.1.3.4. Залучення різних соціальних груп, в тому числі осіб літнього віку, до культурних ініціатив із забезпеченням рівних можливостей для всіх	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління культури і туризму	2025–2027
	2.2. Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади	2.2.1. Дерегуляція, запровадження програм підтримки підприємництва та навчальних ініціатив	2.2.1.1. Створення умов для підтримки експортерів через навчання та консультації	Департамент економічного розвитку, Рівненська торгово-промислова палата (за згодою)	2025–2027
			2.2.1.2. Проведення курсів з проєктного менеджменту для жителів, які хочуть розпочати бізнес, за участю міжнародних експертів	Департамент економічного розвитку, КУ «Агенція розвитку Рівного»	2025–2027
			2.2.1.3. Організація візитів з міжнародними партнерами для обміну досвідом та залучення представників сусідніх громад	Відділ міжнародних зв’язків	2025–2027

2.2.1.4. Створення муніципального бізнес-коворкінгу	Департамент економічного розвитку	2025
2.2.1.5. Розвиток високомаржинального бізнесу (IT, кіберспорт)	Департамент економічного розвитку	2025–2027
2.2.1.6. Запровадження фінансової підтримки для бізнесу шляхом надання грантової підтримки	Департамент економічного розвитку	2025–2027
2.2.1.7. Заснування Ради підприємців у Рівненській громаді для сприяння розвитку бізнесу	Департамент економічного розвитку	2025
2.2.1.8. Проведення навчальних заходів та надання супроводу для отримання матеріально-технічної допомоги	Департамент економічного розвитку	2025–2026
2.2.1.9. Організація щорічних форумів для підприємців на базі муніципального бізнес-коворкінгу	Департамент економічного розвитку, КУ «Агенція розвитку Рівного»	2025–2027
2.2.1.10. Впорядкування нормативної бази для розміщення та функціонування малих архітектурних форм у громаді, розміщення літніх майданчиків, розміщення об’єктів сезонної торгівлі, зовнішньої реклами, вивісок	Департамент економічного розвитку, Департамент муніципальної варти	2025

			2.2.1.11. Проведення щорічних досліджень стану малого та середнього підприємництва в громаді	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.2.1.12. Підтримка соціально відповідального бізнесу, що залучає до роботи ветеранів	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		2.2.2. Промоція та інформаційна підтримка громади і місцевого бізнесу	2.2.2.1. Створення сучасного виставкового майданчика для проведення міжнародних виставок та експозицій	Департамент економічного розвитку, Управління культури і туризму	2026–2027
			2.2.2.2.Організація щорічних ярмарків вакансій для сприяння працевлаштуванню	Департамент економічного розвитку, Рівненська філія Рівненського обласного центру зайнятості (за згодою)	2025–2027
			2.2.2.3. Створення інтерактивного шоуруму для демонстрації продукції місцевих виробників	Департамент економічного розвитку	2025
			2.2.2.4. Розширення напрямів реалізації ініціативи #ПідтримуйРівненське для підтримки місцевих виробників	Департамент економічного розвитку	2025–2027

			2.2.2.5. Сприяння участі місцевих суб’єктів господарської діяльності на загальнонаціональних, міжнародних спеціалізованих виставках для обміну досвідом	Департамент економічного розвитку, Відділ міжнародних зв’язків, Рівненська філія Рівненського обласного центру зайнятості (за згодою)	2025–2027
			2.2.2.6. Поглиблення співпраці Рівненської міської територіальної громади з бізнес-асоціаціями, громадами – партнерами України та світу для підтримки місцевих суб’єктів підприємницької діяльності	Департамент економічного розвитку, Відділ міжнародних зв’язків, Рівненська філія Рівненського обласного центру зайнятості (за згодою)	2025–2027
	2.3. Розвиток економічних кластерів	2.3.1. Створення платформ для співпраці бізнесу, освітніх установ та інших організацій у	2.3.1.1. Сприяння у формуванні нових кластерів в найбільш перспективних галузях	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.3.1.2. Створення інфраструктури для спільної роботи та обміну інформацією між учасниками кластерів (платформи для колаборації, бази даних, інструменти для обміну досвідом тощо)	Департамент економічного розвитку	2026–2027

		найбільших галузях громади	2.3.1.3. Співпраця з освітніми установами громади, що здійснюють підготовку кваліфікованих кадрів, з метою їх залучення до роботи в економічних кластерах	Управління освіти	2025–2027
		2.3.2. Інфраструктурна та інституційна підтримка економічних кластерів	2.3.2.1. Укріплення економічних зв’язків із містами-партнерами як у межах країни, так і за кордоном	Відділ міжнародних зв’язків, Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.3.2.2. Створення спеціалізованих зон для кластерів, технологічних парків та інноваційних центрів, що забезпечуватимуть ефективну взаємодію між освітніми установами, малим та середнім бізнесом	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.3.2.3. Розробка та впровадження інвестиційних програм місцевої влади для підтримки розвитку підприємництва в межах кластерів	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.3.2.4. Сприяння забезпеченню доступу до важливих транспортних шляхів, митних терміналів, складів та інших логістичних об’єктів для полегшення бізнес-операцій	Департамент економічного розвитку	2025–2027
	2.4. Залучення інвестицій для розвитку громади	2.4.1. Формування інвестиційного клімату для сталого розвитку громади	2.4.1.1. Створення відкритого реєстру об’єктів для залучення інвестицій	Департамент економічного розвитку	2025
			2.4.1.2. Створення каталогу транскордонних ініціатив для підтримки міжнародного співробітництва	Відділ міжнародних зв’язків, Департамент економічного розвитку, КУ	2025

				«Агенція розвитку Рівного»	
			2.4.1.3. Відновлення та перетворення занедбаних промислових територій (типів «браунфілд» і «грінфілд») у сучасні економічні хаби для розвитку бізнесу	Департамент економічного розвитку, Управління земельних відносин, Управління містобудування та архітектури, Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			2.4.1.4. Пошук інвестиційних можливостей – державних, від міжнародних організацій, приватних інвесторів – для фінансування енергетичних та інноваційних проєктів	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			2.4.1.5. Надання співфінансування для проєктів, що реалізуються на території Рівненської міської територіальної громади громадськими організаціями, громадськими об’єднаннями у рамках програм міжнародної технічної допомоги, державного фінансування та інших зовнішніх фінансових ресурсів і які подані спільно зі структурними підрозділами виконавчого комітету Рівненської міської ради	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємств, установи, заклади та організації	2026–2027

3. Громада на перехресті шляхів	3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на	3.1.1. Розвиток та збереження культурної і архітектурної спадщини	3.1.1.1. Цифровізація об’єктів спадщини, створення інтерактивних платформ і віртуальних турів для їх популяризації, а також впровадження інноваційних технологій для реставрації та збереження історичних пам’яток	Управління культури і туризму	2026–2027

	всеукраїнському рівні	3.1.2. Тривимірна реновація локацій	3.1.2.1. Ключові локації зі значним туристичним та культурним потенціалом, перетворені на актуальні, сучасні і популярні серед жителів осередки громадського життя, місця проведення заходів	Управління культури і туризму	2027
		3.1.3. Створення креативних та нових туристичних об’єктів на території громади	3.1.3.1. Сприяння розвитку території навколо пам’ятника «Козак» – створення інтерактивного простору з атракціонами та пам’ятками, що сприятимуть культурному і туристичному розвитку	Управління у справах молоді та спорту, Управління культури і туризму	2025–2027
			3.1.3.2. Визначення та здійснення заходів для відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану Басівкутського водосховища	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			3.1.3.3. Промоція інфраструктурного об’єкта «Таємниче підземелля Рівного» через проведення туристичних екскурсій і впровадження рекламних кампаній	Управління культури і туризму	2025–2027
			3.1.3.4. Створення комфортної зони (благоустрій території) довкола стадіону технічних видів спорту «Мототрек» для розвитку спортивного туризму та дозвілля	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління у справах молоді та спорту	2026–2027
			3.1.3.5. Організація екскурсій на місцевих підприємствах та рекламних кампаній для популяризації промислових і туристичних локацій	Департамент економічного розвитку, «Асоціація легкої промисловості» (за згодою)	2025–2027

			3.1.3.6. Створення сучасних майданчиків для активного відпочинку: паркур, стрітбол, скейтбординг, катання на роликах тощо	Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			3.1.3.7. Створення гідрологічного заказника «Рівненські плавні», охорона природних водно-болотних угідь як важливої частини екосистеми для підтримки біорізноманіття та екологічного балансу	Департамент інфраструктури та благоустрою, ГО «Екоклуб» (за згодою)	2027
	3.2.Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади	3.2.1. Модернізація та розширення туристичної інфраструктури	3.2.1.1. Здійснення аналізу та моніторингу відвідувань туристичних локацій, дослідження цільових аудиторій, проведення консультацій	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.2.1.2. Створення нових чи перетворення існуючих локацій в якісні майданчики для концертів та інших культурних подій	Управління культури і туризму	2027
			3.2.1.3. Відновлення роботи туристично-інформаційного центру	Управління культури і туризму	2025
			3.2.1.4. Створення аудіогідів та віртуальних екскурсій для туристів	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.2.1.5. Розширення мережі парковок з інтеграцією в інформаційний додаток для зручності водіїв, в тому числі для зовнішніх відвідувачів громади	Департамент інфраструктури та благоустрою, Департамент цифрової трансформації та забезпечення надання	2025–2027

				адміністративних послуг	
			3.2.1.6. Оптимізація маршрутів громадського транспорту для забезпечення доступу туристів, що прибувають залізницею, автобусами та іншими видами транспорту	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			3.2.1.7. Розширення безбар’єрних можливостей для туристів (для людей з інвалідністю, слабозорих осіб, осіб із порушенням слуху, маломобільних категорій, дітей)	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			3.2.1.8. Створення доступних туристичних локацій і маршрутів для осіб з інвалідністю та ветеранів, забезпечення комфортного доступу до основних туристичних об’єктів громади	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.2.1.9. Створення пішохідних зон у населених пунктах громади для зручного і безпечного пересування пішоходів і туристів	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			3.2.1.10. Створення безпечних умов для відпочинку у рекреаційних зонах, зокрема у частині влаштування і оновлення освітлення, відеоспостереження, захисних споруд тощо, облаштування місць скупчення людей автоматичними зовнішніми дефібриляторами (музеї, ТРЦ, парки, ринки, супермаркети та ін.) із позначенням їх розміщення на електронних картах і диспетчерських ЕМД	Департамент муніципальної варти, Департамент інфраструктури та благоустрою, Відділ з питань надзвичайних ситуацій	2025–2027

		3.2.2. Підтримка та розвиток фестивальної культури у Рівному	3.2.2.1. Проведення традиційних для міста фестивалів, підтримка фестивалів, ініційованих незалежним сектором культурно-креативних індустрій, що спрямовані на популяризацію української культури, мови, посилення національної ідентичності	Управління культури і туризму	2025–2027
			3.2.2.2. Проведення міжнародного етнічного фестивалю «ЛіраФест», що об’єднає представників різних культур та традицій, сприяючи їхній популяризації і взаєморозумінню	Управління культури і туризму	2025–2027
			3.2.2.3. Співпраця із партнерськими громадами Рівного для проведення спільних заходів у громаді	Відділ міжнародних зв’язків, КУ	2025–2027

				«Агенція розвитку Рівного»	
		3.2.3. Підвищення самоідентичності жителів Рівненської громади	3.2.3.1. Популяризація Рівненської громади, як привабливого місця для життя, туризму, бізнесу та інновацій через презентації успішних проєктів і потенціалу громади, а також активне впровадження та просування її айдентики серед жителів і гостей включаючи розробку та промоцію товарів із відповідною символікою	КУ «Агенція розвитку Рівного»	2026
			3.2.3.2. Запровадження в освітній процес закладів загальної середньої освіти курсу, який ознайомлює учнів з історією та культурною спадщиною Рівненської громади	Управління освіти	2026
			3.2.3.3. Створення онлайн-платформи для вивчення та відновлення елементів нематеріальної культурної спадщини через рефольклоризацію	Управління культури і туризму	2027
			3.2.3.4. Організація і проведення свята «Народознавча скриня» – заходи весняно-обрядового циклу, майстер-класи та творчі заходи, що сприяють відродженню народних традицій	Управління культури і туризму, КЗ «Підліткові клуби за місцем проживання» Рівненської міської ради	2027
			3.2.3.5. Створення майданчиків для молоді, де вона може реалізовувати свої ідеї через арт-проєкти, стартапи, творчі конкурси	Управління у справах молоді та спорту, Молодіжна рада при	2026

				Рівненській міській раді	
		3.2.4. Покращення якості сервісу індустрії гостинності для всіх категорій населення	3.2.4.1. Проведення тренінгів, воркшопів, семінарів для надавачів туристичних послуг, спрямованих на підвищення якості надання туристичних послуг	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.2.4.2. Проведення тренінгів і семінарів для підприємців туристичної сфери з метою впровадження безбар’єрних рішень та покращення культури комунікації з відвідувачами	Управління культури і туризму	2025–2027
			3.2.4.3. Залучення суб’єктів підприємницької діяльності у сфері туризму до аналізу туристичних потоків, аналізу послуг та розробки нових рішень для громади	Управління культури і туризму	2026
			3.2.4.4. Навчання здобувачів освіти, незайнятих осіб навичкам екскурсоводів для проведення пішохідних, віртуальних екскурсій та квестів, зокрема для туристів та місцевих жителів	Управління освіти, Управління культури і туризму	2026–2027
	3.3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих через Рівненську громаду туристів на автомобільно	3.3.1. Поліпшення транзитної транспортної інфраструктури	3.3.1.1. Модернізація та розширення існуючої дорожньої мережі для забезпечення безпеки та комфортного руху	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління архітектури та містобудування	2025–2027
			3.3.1.2. Створення комфортних парковок з доступом до електричного транспорту	Департамент інфраструктури та благоустрою	2027

	му та автобусному транспорті		3.3.1.3. Введення нових маршрутів, що забезпечують зручний доступ до основних туристичних локацій та об’єктів громади	Управління культури і туризму	2027
		3.3.2. Підвищення інформаційної доступності та розвиток партнерств	3.3.2.1. Створення та підтримка інтерактивної системи поширення інформації для туристів та жителів громади з актуальною інформацією про громаду	Управління культури і туризму, Департамент цифрової трансформації та забезпечення надання адміністративних послуг	2026–2027
			3.3.2.2. Введення моніторингу транспортних потоків для покращення управління трафіком	Департамент інфраструктури та благоустрою	2027
			3.3.2.3. Розвиток екскурсійних маршрутів для транзитних туристів, які дозволяють швидко ознайомитись з основними атракціями громади, їх промоція серед потенційних туристів	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.3.2.4. Укладення партнерських угод з туристичними компаніями, іншими громадами для просування Рівного як туристичного напряму	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.3.2.5. Розробка спільних туристичних маршрутів і програм з прилеглими громадами для залучення більшої кількості туристів та розвитку регіонального туризму	Управління культури і туризму	2025–2026

			3.3.2.6. Розробка та втілення маркетингової стратегії просування туристичного потенціалу Рівненської громади	Управління культури і туризму	2026–2027
			3.3.2.7. Розвиток партнерств з іншими містами і селами Рівненщини для формування Рівненського туристичного кільця, яке дозволить привабити туристів на декілька днів, з можливістю ночувати і харчуватись в Рівному	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
	3.4. Розвиток логістичної інфраструктури	3.4.1. Перетворення Рівненської агломерації на важливий транспортний вузол мережі внутрішніх, національних та міжнародних сполучень	3.4.1.1. Облаштування парковок на в’їздах у місто Рівне, що дозволить мешканцям навколишніх населених пунктів зручно пересідати на громадський транспорт	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління архітектури та містобудування	2025–2027
			3.4.1.2. Сприяння у межах повноважень вдосконаленню транспортної інфраструктури прилеглих до Рівненської громади населених пунктів – модернізації і покращення якості доріг, мостів та інших транспортних комунікацій	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			3.4.1.3. Впровадження інтелектуальних транспортних систем для автоматичного управління трафіком, моніторингу навантаження на дорогах, управління транспортними потоками, а також інтеграції різних видів транспорту	Департамент інфраструктури та благоустрою	2026–2027
			3.4.1.4. Поступове впровадження еко-транспорту (оновлення автопарку міського громадського транспорту з наданням пріоритету електротранспорту, зокрема тролейбусам,	Департамент інфраструктури та благоустрою	2027

			електричним автобусам, електричним таксі, створення / розширення велоінфраструктури) для забезпечення зручних та безпечних поїздок у межах територіальної громади		
		3.4.2. Підтримка місцевого логістичного	3.4.1.1. Збільшення частки зон в громаді, де можливе розміщення об’єктів логістики при розробці нової містобудівної документації	Управління містобудування та архітектури	2025–2027

		бізнесу та залучення зовнішніх інвесторів	3.4.1.2. Розробка та реалізація програм для стимулювання розвитку місцевого бізнесу у сфері логістики та міжнародних транспортних комунікацій	Департамент економічного розвитку	2025–2027
4. Рівне – драйвер зелених ініціатив	4.1.Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив	4.1.1. Налагодження партнерства із закладами вищої освіти громади та міжнародними організаціями щодо екологічних проєктів	4.1.1.1. Залучення ресурсів для створення екологічних локацій у закладах дошкільної, загальної середньої освіти громади, що сприятимуть глибшому вивченню екології	Управління освіти	2026–2027
			4.1.1.2. Збільшення відсотку здобувачів освіти громади у міжнародних обмінних програмах за напрямом екології та сталого розвитку і клімату	Управління освіти, КУ «Агенція розвитку Рівного», Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.1.1.3. Організація та проведення заходів з розвитку людського капіталу в напрямі відновлення та сталого розвитку громади з використанням міжнародного досвіду та участь партнерів з інших регіонів та країн	КУ «Агенція розвитку Рівного»	2025–2027
		4.1.2. Екологічне та раціональне управління відходами в громаді	4.1.2.1. Створення сортувальної станції для ефективної переробки відходів та зменшення їхнього негативного впливу на довкілля	Департамент інфраструктури та благоустрою	2026
			4.1.2.2. Облаштування мережі пунктів для сортування сміття в громадських місцях, закладах загальної середньої освіти, офісах та житлових районах для зручності жителів	Департамент інфраструктури та благоустрою, Комунальне автотранспортне підприємство 1728	2025–2027

			4.1.2.3. Залучення громади до міжнародної ініціативи «Zero Waste». Залучення інвестицій для будівництва заводу з переробки відходів	Відділ міжнародних зв’язків, КУ «Агенція розвитку Рівного», Департамент економічного розвитку, Департамент інфраструктури та благоустрою	2026–2027
			4.1.2.4. Створення компостувальної станції для переробки органічних відходів, що дозволить зменшити обсяги сміття на звалищах і сприятиме виробництву екологічно чистих добрив	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025
		4.1.3. Підтримка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.1. Підтримка бізнес-стартапів у сфері «зелених» екологічних трансформацій, сприяння інноваціям для збереження навколишнього середовища та сталого розвитку	Департамент економічного розвитку	2027
			4.1.3.2. Впровадження пільгових кредитних програм для приватних будівель та ОСББ, що дозволить здійснювати енергоефективні та екологічно чисті заходи	Департамент економічного розвитку	2027
			4.1.3.3. Підтримка ініціативи «Сад історій», яка сприятиме створенню громадських просторів для культурної та соціальної взаємодії жителів	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027

			4.1.3.4. Реалізація проєкту «Зелена стежка» від селища Квасилів до міста Рівне	Департамент інфраструктури та благоустрою	2027
			4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об’єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	Департамент інфраструктури та благоустрою, громадські організації (за згодою)	2027
			4.1.3.6. Відновлення конкурсу громадських проєктів озеленення, із подальшим фінансуванням ініціатив, спрямованих на покращення зелених зон міста та залучення громадськості до збереження екології	Відділ інформаційно-аналітичного забезпечення	2027
		4.1.4. Реалізація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.1. Розробка проєктів для водоохоронних зон усіх водних об’єктів громади, з винесенням меж цих зон у натуру для більш ефективного контролю та збереження водних ресурсів	Управління земельних відносин	2027
			4.1.4.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Устя (у тому числі Басівкутського водосховища, приток Боярчик, Тиннівська, гідропарків)	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			4.1.4.3. Створення нових та розвиток існуючих об’єктів природно-заповідного фонду	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління культури і туризму	2027

			4.1.4.4. Залучення інвестицій для благоустрою та озеленення набережних територій (р. Устя, вул. Т.Давидюка, паркові зони «Лебедине», «Озерянка», гідропарки, р. Боярчик, Тиннівська, Басівкутське водосховище)	Департамент економічного розвитку, КУ «Агенція розвитку Рівного»	2025–2027
			4.1.4.5. Оновлення інфраструктури зелених зон в парках, забезпечення їх доступності для жителів і відвідувачів громади	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			4.1.4.6. Збереження та догляд (в тому числі лікування) за зеленими насадженнями у громаді, застосовуючи більш адаптовані до зміни клімату технології догляду	Департамент інфраструктури та благоустрою, Екологічний центр Рівненського міського Палацу дітей та молоді	2025–2027
			4.1.4.7. Створення електронного реєстру зелених насаджень у громаді для актуальної інформації про рослинний стан	Управління містобудування та архітектури	2026
			4.1.4.8. Створення пізнавальної стежки біорізноманіття «Дика Устя»	Департамент інфраструктури та благоустрою, Екологічний центр Рівненського міського Палацу дітей та молоді, ГО «Сад історій в Рівному» (за згодою),	2027

				НУВГП (за згодою)	
			4.1.4.9. Внесення вікових дерев м. Рівне у природно-заповідний фонд Рівненської області, що дозволить захистити старі дерева та зберегти екологічну цінність цих природних пам’яток	Департамент інфраструктури та благоустрою, Екологічний центр Рівненського міського Палацу дітей та молоді, ГО «Сад історій в Рівному» (за згодою)	2027
			4.1.4.10. Реалізація інформаційних кампаній щодо захисту річки Устя, спрямованих на дотримання водоохоронних і прибережних зон, а також підтримку природоорієнтованих рішень у місцевому середовищі	Департамент інфраструктури та благоустрою, ГО «Екоклуб» (за згодою)	2027
		4.1.5. Розвиток сталої міської мобільності	4.1.5.1. Розробити та затвердити План сталої міської мобільності	Управління містобудування та архітектури, Департамент інфраструктури та благоустрою, ГО «Екоклуб» (за згодою)	2026

			4.1.5.2. Поліпшення якості доріг в межах громади, що включатиме реконструкцію та ремонт важливих транспортних артерій для підвищення безпеки та комфорту пересування	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			4.1.5.3. Врегулювання руху великогабаритного транспорту, розробка обмежень та маршрутів для забезпечення безпеки та мінімізації шкідливого впливу на міську інфраструктуру	Департамент інфраструктури та благоустрою	2026–2027
			4.1.5.4. Впровадження єдиного електронного квитка для міського транспорту	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025
			4.1.5.5. Створення пішохідних зон та вулиць в громаді	Управління містобудування та архітектури, Департамент інфраструктури та благоустрою Рівненської міської ради	2025–2027
			4.1.5.6. Поступове впровадження електричного та гібридного громадського транспорту для зменшення викидів CO_2 та підвищення екологічності міського транспорту	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
			4.1.5.7. Розвиток інфраструктури для зарядних станцій для електромобілів, щоб стимулювати перехід на екологічно чисті види транспорту і створити умови для	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027

			безперешкодного користування електричними автомобілями в межах громади		
		4.1.6. Впровадження комплексної системи енергетичного менеджменту для ефективного управління енергоспоживанням у громаді	4.1.6.1. Впровадження автоматизованої системи енергомоніторингу з програмним забезпеченням для збору та аналізу даних про споживання енергоресурсів	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.1.6.2. Проведення сертифікації системи енергоменеджменту за міжнародним стандартом ISO 50001 з розробкою необхідної документації	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.1.7. Термомодернізація бюджетних будівель для зниження споживання енергоносіїв та покращення умов перебування	4.1.7.1. Проведення комплексних енергетичних аудитів будівель з розробкою технічних рішень та рекомендацій	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.1.7.2. Комплексне утеплення фасадів будівель з використанням сучасних матеріалів та заміна вікон на енергоефективні	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.1.7.3. Встановлення індивідуальних теплових пунктів з погодним регулюванням та системою віддаленого моніторингу	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.1.8. Розвиток міжнародного співробітництва	4.1.8.1. Налагодження партнерських відносин з європейськими містами для обміну досвідом та реалізації спільних енергоефективних проєктів	Департамент економічного розвитку	2025–2027

		в сфері енергоефективності та адаптації до зміни клімату	4.1.8.2. Участь у міжнародних програмах та ініціативах з питань енергоефективності та захисту клімату (Угода мерів, European Green Deal)	Департамент економічного розвитку	2025–2027
	4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату	4.2.1. Проведення системних навчальних та просвітницьких заходів для дітей та дорослих	4.2.1.1. Проведення фестивалів та ярмарків, присвячених питанням енергетичної ефективності, використання відновлювальних джерел енергії та інших «зелених» технологій, що сприятимуть популяризації сталого розвитку	Департамент економічного розвитку	2027
			4.2.1.2. Підтримка та реалізація екологічних проєктів, зокрема тренінгів, екскурсій тощо, для здобувачів освіти, що сприятимуть підвищенню екологічної свідомості дітей та дорослих	Управління освіти, Екологічний центр Рівненського міського Палацу дітей та молоді	2027
			4.2.1.3. Відновлення та популяризація «зеленого громадського бюджету» для підтримки ініціатив жителів, спрямованих на збереження навколишнього середовища, впровадження екологічних рішень та розвитку сталих практик	Відділ інформаційно-аналітичного забезпечення	2027
			4.2.1.4. Введення міської відзнаки для природоохоронців, що відзначатиме найкращих ініціаторів і активістів, які працюють над покращенням екологічного стану громади	Департамент інфраструктури та благоустрою	2027
			4.2.1.5. Запровадження соціальної реклами щодо екологічних практик, таких як використання альтернативних джерел енергії, сортування сміття та	Департамент інфраструктури та благоустрою	2026

			збереження природних ресурсів, що має на меті формування сталого екологічного мислення серед жителів		
			4.2.1.6. Проведення конкурсу енергоефективних рішень серед жителів ОСББ	Департамент економічного розвитку	2027
			4.2.1.7. Створення простору неформальної екологічної освіти «EcoLand на Грабнику», що стане майданчиком для організації заходів, тренінгів і освітніх програм, серед громадян усіх вікових категорій та сприятиме підвищенню обізнаності про зміну клімату та адаптацію до нього	Департамент економічного розвитку, Екологічний центр Рівненського міського Палацу дітей та молоді	2027
		4.2.2. Розробка та впровадження енергетичної стратегії громади	4.2.2.1. Здійснення оцінки існуючих енергетичних ресурсів, структури енергоспоживання (житловий сектор, муніципальні будівлі, транспорт тощо), стан інфраструктури, вивчення можливостей	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.2.2. Співпраця з місцевими компаніями, науковими установами, громадськими організаціями для впровадження інноваційних енергетичних рішень	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.2.3. Забезпечення функціонування системи енергоменеджменту	4.2.3.1. Розробка муніципального енергетичного паспорту громади	Департамент економічного розвитку	2025
			4.2.3.2. Автоматизація передачі даних з лічильників обліку енергоносіїв	Департамент економічного розвитку	2025

			4.2.3.3. Забезпечення функціонування програмного забезпечення для автоматизації та аналітики у сфері енергоменеджменту та енергоефективності	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.3.4. Створення бази даних муніципальних будівель з технічними характеристиками та енергетичними показниками	Департамент економічного розвитку	2026
		4.2.4. Досягнення кліматичної нейтральності громади	4.2.4.1. Впровадження оптимальних сценаріїв енергетичного розвитку, для досягнення кліматичної нейтральності громади до 2050 року	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.4.2. Реалізація проєкту «Відсутня ланка з енергоефективності будівель»	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.2.5. Модернізація системи теплопостачання міста для підвищення ефективності та надійності	4.2.5.1. Інтеграція схем теплопостачання міста Рівного та селища Квасилів та їх реалізація	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
		4.2.6. Адаптація до зміни клімату	4.2.6.1. Створення бази проєктів з адаптації до зміни клімату	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.6.2. Організація управління дощовими водами	Департамент інфраструктури і благоустрою	2025–2027

		4.2.7. Впровадження системи енергетичної освіти	4.2.7.1. Розробка та впровадження навчальних програм з енергоефективності та відновлюваної енергетики для шкіл та ЗВО	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.7.2. Створення навчально-демонстраційного центру енергоефективності з діючими зразками обладнання та технологій	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.2.8. Підвищення енергетичної грамотності населення	4.2.8.1. Проведення регулярних інформаційних кампаній та практичних семінарів з питань енергозбереження та використання ВДЕ	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.8.2. Організація щорічних Днів сталої енергії з демонстрацією успішних проєктів та технологій	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.2.9. Залучення інвестицій у зелені проєкти	4.2.9.1. Створення бази інвестиційних проєктів з енергоефективності та ВДЕ для потенційних інвесторів	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.2.10. Розвиток зелених зон	4.2.10.1. Створення енергоефективних парків з використанням LED-освітлення та систем поливу на сонячних батареях	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.2.10.2. Впровадження технологій вертикального озеленення будівель	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.2.11. Цифровізація енергетичної	4.2.11.1. Впровадження smart grid технологій в системах енергопостачання міста	Департамент економічного розвитку	2025–2027

		інфраструктури	4.2.11.2. Створення єдиного диспетчерського центру управління енергетичною інфраструктурою міста	Департамент економічного розвитку	2025–2027
	4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів	4.3.1. Налагодження партнерств щодо залучення інвестицій у розвиток альтернативної енергетики	4.3.1.1. Розробка карти потенційних локацій для встановлення сонячних панелей та інших відновлювальних джерел енергії у партнерстві з громадами Рівненської агломерації	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.1.2. Запровадження пільг для «зелених» інвесторів у вигляді знижок на місцеві податки та збори	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.1.3. Залучення інвестицій у виробництво альтернативних джерел енергії для підтримки сталого розвитку	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.1.4. Стимулювання розвитку малих електрогенеруючих потужностей для підтримки енергетичної незалежності	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.1.5. Залучення позабюджетних джерел фінансування та інвесторів для реалізації проєктів з власного енергогенерації (сонячні батареї, міні-вітрові електростанції) та енергозбереження (реконструкція, утеплення будівель)	Департамент економічного розвитку	2026–2027
			4.3.1.6. Створення кліматичного офісу, який буде координувати заходи з адаптації до змін клімату та впровадження «зелених» ініціатив	Департамент економічного розвитку	2025

		4.3.2. Впровадження енергоефективних рішень у комунальних закладах та установах громади, житловому фонді	4.3.2.1. Встановлення систем альтернативної енергетики в комунальних закладах, включаючи сонячні панелі, теплові насоси та інші відновлювальні джерела енергії для зниження енергозалежності	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.2.2. Запуск програм залучення та популяризації енергонезалежності для ОСББ, спрямованих на просування енергоефективних технологій та фінансових інструментів для їх впровадження	Департамент економічного розвитку	2025
			4.3.2.3. Впровадження на об’єктах інфраструктури зовнішнього освітлення, шляхом встановлення енергоефективних LED-систем зовнішнього освітлення	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027
		4.3.3. «Зелений» перехід комунальних та приватних підприємств/організацій громади	4.3.3.1. Співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами для обміну досвідом і знаннями в сфері реалізації зеленого переходу та адаптації до змін клімату	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.3.2. Впровадження системи моніторингу ефективності заходів зеленого переходу, що дозволить відслідковувати результати та коригувати стратегії на основі реальних даних	Департамент економічного розвитку та виконавчі органи, комунальні підприємства. заклади, та установи	2027
			4.3.3.3. Сприяння моніторингу якості повітря в різних районах міста Рівне з метою своєчасного реагування на проблеми забруднення та впровадження заходів щодо покращення екологічної ситуації	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027

			4.3.3.4. Створення геопорталу для відображення даних щодо офіційних забруднювачів – інтеграція інформації про основні джерела забруднення на карті громади	Департамент інфраструктури та благоустрою	2027
			4.3.3.5. Підтримка Рівненської громади у створенні місцевих фінансових інструментів для підтримки сталих енергетичних і кліматичних рішень у рамках проєкту «Посилення кліматичних дій в українських громадах»	Департамент економічного розвитку, ГО «Екоклуб» (за згодою)	2026–2027
		4.3.4. Розвиток сонячної енергетики	4.3.4.1. Встановлення сонячних електростанцій на дахах комунальних закладів з системами накопичення енергії та інтелектуального управління	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.4.2. Надання консультацій приватним підприємствам, населенню щодо встановлення фотовольтаїчного обладнання	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.3.5. Використання теплових насосів для опалення та гарячого водопостачання	4.3.5.1. Встановлення теплових насосів у закладах охорони здоров’я з можливістю використання для опалення та кондиціонування	Департамент економічного розвитку	2025–2027
			4.3.5.2. Впровадження гібридних систем теплопостачання з використанням теплових насосів та сонячних електростанцій	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.3.6. Електрифікація	4.3.6.1. Оновлення парку громадського транспорту через закупівлю нових тролейбусів та електробусів	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027

		громадського транспорту	4.3.6.2. Створення мережі зарядних станцій для електротранспорту з використанням smart-технологій управління	Департамент економічного розвитку	2025–2027
		4.3.7. Розвиток велосипедної інфраструктури	4.3.7.1. Будівництво мережі велосипедних доріжок з освітленням на сонячних батареях	Департамент економічного розвитку	2025–2027
5. Рівненська громада – безпечна тилова громада	5.1. Розвиток безпечного середовища	5.1.1. Запобігання наслідкам, пов’язаним із викликами війни	5.1.1.1. Поширення інформації про «безпечні острівці» (кнопки виклику ДСО) та створення нових точок безпеки для зручності та оперативного реагування на надзвичайні ситуації	Відділ з питань надзвичайних ситуацій	2025–2026
			5.1.1.2. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт укриттів і сховищ в громаді з урахуванням адаптації їх для потреб маломобільних категорій населення	Балансоутримувачі приміщень, Управління капітального будівництва, Управління комунальною власністю	2025–2027
			5.1.1.3. Створення онлайн-платформ для оперативної взаємодії з громадою (сайти, чати та групи служби 1553)	Відділ комунікації та зв’язків із громадськістю	2025
			5.1.1.4. Створення центрів ментального здоров’я та життєстійкості для підтримки психологічного стану громади та підвищення рівня соціальної згуртованості	Управління охорони здоров’я, Департамент соціальної та ветеранської політики	2025–2026

			5.1.1.5. Забезпечення системного захисту безпеки інформації в органах місцевого самоврядування та інших закладах громади для попередження кіберзагроз та підвищення рівня цифрової безпеки	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи та заклади	2025–2027
			5.1.1.6. Створення екосистеми «розумних укриттів», включаючи впровадження пілотних проєктів для підвищення ефективності захисту населення в надзвичайних ситуаціях	Балансоутримувачі приміщень	2025–2027
			5.1.1.7. Розширення та модернізація системи оповіщення про надзвичайні ситуації, зокрема встановлення динаміків для голосових повідомлень та інших способів доступних для широких верств населення	Відділ з питань надзвичайних ситуацій	2025–2026
			5.1.1.8. Будівництво та реконструкція інфраструктури з урахуванням заходів безпеки, включаючи нові стандарти для забезпечення безпеки під час війни чи стихійних лих	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління капітального будівництва	2025–2027
			5.1.1.9. Підтримка Сил оборони України, зокрема через надання субвенцій військовим частинам, співпрацю з військовими частинами для ініціювання і реалізації спільних проєктів	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації	2026–2027

			5.1.1.10. Підтримка виробників інноваційного обладнання для потреб Сил оборони України	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації	2026–2027
		5.1.2. Посилення безпеки у міському просторі	5.1.2.1. Розбудова комплексної системи відеоспостереження та відеоаналітики у Рівненській міській територіальній громаді, як інструмента безпеки	Департамент муніципальної варти	2026
			5.1.2.2. Розширення мережі вуличного освітлення та освітлення піших переходів громади	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025–2027

			5.1.2.3. Актуалізація правил утримання домашніх тварин	Департамент інфраструктури та благоустрою	2025
			5.1.2.4. Модернізація та підтримка центру адопції для безпритульних тварин, проведення заходів зі стерилізації та чіпування безпритульних тварин	Департамент інфраструктури та благоустрою	2026
			5.1.2.5. Проведення аудиту безпеки дорожнього руху та здійснення належних заходів щодо безпеки для водіїв та пішоходів на аварійно-небезпечних ділянках на території громади	Департамент муніципальної варти. Департамент інфраструктури та благоустрою. ГУ Національної поліції в Рівненській області, (за згодою), Комунальне рівненське шляхово-експлуатаційне управління	2025–2026
			5.1.2.6. Розробка та реалізація заходів щодо протидії домашньому насильству у співпраці з правоохоронними органами та громадськими організаціями	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління освіти, Служба у справах дітей, Управління у справах молоді і спорту	2025–2027

			5.1.2.7. Розширення мережі спеціалізованих закладів для надання послуг постраждалим від домашнього насильства, насильства за ознакою статі та сексуального насильства, пов’язаного з конфліктом (СНПК)	Департамент соціальної та ветеранської політики	2026–2027
			5.1.2.8. Сприяння органам державної влади у створенні Центру безпеки громадян у с. Квасилів	Відділ з питань надзвичайних ситуацій	2025–2027
			5.1.2.9. Проведення регулярних навчань дітей та молоді правилам поведінки на дорогах і вулицях, а також інших правил безпеки (мінна безпека, безпека поводження «на воді», сексуальна безпека, інформаційна тощо), правил першої медичної допомоги, першої психологічної допомоги та ін.	Управління освіти, Служба у справах дітей, Управління у справах молоді і спорту, Відділ з питань надзвичайних ситуацій	2025–2027
			5.1.2.10. Формування культури безпечного керування транспортними засобами, в тому числі електросамокатами, велосипедами	Управління освіти, Управління у справах молоді і спорту	2025–2027
			5.1.2.11. Поновлення дії гуртка «Умій врятувати життя» в усіх закладах загальної середньої освіти Рівненської громади	Управління освіти, ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027

			5.1.2.12. Аудит манекенів, витратних матеріалів для проведення навчань з домедичної допомоги та придбання нових для всіх закладів загальної середньої освіти громади	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
			5.1.2.13. Перенавчання всіх учителів предметів «Захист України» і «Основ здоров’я», керівників гуртка «Умій врятувати життя» відповідно до курсу BLS від ERC І TCCC ASM	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
			5.1.2.14. Розробка системи моніторингу рівня знань і навичок з домедичної допомоги учнів та вчителів	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
			5.1.2.15. Запровадження конкурсу серед закладів загальної середньої освіти громади «Вартові безпеки» на найкращу шкільну систему навчання домедичної допомоги, яка охоплює дітей, педагогів, батьків	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
			5.1.2.16. Впровадження інноваційних методів формування безпекових компетентностей (інтерактивні тренажери, навчальні програми для різних вікових груп тощо) у закладах дошкільної та загальної середньої освіти	Управління освіти, ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
			5.1.2.17. Створення і розвиток відзнаки «Safety Skills Award» для відзначення найкращих колективів, підприємств та організацій Рівненської громади, які впроваджують культуру безпекових компетентностей як частину корпоративної культури	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027

5.1.2.18. Створення і розвиток відзнаки «Safety Place» для місць громадського харчування, готелів, ТРЦ, музеїв, публічних просторів та ін. на території Рівненської громади	ГО «Рівне-Такмед» (за згодою)	2026–2027
5.1.2.19. Створення координаційного центру «Центр кризових ситуацій» у Рівненській міській територіальній громаді на базі Департаменту муніципальної варти Рівненської міської ради	Департамент муніципальної варти	2026
5.1.2.20. Впровадження на об’єктах, які експлуатуються систем блискавкозахисту, протипожежного захисту та оповіщення, підвищення вогнестійкості будівель та споруд шляхом просочення конструкцій вогнетривкими сумішами на об’єктах, що перебувають на балансі (в оренді/позичці) Управління освіти, Управління охорони здоров’я, Управління культури і туризму, Департаменту соціальної та ветеранської політики та підпорядкованих їм установ/ закладів	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації, Рівненське районне управління ГУ ДСНС України у Рівненській області (за згодою)	2025–2027
5.1.2.21. Сприяння в матеріальному забезпеченні закладів освіти (класів безпеки) для навчання дітей дошкільного віку, учнів правил пожежної та техногенної безпеки, безпеки життєдіяльності, мінної безпеки	Управління освіти, Рівненське районне управління ГУ ДСНС України у Рівненській області (за згодою)	2025–2027

			5.1.2.22. Виділення земельних ділянок відповідно до генерального плану для розміщення пожежних депо в мікрорайоні Боярка (вул. Ґрунтова), по вул. Кобзарській та у мікрорайоні Південний (мікрорайон Щасливе)	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації, Рівненське районне управління ГУ ДСНС України у Рівненській області (за згодою)	2025–2027
			5.1.2.23. Виконання заходів відповідно до затвердженої проєктно-кошторисної документації для проведення реконструкції (відновлення) систем протипожежної автоматики та димовидалення, внутрішнього протипожежного водопроводу у будинках підвищеної поверховості	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації, Рівненське районне управління ГУ ДСНС України у Рівненській області (за згодою)	2025–2027
			5.1.2.24. Проведення заходів щодо забезпечення протипожежного водопостачання за окремими напрямками на території мікрорайонів м. Рівне (Басів Кут, Тинне, Новий двір, Червоних гір тощо)із влаштуванням вуличних пожежних гідрантів, водойм, водонапірних веж	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи, заклади та організації,	2025–2027

				Рівненське районне управління ГУ ДСНС України у Рівненській області (за згодою)	
		5.1.3. Розвиток сучасної системи національно-патріотичного виховання та підготовка	5.1.3.1. Упровадження курсу з тактичної медицини як обов’язкового елементу навчальної програми в закладах загальної середньої освіти для підготовки учасників освітнього процесу до дій у надзвичайних ситуаціях	Управління освіти	2026
			5.1.3.2. Створення тирів для проведення занять з тактичної та цивільної оборони, навчання стрільбі та	Управління освіти, Управління у	2026

		громадян, дітей і дорослих, до національного спротиву	підвищення рівня фізичної підготовки учнів та дорослих	справах молоді та спорту, Відділ з питань надзвичайних ситуацій	
			5.1.3.3. Проведення зустрічей та уроків мужності за участю Захисників та Захисниць України, волонтерів, членів громадських організацій, ветеранів для здобувачів освіти	Управління освіти, Департамент соціальної та ветеранської політики, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2025–2027
			5.1.3.4. Декомунізація рекреаційної зони «Пагорб слави» та оновлення простору, перетворення його на символ національної гідності та пам’ятки, що відповідає сучасним потребам	Департамент інфраструктури та благоустрою, Управління культури і туризму	2025–2027
	5.2. Створення умов для згуртованості та комфортного проживання жителів громади	5.2.1. Сприяння військовослужбовцям, ветеранам та їх сім’ям	5.2.1.1. Залучення військових до участі в громадських заходах для зміцнення зв’язків між військовими та цивільними	Департамент соціальної та ветеранської політики, Відділ комунікацій та зв’язків з громадськістю, Виконавчі органи Рівненської міської ради	2025–2027

			5.2.1.2. Створення сучасного простору «Світлиця Захисника» для надання адміністративних послуг соціального характеру Захисника і Захисницям України, членам їхніх сімей та членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України та тих Захисників і Захисниць України, які вважаються зниклими безвісти або перебувають у полоні.	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025-2027
			5.2.1.3. Здійснення заходів підтримки фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб з метою здійснення ними заходів з підтримки ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей такої категорії осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, членів сімей осіб, які зникли безвісти за особливих обставин під час проходження військової служби, та інших демобілізованих осіб.	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025–2027
			5.2.1.4. Надання психологічної і соціальної підтримки та реабілітаційних послуг ветеранам та їх родинам	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління охорони здоров’я	2025–2026
			5.2.1.5. Удосконалення програм підтримки ветеранів і їхніх сімей, впровадження ініціатив громадськості	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025

			5.2.1.6. Популяризація механізмів отримання фінансової підтримки ветеранів та їх сімей через грантові програми для створення власного бізнесу або розвитку підприємництва	Департамент економічного розвитку, Департамент соціальної та ветеранської політики, Рівненська філія Рівненського обласного центру зайнятості (за згодою), Рівненська філія Рівненського обласного центру зайнятості (за згодою)	2025–2027
			5.2.1.7. Популяризація механізмів отримання грантів на здобуття освіти ветеранами для опанування нових професій та адаптації до цивільного життя	Департамент соціальної та ветеранської політики, Департамент економічного розвитку, Рівненська філія Рівненського обласного центру зайнятості (за згодою)	2025–2027

			5.2.1.8. Застосування методів зоотерапії (іпотерапія, каністеропія, фелінотерапія, апітерапія) для Захисників і Захисниць України та членів їх родин	Департамент соціальної та ветеранської політики, КСК «Фавор» (за згодою), громадські організації (за згодою), благодійні фонди (за згодою)	2025–2027
			5.2.1.9. Здійснення заходів підтримки дітей військовослужбовців та Захисників і Захисниць України (соціальний супровід, пільгове харчування, оздоровчі заходи)	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління освіти	2025–2027
			5.2.1.10. Розширення можливостей для надання реабілітаційних, абілітаційних послуг, заняття адаптивними видами спорту для ветеранів та членів їх сімей	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління охорони здоров’я, Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			5.2.1.11. Залучення ветеранів до навчальних міжнародних програм для ветеранів для перекваліфікації та підготовки фахівців у галузі альтернативної енергетики	Департамент економічного розвитку, Департамент соціальної та	2025–2027

				ветеранської політики	
		5.2.2. Створення комфортних умов для народження та виховання дітей у громаді, підтримка сімей	5.2.2.1. Підтримка ініціатив учнівського самоврядування з метою залучення дітей до прийняття важливих для громади рішень	Управління освіти	2025–2027
			5.2.2.2. Розвиток ігрових та спортивних майданчиків: облаштування безпечних, сучасних ігрових зон для дітей в кожному мікрорайоні, а також зон для активного відпочинку та спорту	Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			5.2.2.3. Покращення доступності комунальних закладів для маломобільних категорій населення (створення пандусів, ліфтів, зручних тротуарів і паркувальних місць біля установ, що опікуються дітьми)	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи та заклади	2025–2027
			5.2.2.4. Збільшення кількості туристичних, культурних та рекреаційних об’єктів, які цікаві для дітей та облаштовані для відвідувачів із дітьми	Управління культури і туризму	2025–2027
			5.2.2.5. Співпраця із закладами ресторанного господарства та готелями щодо створення умов для відвідувачів із дітьми (дитячі куточки, дитяче меню тощо)	Управління у справах молоді та спорту, Департамент економічного розвитку	2025–2027
			5.2.2.6. Інформування щодо психологічної підтримки молодих батьків, надання консультацій для збереження емоційного благополуччя, в тому числі у співпраці із громадськими організаціями	Управління охорони здоров’я, Відділ комунікації	2026–2027

				та зв’язків із громадськістю	
			5.2.2.7. Забезпечення умов для навчання і розвитку дітей з інвалідністю та доступу до корекційних і реабілітаційних послуг	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління освіти	2025–2027
			5.2.2.8. Сприяння підвищенню кваліфікації фахівців, впровадження інноваційних методологій, модернізація підходів роботи з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025–2027
			5.2.2.9. Впровадження гендерно-чутливого бюджетування	Головні розпорядники бюджетних коштів	2025–2027
			5.2.2.10. Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування	Служба у справах дітей	2025–2027
			5.2.2.11. Забезпечення житлом багатодітних прийомних сімей (дитячих будинків сімейного типу)	Служба у справах дітей	2025–2027
		5.2.3. Впровадження інклюзивного підходу до планування міської	5.2.3.1. Реалізація Стратегії зі створення безбар’єрного простору Рівненської міської територіальної громади до 2030 року	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні підприємства, установи та заклади	2025–2027

		інфраструктури	5.2.3.2. Поступовий перехід до закупівлі транспорту, який адаптований для людей з інвалідністю	Департамент інфраструктури і благоустрою	2025–2027
			5.2.3.3. Інтеграція заходів зі створення безбар’єрного простору у Рівненській МТГ у кожен стратегічний напрям	Виконавчі органи Рівненської міської ради, комунальні	2025–2027

				підприємства, установи та заклади	
			5.2.3.4. Пристосування об’єктів фізичного оточення (громадського та побутового призначення) до сучасних/актуальних норм і стандартів безбар’єрності	Департамент соціальної та ветеранської політики, Департамент інфраструктури і благоустрою, Департамент економічного розвитку	2025–2027
	5.3. Розвиток Рівненської громади як передового центру освітніх, спортивних та соціальних послуг	5.3.1. Запровадження інноваційних підходів у освітній сфері	5.3.1.1. Цифровізація та впровадження нових можливостей для комунікації між учасниками освітнього процесу	Управління освіти	2025–2027
			5.3.1.2. Створення мережі ліцеїв, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним та/ або професійним спрямуванням	Управління освіти	2025–2027
			5.3.1.3. Організація загальноміського заходу «RivneEdspace», спрямованого на презентацію та популяризацію сучасних методик, технологій та інноваційних практик у сфері освіти	Управління освіти, КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників»	2025–2027
			5.3.1.4. Запровадження програми «Школа менторства» для залучення зовнішніх експертів і фахівців в освітній процес	Управління освіти, КУ «Центр професійного	2027

				розвитку педагогічних працівників»	
			5.3.1.5. Забезпечення професійного і особистісного розвитку педагогічних працівників через реалізацію траєкторій професійного розвитку	Управління освіти, КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників», Відокремлений осередок ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти в Рівненській області (за згодою)	2025–2027
			5.3.1.6. Реалізація загальноміського профорієнтаційного проєкту «Трафік можливостей» для старшокласників з метою професійного самовизначення	Управління освіти, Рівненський міський Палац дітей та молоді, міський Центр зайнятості (за згодою)	2026
			5.3.1.7. Створення хобі-хабу в селищі Квасилів, де молодь та діти зможуть розвивати свої навички, творчий потенціал та залучатися до нових креативних ідей	Управління у справах молоді та спорту, КЗ «Підліткові клуби за місцем проживання»	2027

				Рівненської міської ради	
			5.3.1.8. Пілотування проєкту «Створення та управління роботизованими засобами» у закладах освіти громади	Управління освіти	2026
		5.3.2. Розвиток аматорського спорту та спорту вищих досягнень, враховуючи інклюзивний підхід	5.3.2.1. Створення та облаштування осередків для заняття осіб літнього віку спортом та фізичними активностями	Департамент соціальної та ветеранської політики, Управління у справах молоді та спорту, Молодіжна рада при Рівненській міській раді	2026–2027
			5.3.2.2. Створення центру фізкультурно-спортивної реабілітації для ветеранів війни	Управління у справах молоді та спорту	2025
			5.3.2.3. Популяризація здорового способу життя через збільшення охоплення дітей спортивними гуртками	Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			5.3.2.4. Розвиток кадрового потенціалу у сфері реабілітації та спорту для підвищення кваліфікації фахівців	Управління охорони здоров’я, Управління у справах молоді та спорту	2025–2026

			5.3.2.5. Модернізація спортивної інфраструктури відповідно до міжнародних стандартів для проведення міжнародних змагань	Управління у справах молоді та спорту	2026–2027
			5.3.2.6. Створення міської програми підтримки аматорського спорту та розвитку спортивних клубів	Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			5.3.2.7. Розвиток картингу та аматорського спідвею	Управління у справах молоді та спорту, КЗ «Рівненський міський спортивно-технічний клуб» Рівненської міської ради, ГО «Клуб вболівальників Рівненського спідвею» (за згодою)	2026–2027
			5.3.2.8. Підтримка адаптивних видів спорту	Управління у справах молоді та спорту, КЗ «РМЦФЗН «Спорт для всіх» (за згодою), ГО Рівненський міський фізкультурно-спортивний клуб інвалідів з	2025–2027

				порушенням опорно-рухового апарату «Геракл» (за згодою)	
			5.3.2.9. Створення академії спідвею в Рівному із залученням міжнародного досвіду та грантового фінансування	Управління у справах молоді та спорту, КЗ «Рівненський міський спортивно-технічний клуб» Рівненської міської ради, ГО «Клуб вболівальників Рівненського спідвею» (за згодою)	2026–2027
			5.3.2.10. Створення Алеї рівненського спідвею та музею технічних видів спорту Рівного на відкритому повітрі	Управління у справах молоді та спорту, КЗ «Рівненський міський спортивно-технічний клуб» Рівненської міської ради, ГО «Клуб вболівальників Рівненського спідвею» (за згодою)	2026–2027

			5.3.2.11. Підвищення туристичного потенціалу Рівного через спортивні заходи та популяризацію спортивної спадщини міста	Управління у справах молоді та спорту	2025–2027
			5.3.2.12. Завершення реконструкції стадіону «Авангард» та розвиток стадіону як мультиспортивного осередку фізичної культури та спорту	Управління у справах молоді та спорту, Управління капітального будівництва	2025–2027
		5.3.3. Розширення можливостей щодо отримання якісних соціальних послуг	5.3.3.1. Залучати до надання соціальних послуг (догляд стаціонарний, підтримане проживання, паліативний/хоспісний догляд) надавачів соціальних послуг недержавного сектору або надавати фінансову підтримку надавачам соціальних послуг для забезпечення надання соціальних послуг мешканцям Рівненської міської територіальної громади	Департамент соціальної та ветеранської політики	2026–2027
			5.3.3.2. Впровадження нових методів і практик в роботі Рівненського міського центру комплексної реабілітації осіб і дітей з інвалідністю з порушенням опорно-рухового апарату «Крок», оновлення спектру надання послуг, удосконалення реабілітаційного процесу для сприяння адаптації і соціалізації осіб і дітей з інвалідністю	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025
			5.3.3.3. Удосконалення системи інформування жителів громади про доступні соціальні послуги (розробка і виготовлення інформаційних матеріалів, банерів, брошур, буклетів, флаєрів, роздаткових матеріалів, медіа-підтримка)	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025–2026

			5.3.3.4. Створення та облаштування просторів надавачів соціальних послуг для застосування мультидисциплінарного підходу в наданні соціальних послуг	Департамент соціальної та ветеранської політики	2025–2027

Ключові індикативні показники досягнення цілей та виконання завдань

Стратегії розвитку Рівненської громади до 2027 року

Код індикатора	Назва індикатора	Одиниця виміру	Джерело показників динамічних індикаторів
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ № 1. ГРОМАДА СПІВПРАЦІ ТА ВЗАЄМОДІЇ			
КІП-01	Рівень взаємодії та співпраці	%	Зведений за ОЦ-1
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації			
КІП-011	Рівень формування основ агломерації	%	Зведений по ОЦ-1.1
КІП-01101	Природний приріст населення	осіб	Дані служби статистики
КІП-01102	Кількість діючих ОСББ на території громади	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-01103	Кількість житлових будинків на території громади	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-01104	Прийнято в експлуатацію житла, за рахунок усіх джерел фінансування	тис. $м^2$	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі			
КІП-012	Рівень залученості жителів до розвитку громади	%	Зведений по ОЦ-1.2

КІП-01201	Кількість діючих ОСН на території громади	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-01202	Кількість підписників на канали комунікації Рівненської міської ради (за видами) за рік	осіб	Дані виконавчих органів
КІП-01203	Кількість наборів відкритих даних, які розміщуються у публічному доступі та регулярно оновлюються	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-01204	Кількість благодійних організацій, які зареєстровані на території громади	одиниць	Профільне міністерство
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади			
КІП-013	Рівень належності надання адміністративних послуг	%	Зведений по ОЦ-1.3
КІП-01301	Кількість бюджетних інвестицій на закупівлю нової техніки для комунальних підприємств	тис. грн	Дані виконавчих органів
КІП-01302	Кількість офіційних звернень жителів громади до органів місцевого самоврядування, поданих через електронні сервіси	одиниць	Дані виконавчих органів
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ № 2. ГРОМАДА ІДЕЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙ			
КІП-02	Рівень сталого розвитку громади	%	Зведений за ОЦ-2
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи			
КІП-021	Рівень започаткування власної справи	%	Зведений по ОЦ-2.1
КІП-02101	Кількість новозареєстрованих на території Рівненської міської територіальної громади фізичних осіб-підприємців за рік	осіб	Дані виконавчих органів/ Економічний профайл громади

КІП-02102	Кількість новостворених юридичних осіб за рік	одиниць	Дані виконавчих органів/ Економічний профайл громади
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 2.2. Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади			
КІП-022	Рівень розвитку підприємництва	%	Зведений по ОЦ-2.2
КІП-02201	Експорт товарів, всього за рік	тис. дол. США	Дані виконавчих органів/ служби статистики
КІП-02202	Сума надходжень від податку за ПДФО	тис. грн	Дані виконавчих органів/податкової служби
КІП-02203	Видатки місцевого бюджету на підтримку підприємництва	тис. грн	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 2.3. Розвиток економічних кластерів			
КІП-023	Рівень розвитку економічних кластерів	%	Зведений по ОЦ-2.3
КІП-02301	Кількість активних економічних кластерів в громаді	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-02302	Кількість суб’єктів підприємницької діяльності за видами економічної діяльності	одиниць	Дані служби статистики
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ № 3. ГРОМАДА НА ПЕРЕХРЕСТІ ШЛЯХІВ			
КІП-03	Рівень розвитку сфери туризму	%	Зведений за ОЦ-3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні			
КІП-031	Рівень туристичної привабливості	%	Зведений по ОЦ-3.1
КІП-03101	Кількість готелів та аналогічних засобів розміщування	одиниць	Дані виконавчих органів/ служби статистики
КІП-03102	Доходи від туристичного збору	тис. грн	Дані виконавчих органів/ податкової служби
КІП-03103	Місткість готелів та аналогічних засобів розміщування	місць	Дані виконавчих органів/служби статистики
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади			
КІП-032	Рівень розвитку гостьового потенціалу	%	Зведений по ОЦ-3.2
КІП-03201	Кількість пам’яток історії на території громади	одиниць	Дані виконавчих органів/служби статистики
КІП-03202	Кількість проєктів міжнародної культурної співпраці за рік	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-03203	Кількість відвідувачів зоопарку за рік	осіб	Дані виконавчих органів/ служби статистики
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 3.3. Розвиток інфраструктури для проїжджаючих туристів через Рівненську громаду автомобільним та автобусним транспортом			

КІП-033	Рівень розвитку туристичної інфраструктури	%	Зведений по ОЦ-3.3
КІП-03301	Кількість розроблених туристичних маршрутів	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-03302	Кількість відвідувань музеїв за рік	тис.одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-03303	Видатки місцевого бюджету на ремонтно-реставраційні роботи на пам’ятках культурної спадщини	тис. грн	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 3.4. Розвиток логістичної інфраструктури			
КІП-034	Рівень розвитку логістичної інфраструктури	%	Зведений по ОЦ-3.4
КІП-03401	Середній час на реалізацію транспортної логістики Рівне-Устилуг, за видами транспорту	годин	Дані виконавчих органів
КІП-03402	Середня тривалість очікування громадського транспорту у межах громади	хвилин	Дані виконавчих органів
КІП-03403	Загальна кількість автобусних маршрутів у межах громади	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-03404	Загальний обсяг перевезення пасажирів усіма видами транспорту за рік	тис.осіб	Дані виконавчих органів/служби статистики
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ № 4. РІВНЕ – ДРАЙВЕР ЗЕЛЕНИХ ІНІЦІАТИВ			
КІП-04	Рівень зеленої економіки	%	Зведений за ОЦ-4
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив			

КІП-041	Рівень декарбонізації	%	Зведений по ОЦ-4.1
КІП-04101	Середній індекс якості повітря (AQI) за рік	індекс	станції SaveEcoBot
КІП-04102	Кількість чинних постів моніторингу якості атмосферного повітря	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-04103	Кількість комунальних підприємств/установ, які здійснюють заходи із енергомоніторингу	одиниць	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату			
КІП-042	Рівень екосвідомості жителів громади	%	Зведений по ОЦ-4.2
КІП-04201	Рівень оснащеності муніципальних будинків лічильниками з можливістю дистанційної передачі даних: - холодної - гарячої води	% %	Дані виконавчих органів
КІП-04202	Рівень оснащеності житлових будинків лічильниками з можливістю дистанційної передачі даних: - холодної - гарячої води	% %	Дані виконавчих органів
КІП-04203	Кількість муніципальних та житлових будівель, які мають лічильники теплової енергії з можливістю дистанційної передачі даних	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-04204	Кількість об’єктів житлового фонду, які взяли участь у муніципальних програмах енергоефективності	одиниць	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів			

КІП-043	Рівень енергоефективності громади	%	Зведений по ОЦ-4.3
КІП-04301	Кількість освітлених вулиць в громаді за допомогою енергозберігаючих технологій	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-04302	Кількість будівель комунальних закладів, в яких впроваджені відновлювані джерела енергії	одиниць	Дані виконавчих органів
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ № 5. ГРОМАДА – БЕЗПЕЧНА ТИЛОВА ГРОМАДА			
КІП-05	Рівень якості життя	%	Зведений за ОЦ-5
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 5.1. Розвиток безпечного середовища			
КІП-051	Рівень безпеки	%	Зведений по ОЦ-5.1
КІП-05101	Кількість проведених стерилізацій безпритульних тварин КТП 1728	одиниць	Дані виконавчих органів/КТП 1728
КІП-05102	Кількість встановлення додаткових камер відеоспостереження на території Рівненської МТГ	одиниць	Дані виконавчих органів
КІП-05103	Частка закладів освіти, охоплена безпековими програмами: відеоспостереження/інші	одиниць	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 5.2. Створення умов для згуртованості та комфортного проживання жителів громади			
КІП-052	Рівень комфорту	%	Зведений по ОЦ-5.2
КІП-05201	Кількість проєктів з безбар’єрності публічних просторів, втілених в громаді за рік	одиниць	Дані виконавчих органів

КІП-05202	Видатки місцевого бюджету на соціальні програми, спрямовані на підтримку соціально вразливих категорій жителів громади	тис. грн	Дані виконавчих органів
КІП-05205	Рівень охоплення дітей дошкільного віку комунальними дошкільними закладами	%	Дані виконавчих органів
ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ № 5.3. Розвиток Рівненської громади як центру освітніх, спортивних та соціальних послуг			
КІП-053	Рівень розвитку та надання ключових послуг (освітніх, спортивних та соціальних)	%	Зведений по ОЦ-5.3
КІП-05301	Кількість випускників загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів	осіб	Дані закладів вищої освіти
КІП-05302	Кількість дітей, які відвідують заклади дошкільної освіти міського підпорядкування	осіб	Дані виконавчих органів
КІП-05303	Сума видатків бюджету на фізичну культуру і спорт	тис. грн	Дані виконавчих органів
КІП-05304	Кількість надавачів реабілітаційних і соціальних (державного і недержавного сектору)	одиниць	Дані виконавчих органів

Секретар міської ради Віктор ШАКИРЗЯН

Додаток 2
до рішення Рівненської
міської ради
09.10.2025 № 7251

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року

2025 рік

Зміст

1. Зміст та основні цілі документа державного планування – Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 р., його зв'язок з іншими документами державного планування 6

1.1.Загальні положення 6

1.2.Стратегічне планування в Рівненській міській територіальній громадіі 7

1.3. Стратегічні та операційні цілі Стратегії 13

1.4. Зв'язок Стратегії з іншими документами державного планування 16

2.Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 18

2.1. Клімат 18

2.2. Атмосферне повітря 20

2.3. За екологічною ситуацією в галузі водокористування 21

2.4. Земельні ресурси та грунти 24

2.5. Надра 25

2.6. Рельєф та ландшафтне різноманіття 26

2.7. Біорізноманіття 27

2.8. Флора і фауна 27

2.9. Природно-заповідний фонду територіальної громади 28

2.10. Об'єкти культурної спадщини та матеріальні активи 29

2.11. Життєдіяльність та стан здоров'я населення 30

3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено 34

3.1. За станом атмосферного повітря 34

3.2. За екологічною ситуацією в галузі водокористування 39

3.3. За земельними ресурсами та станом грунтів 42

3.4. За утворенням та накопиченням відходів 43

3.5. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 р. 46

4.Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 49

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування 54

6. Опис наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків 62

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту документа державного планування 68

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) 71

8.1.Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні 73

8.2. Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року 74

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення 79

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення 83

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію 84

Список джерел 86

Перелік скорочень

ВВП	валовий внутрішній продукт
ВДЕ	відновлюване джерело енергії
ВПО	внутрішньо переміщена особа
ВРП	валовий регіональний продукт
ГДК	гранично допустима концентрація
ДДП	документ державного планування
ДНЗ	дошкільний навчальний заклад
ДП	Державне підприємство
ДЮСШ	дитячо-юнацька спортивна школа заклад загальної середньої освіти
ЄС	Європейський Союз
ЖКГ	житлово-комунальне господарство
ЗУ	Закон України
ЗВО	заклад вищої освіти
ЗДО	заклади дошкільної освіти
ЗЗСО	заклад загальної середньої освти
ІРЦ	інклюзивно-ресурсний центр
ІТП	індивідуальний тепловий пункт
КЗ	комунальний заклад
КНС	каналізаційно-насосна станція
КП	комунальне підприємство
МСБ	малий та середній бізнес
МПП	міжнародний пункт пропуску
МТГ	міська територіальна громада
МТД	міжнародна технічна допомога
НС	надзвичайна ситуація
ОВА	обласна військова адміністрація
ОДА	обласна державна адміністрація
ОВД	оцінка пливу на довкілля
ОМС	органи місцевого самоврядування
ОСББ	об’єднання співвласників багатоквартирних будинків
ОСН	орган самоорганізації населення
ПАТ	публічне акціонерне товариство
ПЗФ	природно-заповідний фонд
ПТНЗ	професійно-технічні навчальні заклади
РГ	робоча група
РМР	Рівненська міська рада
РОВКП ВКГ	Рівненське обласне виробниче комунальне підприємство водопровідно- каналізаційного господарства «Рівнеоблводоканал»
СГД	суб’єкт ведення господарської діяльності
СЕО	стратегічна екологічна оцінка
СР	сільська / селищна рада

СЕС	сонячна електростанція
ТзОВ	товариство з обмеженою відповідальністю
ТГ	територіальна громада
ТЕЦ	теплова електростанція
ТЗ	технічне завдання на проект місцевого розвитку
ПВ	побутові відход
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг
ЦТП	центральний тепловий пункт

Перелік таблиць

Таблиця 1.1. SWOT-аналіз Рівненської МТГ 8
Таблиця 1.2. Стратегічні та операційні цілі Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року. 15
Таблиця 2.1. Скиди забруднених зворотних вод підприємствами Рівненської МТГ, тис. м^3 23
Таблиця 2.3. Стан та динаміка зелених насаджень м.Рівне за 2018-2023 роки....26
Таблиця 2.4. Порівняння показників Рівненської МТГ із загальноукраїнськими показниками 30
Таблиця 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Рівненської МТГ за 2019-2023 роки....34
Таблиця 3.2. Перелік підприємств найбільших забруднювачів довкілля Рівненської МТГ 35
Таблиця 3.3. Викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря (місто Рівне, селище Квасилів) 36
Таблиця 3.4. Рівень забруднення атмосферного повітря в м.Рівне за значенням ІЗА за 2010-2022 роки 37
Таблиця 3.5. Використання та відведення води в Рівненській МТГ, млн. м^3 39
Таблиця 3.6. Накопичення відходів у Рівненській МТГ у 2022-2023 роках....44
Таблиця 3.7. Підприємства, що здійснюють видалення відходів на території Рівненської МТГ на 01.01.2024 45
Таблиця 3.8. Перелік підприємств, що здійснюють утилізацію відходів у Рівненській МТГ....49
Таблиця 3.9. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 р. 47
Таблиця 5.1. Узгодженість стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року....57
Таблиця 6.1. Ключові екологічні проблеми Рівненської МТГ 63
Таблиця 6.2. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення операційних цілей проекту Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 р……67
Таблиця 7.1. Рекомендації щодо реалізації окремих цілей Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року....69
Таблиця 9.1. Екологічні індикатори моніторингу виконання Стратегії 79

Перелік рисунків

Рисунок 2.1. Розподіл часток міських територій, зайнятих окремими функціональними зонами у м.Рівне
Рисунок 2.2. Розподіл постійного населення Рівненської МТГ за статтю та віком 30
Рисунок 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферу....29
Рисунок 3.2.Забір води з поверхневих і підземних джерел Рівненської МТГ та її використання за 2019-2023 рр., млн. м^3 40
Рисунок 3.3. Розподіл скиду зворотних вод в поверхневі водні об'єкти Рівненської МТГ в 2019-2023 роках, млн. м^3 40
Рисунок 3.4. Структура земельного фонду Рівненської МТГ....43

1. Зміст та основні цілі документа державного планування – Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, його зв'язок з іншими документами державного планування

1.1.Загальні положення

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого розвитку, що спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, громадів і населених пунктів.

Один з інструментів екологічної політики, який дозволяє поряд з економічними та соціальними факторами враховувати в процесах планування та управління екологічні фактори - екологічна оцінка. Екологічна оцінка заснована на простому принципі: легше виявити і запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії її впровадження. Екологічна оцінка зосереджена на всебічному аналізі можливого впливу запланованої діяльності на довкілля і використанні результатів цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків.

Стратегічна екологічна оцінка упродовж останнього десятиріччя застосовується у багатьох країнах світу. З 2001 р. СЕО обов'язкова для держав-членів Європейського Союзу. Застосування СЕО в ЄС регулюється «Директивою 2001/42/ЕС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище». Основні положення цієї директиви стали основою для підготовки Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Протокол про СЕО був підписаний у травні 2003 р. в Києві на 5-й Всеєвропейській конференції міністрів охорони навколишнього природного середовища «Довкілля для Європи».

Безпосередні вигоди від СЕО полягають у зборі інформації, яка допомагає приймати виважені рішення, а також у подальших досягненнях в галузі охорони довкілля та збалансованого розвитку. Крім того, існують інші вигоди, які є невід'ємною частиною принципу залучення громадськості та прозорих процедур, яких необхідно дотримуватися. Таким чином, проведення СЕО:

- забезпечує високий рівень захисту довкілля;
- поліпшує якість розробки планів і програм;
- підвищує ефективність прийняття рішень;
- сприяє виявленню нових можливостей розвитку;
- допомагає запобігти помилкам, які можуть бути дуже дорогими;
- поліпшує систему управління;
- сприяє транскордонній співпраці.

«Стратегічність» СЕО полягає в тому, що процес екологічного оцінювання інтегрується в процес розробки планів і програм. Таким чином СЕО можна розглядати як інструмент планування. СЕО може підвищити якість планування декількома способами, зокрема шляхом забезпечення сфокусованого, відкритого до альтернатив підходу, а також шляхом аналізу цілого ряду потенційних наслідків і можливостей для досягнення більш збалансованих форм розвитку.

Об'єктом оцінки даного звіту є документ державного планування – Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року (далі - Стратегія), розробка якої безпосередньо проводилася за керівництва Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради (далі - РМР) та підтримки експертів проєкту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період».

Необхідно брати до уваги і той факт, що Стратегія відображає загальні пріоритети та цілі розвитку громади загалом, в межах якої існують соціальні, економічні чи екологічні проблеми, які потрібно вирішувати на більш низькому рівні планування, в тому числі на рівні реалізації конкретної планової діяльності.

Для проведення СЕО Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року застосована методологія, що ґрунтується на вимогах Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та досвіді інших країн, що дозволило оцінити потенційні впливи на довкілля від реалізації Стратегії.

В рамках розробки Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року» відповідно ст. 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» було оприлюднено Заяву про визначення обсягу СЕО Департаментом економічного розвитку РМР в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України через Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» від 22.07.2025 р. за реєстраційним номером справи №22-07-15590-25, на яку надійшли зауваження та пропозиції за №вих-1444/0/25 від 30.07.2025 - від Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації, що передбачено ст. 8 та пунктом 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме: «Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я) … у строк, що не перевищує 10 днів з дня внесення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, надають свої зауваження і пропозиції шляхом їх внесення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки».

За відсутності письмових зауважень і пропозицій протягом зазначеного строку замовник самостійно визначає обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що має бути включена до звіту про стратегічну екологічну оцінку.

1.2.Стратегічне планування у Рівненській ТГ

Стратегія розвитку Рівненської МТГ необхідна для визначення головних напрямків розвитку її інфраструктури, проведення системної роботи з поліпшення бізнес-клімату, розширення інвестиційних можливостей, покращення інфраструктури території. Вона не просто вирішить її проблеми, а й буде чітким планом збалансованого розвитку для визначення свого місця на економічній та культурній карті ТГ та країни.

Адже стратегічне планування – системний шлях до управління змінами й досягнення консенсусу в громаді, а також створення спільного бачення майбутнього розвитку, творчий процес визначення проблем та погодження реалістичних цілей, завдань і стратегій, здійснення яких вирішить ці проблеми. Стратегічне планування також потужний інструмент об'єднання бізнесу і місцевої влади для створення публічно-приватних партнерств, що має позитивний вплив на місцевий діловий клімат та конкурентне становище, а також на вирішення інших питань, пов'язаних з рівнем життя громадян.

Для цього на підставі Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» №280/97-ВР від 21.05.1997, «Про засади державної регіональної політики» №156-VIII від 05.02.2015 на виконання Указу Президента України від 30.09.2019 №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», а у зв'язку з масштабною агресією росії, що призвела до зміни стратегічних векторів розвитку Рівненщини, соціально-економічної ситуації, що склалася в умовах воєнного стану, відповідно Законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення громадів і територій», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України», «Про засади державної регіональної політики (зі змінами)», Указів Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в

Україні (зі змінами)», постанов КМУ від 30 травня 2023 року №600 «Про затвердження Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна», від 27 вересня 2022 року №1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов КМУ» з урахуванням Плану для реалізації програми Ukraine Facility до 2027 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 18 березня 2024 року №244-р, стратегічних цілей і пріоритетів, визначених Державною стратегією регіонального розвитку України на 2021-2027 роки в редакції постанови КМУ від 13.08.2024 №940 та наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 №265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» розроблена Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року.

Розробка Стратегії мала висхідний характер. Вона відпрацьовувалася робочою групою, що визначала напрями розвитку та сфери прикладання необхідних зусиль.

Строковість інструментів планування визначалася на основі поєднання довгострокового стратегічного плану та середньострокових циклів планування його реалізації. Визначені на основі цього підходу стратегічні цілі мають характер довгострокових напрямів розвитку, тоді як операційні цілі / програми орієнтуються на реалізацію пріоритетних завдань. Саме вони, будучи ключовими елементами Стратегії, визначають сценарії та шляхи досягнення стратегічних цілей.

Модель розробки Стратегії було обрано, виходячи з потреб громади.

Основні завдання Стратегії розвитку Рівненської МТГ виходять з нових викликів, які потребують реагування на рівні Стратегії:

- необхідності переорієнтації значної частини господарського комплексу ТГ на підтримку обороноздатності держави та післявоєнне відновлення економіки і соціальної сфери;
- потреби у посиленні енергетичної безпеки;
- реалізації в громаді державної програми релокації бізнесу з районів, найбільш постраждалих внаслідок російської агресії, адже Рівненська область, одна з дев'яти областей України, включена до Програми релокації бізнесу, якою передбачено надання підтримки бізнесу з районів бойових дій у пошуку нової локації, розселенні персоналу та підборі нових працівників, пошуку партнерів для постачання сировини та потенційного збуту продукції, налагодженні логістичних ланцюжків;
- зростання навантаження на систему охорони здоров'я та соціального захисту, зокрема, внаслідок значної кількості внутрішньо переміщених в громаду осіб;
- змін у демографічній ситуації в громаді (трудової міграції, зростання біженців від війни).

Початковим етапом розробки Стратегії було створення стратегічного комітету з підготовки Стратегії, склад якого затверджений рішенням виконавчого комітету від 21 травня 2024 року №47 «Про затвердження Положення про Стратегічний комітет із розробки Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року».

До складу стратегічного комітету увійшли експерти проекту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період».

В роботі створених тематичних робочих груп при стратегічному комітеті та в стратегічних сесіях прийняли участь понад 750 осіб. Це, зокрема, фахівці різних сфер, представники бізнесу, підприємств та установ, громадських та благодійних організацій, науковці, експерти.

Саме на засіданнях тематичних груп та стратегічних сесіях презентувалися, обговорювалися усі напрями роботи та ухвалювалися відповідні рішення.

Відправним пунктом розробки Стратегії був соціально-економічний аналіз в умовах воєнного стану, SWOT-аналіз та розробка завдань до стратегічних та операційних цілей.

SWOT-аналіз приведений в табл. 1.1.

Таблиця 1.1. SWOT-аналіз Рівненської МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Рівне – адміністративний центр громади та обласний центр Рівненської області, центр Рівненського району, займає транзитне географічне розташування між західним кордоном із Польщею та столицею України 2. Рівне – історичне та найбільше за чисельністю населення місто Волині із понад 740-річною історією та культурною спадщиною 3. У громаді розташований унікальний Національний університет водного господарства та природокористування, який готує фахівців для галузі водного господарства всієї країни 4. У громаді вища середня заробітна плата порівняно із сусідніми обласними центрами 5. У Рівному розвинена промисловість (машинобудування, хімічна, легка, харчова промисловість, торфова промисловість та ін.) та агропромисловий сектор, із великим потенціалом для експорту продукції та міжнародної співпраці 6. У Рівного є 20 міст-побратимів як за кордоном, так і в Україні 7. Практично у межах міста Рівного знаходиться міжнародний аеропорт «Рівне» 8. Створений Офіс декарбонізації для надання консультацій, впроваджуються інноваційні проєкти в енергетиці – розвиток відновлюваних джерел енергії та енергоефективних технологій 9. У громаді економічні суб'єкти об'єднані у меблевий кластер, IT-кластер та міжрегіональний медичний кластер, а також асоціацію легкої промисловості 10. У північно-західній частині Рівного розталований сухий порт – логістичний комплекс на 2,5 га території зі спорудами у 10000 м^2 11. У громаді є фахівці та великий позитивний досвід участі в міжнародних програмах – налагоджені партнерські зв'язки та успішні проєкти 12. На території міста розташовані 10 парків загальною площею 104,4 га. Одним з найбільших, є парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім.Т.Г.Шевченка площею 22,8 га 13. Рівне багате на водні ресурси, зокрема, через місто проходить річка Устя, розташоване озеро Басів кут, десятки ставів 14. Компактна та щільна забудова у місті сприяє розвитку сталої міської мобільності 15. Наявність великої кількості територій рекреаційного призначення (наразі частина або не використовується, або занедбана)	1. Дефіцит персоналу, відтік молоді та жителів у працездатному віці до інших регіонів та за кордон 2. Низька туристична привабливість громади та невисокий рівень популяризації міста на міжнародній арені – недостатня кількість міжнародних подій і заходів, що відбуваються в Рівному 3. Незадовільна якість доріг регіонального значення, застаріла інженерна та дорожня інфраструктура 4. Низький рейтинг інших ЗВО, окрім Національного університету водного господарства (33 місце у 2024 році), недостатня взаємодія вишів із сферою підприємництва, низький рівень працевлаштування студентів за спеціальністю 5. Відсутність (значних за розмірами) земельних ділянок типу Greenfield та Brownfield, відсутність вільних земельних ділянок для розміщення великого бізнесу 6. Застаріла рекреаційна інфраструктура, що не відповідає сучасним потребам жителів, дітей та молоді 7. В місті Рівне небагато культурних та розважальних закладів, фестивалів і заходів, що робить його менш привабливим для молоді та туристів у порівнянні з культурними центрами (Львів, Одеса) 8. Укриття, які знаходяться в будівлях та спорудах виробничого, нежитлового та житлового призначення, переважно фізично застарілі і зношені 9. Незадовільний стан прибережних зон та якості води у річці Усті, озерах, ставках 10. Відсутність розвиненої велоінфраструктури, що створює небезпеку для всіх учасників дорожнього руху 11. Брак доступної та потрібної інфраструктури для проведення великих подій, заходів та коворкінгів 12. Недостатня промоція туризму, брак напрацьованих туристичних та супутніх продуктів та послуг, недоопрацьована історична спадщина як основа для туристичної привабливості міста

16. Наявна комплексна система відеоспостереження та відеоаналітики Рівненської МТГ 17. Наявність полікультурної історії та спадщини (українська (зокрема, поліська), єврейська, польська, німецька, чеська, литовська, періоду князів Любомирських 18. Стабільний рівень правопорядку, низький рівень злочинності та високий рівень співпраці між місцевими правоохоронними органами 19. Активне середовище діячів культури, наявність приватних ініціатив культури та креативних індустрій: галерея «Євроарт»; Музей фотогра-фії; Парк історичної реконструкції «Оствиця», ін. 20. Високий рівень охоплення дошкільною освітою дітей 5-річного віку 21. Наявність на території громади закладів охорони здоров'я комунальної форми власності: надкластерних (в т.ч. спеціалізованих), кластерних, загальних закладів охорони здоров'я, закладів охорони здоров'я екстреної, первинної медичної допомоги та приватної форми власності, в т.ч. з надання первинної медичної допомоги 22. Високий показник народжуваності в регіоні 23. Наявність на території громади медичних навчальних закладів III та IV рівнів акредитації (підготовка молодших спеціалістів, магістрів, інтернів, лікарів, а також безперервний професійний розвиток) 24. Високий рівень розвитку громадянського суспільства, партнерство ОМС з громадськими організаціями, в т.ч. осіб з інвалідністю та ветеранів, Захисників і Захисниць України, ВПО, робота молодіжної ради при міській раді 25. Проведення у громаді унікальних спортивних подій, які приваблюють людей з інших областей (спідвей, гімнастика, біг, наявість велоспільноти) 26. Наявність молодіжних просторів (Нота, Твоя територія) 27. Громада активно запроваджує цифрові рішення, наявність CDTO у міській раді, програми цифрового розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2023–2025 роки 28. Широка мережа освітніх закладів що готують IT-спеціалістів (як державних, так і приватних) 29. Наявні активні громадські організації, готові до співпраці у впроваджені реформ у сфері довкілля (ГО Екоклуб, ГО «Оствиця», Сад історій в Рівному, Екологічний центр ПДМ тощо) 30. Місто єдине в Україні та одне з 52 пілотних міст Європи, що впроваджує проєкт кліматичної нейтральності NetZeroCities 31. Розробляються сценарії енергетичного розвитку Рівненської МТГ 32. Розробляється концепція NetZero для громади 33. Проводиться моделювання сценаріїв розвитку енергетики громади.	13. Низька матеріально-технічна забезпеченість закладів освіти (відсутність STEAM-лабораторій, потреба в модернізації спортзалів, харчоблоків, спортмайданчиків) 14. Тривалість експлуатації Будівлі комунальних закладів потребують капітальних та поточних ремонтів, мають недостатній рівень енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергетики 15. Завантаженість транспортом центру міста, застарілий та незручний громадський транспорт 16. Недостатня доступність комунальних приміщень для маломобільних категорій населення 17. Низький рівень отримання дітьми з інвалідністю різних нозологій інклюзивної дошкільної, шкільної та вищої освіти 18. Недостатня кількість закритих (критих) місць для занять різними видами спорту (на зимовий період) 19. Низький рівень цифрової грамотності населення 20. Відсутність у місті власної оптичної мережі 21. Відсутність достатньої конкуренції серед надавачів реабілітаційних та соціальних послуг, що впливає на якість таких послуг 22. Бракує публічних просторів для громадської та ділової активності

Можливості	Загрози
1. Створення Рівненської агломерації 2. Залучення великих державних та між народних інвестиційних проєктів, які стосуються відновлення, реінтеграції ветеранів, ВПО тощо 3. Співпраця із Луцьком (активніша економічна інтеграція), співпраця із іншими громадами так званої Великої Волині 4. Продовження процесів інтеграції на загальнодержавному та місцевому рівні з Європейським Союзом 5. Залучення недержавних надавачів реабілітаційних та інших соціальних послуг, що вплине на розширення можливостей надання послуг 6. Взаємодія усіх місцевих ЗВО з бізнесом 7. Відновлення аеропорту та пасажирського і вантажного авіасполучення 8. Розвиток «зелених» та інноваційних технологій – міжнародне партнерство в галузі відновлюваної енергетики та екологічних ініціатив 9. Реалізація спільних проєктів з містами-партнерами за кордоном 10. Зростання кількості приватних надавачів послуг – дошкільної, шкільної, позашкільної освіти, медичних послуг, торгівлі, дозвілля тощо 11. Використання транзитного статусу громади (траса Київ – Чоп) для приваблення відвідувачів та туристів 12. Застосування новітніх технологій (ШІ) до вирішення питань у сфері безпеки та правопорядку, управління громадою 13. Залучення висококваліфікованих кадрів онлайн/офлайн з інших регіонів 14. Створення на території громади університетської клініки 15. Участь місцевих ГО, молоді, педагогів, службовців та ін. у міжнародних проєктах, фінансиваних міжнародними організаціями, може принести фінансову підтримку та нові можливості розвитку 16. Забезпечення належних умов для діяльності ГО, збільшення обсягів фінансування для підтримки їхньої діяльності, що активізує їх роботу та сприятиме залученню до ухвалення рішень	1. Початок воєнних дій на території Рівненської області або однієї з сусідніх областей 2. Значне руйнування енергетичної та ін. промислової інфраструктури як на території громади, так і держави, зростання цін на енергоносії 3. Тривалий термін воєнних дій (збільшення кількості мобілізованих працездатних чоловіків та жінок, зростання навантаження на бюджет громади щодо соціальних послуг, зменшення дохідності бюджету, ризик обстрілів та руйнувань більшої кількості «дорогої» інфраструктури, порушення логістики поставок лікарських засобів, медикаментів тощо) 4. Державна політика, скерована на призупинення процесів децентралізації 5. Відсутність зовнішнього фінансування на відновлення та розвиток інфраструктури, недофінансування державою делегованих повноважень ОМС, а також зобов'язань щодо освітньої, медичної субвенції, потреб у соціальних послугах 6. Відсутність інновацій у ЗВО, відсутність державної політики щодо розвитку вишів, як наукових центрів, центрів інновацій. Закриття установ, які мають працювати із дітьми, підлітками, школярами через їх зменшення 7. Екологічні проблеми, зміна клімату, підтоплення громади 8. Технологічні загрози – кіберзагрози і проблеми з інформаційною безпекою можуть загрожувати захисту даних і конфіденційності 9. Демографічна криза, погіршення фізичного та ментального здоров'я жителів, еміграція 10. Стрімкий розвиток у сфері цифрових технологій та моральний знос обладнання 11. Зростання рівня злочинності, насильства, девіантної поведінки – ризик посилення кримінальних проявів у зв'язку зі складною економічною ситуацією, воєнними діями, послабленням ментального здоров'я жителів, значною кількістю неофіційної зброї у населення 12. Розташування обласного центру між двома атомними електростанціями (Рівненська АЕС та Хмельницька АЕС) 13. Більший потенціал та більша ділова активність сусідніх регіонів (Львівська, Волинська, Житомирська області) 14. Загроза повторної пандемії COVID-19 чи поширення інших особливо

	небезпечних інфекцій 15. Падіння ВВП, зростання інфляції, зниження доходів (купівельної спроможності) населення 16. Збільшення кількості соціально незахищених верств населення (дітей та осіб з інвалідністю, Захисників і Захисниць України та члени їх сімей, внутрішньо переміщених осіб).

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Порівняльні переваги, виклики та можливі ризики для Рівненської МТГ

Порівняльні переваги

(визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

Завдяки своєму статусу адміністративного центру області Рівненська громада має значні можливості щодо фінансування великих державних та міжнародних інвестиційних проєктів в громаді, які стосуються відновлення, реінтеграції ветеранів, ВПО та інноваційних рішень, а також створення Рівненської агломерації.

Розвиток «зелених» та інноваційних технологій – міжнародне партнерство в галузі відновлюваної енергетики та екологічних ініціатив дає змогу провести екологічну трансформацію у громаді, розвивати відновлювальну енергетику та впроваджувати системні рішення із кліматичної нейтральності.

Продовження процесів інтеграції на загальнодержавному та місцевому рівні з Європейським Союзом у довгостроковій перспективі допомагатиме зміцнити місцеву економіку передусім за рахунок підприємств-експортерів.

Бажання розвиватися у сфері цифровізації підкріплюється можливістю впровадження концепцій Smart City. Це забезпечує розвиток інноваційних рішень для управління міською інфраструктурою, підвищення якості життя жителів і зміцнює бажання громади бути на передовій у цифрових технологіях.

Виклики

Міжмуніципальне партнерство та співпраця із сусідніми громадами, у т.ч. у межах Рівненської агломерації, дасть змогу розширити інвестиційні можливості територій регіону, створити якісні робочі місця для місцевого населення, залучити нових жителів.

Програми міжнародної допомоги в Україні, реалізація спільних проєктів із містами-побратимами підтримуватимуть діяльність організацій громадянського суспільства та є одним з джерел фінансування проєктів розвитку громади.

Взаємодія ЗВО з місцевим бізнесом, залучення зовнішніх висококваліфікованих кадрів дасть змогу підвищити рівень працевлаштування студентів та молоді за спеціальностями, підвищить рейтинги університетів з-поміж інших у громаді, сприятиме інноваційному розвитку громади.

Розширення міжнародної співпраці в сфері цифровізації може сприяти залученню додаткових ресурсів і досвіду, що допоможе компенсувати обмежене фінансування цифрових проєктів. Спільні проєкти з іншими містами та країнами можуть забезпечити доступ до нових джерел фінансування та інноваційних рішень.

Ризики

Тенденція імітації/згортання реформ та скорочення макрофінансової підтримки України негативно впливатимуть на фіскальну ситуацію, а відтак – на рівень доходів населення та не сприятимуть виведенню економіки з тіні.

Воєнна загроза з північного кордону, тривале ведення воєнний дій, руйнування інфраструктури із загрозою для цивільного населення у громаді, економічна невизначеність та відсутність зовнішньої макроекономічної допомоги для держави можуть суттєво вплинути на фінансову стійкість громади, закриття підприємств та демографічні зміни.

Подальше зростання комунальних витрат та енергетичний колапс в країні, руйнування (неможливість відновлення) енергетичної та іншої критичної інфраструктури в області та громаді, відсутність стимулювання відновлюваної енергетики, спричинять зупинку великих підприємств та зумовить неможливість надання житлово-комунальних послуг.

Екологічні проблеми, зміна клімату, підтоплення території громади, що негативно відображатимуться на якості життя в громаді, подальшому забрудненню водних об'єктів, неможливості туристичного розвитку.

Недостатній рівень кібербезпеки може призвести до витоку даних, зломів систем та втрати довіри громадян до цифрових послуг.

Визначення Місії, стратегічного Бачення

Рівненська громада – зростаюча спільнота сімей та родин, які в безпеці розвивають громаду з орієнтиром на розвиток підприємництва та залучення інвестицій, яка гостинно відкривається та запрошує доєднатися.

1.3. Стратегічні та операційні цілі Стратегії

Розробка Стратегії зумовлена необхідністю врахування викликів, відображених у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, серед яких:

- наслідки повномасштабної війни російської федерації проти України та їх вплив на територіальні громади регіону, підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників;
- набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами, та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС;
- рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо необхідності забезпечення зв'язку з процесом відновлення України;
- внесення змін до Закону України «Про засади державної регіональної політики»;
- міжнародних кліматичних зобов'язань України.

Моделювання сценаріїв розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року здійснюється з урахуванням таких *базових сценарних припущень*:

- Україна втратила значний економічний потенціал, податкові та митні надходження, робочі місця. Відтак, підтримка бюджету значною мірою здійснюється за рахунок зовнішньої допомоги.

- В умовах продовження військових дій такий стан справ не дозволяє прогнозувати динаміку ВВП;

- складні соціально-економічні, безпекові умови, у яких знаходиться Україна, а також початок діалогу про можливості вступу в Європейський Союз вимагають від української влади інтенсивного проведення реформ. Однією зі сфер, яка зазнає змін та набуде більшої ваги, буде державна регіональна політика. Ймовірно, будуть удосконалені цифрові інструменти для більш тісного зв'язку між елементами планування – фінансування – реалізації - моніторингу проєктів регіонального розвитку;

- передбачається нарощення міжнародної грантової підтримки, що може мати позитивний вплив на поширення навичок проектного управління серед представників органів влади, місцевого самоврядування, організацій громадянського суспільства, бізнесу;

- очікується, що внаслідок проведення низки реформ бізнес-клімат в Україні покращиться, а після припинення військових дій активізується процес залучення інвестицій в Україну. Додатковим чинником, який стимулює інвесторів шукати нові виробничі майданчики неподалік європейських ринків збуту, є відтік інвестицій з Китаю;

- покращиться доступ підприємств до позичкового капіталу та грантів, розшириться спектр можливостей, для яких бізнес (у тому числі, малий та мікро-) зможе отримувати кошти та інші види підтримки;

- внаслідок впливу повномасштабної війни в Україні зазнала суттєвої трансформації транспортна логістика, зокрема, на період військових дій закрився білоруський напрям та авіаперевезення, суттєво ускладнилися морські перевезення, посилилися залізничні та автомобільні перевезення у напрямах країн ЄС;

- посилення безпекових умов для забезпечення життєдіяльності, підтримка енергонезалежності стали більш актуальними та будуть залишатися в переліку пріоритетів у середньостроковій перспективі. Частина територій України на відстані 30 км до кордонів з рф та Білоруссю стали високо ризикованими для економічного використання, і матимуть такий статус надовго після завершення військових дій;

- у найближче десятиліття буде спостерігатися зростання попиту на послуги у сфері охорони здоров'я, а також реабілітації та реінтеграції постраждалих унаслідок війни осіб

та розглядає наступні сценарії розвитку Рівненської МТГ:

- негативний сценарій безпекової невизначеності, що характеризується такими факторами як постійні обстріли, руйнування критичної інфраструктури та зростання інтенсивності повітряних атак, що матимуть значний вплив на розвиток громади, у разі продовження воєнного стану значно впливатиме на її розвиток дефіцитом робочої сили, виїздом старшокласників, збільшенням кількості поранених та іншими факторами;

- реалістичний, який виявляється в тому, що в межах європейської інтеграції громада зберегла та наростила потужності у пріоритетних галузях, сформувала кластери та зберегла конкурентоспроможність, особливо в умовах воєнного стану. До таких пріоритетних галузей належать житлове будівництво, транспорт, логістика, легка і харчова промисловість, торгівля, охорона здоров'я, вища освіта, ІТ, енергетика тощо. Важливим є також розвиток мікропідприємництва, дерегуляція, підтримка малого та середнього бізнесу, а також розвиток культури підприємництва і самоврядування. Попри безпекові проблеми, громада може досягти значних успіхів у зеленій трансформації, розвитку освіти та соціальної політики, зокрема в питаннях, що стосуються ветеранів, ВПО, дітей тощо;

- оптимістичний, який залежить від зміни безпекової ситуації, що змінить фактори економічного зростання, інвестицій та можливостей для «зеленої» трансформації, інноваційної економіки та повернення людей. Коли війна завершиться, громада може залучити бізнес і людей як з України, так і з-за кордону. Окрім того, розгляд адміністративно-територіальної реформи, зокрема можливість об'єднання з передмістями, може дати громадам нові можливості, хоча й пов'язаний з певними труднощами. Важливо посилити співпрацю з сусідніми громадами для взаємної вигоди.

Тому враховуючи сильні сторони Рівненської громади та усі можливості і виклики, які можуть виникнути із зовнішніх факторів, визначені п'ять її стратегічних цілей:

- «1.Громада співпраці та взаємодії»: Рівненська громада повинна сприяти розвитку тісної співпраці між різними секторами – місцевою владою, бізнесом, громадськими організаціями та мешканцями. Це забезпечить стійкий розвиток, підтримку ініціатив та швидке реагування на виклики;

- «2.Громада ідей та інвестицій»: Рівне має стати центром тяжіння для інновацій та інвестицій, залучаючи нові підприємства, підтримуючи стартапи та розвиваючи нові

технології. Це дозволить збільшити економічний потенціал громади, створити робочі місця та покращити якість життя;

- «3.Громада на перехресті шляхів»: завдяки своєму стратегічному розташуванню Рівне може стати важливим логістичним та транспортним вузлом, забезпечуючи зручне сполучення між західними та центральними регіонами України, а також з європейськими країнами;

- «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив»: Рівне повинно стати лідером у впровадженні екологічних інновацій та сталого розвитку, просуваючи проєкти з енергозбереження, відновлювальної енергетики та зеленої трансформації, щоб покращити навколишнє середовище та забезпечити сталий розвиток;

- «5.Рівненська громада – безпечна тилова громада»: в умовах безпекової невизначеності Рівне повинно залишатися надійним тилом для країни, зосереджуючи зусилля на обороноздатності, підтримці військових, а також на забезпеченні стабільності в умовах війни, що допоможе зберегти спокій і безпеку для місцевих жителів.

На ооснові цих базових сценарних припущень сформовані стратегічні та операційні цілі проекту Стратегії Рівненської міської ТГ, які приведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. Стратегічні та операційні цілі Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Стратегічні цілі	**Оперативні цілі**
1. Громада співпраці та взаємодії	1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації.
	1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі.
	1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади.
2.Громада ідей та інвестицій	2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи.
	2.2. Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади.
	2.3. Розвиток економічних кластерів.
	2.4. Залучення інвестицій для розвитку громади.
3.Громада на перехресті шляхів	3.1.Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні.
	3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади.
	3.3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих через Рівненську громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті.
	3.4. Розвиток логістичної інфраструктури.
4.Рівне – драйвер зелених ініціатив	4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив.
	4.2. Впровадження системних рішень з енергоефективності та адаптації до зміни клімату.
	4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів.
5.Рівненська громада – безпечна тилова громада	5.1. Розвиток безпечного середовища.
	5.2. Створення умов для згуртованості та комфортного проживання жителів громади.
	5.3. Розвиток Рівненської громади як передового центру освітніх, спортивних та соціальних послуг.

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

1.4. Зв'язок Стратегії з іншими документами державного планування

Стратегія розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. узгоджується із Законами України «Про засади державної регіональної політики» №156-VIII від 05.02.2015, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення громадів і територій» №2389-IX від 09 липня 2022 року, Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України №695 від 5 серпня 2020 р. із змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України №940 від 13 серпня 2024 р., Стратегією розвитку Рівненської області на період до 2027 року (затвердженою рішенням Рівненської обласної ради від 28.03.2025 №1069), з положеннями та завданнями Указу Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 р.».

Проте залишається під питанням узгодженість механізмів реалізації запропонованих Стратегією ініціатив із існуючою в державі системою програмно-цільового бюджетування та фінансування заходів. Стратегія сама по собі як інструмент планування розвитку громади не підлягає фінансуванню з міського бюджету, тому вона має реалізуватись через програми соціально-економічного розвитку, цільові регіональні програми, проекти розвитку. В основі досягнення цілей Стратегії є створення на основі її пріоритетів Плану реалізації Стратегії на новій, інноваційній для української системи розвитку громад, основі – як взаємоузгодженого у просторі та часі набору конкретних проектів та заходів розвитку громади.

Таким чином всім конкретним пропонованим Стратегією цілям мають відповідати технічні завдання Плану реалізації, які, в свою чергу, для забезпечення їх виконання повинні бути включені у відповідні міські програми. Виходячи з того, що підставою для виконання Стратегії стане саме План її реалізації, можна стверджувати, що цей документ також має підлягати стратегічній екологічній оцінці, адже саме він деталізуватиме, яким чином досягатимуться стратегічні та операційні цілі Стратегії.

При розробці Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року в першу чергу необхідна узгодженість з ключовими аспектами Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, актуалізація якої сричинена перш за все необхідністю врахування:

- −наслідків повномасштабної війни російської федерації проти України та їх впливу на територіальні громади та регіони, підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників;
- набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС;
- рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо необхідності забезпечення зв’язку Стратегії з процесами відновлення в Україні;
- кліматичних зобов’язань України, зокрема щодо:
- загальноекономічного зниження викидів парникових газів на 65% до 2030 року порівняно з 1990 роком (Другий Національно визначений внесок України до Паризької угоди);
- відмови від використання вугілля на державних електростанціях до 2035 року (COP26, вступ до платформи Powering Past Coal Alliance (PPCA);
- скорочення викидів метану на 30% до 2030 року від рівня 2020 року (COP26, долучення до ініціативи Global Methane Pledge) та ін.,

які формують три стратегічні цілі актуалізованої Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року:

І.Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах;

II.Підвищення рівня конкурентоспроможності громад;

III.Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

Згідно представленої в Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. узгодженості її цілей з з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр. найбільше з ними узгоджена стратегічна ціль «1.Громада співпраці та взаємодії», добре узгоджені стратегічні цілі «2.Громада ідей та інвестицій», «3.Громада на перехресті шляхів» та «5.Рівненська громада – безпечна тилова громада» Стратегії розвитку Рівненської МТГ. Найменше узгоджена з цілями Державної Стратегії регіонального розвитку стратегічна ціль «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив» Стратегії розвитку Рівненської МТГ.

При цьому сильну узгодженість з стратегічними цілями Стратегії розвитку Рівненської МТГ демонструє стратегічна ціль «II.Підвищення рівня конкурентоспроможності громад», узгоджені стратегічні цілі «I.Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах» та «III.Розбудова ефективного багаторівневого врядування» Державної стратегії регіонального розвитку.

З огляду на участь в глобальних процесах сталого розвитку в 2017 році Україна адаптувала 17 Цілей сталого розвитку (Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна»).

Згідно з Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» зазначені Цілі сталого розвитку України є орієнтирами для розроблення проєктів прогнозних і програмних документів.

Згідно представленої в Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. узгодженості її цілей з Цілями сталого розвитку найбільш узгоджені з ними стратегічні цілі «1.Громада співпраці та взаємодії» та «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив» через найбільшу узгодженість їх операційних цілей. Найменше узгоджена з Цілями сталого розвитку стратегічна ціль «2.Громада ідей та інвестицій» Стратегії розвитку Рівненської МТГ.

При цьому найбільше узгоджені зі стратегічними цілями Стратегії розвитку Рівненської МТГ цілі сталого розвитку «9.Промисловість, інновації та інфраструктура» та «11.Сталий розвиток міст і громад», значно узгоджені цілі сталого розвитку «4.Якісна освіта», «5.Гендерна рівність», «8.Гідна праця та економічне зростання» та «13.Пом’якшення наслідків зміни клімату”, найменше узгоджені цілі сталого розвитку «7.Доступна та чиста енергія» та «15.Захист та відновлення екосистем суші». Ціль «14.Збереження морських ресурсів» не відноситься до Рівненської МТГ.

2.Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

На сьогодні Рівненська МТГ відноситься до територій з помірним рівнем забруднення довкілля, але з помітно вираженою тенденцією до зростання техногенного навантаження на нього, так як промислову спеціалізацію ТГ визначають добувна, переробна, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря промисловості. Ключовими галузями переробної промисловості Рівного є виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів; машинобудування, крім ремонту і монтажу машин та устаткування; текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції; металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції.

Всі складові довкілля (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси) зазнають антропогенного навантаження, що супроводжується збільшенням обсягів викидів в атмосферу та скидів у поверхневі водні об'єкти зворотних вод підприємств, накопиченням відходів усіх класів небезпеки.

2.1.Клімат

Клімат – помірно-континентальний. Літо – тепле, малохмарне, зима – помірно м'яка, часто похмурна з частими відлигами з середньорічною кількістю опадів – 600–700 мм.

Зима настає наприкінці листопада, а стійкий сніговий покрив утворюється в останні дні грудня - першій декаді січня. Літо, що приходить наприкінці травня, триває до вересня. Ясна, прохолодна ранньоосіння погода встановлюється на початку вересня.

Абсолютний мінімум температури повітря за майже 70-річний період безперервних спостережень зафіксований у 1950 році - -35°C.

Осереднені кліматичні дані по місту Рівне за період 2014-2023 роки: середня температура найхолоднішого місяця зими – 2,7^{o}C. Середня температура найтеплішого місяця літа +20 ^{o}C.

Усереднена за 10 років кількість атмосферних опадів у теплий і холодний періоди: теплий – 417 мм (96% кліматичної норми), холодний – 173 мм (99% кліматичної норми).

Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 79%. Найменша вона у травні (70%), найбільша – в грудні (89%).

В загальному переважає західне переміщення повітряних мас.

Особливості впливу земної поверхні на клімат визначається конкретною архітектонікою, забудовою та плануванням міста Рівне і зумовлюють мікрокліматичні відмінності.

Під час формування клімату тісно взаємодіє з циркуляцією атмосфери, яка забезпечує перерозподіл на території тепла та вологи, радіаційний фактор.

Адаптація громади до зміни клімату. Зміна клімату є найсуттєвішим глобальним екологічним викликом XXI сторіччя, що стоїть перед людством у місцевому, субнаціональному, регіональному та міжнародному вимірах, та є ключовим компонентом довгострокового глобального реагування на зміну клімату задля захисту людей, засобів до існування та екосистем.

Згідно з метеорологічними даними на території громади, як і України, спостерігається тенденція до підвищення температури повітря і збільшення частоти та тривалості періодів з високими температурами повітря, що суттєво впливає на здоров'я та життєдіяльність людей, на галузі економіки, зокрема, транспорт, сільське та лісове господарство тощо. Підвищення

температури повітря призводить, зокрема, до збільшення частоти та інтенсивності таких конвективних явищ, як грози, зливи, град, шквали.

Наслідки зміни клімату з часом посилюватимуться. Негативного впливу може зазнати транспортна інфраструктура, а також здоров'я населення через збільшення кількості випадків хвороб, зменшення продуктивності праці та передчасні смерті. По території громади зростатиме повторюваність хвиль спеки. Такі можливі наслідки вимагають спрямування зусиль не лише на боротьбу із зміною клімату, а і на адаптацію до її наслідків.

Відсутність системного підходу до проблеми зміни клімату в цілому унеможливлює прийняття управлінських рішень щодо забезпечення пом'якшення та адаптації до зміни клімату в масштабах громади. Подальша імплементація положень Паризької угоди потребує формування цілісної і послідовної державної політики у сфері зміни клімату відповідно до політики міжнародних організацій з урахуванням провідних світових технологій і практики, а також особливостей національних умов, можливостей, потреб і пріоритетів.

Рішення з питань зміни клімату повинні ґрунтуватися на політичних, економічних і наукових аргументах та охоплювати всі сфери економіки, включаючи промисловість, транспорт, водне господарство, житлово-комунальне господарство, землекористування, а також охорону здоров'я та збереження екосистем.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 №483-р Уряд схвалив Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року. Документом, зокрема, передбачається визначення підстав для розроблення проектів законів та інших нормативно-правових актів для різних складових державної політики у сфері зміни клімату та визначені основні напрямки реалізації Стратегії. А саме, зміцнення інституційної спроможності щодо формування і забезпечення реалізації державної політики у цій сфері, запобігання зміні клімату через скорочення антропогенних викидів і збільшення абсорбції парникових газів та забезпечення поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави, адаптація до зміни клімату. Це – національний стратегічний документ у сфері боротьби зі зміною клімату. Він враховує основні положення Паризької угоди, де Україна є повноправною стороною. З метою реалізації Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 №483-р також затверджено Операційний план заходів з її реалізації у 2024–2026 роках. Планом передбачено здійснити ряд конкретних заходів щодо формування, забезпечення і реалізації державної політики в сфері зміни клімату та поступового переходу до низьковуглецевого розвитку держави, належного врегулювання діяльності із запобігання зміни клімату через скорочення антропогенних викидів та збільшення абсорбції поглиначами парникових газів, діяльності з адаптації до зміни клімату.

Зазначені заходи охоплюватимуть практично усі сектори економіки, включаючи промисловість, агропромисловий комплекс, транспорт, водне, лісове і житлово-комунальне господарства, а також охорону здоров'я і життєдіяльність населення, збереження та відтворення природних екосистем. В основі національної системи оцінки антропогенних викидів та адсорбції парникових газів лежить підготовка щорічних інвентаризацій викидів та поглинання парникових газів.

Тому відповідно до статті 14 ЗУ «Про основні засади державної кліматичної політики» «…органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень забезпечують включення заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї до стратегій розвитку територіальних громад та планів заходів їх реалізації …»

Так, у Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року передбачені окремі операційні цілі «4.1.Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив», «4.2.Впровадження системних рішень з енергоефективності та адаптації до зміни клімату» та «4.3.Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів» Стратегічної цілі «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив», що відносяться до заходів з адаптації до зміни клімату.

З метою підтримки провідної Європейської ініціативи щодо реалізації кліматичних та енергетичних цілей Рівненська міська рада в 2012 році стала підписантом «Угоди мерів» та прийняла рішення про впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку до 2020 року на 20%. В продовження своїх намірів щодо зменшення викидів CO_2 Рівненська міська територіальна громада приєдналась до ініціативи Європейського Союзу «Угода мерів щодо клімату та енергії» і в межах виконання добровільних зобов'язань розробила «План дій сталого енергетичного розвитку та клімату Рівненської міської територіальної громади до 2030 року на 30% до 2030 року» за рахунок заходів з підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

Приклад потенційних заходів, які можуть бути впроваджені громадою:

управління водними ресурсами: розробка стратегій для ефективного управління водними ресурсами, включаючи дренажні системи та зелені покриття, які дозволяють воді просочуватися в землю;

природоорієнтовані рішення: впровадження проектів створення дощових садків і зеленої інфраструктури, які допомагають утримувати вологу і зменшують теплове навантаження;

використання відновлюваних джерел енергії: сонячних панелей та теплових насосів, а також розвиток зеленої інфраструктури, наприклад, озеленення міських і селищних територій для зменшення впливу теплових островів;

тренінги для мешканців, що спрямовані на підвищення рівня екологічної свідомості громадян (зокрема, з питань використання альтернативних джерел енергії, теплових насосів, необхідності заключення договорів на централізоване вивезення ПВ та ін.).

Крім того, війна російської федерації проти України перешкоджає ефективному впровадженню державної кліматичної політики в Україні і призводить до незворотних наслідків не лише для України, а і для всього європейського континенту та світу. Внаслідок війни російської федерації проти України виникають додаткові викиди вуглекислого газу та інших парникових газів, триває руйнування екосистем.

2.2. Атмосферне повітря

Станом на 01 січня 2024 року середньорічні концентрації більшості забруднювальних речовин не перевищували ГДК, випадків високого та екстремально високого рівнів забруднення атмосферного повітря не спостерігалось.

2023 р. за даними Головного управління статистики у Рівненській обл. в атмосферне повітря м.Рівне надійшло 413,699 т забруднюючих речовин від стаціонарних джерел викидів, що на 15% менше ніж у 2022 році. У 2022 році – 486,394 т, що на 18% менше ніж у попередньому році. Кількість підприємств з стаціонарними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, що розташовані в межах міста Рівне в 2022-2023 рр. і перебувають на обліку в територіальних органах Держстату, становить відповідно 50 та 49 од.

В 2022-2023 рр. на обліку в територіальних органах Держстату перебуває КП «Квасилівтеплоенерго» Рівненської міської ради із стаціонарними джерелами викидів, яке розташоване в межах селища Квасилів, і є основним забруднювачем його атмосферного повітря.

Автомобільний транспорт є основним пересувним джерелом забруднення атмосферного повітря, що підтверджено статистичними даними за 2000, 2005, 2010, 2015 роки. З 2016 року через зміну форми статистичної звітності 2 ТП «Повітря», дані щодо викидів від пересувних джерел забруднення атмосферного повітря в органах Держстату відсутні.

Щільність викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2023 році в розрахунку на квадратний кілометр території міста склала 7,13 т. Відповідно щільність викидів на одну особу у 2023 році склала 1,7 кг.

За останні 5 років спостерігається тенденція до зменшення середньорічних концентрацій хлористого водню, аміаку, формальдегіду, заліза, свинцю, міді, хрому та цинку, збільшення середньорічних концентрацій оксидів азоту, фенолу, фтористого водню, кадмію, мангану та

нікелю. Без суттєвих змін залишаються середньорічні концентрації пилу, діоксиду сірки та сірководню.

2.3. За екологічною ситуацією в галузі водокористування

Погіршенню якості поверхневих вод, що включають ліву притоку річки Горинь річку Устя довжиною 68 км та площею водозбору 762 км^2 з притоками (річкою Безодня, струмками Тиннівка та Боярчик), штучно створеними водоймищами (Басівкутське водосховище та ставки гідропарку), і живляться, в основному, за рахунок талих снігових вод, у меншій мірі – ґрунтових вод та атмосферних опадів, сприяють скиди недостатньо очищених стічних вод комунальних очисних споруд м.Рівне та селища Квасилів, які є їх найбільшими забруднювачими.

Річка Устя протікає північною та східною околицями селища Квасилів та через всю територію міста Рівне у напрямку з півдня на північ.

Її басейн, крім ставків та Басівкутського водосховища, формують лівобережні та правобережні струмки-притоки, джерельні виходи підземних вод, які підпирають рівень води у річці та сприяють меандруванню. Водні запаси річки поповнюються 28-ма струмками, сумарна довжина яких становить 114 км. Похил річки становить 1,6 м/км.

Долина коритоподібна, шириною 4 км. Заплава двостороння, розміром 1,2 км. Річище звивисте, шириною 25 м, в середині течії – 8 м, глибиною 1,6 м, подекуди спрямоване.

Стік річки використовується на побутове і промислове водопостачання, рибництво. Площа водозбору річки Устя в районі селища Квасилів сягає 352 км^2, ширина річки становить 6–9 м, глибина – 0,6–1,7 м, долина річки має симетричну форму, за шириною досягає 3–4 км. В межах селища Квасилів річка змінюється, пойма річки заболочена, ширина її змінюється в межах 0,6–1,2 км.

Басівкутське водосховище розташоване на річці Устя, знаходиться у південній частині міста Рівне, має витягнуту форму протяжністю 3556 м. Басівкутське водосховище є русловим водосховищем річки Устя і фактично використовується як рекреаційний водний об'єкт. Загальна площа водного дзеркала при НПР становить 104 га, максимальна ширина – 463 м, середня ширина – 80 м. Ділянки з глибинами від 3,5 м до 4 м займають 0,5% площі водного об'єкта, 74,5% – глибини від 1,5 м до 3,5 м, 25% – мілководдя з глибинами до 1,5 м. Відмітка нормального підпірного рівня (НПР) – 184,1м.

Об'єм води при НПР складає 1926 тис.м^3. Кількість ставків, що регулюють місцевий стік – 6 об'ємом 31,26 тис. м^3. Середня товща донних відкладів (темно-сірий та чорний мул із вкрапленнями рослинності та піску) становить 0,5 м. Для зарегулювання та підтримання рівня об'єму води в складі водосховища функціонують гребля та русловий шлюз-регулятор. Гребля ґрунтова довжиною 455 м, шириною по верху 10 м, висотою 7 м. Гребля є проїзною, покриття проїжджої частини – асфальтобетон. Русловий шлюз-регулятор є залізобетонною спорудою довжиною 26 м і шириною 12 м.

Пропускна здатність водоскидної споруди з врахуваннм регулюючої спроможності водосховища складає 180 м^3/с (при НПР) та 200 м^3/с (при форсованому підпірному рівні). Водозбірна площа Басівкутського водосховища розташована в межах міста Рівне у зоні інтенсивного техногенного перетворення природного середовища. На правому березі водосховища створена пляжна зона протяжністю 335 м, значна частина прибережної зони водосховища забудована.

Згідно «Методики екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями» - Київ, 1998., загалом якість води відповідає ІІІ класу (задовільна і посередня категорії) за максимальним значенням показників.

Водопостачання м.Рівне здійснюється з підземних джерел артезіанськими свердловинами з верхньокрейдяного, канилівського, валдайського та горбашівського водоносних горизонтів підприємством РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». На території Рівного знаходиться три водозабори з 33-х артезіанських свердловин, з яких проводиться забір прісної підземної

води потужністю 40 тис. м^3/добу. Така ситуація обмежує можливості впливу міської влади у цій сфері.

Крім того, в місті Рівне питна вода додатково подається з наступних водозаборів:

- «Горбаків» потужністю 50 тис.м^3/добу,
- «Новомильськ» потужністю 20 тис.м^3/добу.

Перед подачею споживачам вода проходить очистку на станціях знезалізнення загальною потужністю 120 тис.м^3/добу та знезаражується гіпохлоритом натрію марки «А».

Кількість станцій знезалізнення води в місті Рівне – 1 од. потужністю 40 тис.м^3/добу, на водозабірному майданчику «Горбаків» – 2 од. потужністю 40 тис.м^3/добу кожна та селищі Гоща – 1 од. потужністю 1,5 тис.м^3/добу.

Кількість резервуарів чистої води в місті Рівне – 12 од., загальний об'єм яких становить 96 тис.м^3, на водозабірних майданчиках «Горбаків» та «Новомильськ» – 5 резервуарів об'ємом 11,8 тис.м^3.

Режим водопостачання цілодобовий.

Загальна протяжність водопровідних мереж міста, які перебувають на балансі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» складає 497,638 км, з них протяжність замортизованих та аварійних водопровідних мереж складає 132,16 км. У місті Рівне налічується 37 водорозбірних колонок та 856 пожежних гідрантів.

На даний час в селищі Квасилів існує централізована система водопостачання, яка забезпечує практично весь приватний сектор селища, багатоповерхівки, промислові та інші об'єкти. Джерелами водопостачання селища Квасилів є водозабірний майданчик №3 міста Рівне, майданчик «Новомильськ», майданчик «Горбаків». Подача питної води на селище здійснюється водопровідною насосною станцією «Новий Двір» і частково з водоводу «Новомильськ – Рівне». Загальна довжина водопровідних мереж становить 14,436 км. Загальна зношеність системи становить 100%.

Відведення, очищення виробничих і побутових стічних вод здійснюється централізованою міською каналізацією та локальними системами промислових підприємств. Ще більшої вразливості додає той факт, що основні потужності очистки стоків знаходяться у приватній власності (каналізаційно-очисні споруди є складовими виробничих комплексів підприємств «Рівнеазот» та ТОВ «Т-Стиль» (льонокомбінат).

У місті Рівному існує роздільна та сумісна системи каналізації. Дощова каналізація, загальною протяжністю 29,9 км, представлена закритими дощовими колекторами, відкритими каналами й лотками з випусками без попереднього очищення дощових вод в річку Устя, струмки і по рельєфу в балки. Очисні споруди дощової каналізації є тільки в районі мікрорайону «Північний». Випуск очищеного стоку здійснюється в річку Устя. На існуючі очисні споруди дощові води подаються колекторами, які забезпечують водовідведення з вулиць Волинської дивізії, Є.Коновальця та інших. В місті існують великі території, що не мають організованого водовідводу. Дощові колектори не побудовано. Відведення дощових вод здійснюється поверхневим способом, що є однією з причин підтоплення території та забруднення навколишнього середовища.

Загальна протяжність каналізаційних мереж міста, які перебувають на балансі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» – 275,94 км, з них колектори – 73,241 км, протяжність замортизованих мереж – 143,23 км, 24 каналізаційні насосні станції потужністю 122,27 тис.м^3/добу.

Загальний обсяг стоків міста Рівне становить 40–45 тис.м^3/добу. Кількість каналізаційних очисних споруд – 1 од. потужністю 25 тис.м^3/добу.

Комплекс введено в експлуатацію у 1964 році як очисні споруди каналізації Рівненського льонокомбінату. Остання масштабна модернізація КОС відбулася у 1972 році, коли добова проєктна потужність була збільшена з початкових 19,5 тис.м^3/добу до 25 тис.м^3/добу.

Існуючих у теперішній час потужностей власних каналізаційних очисних споруд в місті Рівне не вистачає для можливості очищення всього обсягу стічних вод міста. Внаслідок цього підприємство «Рівнеоблводоканал» змушено перекачувати 20-25 тис.м^3/добу, 7,3–9,1 млн. м^3/рік зібраних стоків по 2-х напірних колекторах на відстань 11 км двома нитками трубопроводів (діаметром 820 мм) на КОС ПрАТ «Рівнеазот», піднімаючи їх на висоту 72 м.

Витрати електроенергії РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» на перекачування стічних вод на КОС ПрАТ «Рівнеазот» становлять близько 3,4 млн. кВт. год./рік.

Очищення стічних вод міста Рівне відбувається в процесі проведення таких послідовних технологічних процесів:

- механічна очистка методом відстоювання;
- біологічна очистка методом біохімічного окислення;
- знезараження очищених стічних вод розчином гіпохлориту натрію;
- зневоднення осаду на мулових майданчиках.

Наразі технічний стан КОС дозволяє ефективно очищати лише 20 тис.м^3 стоків на добу, що забезпечує лише 40% потреб міста у очистці господарсько-побутових стічних вод. Очищені та знезаражені стічні води з КОС скидаються в річку Устя нижче за течією від міста. Решту, 60% об'єму очистки, забезпечує ПрАТ «Рівнеазот».

Очисні споруди знаходяться в робочому стані лише завдяки тому, що підприємство, вкладаючи при цьому значні кошти і матеріальні ресурси, виконує постійний великий об'єм ремонтно-відновлювальних робіт.

В селищі Квасилів каналізовано всю багатоповерхову забудову, частково промислові підприємства, громадські будівлі. Загальна протяжність каналізаційних мереж становить 6,26 км, загальна зношеність становить 100%.

Каналізаційні очисні споруди селища Квасилів приймають господарсько-побутові стічні води від населення, промислових підприємств селища Квасилів, міста Здолбунів. Проектна потужність КОС: 10000 м^3/добу; 3650 тис. м^3/рік.

Перекачка стоків на каналізаційні очисні споруди здійснюється двома каналізаційними станціями потужністю 5,0 тис.м^3/добу та 2,0 тис.м^3/добу, загальна зношеність обладнання КНС становить близько 13%. Скид очищених стічних вод здійснюється в річку Устю.

Квасилівські очисні споруди каналізації побудовані та введені в експлуатацію у 1985 році, тобто експлуатуються більше 30 років. За цей час при взаємодії навколишнього середовища і стічних вод споруди в значній мірі піддались моральному та фізичному зносу.

Підприємства, що скидали забруднені зворотні води 2023 р., наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1. Скиди забруднених зворотних вод підприємствами Рівненської МТГ, тис. м^3

Підприємства	*Об'єм скидів забруднених вод, тис. м^3*
РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», м.Рівне	5425,8
РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» (служба ВКГ Рівненського району, селище Квасилів)	1039,6
Комунальне підприємство «Рівненське ШЕУ автомобільних доріг» м.Рівне	1003,4
Філія «БМЕС» АТ «Укрзалізниця» ВСП «Рівненсько – Тернопільське територіальне управління», станція Рівне	1,0
ПрАТ «Рівненська фабрика нетканих матеріалів», м.Рівне	5,1
ТОВ «Метро Кеш Енд Кері Україна», м.Рівне	11,2
ТОВ «Екватор-Р», м.Рівне	9,6
ТОВ «Епіцентр К», м.Рівне	5,0

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснює щомісячні спостереження за станом поверхневих вод.

Ґрунтові води на території Рівненської МТГ мають локальне поширення в четвертинних відкладах, глибина залягання дзеркала ґрунтових вод змінюється від кількох сантиметрів в заплаві річки Устя до 5–15 метрів на вододілах.

Високе стояння ґрунтових вод характерне лише для пойми річки Устя. В північній та східній частині селища Квасилів в заплаві річки Устя ґрунтові води залягають на глибині 3,0–4,0 м.

Пріоритетними завданнями у галузі охорони водних ресурсів у Рівненській міській громаді є:

- відновлення, підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарно-екологічного стану річки Устя та Басівкутського водосховища, повернення їх рекреаційної привабливості для жителів громади;
- створення системи відводу та очистки комунально-побутових стоків в районі житлової забудови, що знаходиться в межах водозбірної площі Басівкутського водосховища;
- модернізація та реконструкція очисних споруд Квасилівської дільниці РОВКП Рівнеоблводоканал» та каналізаційних очисних споруд м.Рівне;
- ліквідація підтоплень міських територій.

2.4. Земельні ресурси та грунти

Земля є одним із головних ресурсів життєдіяльності громади, територіальною основою для всіх видів діяльності людини та виробничим фактором багатьох галузей економіки. За даними Головного управління Держгеокадастру у Рівненській області, загальна площа Рівненської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 становить 62,7 км^2, в т. ч.:

– загальна площа міста Рівного становить 58,24 км^2, з них 20,63 км^2 – сільськогосподарські угіддя, 3,35 км^2 – забудовані землі, 1,54 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,36 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 1,38 км^2 – землі водного фонду, 0,85 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники);

– загальна площа селища Квасилів становить 4,46 км^2, з них 1,89 км^2 – сільськогосподарські землі, 1,98 км^2 – забудовані землі, 0,34 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,01 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 0,11 км^2 – води, 0,14 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники).

Функціональний розподіл територій міста згідно із зонінгом м.Рівного у 2021 р. відповідно до часток міських територій, зайнятих окремими функціональними зонами, має наступний вигляд (рис. 2.1).

Рисунок 2.1. Розподіл часток міських територій, зайнятих окремими функціональними зонами у м.Рівне

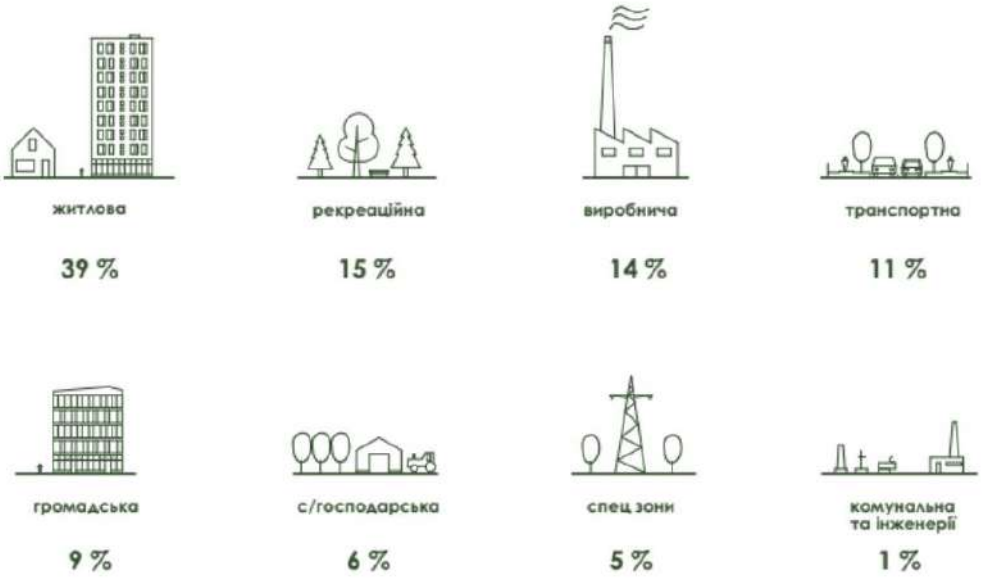

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Уся основна містобудівна документація оцифрована та розміщена на Геопорталі відкритих даних. Генеральний план міста Рівного затверджений рішенням Рівненської міської ради від 10.12.2003 (коригування затверджене рішенням Рівненської міської ради від 11.04.2008). Генеральний план селища Квасилів, розроблений «Діпромісто» ім.Ю.М.Білоконя в 2006 році, та План зонування селища Квасилів, розроблений ПП «Землебудпроєкт» в 2015 році.

Для переважної частини території Рівненської міської територіальної громади, яка являє собою вододільну ділянку, основними ґрунтотворними породами є леси, адже місто Рівне та селище Квасилів розташовані в межах Рівненського лесового плато.

Ґрунти тераси річки Устя розвивались на алювіально-делювіальних та флювіогляціальних відкладах. У межах вододільних ділянок ґрунти представлені чорноземами звичайними карбонатними малогумусними, чорноземами лучними середньо-глинистими, темно-сірими деградованими, дерново-карбонатними ґрунтами.

Ґрунти заплавної частини території міста Рівне менш різноманітні і представлені в південній частині міста мулувато-болотними карбонатними, а в північній частині – торфово-болотними грунтами. Згідно із картограмою агровиробничих груп ґрунтів селища Квасилів переважна частина населеного пункту складається із чорноземів типових слабо гумусних легкосуглинкових та заплавних лучних середньосуглинкових ґрунтів.

Усі ґрунти мають високу природну родючість і придатні для росту всіх видів зелених насаджень, що характерні для лісостепової зони України.

2.5. Надра

Корисні копалини Рівненської МТГ представлені карбонатними породами (крейда), цегельно-череп'яною сировиною (суглинки, глина), торфом.

У геологічному розташуванні Рівненська міська територіальна громада знаходиться в межах Волино-Подільського артезіанського басейну.

За утворенням та накопиченням відходів. Все більшої гостроти набуває забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва і споживання.

Відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні громади зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення громади.

Основним способом видалення ТПВ на сьогодні в ТГ є їх захоронення на полігоні. Складування відходів проводиться розрівнюванням, ущільненням, ізоляцією ґрунтом.

Територіальною громадаю проводяться заходи зі збору, перевезення (транспортування), екологічно-безпечного захоронення побутових відходів (далі – ПВ).

Разом з тим, РМР та її виконавчий комітет визначаються з методами та засобами роздільного збирання компонентів побутових відходів з урахуванням їх морфологічного складу, річного обсягу утворення, потреб у вторинних енергетичних та матеріальних ресурсах, наявності підприємств, які можуть переробляти окремі компоненти ПВ та інших економічних факторів.

В ТГ впроваджується роздільне збирання ПВ контейнерним методом. В основному компоненти ПВ, які збираються окремо, - це ПЕТ пляшка та інші вироби з поліетилену, скло, папір.

Для забезпечення впровадження роздільного збирання ПВ, придбання відповідного обладнання та впровадження новітніх технологій в сфері управління відходами необхідні додаткові джерела та збільшення обсягів фінансування, а також підтримка з боку держави.

У 2023 році в місті Рівне утворилось 103,47 тис. т відходів. Основними місцями утворення відходів в місті є промислові підприємства та житлова забудова.

Виконання заходів, пов'язаних з вивезенням ПВ на місце їхнього знешкодження, відповідно до планово-регулярної (поквартирної та подвірної) або заявочної системи (для підприємств

та організацій) у місті Рівне, покладено на Комунальне автотранспортне підприємство КАТП-1728. Даному підприємству належить також полігон по захороненню ПВ.

Комунальне підприємство Рівненське шляхово-експлуатаційне управління автомобільних доріг здійснює забезпечення санітарного очищення міських автомобільних доріг, площ, мостів та шляхопроводів.

В селищі Квасилів відсутні місця складування твердих побутових відходів. Домогосподарства селища за прямими договорами охоплені централізованим збором та вивозом побутових відходів.

Основним способом видалення ПВ на сьогодні у Рівненській територіальній громаді є їх захоронення на полігоні. Складування відходів проводиться за схемою: розрівнювання, ущільнення, ізоляція ґрунтом.

Міський сміттєзвалювальний полігон, розташований на землях Шпанівської сільської ради Рівненського району на 0,9 км на захід від с.Великий Житин, має площу 21,15 га та експлуатується з 1959 року. Балансоутримувачем полігону є КАТП-1728.

Станом на 01.01.2024 на полігоні захоронено 6122,3 тис. т побутових відходів. Середній обсяг щоденного захоронення відходів становить близько 315 тонн. Розрахунковий термін експлуатації полігону закінчується у 2027 році відповідно до паспорту місця видалення відходів, розробленого Державним підприємством «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства».

Експлуатація полігону здійснюється відповідно до «Правил експлуатації полігонів побутових відходів», затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 №435 та ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування».

З метою дотримання вимог екологічної та пожежної безпеки на полігоні постійно проводиться пересипка відходів ґрунтом.

На полігоні проводиться добування біогазу, пробурено 24 свердловини, облаштовано 4 газозбірні пункти, проводиться щорічний видобуток 2,5–4 млн. кубометрів біогазу, проектна потужність понад 4 млн. кВт. год. електроенергії. Видобутий біогаз переробляється в електроенергію та постачається на Енергоринок України.

Щоквартально ДУ «Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» проводить аналіз стану води, ґрунту, атмосферного повітря.

Пріоритетними завданнями у галузі управління відходами у Рівненській міській громаді є запровадження сучасних екологічно безпечних технологій поводження з ПВ.

2.6. Рельєф та ландшафтне різноманіття

Абсолютні відмітки міста Рівне – 187-220 м (мінімальна відмітка – 180 м, максимальна – 235 м). Найвищі вершини знаходяться на західних, східних і північних околицях міста, також за межами міста. Переважні схили міста – 1,6%. Мінімальний схил – 0,6% (північно-західна частина міста в районі вулиці Млинівської), максимальний – 33% (схили балок і долини річки Устя). Рельєф території селища Квасилів плоский із незначним схилом у північно-східному напрямку. В північній частині селища наявні заболочені ділянки. Абсолютні відмітки поверхні землі змінюються в межах 205–185 м. Найбільш підвищеною є західна частина селища, пониження ділянок спостерігається з абсолютної відмітки 188–185 м.

Місто Рівне розташоване в лісостеповій зоні на Волинській височині в південно-західній частині Рівненської області. Згідно геоморфологічного районування територія селища Квасилів відноситься до скульптурно-лесового підвищення, об’єднує ряд більш малих геоморфологічних районів зі своїми специфічними особливостями.

2.7. Біорізноманіття

Протягом останніх років спостерігається збільшення кількості видів рослин і тварин, занесених до «Червоної книги України». Основну загрозу біорізноманіттю становлять діяльність людини та знищення природного середовища існування флори і фауни. Йдеться про мільярди тон відходів, які закопуються чи затоплюються, розсіюються в довкіллі і забруднюють його, шуми, електромагнітні випромінювання, вібрації, світлове забруднення тощо. Ці негативні тенденції створюють загрози для біорізноманіття та природних екосистем, а також для життя і здоров'я людини.

Зміни, що відбуваються внаслідок забруднення води і поєднаного з ним антропогенного евтрофування водойм, призводять до зникнення раритетних видів рослин та тварин і заміщення їх видами широкої екологічної амплітуди, адвентивними та інвазійними видами.

Фактором ризику для біорізноманіття є зміни клімату, оскільки вони ведуть до зсуву природних зон, частих природних катастроф та поширення інвазивних видів, а також нових для регіону інфекцій.

На даний час прискорюється процес біологічної інвазії внаслідок кліматичних змін і антропогенних факторів: перевезень, торгівлі, трансформації природних екосистем (зарегулювання водойм, вирубки лісів або необґрунтованого заліснення степів, штучного осушення та обводнення територій).

Згідно геоботанічного районування України територія міста Рівне та селища Квасилів належить до Варковицько-Рівненського геоботанічного району дубово-грабових та дубових лісів і фрагментів лучних степів Луцько-Рівненського (Волинського лесового) геоботанічного округу дубово-грабових та дубових лісів Поліської підпровінції Східноєвропейської провінції Європейської широколистяної геоботанічної області.

Загрози біорізноманіттю пов'язані з деградацією оселищ.

2.8. Флора і фауна

Зелені насадження Рівненської МТГ формують її естетичний каркас, поліпшують архітектурно-естетичний вигляд, оптимізують газовий склад повітря, терморегуляцію в міському середовищі. Відповідно Оновленого (уточненого) плану зонування території м.Рівного, затвердженого рішенням РМР від 10.06.2021 №721, площа ландшафтних та рекреаційних зон становить 15,2% території міста. Загальна площа усіх зелених насаджень в місті станом на 01.01.2023 складає 563,9 га, в тому числі на території міста розташовані 11 парків загальною площею 105,7 га. Одним з найбільших парків є парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім.Т.Г.Шевченка площею 32 га.

Стан та динаміка зелених насаджень м.Рівне представлені в таблиці 2.3.

Площа зелених насаджень селища Квасилів становить 13 га.

Пріоритетними завданнями у галузі охорони зелених насаджень у Рівненській МТГ є розвиток системи комплексного озеленення міських територій.

Тваринний світ міста істотно відрізняється від природної фауни: він набагато бідніший за видовою різноманітністю, ніж природні угруповання, тут нерідко переважають абсолютно інші види, не типові для природних. Острівками збереження міського біорізноманіття є парки, сквери, зелені зони вздовж річки, шосейної або залізничної дороги.

В межах міста Рівне на правому березі річки Устя від Басівкутського водосховища до вул. Степана Бандери існує ділянка, яка одна з небагатьох збереглася у напівприродному стані (напівприродний біотоп), і має велике значення у підтримці біологічного різноманіття міста.

Таблиця 2.3. Стан та динаміка зелених насаджень м.Рівне за 2018-2023 роки

Назва показника	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Загальна площа усіх зелених насаджень в місті, га	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9
Площа зелених насаджень загального користування, всього, га	148,9	148,4	148,4	163,8	163,81	140,02
Кількість парків, од.	11	11	11	11	11	11
в т.ч. парків культури і відпочинку	1	1	1	1	1	3
Площа парків, всього, га	104,4	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7
в т.ч. площа парків культури та відпочинку	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8
Сквери, га	32,75	22,4	22,4	22,4	22,4	21,5
Набережні та бульвари, га	23,3	8,23	8,23	8,23	8,23	4,08
Питома вага площі зелених насаджень в загальній площі міста,%	9,7	-	-	-	-	-

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

2.9. Природно-заповідний фонду ТГ

Для забезпечення екологічного збалансованого розвитку, збереження популяцій видів рослин і тварин в ТГ функціонує мережа природно-заповідного фонду, до якої станом на 01.01.2025 належить 4 території та об'єкти загальною площею 55,9927 га, що складає 0,89% площі ТГ (у тому числі 2 об'єкти загальнодержавного значення площею 43,6 га та 2 об'єкти місцевого значення площею 12,3927 га).

Об'єктами природно-заповідного фонду ТГ є:

парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Рівненський парк культури і відпочинку ім.Т.Г.Шевченка» площею 32 га, створений Постановою колегії Держкомприроди УРСР від 25.07.1973 №14 (зі змінами згідно Постанови Держкомприроди УРСР від 30.08.1990 №18) для збереження визначного та цінного зразка паркового будівництва, використання його в естетичних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях;

Рівненський зоологічний парк загально-державного значення площею 11,6 га, створений Указом Президента України від 09.12.1998 №1341/98 для збереження та відтворення видів тварин світової фауни;

заповідне урочище «Сосонки» площею 4,7 га, створене Рішенням Рівненської обласної ради від 28.02.1995 №33 для збереження у природному стані лісового урочища, що має важливе наукове, природоохоронне і естетичне значення;

дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» Комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради площею 7,6927 га, створений рішенням Рівненської обласної ради №1010 від 20 вересня 2024 року для збереження та наукового використання різноманітних видів дерев і чагарників, а також створення рекреаційної зони.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки буде оцінено ймовірні наслідки для них.

У 2023 році було затверджено Концепцію «Блакитно-зелені коридори Рівненської міської територіальної громади» – стратегічний документ, завдання якого – консолідувати дії різних людей та інституцій з метою формування збалансованого сталого середовища для жителів

громади. Це дороговказ, який є основою для розуміння подальшого просторового розвитку Рівненської міської територіальної громади.

На теперішній час у світі існує багато прикладів різкого збільшення чисельності видів-вселенців з глобальними екологічними, економічними, а іноді й соціальними наслідками, а інвазії чужорідних видів рослинного та тваринного походження є значною частиною глобальних природних змін і часто призводять до істотних втрат біологічного різноманіття та порушення екосистем. У цілому ситуація в Україні близька до європейських країн: загальна частка чужорідних видів поступово зростає з окремими випадками масових неконтрольованих спалахів.

На території міста Рівне та прилеглих територіях виявлено 23 види інвазійних рослин, які належать до 14 родин. Найбільшою кількістю видів представлена родина Айстрові – 7 видів, родина Бобові – 3 види.

У межах міста Рівне інвазійні види поширені на територіях зелених рекреаційних зон, у вуличних насадженнях, на територіях громадських установ та освітніх закладів, на пустирях та заплавних луках річки Устя та водосховища Басівкутське. Поширення інвазійних видів рослин на території міста має певні особливості. Так, борщівник Сосновського опанував всі антропогенні та напівприродні екотопи міста. Він зустрічається на газонах вздовж вулиць, у внутрішньоквартальних зелених зонах житлової забудови, у скверах, парках, на перелогах в околицях міста, на пустирях, у долині річки Устя, на березі Басівкутського водосховища, вздовж залізничного насипу тощо. Високі суцільні зарості сформувалися поблизу Басівкутського водосховища (район Парку історичної реконструкції «Городище «Оствиця»), вздовж залізничного насипу у тій же частині міста та вздовж правого берега річки Устя на ділянці між вулицями Басівкутська та Ст.Бандери.

12 інвазійний видів України (золотарник канадський, амброзія полинолиста, тонколучниця однорічна, череда листяна, виноград дівочий прикріплений та п’ятилисточковий, аморфа кущова, робінія звичайна та рожева, клен ясенелистий, сумах олегерогий, ваточник сирійський) проявляють інвазійні стратегії у міському середовищі та потребують суворого контролю поширення.

Для забезпечення оповіщення населення щодо правильного поводження з небезпечними рослинами на сайті Департаменту економічного розвитку розміщено інформацію щодо методів локалізації та знищення популяції борщівника Сосновського. Крім того, у Рівненській міській територіальній громаді розроблений механізм реагування відповідних служб на звернення громадян щодо виявлення земельних ділянок, заражених борщівником Сосновського та амброзією полинолистою, затверджений розпорядженням міського голови від 17.06.2022 №516-р «Про вжиття заходів боротьби з небезпечними рослинами (борщівником Сосновського та амброзією полинолистою)».

На території міста Рівне було виявлено 18 інвазійних видів тварин: карась сріблястий, ондатра болотяна, червоновуха черепаха, рудий іспанський слимак, дятел сирійський, ротань-головешка, вогнівка самшитова, каліфорнійська щитівка, американська ясенева тля, колорадський жук, гармонія азійська, мінуюча міль каштанова, американський білий метелик, пацюк сірий, цикадка біла, японська липова міль-строкатка, білоакацієва міль-строкатка, робінієва крайова галиця.

Об’єктів Смарагдової мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення та елементів *екологічної мережі* на території громади немає.

2.10. Об’єкти культурної спадщини та матеріальні активи

Актуальна проблема збереження пам’яток та об’єктів культурної спадщини. Власники і користувачі пам’яток та об’єктів культурної спадщини, жителі громади, суб’єкти господарювання недостатньо інформовані про вимоги чинного законодавства, державні стандарти, норми і правила у сфері охорони культурної спадщини, про наукове, естетичне і патріотичне значення пам’яток. Розв’язання проблем охорони культурної спадщини у громаді має ґрунтуватись на системному програмному підході.

Адже на території громади розташовується 5 пам'яток національного значення (3 пам'ятки архітектури та 2 пам'ятки археології) та понад 100 пам'яток історії, архітектури, археології, мистецтва місцевого значення. Серед основних історичних, культурних пам'яток та локацій Рівного є: Рівненський обласний краєзнавчий музей, Музей бурштину, Костел Святого Антонія – нині зал камерної та органної музики Рівненської обласної філармонії, Парк молоді, Алея кованих скульптур, Пам'ятка археології національного значення «Басівкутське городище» та Парк історичної реконструкції «Оствиця», Рівненська дитяча залізниця, Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр, Музейно-розважальний комплекс «Таємничі підземелля Рівного», Церква Успіння Пресвятої Богородиці (1756 р.).

Слід зазначити, що окремі пам'ятки потребують ремонтних робіт різного ступеня та облаштування.

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (підпункт 5 пункту «б» статті 31; підпункт 10 пункту «б» статті 32) функції забезпечення охорони пам'яток та об'єктів історії та культури покладено на органи місцевого самоврядування, що передбачає розроблення та реалізацію цілого комплексу заходів за участю органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, депутатів, громадських організацій, суб'єктів господарювання, мешканців територіальної громади.

Культурна спадщина Рівненської міської територіальної громади є невід'ємною частиною культурного надбання України.

2.11. Життєдіяльність та стан здоров'я населення

Рівненська МТГ займає площу 62,7 км^2 , а за даними Головного управління статистики в ТГ станом на 01.01.2022 чисельність наявного населення становила 248,555 тис. осіб, що складає 0,59% населення України (табл. 2.4). З них 136071 жінок та 112484 чоловіків.

Таблиця 2.4. Порівняння показників Рівненської МТГ із загальноукраїнськими показниками

Адміністративна одиниця	Площа, км^2	Площа у % до загальної площі України	Населення, тис. осіб	Населення у % до загального населення України	Густота населення, осіб/км^2
Рівненська МТГ	62,7	0,01%	248,555	0,59%	3964,2

Джерело: власні напрацювання

Демографічні процеси відзначаються великою інерційністю, а отже, якісь значні демографічні кризи, які відбуваються в певний історичний період, відбиваються на демографічних процесах впродовж наступних десятиліть. Такою демографічною кризою в Україні був різкий спад народжуваності з середини і до кінця 1990-х років, що був спричинений різким падінням рівня життя населення (рис. 2.2).

На статево-віковій піраміді чітко окреслилася «демографічна яма» у категорії 18-21-річних жителів, а також серед 12-15-річних осіб жіночої статі. Надалі це зумовлюватиме ще меншу народжуваність, посилюючи уже помітну тенденцію до зменшення чисельності дітей дошкільного віку.

Прогноз загальної чисельності населення громади показує негативну динаміку. На демографічну ситуацію в ТГ суттєво впливають внутрішньо переміщені особи; трудові мігранти та біженці (зокрема, виїзд жителів ТГ за межі території України); скорочення народжуваності.

2024 року у Рівному зареєстровано 17963 внутрішньо переміщені особи (ВПО), з них 5103 дитини. Приїзд ВПО у громаду дало змогу збільшити кількість зареєстрованого населення орієнтовно на 6%, втім потрібно розуміти, що ця кількість не є сталою та постійною.

Статистичними даними, що характеризують демографічні тенденції в Рівненській МТГ, важливими для повного розуміння місцевої демографічної ситуації, є вікова структура населення.

Рисунок 2.2. Розподіл постійного населення Рівненської МТГ за статтю та віком

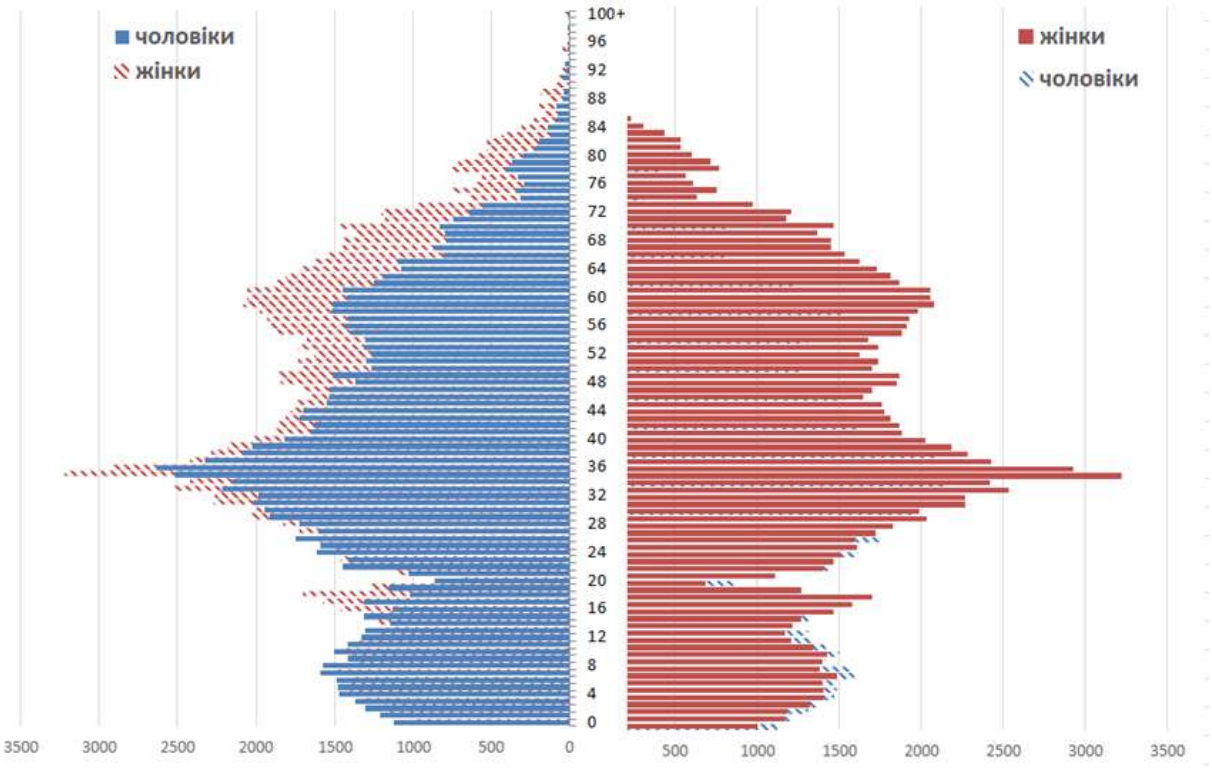

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

У Рівненській громаді проживає близько 70 тис. молодих людей у віці 14-35 років. Ця категорія жителів є надзвичайно важливою для кожної громади, адже це ті люди, від яких залежить подальша вікова структура громади.

В ТГ спостерігається стійка тенденція до зменшення кількості молоді в громаді. Так, за останні 5 років кількість молоді в громаді зменшилася майже на 11 тис. осіб, що може бути пояснено значним зниженням народжуваності як в Рівному, так і в Україні загалом в 90-х та початку 2000-х років.

Загалом впродовж 2017-2021 років населення міста скоротилось на 1,1%. Варто зазначити, що до 2018 року чисельність населення Рівного зменшувалася за рахунок міграційного скорочення, а після 2018 року сюди додалось також і природне скорочення населення.

Екологічні проблеми області впливають на умови життєдіяльності та стан здоров'я населення, адже аналіз нозогеографічних карт розподілу рівнів забрудненості навколишнього середовища показує, що територіальний розподіл захворюваності населення тісно корелює з екологічними показниками ситуації на території України.

В останні роки частка впливу екологічних факторів зростає. Особливо це характерно для територій з екологічно несприятливою ситуацією, територій з високою концентрацією промислових підприємств. Згідно В.В.Худолей та І.В.Мізгірєв (1996) в найближчі 30-40 років (при збереженні існуючих тенденцій розвитку індустрії) здоров'я населення на 50-70% буде залежати від якості середовища перебування. Велику кількість нозологічних одиниць можна віднести до екологічно залежних. До таких ефектів на здоров'я можна віднести випадки, коли забруднення навколишнього середовища сприяє виникненню або ускладненню захворювання.

У матеріалах Всесвітньої організації охорони здоров'я вказується, що в сукупному вплив на здоров'я населення середовища перебування складає 20%.

В.П.Петленко (1996) приводить вплив екологічних факторів на здоров'я населення рівним 25%. За оцінками інших фахівців від 25 до 50% всіх захворювань можна віднести до впливу екологічних факторів.

Погіршення стану довкілля безпосередньо впливає на зростання кількості людей, що страждають від хронічних хвороб: алергій, хвороб систем кровообігу та онкологічних захворювань.

До екологічно залежних нозологічних форм можна віднести захворювання органів дихання (у т. ч. бронхіальна астма), порушення чоловічого й жіночого репродуктивного здоров'я (у т. ч. ранні втрати плода, спонтанні аборти, уроджені пороки розвитку; порушення нервово-психічного розвитку дітей), злоякісні новоутворення (рак легенів, рак молочної залози, рак щитовидної залози) і багато інших змін стану здоров'я.

Захворюваність населення можна вважати найбільш чутливим показником, який характеризує вплив середовища на людину. При цьому первинна захворюваність визначається на основі лише вперше зареєстрованих випадків хвороби протягом року, загальна поширеність враховує всіх хворих, виявлених на момент обліку.

Багато захворювань протікають нетипово і в умовах впливу забрудненого навколишнього середовища відбувається омолодження ряду нозологічних форм. У світі відбуваються певні глобальні зміни стану здоров'я населення й, згідно із прогнозом очікується ріст таких екологічно залежних захворювань, як хронічні легеневі захворювання, захворювання немовлят і деякі інші.

В цілому здоров’я населення можна оцінити такими показниками, як середня тривалість життя при народженні або після досягнення певного віку, загальна смертність та смертність дітей до одного року життя, захворюваність і функціональні відхилення, поширеність хвороб.

Важливою медико-біологічною та соціально-економічною проблемою залишається зростання онкозахворюванності та захворюваності на туберкульоз. Не останню роль у захворюваності населення цими хворобами відіграють несприятливі екологічні фактори, адже ряд забруднювальних речовин, що потрапляють у повітря, питну воду, через ґрунт у рослини, тварини та продукти харчування відзначаються своєю канцерогенною дією.

Збереження здоров’я населення в Рівненській громаді забезпечує її мережа закладів охорони здоров’я. За даними Департаменту цивільного захисту та охорони здоров’я населення Рівненської обласної державної адміністрації на території громади функціонує 26 закладів охорони здоров’я: 16 – обласного, 8 – міського, 2 – відомчого підпорядкування.

Станом на 31 грудня 2023 року у громаді було укладено 230036 декларацій із сімейними лікарями. Первинну медичну допомогу надає 28 закладів.

Таким чином, у випадку, якщо Стратегію розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року не буде затверджено, ризик погіршення екологічної ситуації в ТГ та її негативний вплив на здоров’я мешканців ТГ може зрости. Водночас не прийняття Стратегії призведе до низки проблем, які будуть причиною поступового зниження якості умов життєдіяльності та здоров’я населення. Зокрема:

- екологічна культура мешканців ТГ залишатиметься на недостатньому рівні;
- недостатньо будуть оновлюватися існуючі та створюватися нові насадження;
- зберігатиметься значна амортизація об’єктів житлово-комунальної інфраструктури громади, що не будуть модернізовані;
- фізичний знос мереж централізованого водопостачання та водовідведення в ТГ спричинятиме значні витоки й втрати води, а також потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
- недостатні реновації та створення зелених зон, невідповідний санітарний та екологічний стан водних об’єктів не сприятиме адаптації населення до змін клімату;
- погіршуватиметься стан здоров’я населення;
- низькою залишатиметься енергоефективність комунальних будівель ТГ, в т.ч. закладів освіти і охорони здоров’я.

В разі неприйняття Стратегії негативний сценарій розвитку ситуації сприятиме накопиченню екологічних проблем, що можуть спричинити загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект, що загострить екологічну ситуацію в ТГ.

Таким чином, якщо документ державного планування не буде затверджено, то в Рівненській ТГ буде спостерігатися негативний сценарій розвитку, який формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається за інерцією, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку, так як:

1. Триває війна російської федерації проти України;
2. Зростають видатки бюджету, викликані війною;
3. Продовжується інфляція;
4. Інвестиції у розвиток інфраструктури (дороги, транспортну інфраструктуру) не забезпечують необхідних обсягів;
5. Інвестиційна привабливість України залишається низькою, рівень залучення інвестицій не зростає;
6. В тіні продовжує залишатися значна частка малого і середнього бізнесу;
7. Доходи населення не зростають;
8. За суттєвої корекції тарифів на енергоносії підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводитиме до поглиблення кризи в ЖКГ.

Бізнес-клімат в ТГ лишатиметься на тому ж рівні, рівень купівельної спроможності населення знижуватиметься, рівень реальної бюджетної забезпеченості ТГ дещо покращуватиметься.

Малий і середній бізнес не розвиватиметься, доходів бюджету ТГ буде недостатньо для суттєвого покращання своєї інфраструктури.

Локальне покращання благоустрою спостерігатиметься лише на окремих територіях, фінансування відбуватеметься за залишковим принципом, що загалом залишить тенденції стану навколишнього природного середовища громади незмінними.

3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено

Стратегією передбачено реалізацію заходів, які охоплюють всю територію громади, тому при розгляді стану довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, доцільно розглядати всю громаду. Основні характеристики стану довкілля Рівненської МТГ зазначені у розділі 2 даного Звіту.

А характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено, необхідно розглядати за напрямками охорони природних ресурсів на основі динаміки змін їх показників за останніми наявними статистичними даними. Згідно рішення РМР №71 від 13.05.2025 такі дані узагальнені в Екологічному паспорті міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки.

3.1. За станом атмосферного повітря

У 2023 році за даними Головного управління статистики у Рівненській області в атмосферне повітря міста Рівне надійшло 413,699т забруднюючих речовин від стаціонарних джерел викидів, що на 15% менше ніж у 2022 році. У 2022 році – 486,394т., що на 18% менше ніж у попередньому році. Кількість підприємств з стаціонарними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, що розташовані в межах міста Рівне в 2022- 2023 рр. і перебувають на обліку в територіальних органах Держстату, становить відповідно 50 та 49 од. (таблиця 3.1, рис. 3.1) [9].

Таблиця 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Рівненській ТГ за 2019-2023 роки

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т	Щільність викидів у розрахунку на 1 км^2, т	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
2019*	4136,6*	73,3*	16,8*
2020*	3756,6*	64,8*	15,3*
2021	590,9	9,23	2,4
2022	486,4	8,39	2,0
2023	413,7	7,13	1,7

Примітка: * у 2019 та 2020 роках дані з урахуванням показників ПрАТ «Рівнеазот», яке з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря міста Рівне обумовлене впровадженням на підприємствах сучасних технологій та поступовим проведенням налагоджувальних робіт обладнання, здійсненням природоохоронних заходів та отримання дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

Причини забруднення атмосфери - використання технологій, велика частка яких не відповідає сучасним екологічним вимогам, із значною часткою морально застарілого і фізично зношеного устаткування, невиконання у встановлені терміни атмосферно-захисних заходів щодо зниження шкідливих викидів, низький рівень експлуатації пилогазоочисних споруд.

Місто Рівне найбільш забруднене викидами забруднюючих речовин у Рівненській області (8386,1 кг/км^2).

До основних забруднювачів атмосферного повітря ТГ відносяться ТзОВ «Оператор газотранспортної системи України» Рівненське ЛВУМГ, ТзОВ «Рівнетеплоенерго», ТДВ «Рівненський домобудівний комбінат», ПП «Тепло-Енергія», ТзОВ «Рівне- Борошно»,

Рисунок 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферу

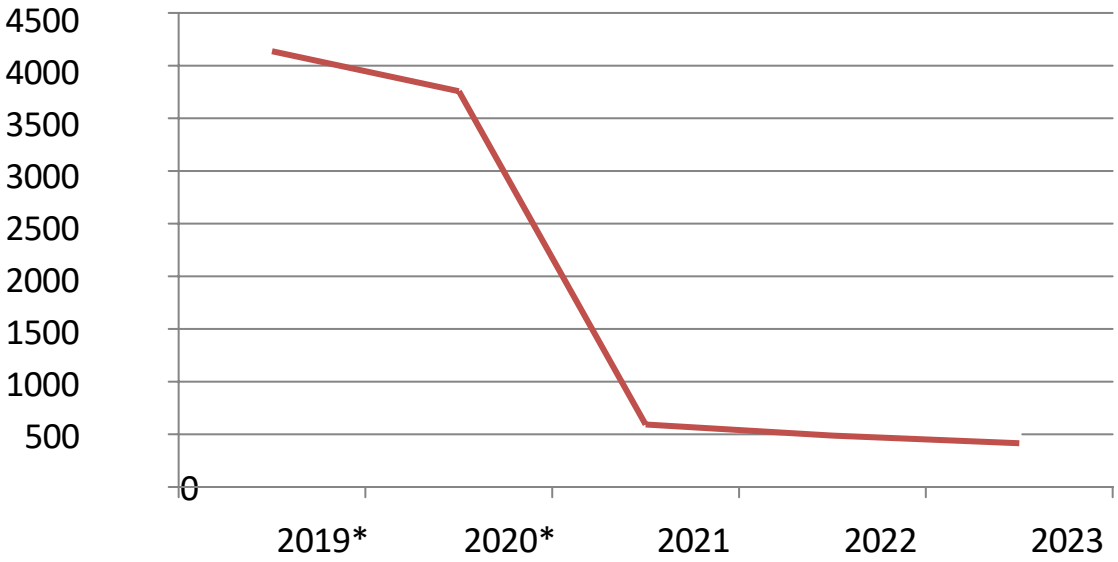

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

ПП «Патар», ПАТ «Укрнафта» Рівне, ТзОВ «Завод шляхо- будівельних матеріалів», ТзОВ «Енерго- збереження Рівне», ТзОВ «Хлібодар», КП «Квасилів-теплоенерго», ТзОВ «Рівень ЛТД», ПАТ «Рівненська кондитерська фабрика», ПАТ «Еско-Рівне», ТДВ «ПОЛІССЯХЛІБ» (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2. Перелік підприємств – найбільших забруднювачів довкілля Рівненської МТГ

№ з/п	Назва підприємства	Обсяги викидів, т			
		забруднюючих речовин		CO2	
		т	2022 у % до 2021	т	2022 у % до 2021
1	ТзОВ «Оператор газотранспортної системи України» Рівненське ЛВУМГ	183,643	97,3	373,524	80,7
2	ТзОВ «Рівнетеплоенерго»	99,516	75,4	83073,916	75,3
3	ТДВ «Рівненський домобудівний комбінат»	36,152	61,9	1183,659	61,6
4	ПП «Тепло-Енергія»	28,972	69,6	3543,855	65,6
5	ТзОВ «Рівне- Борошно»	24,153	99,0	88,22	8,3
6	ПП «Патар»	13,287	86,1	-	-
7	ПАТ «Укрнафта» Рівне	11,909	100	4,369	100
8	ТзОВ «Завод шляхо- будівельних матеріалів»	9,201	51,5	540,937	63,5
9	ТзОВ «Енерго-збереження Рівне»	7,00	69,5	1715,398	69,4
10	ТзОВ «Хлібодар»	7,489	127,2	1626,486	123,2
11	КП «Квасилів- теплоенерго»	4,317	49,1	2041,710	66,1
12	ТзОВ «Рівень ЛТД»	3,558	100	860,020	110,9
13	ПАТ «Рівненська кондитерська фабрика»	2,409	102,4	774,090	74,4
14	ПАТ «Еско-Рівне»	2,381	82,0	1676,900	81,8
15	ТДВ «ПОЛІССЯХЛІБ»	2,399	67,9	690,633	55,7

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами м.Рівне та селища Квасилів наведені в табл. 3.3 [9].

Таблиця 3.3. Викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря (місто Рівне, селище Квасилів)

Показники	2021		2022		2023	
	місто Рівне	селище Квасилів	місто Рівне	селище Квасилів	місто Рівне	селище Квасилів
Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атм. повітря, од	52	1	50	1	49	1
Всього забруднюючих речовин і парникових газів, т, у тому числі:	590,903	8,801	486,394	4,317	413,699	4,016
діоксид сірки	59,341	0,082	43,742	-	41,876	-
діоксид азоту	145,1	5,478	105,328	3,654	95,638	3,400
оксид азоту	2,144	0,030	1,300	0,004	1,305	0,003
оксид вуглецю	84,457	2,377	64,891	0,622	60,398	0,579
метан	189,940	0,076	184,530	0,037	129,839	0,034
аміак	0,042	-	0,028	-	0,021	-
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	72,027	0,424	54,466	-	48,203	-
неметанові леткі органічні сполуки	35,909	0,334	30,667	-	35,228	-
Крім того, викиди діоксиду вуглецю стаціонарними джерелами забруднення, т	134976,664	3086,833	100878,820	2041,710	92194,911	1900,111

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Значний вплив на атмосферне повітря протягом 2022 року був спричинений внаслідок збройної агресії проти України на території Рівненської МТГ, зокрема внаслідок ракетно–бомбового удару по електропідстанціях НЕК «Укренерго» 22 жовтня 2022 року у місті Рівне. Сума збитків внаслідок забруднення атмосферного повітря становить – 4,6 млн. гривень.

За даними спостережень протягом 2022 року екстремально високих рівнів забруднення атмосферного повітря в м.Рівне не спостерігалось.

Рівень забруднення атмосферного повітря згідно індексу забруднення (ІЗА) зменшився в порівнянні з 2021 роком і у 2022 році дорівнював 5,75 (у 2021 році – 6,76). Загальний рівень забруднення атмосферного повітря в м.Рівне оцінюється як підвищений (табл. 3.4) [9].

Ступінь забруднення атмосферного повітря є визначаючим фактором для росту, розвитку, продуктивності рослин і екологічного благополуччя наземних екосистем в цілому. Коли вміст деяких складових газового середовища перевищує критичний рівень адаптації і стійкості, наступає стресова реакція і порушується функціонування найбільш чутливих компонентів системи.

Серед основних впливів забруднювальних речовин, що містяться у атмосферному повітрі, на різні рівні екосистеми, виділяють наступні: накопичення забруднювальних речовин у рослинах та інших компонентах екосистем (ґрунт, лісова підстилка, поверхневі та ґрунтові води); порушення, пов’язані із забрудненням продуктів харчування рослиноїдних тварин (наприклад, флюороз); зниження видової різноманітності, обумовлене у тому числі зміною умов

конкуренції; порушення взаємозв'язків у спільнотах і в екосистемі в цілому; порушення біохімічних циклів; зниження стабільності екосистеми і послаблення її здатності до саморегуляції.

Таблиця 3.4. Рівень забруднення атмосферного повітря в м.Рівне за значенням ІЗА за 2010-2022 роки

Рік	*Значення ІЗА*	*Забруднюючі речовини, які визначають високий рівень забруднення атмосферного повітря*
2010	Рівне (11,8)	фенол, фтористий водень, формальдегід, діоксид азоту, пил
2011	Рівне (14,2)	формальдегід, фенол, фтористий водень, пил, діоксид азоту
2012	Рівне (10,9)	формальдегід, фенол, фтористий водень, пил, оксид вуглецю
2013	Рівне (8,62)	формальдегід, фенол, фтористий водень, пил, оксид вуглецю
2014	Рівне (7,4)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, оксид вуглецю
2015	Рівне (6,7)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, оксид вуглецю
2016	Рівне (6,52)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2017	Рівне (7,66)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2018	Рівне (6,25)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, оксид вуглецю
2019	Рівне (7,26)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2020	Рівне (5,74)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2021	Рівне (6,76)	формальдегід, фтористий водень, діоксид азоту, фенол, оксид азоту
2022	Рівне (5,75)	формальдегід, фтористий водень, діоксид азоту, фенол, оксид азоту

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Найбільш небезпечними речовинами для рослин, що знаходяться у забрудненому атмосферному повітрі, є сірчистий ангідрид, фторміcткі сполуки та смог усіх типів. Внаслідок надлишку в повітрі сірчистого ангідриду листя дерев темнішає, зморщується й опадає, а голки хвойних дерев стають спочатку темно-червоними, а потім засихають.

Шкоди зеленим насадженням завдають оксид вуглецю, хлор і хлористоводнева кислота, а також вуглеводні, - бензол, антрацен, бенз(а)пірен.

Рослини по-різному реагують на забруднення повітря, найвразливіші яблуня, береза, груша, сосна, а більш стійкі – вишня, бузок, дуб тощо.

Атмосфера володіє здатністю до самоочищення від забруднюючих речовин. Повітряні потоки, що переносять забруднення, очищуються, зустрічаючи на своєму шляху зелені насадження.

На динаміку викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря впливають як економічні процеси в ТГ, так і заходи, спрямовані на покращення якості атмосферного повітря.

Забруднення атмосферного повітря в місті призводить до отруєння населення токсичними речовинами, погіршення здоров'я і зниження працездатності, погіршує умови життя населення.

Забруднення атмосферного повітря підвищує ризик захворювання населення на такі хвороби як бронхіальна астма, хронічні бронхіти, обструктивні бронхіти, і т. д., які в медичній статистиці прийнято оцінювати такими нозологічними одиницями, як захворюваність населення на хвороби органів дихання й відсоток смертності населення через хвороби органів дихання від загальної смертності за аналогічний період.

Люди, що проживають в забруднених районах та поблизу автомагістралей, частіше хворіють на хвороби верхніх дихальних шляхів, серцево-судинні захворювання, хвороби очей.

Останні дослідження показали, що люди, які проживають на відстані менше 50 метрів від проїжджої частини, на 12% частіше хворіють на деменцію (симптоми, викликані ушкодженнями мозку, через що спостерігається погіршення пам'яті людини та її здатності планувати й виконувати звичні буденні дії), ніж ті, хто проживають далеко від доріг.

Забруднене повітря також перешкоджає повноцінному диханню. У людей із захворюваннями дихальних шляхів, імунна система вже і так відчуває навантаження, в результаті чого проблеми з диханням загострюються.

Забруднюючі речовини негативно впливають і на серце – прослідковується зв'язок між різким підвищенням концентрації оксидів азоту в атмосфері і ризиком виникнення інфарктів та інших серцевих відхилень.

Дрібнодисперсні частинки, що містяться в брудному повітрі, легко потрапляють в організм людини. Вони здатні викликати підвищене утворення тромбоцитів, які відповідають за згортання крові. Однак у разі підвищеного утворення вони стають причиною виникнення тромбів у кровоносних судинах, що порушує нормальний приплив крові до серцевого м'яза та порушення кровообігу в цілому, підсилює коливання артеріального тиску протягом дня.

Шкідливі речовини в атмосферному повітрі часто є причиною патологій у новонароджених. Особливо шкідливо вони впливають на плід в перші два триместри вагітності, коли відбуваються основні процеси його розвитку.

Адаптація до змін клімату. На початку XXI століття світова спільнота визнала, що зміна клімату є однією з основних проблем світового розвитку з потенційно серйозними загрозами для глобальної економіки та міжнародної безпеки внаслідок підвищення прямих і непрямих ризиків, пов'язаних з енергетичною безпекою, забезпеченням продовольством і питною водою, стабільним існуванням екосистем, ризиків для здоров'я і життя людей.

Потепління в наш час відбувається у 10 раз швидше, ніж будь-коли.

За останні 30 років середня річна температура в Україні вже зросла на 1,2°С. Період від кінця 20-го століття і до сьогодні є найтеплішим за всю історію погодних спостережень в Україні (починаючи з 1890-х років). Усі сезони в Україні, відповідно це спостерігалось і в Рівненській громаді, стали теплішими. Влітку зростає максимальна температура, тобто у цей сезон стає спекотніше, а взимку – тепліше. При підвищенні середньої глобальної температури частішими будуть екстремально високі температури, екстремально низькі – рідше. Хвилі тепла будуть тривалішими та частішими. Як наслідок, змінилася водність річок, з'явилися не характерні для України екстремальні погодні явища.

Щоб протидіяти кліматичній кризі, слід досягнути вуглецевої нейтральності вже 2050 року та адаптуватися до змін клімату.

З метою підтримки провідної Європейської ініціативи щодо реалізації кліматичних та енергетичних цілей, Рівненська міська рада в 2012 році підписала «Угоду мерів» та прийняла рішення про впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку до 2020 року на 20%.

Угода мерів – це найбільший у світі рух за збереження клімату і енергії на місцевому рівні. Європейська ініціатива «Угода мерів» об'єднує тисячі місцевих органів влади, які добровільно взяли на себе зобов'язання досягнути кліматичних та енергетичних цілей ЄС.

В продовження своїх намірів щодо зменшення викидів CO^2 Рівненська міська територіальна громада приєдналась до наступної ініціативи Європейського Союзу «Угода мерів щодо клімату та енергії» і в рамках виконання добровільних зобов'язань скоротити викиди CO^2 (та, можливо, інші парникові гази) розробила «План дій сталого енергетичного розвитку та клімату Рівненської міської територіальної громади до 2030 року» на 30% за рахунок заходів з підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

У 2021 році розпочато роботу щодо оцінки ризиків і вразливості до змін клімату Рівненської міської територіальної громади та розрахунку базового кадастру викидів парникових газів. На основі цих розрахунків будуть розроблені заходи та проєкти у відповідних секторах економіки територіальної громади, які увійдуть до ПДСЕРК.

Щоб громада могла протистояти кліматичним викликам та розуміла, які саме загрожують наслідки, восени 2021 року громадська природоохоронна організація «Екоклуб» провела дослідження «Оцінка вразливості до змін клімату Рівненської громади та рекомендації щодо заходів з адаптації». За результатами досліджень встановлено, що, ймовірно, кількість опадів

збільшиться, особливо влітку, взимку можна очікувати більше дощів ніж снігу. Також зросте кількість інтенсивних опадів: коли за малий проміжок часу випадатиме значна кількість дощу, а згодом може бути тривалий бездощовий період. Це негативно впливатиме як на ріст зелених насаджень, так і на можливі підтоплення вулиць та будинків. Також зміна клімату прямо чи опосередковано буде впливати на здоров'я людини. Унаслідок екстремальних погодних явищ можуть збільшуватись випадки інфекційних та неінфекційних захворювань. За несприятливих кліматичних умов збільшується кількість захворювань і смертей.

Серед заходів, які покликані адаптувати громаду та зробити її стійкою до екстремальних погодних явищ, – зберігати та розвивати зелені зони у населених пунктах, впроваджувати заходи з термомодернізації будинків, облаштовувати простір так, щоб уникати створення водонепроникних ділянок, користуватись велотранспортом замість автомобілів та ін.

Виходячи з цього, у випадку незатвердження Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. та збереження тенденції скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, не очікується.

3.2. За екологічною ситуацією в галузі водокористування

Вода належить до природного ресурсу, без якого неможливе існування живих організмів. Проблема використання водних ресурсів загострюється навіть для районів з високою водозабезпеченістю, що зумовлено постійно зростаючим рівнем забруднення. Залежно від якості природних вод вони можуть бути використані на потреби різних галузей економіки, в тому числі для забезпечення комунально-побутових, лікувальних та інших потреб населення. Вода незадовільної якості може стати причиною виникнення багатьох захворювань.

Проблема якості питної води була і лишається вкрай актуальною і надзвичайно гострою, оскільки за ступенем водозабезпечення Україна посідає одне з останніх місць серед країн Європи, а за водоємністю валового внутрішнього продукту перевищує їх у кілька разів. Вочевидь водні ресурси України використовують, а отже, і забруднюють у декілька разів інтенсивніше, ніж в інших країнах. Ситуація ускладнюється великим об'ємом стічних вод, які утворюються на території України внаслідок урбанізації.

А одним із найважливіших критеріїв навколишнього середовища, що впливає на здоров'я населеня, є якість питної води. ВООЗ допускає, що 60% захворювань обумовлені вживанням недоброякісної води.

Високий рівень деградації навколишнього середовища, нагромадження неприпустимих обсягів відходів на невпорядкованих полігонах, значні площі розораних і забруднених земель призвели до погіршення якості поверхневих і підземних вод.

Водний потенціал Рівненської МТГ дозволяє забезпечувати водними ресурсами всі галузі економіки громади, у яких у процесі виробництва використовуються підземні та поверхневі води.

Показники водокористування і водовідведення наведені в табл. 3.5 та на рис. 3.2 [9].

Погіршенню якості поверхневих вод ТГ сприяють скиди недостатньо очищених та неочищених стічних вод її комунальних підприємств, які є найбільшими забруднювачами її поверхневих вод, зокрема міст Рівне та селища Квасилів.

Внаслідок тривалої експлуатації систем водопостачання і каналізації стан більшості водопровідно-каналізаційних мереж та споруд ТГ незадовільний.

Постійний лабораторний контроль за якістю питної води комунальних, відомчих, сільських та локальних централізованих водопроводів здійснюється ДУ «Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснює постійний лабораторний контроль за якістю питної води відповідно до вимог ДсанПіН 2.24-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної,

Таблиця 3.5. Використання та відведення води в Рівненській МТГ, млн. м³

Показниики	2021*		2022		2023	
	Рівне	Квасилів	Рівне	Квасилів	Рівне	Квасилів
Забрано води з природнихводних об'єктів – усього, млн.м³/рік	7,248	0,370	6,293	0,373	6,845	0,325
Використано свіжої води, млн.м³/рік, у т.ч.:	10,698	0,271	10,073	0,258	10,373	0,272
- на побутово-питні потреби	8,081	0,221	7,681	0,215	8,045	0,219
- на виробництво	1,95	0,049	1,849	0,043	1,860	0,053
Загальне водовідведення, млн.м³/рік	7,793	0,923	7,612	1,058	6,429	1,04
Скинуто у поверхневі водні об'єкти, млн.м³/рік, у т.ч.:	7,790	0,923	7,606	1,058	6,4288	1,0396
-забруднених зворотних вод	1,021	-	0,026	-	1,003	-
-нормативно-очищених	7,785	0,923	6,736	1,058	5,4258	1,0396
Обсяг оборотного та повторно-послідовного водопостачання, млн.м³/рік	-	-	-	-	-	-
Потужність очиснихспоруд, млн.м³/рік	9,125	3,650	9,125	3,650	9,125	3,650

Примітка: * з урахуванням показників ПрАТ «Рівнеазот», яке з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

призначеної для споживання людиною» з підземних джерел водопостачання, на виході із насосних станцій перед надходженням у водопровідну мережу, у водопровідній мережі.

Рисунок 3.2.Забір води з поверхневих і підземних джерел Рівненської МТГ та її використання за 2019-2023 роки, млн. м³

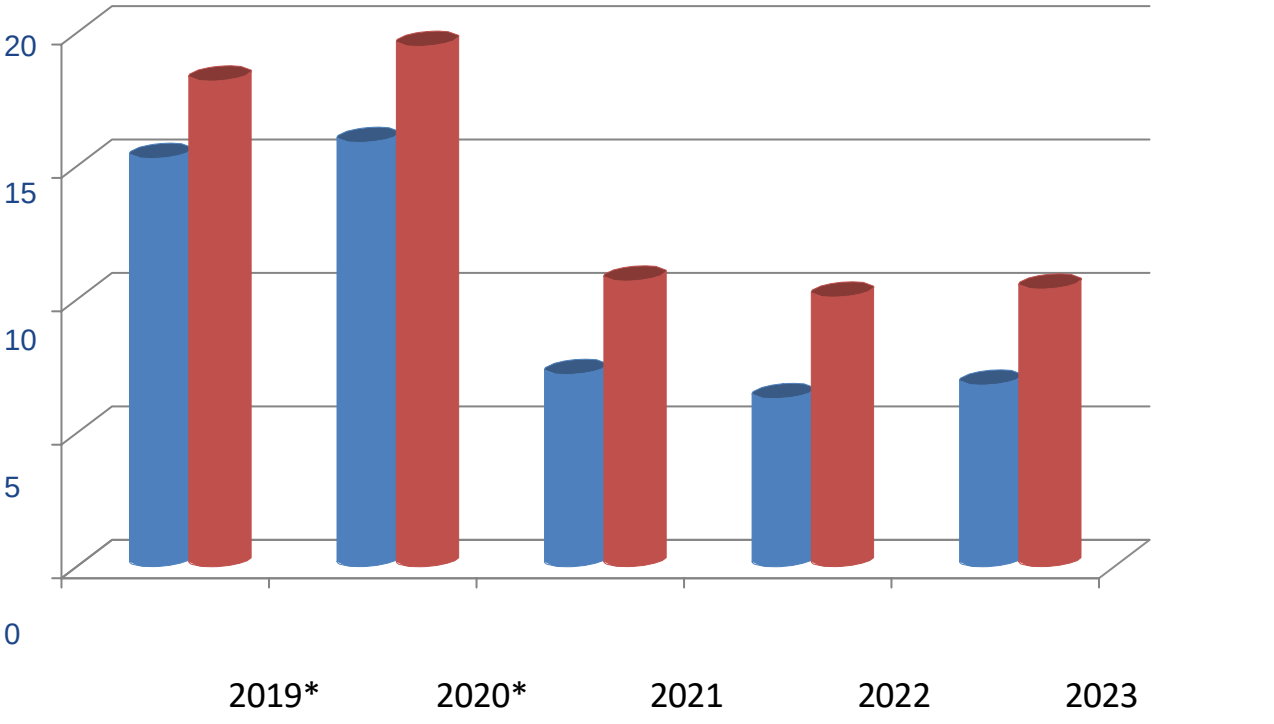

Примітка: * - з урахуванням ПрАТ «Рівнеазот», що з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Розподіл скиду зворотних вод в поверхневі водні об’єкти в 2019-2023 роках наведений на рис. 3.3 [9].

Рисунок 3.3. Розподіл скиду зворотних вод в поверхневі водні об’єкти Рівненської МТГ в 2019-2023 роках, млн.м^3

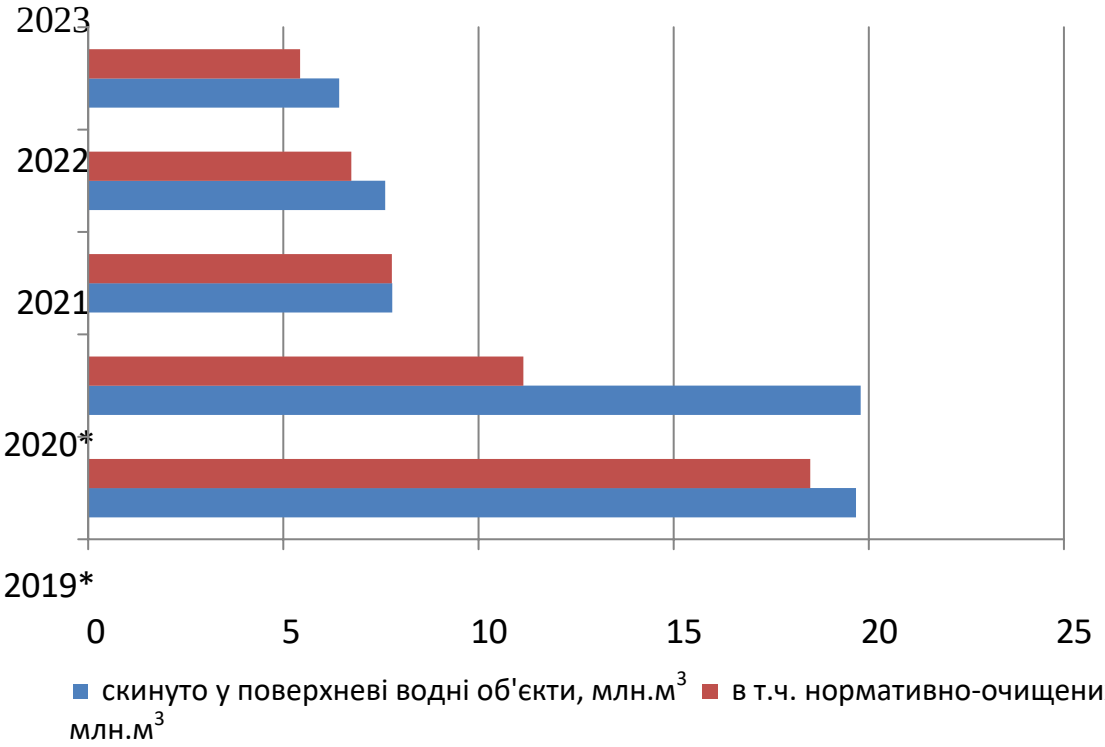

Примітка: * без урахування показників ПрАТ «Рівнеазот», яке з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» запустив власне виробництво гіпохлориту. Установка із виробництва цієї хімічної сполуки тепер працює на одній з водопровіднонасосних станцій (ВНС). Ця установка на 20% забезпечує потреби підприємства у гіпохлориті, який використовується для знезараження питної води.

У 2022 році Рівненським обласним центром з гідрометеорології здійснювались щомісячні спостереження за станом поверхневих вод у пункті вище міста Рівне. Вміст вище встановлених нормативів ГДК спостерігався за показниками БСК5 у 1,4 рази, азотом амонійним у 5 раз, азотом нітритним у 4,1 раз.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснювало щомісячні спостереження за станом поверхневих вод в 4 пунктах спостережень на річці Устя – до і після скидів з очисних споруд Квасилівської діяльниці та каналізаційних очисних споруд міста Рівне. За результатами спостережень на річці Устя у пункті до і після скиду стічних вод очисних споруд Квасилівської дільниці вміст розчиненого у воді кисню був низьким в межах 4,5-4,7 мг/дм^3 при нормі не менше 6 мг/дм^3, перевищення нормативів зафіксовані за БСК5 у 2,5 і 2,8 рази, залізом загальним в 1,8 та 2 рази. У пункті до і після скиду стічних вод з очисних споруд міста Рівне перевищення нормативів зафіксовані за БСК5 в 1,1 і 1,1 рази.

У 2023 році Рівненським обласним центром з гідрометеорології здійснювались щомісячні спостереження за станом поверхневих вод у пункті вище міста Рівне. Вміст вище встановлених нормативів ГДК спостерігався за показниками БСК5 у 2,2 рази, азотом амонійним у 3,1 рази, азотом нітритним у 3,5 рази.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснювало щомісячні спостереження за станом поверхневих вод в 4 пунктах спостережень на річці Устя – до і після скидів з очисних споруд Квасилівської діяльниці та каналізаційних очисних споруд міста Рівне. За результатами спостережень на річці Устя у пункті до і після скиду стічних вод очисних споруд Квасилівської дільниці РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» вміст розчиненого у воді кисню був низьким в межах 4,5-4,7 мг/дм^3 при нормі не менше 6 мг/дм^3 , перевищення нормативів зафіксовані за

БСК5 у 2,8 і 2,9 рази, залізом загальним в 1,9 та 2 рази. У пункті до і після скиду стічних вод з очисних споруд міста Рівне перевищення нормативів зафіксовані за БСК5 в 1,7 і 1,8 рази.

Забезпечення населення м.Рівне централізованою системою каналізації становить 95,5%. Частково відсутня каналізаційна мережа в районах «Басів кут», «Тинне», «Новий двір», «Червоні гори».

За 2022 р. на власних каналізаційних очисних спорудах підприємства було очищено 7765,01 тис. м^3, передано на очистку на каналізаційні очисні споруди ПрАТ «Рівнеазот» – 5674,68 тис. м^3.

В зв'язку з недостатньою потужністю каналізаційних очисних споруд м.Рівне підприємство несе значні збитки на перекачку та очистку стоків на каналізаційні очисні споруди «Рівнеазот». На перекачку стоків на очисні споруди ПрАТ «Рівнеазот» щорічно витрачається орієнтовно 2,0 млн. кВт*год. електроенергії.

З огляду на вище викладене та враховуючи той факт, що перекачування стоків на ПрАТ «Рівнеазот» надзвичайно енергозатратне, першочерговим питанням для м.Рівне є будівництво каналізаційних очисних споруд.

Існуючі каналізаційні споруди міста замортизовані (каналізаційні очисні споруди збудовані ще в 1964 році), є нагальна необхідність в реконструкції та розширення діючих очисних споруд з доведенням їх потужності до 60 тис. м^3/добу для забезпечення якісної очистки стічних вод та дотримання норм ГДС.

Дослідження Кушнірука Ю.С. та Волкової Л.А. показують кореляційні розрахунки якості питної води за інтегральними показниками з загальною первинною захворюваністю, а також з комплексом нозологічних одиниць за поширеністю хвороб та первинною захворюваністю, що означає, що якість питної води має вплив на загальну первинну захворюваність.

Значний ступінь зносу та моральна застарілість житлово-комунальної інфраструктури, недостатньо ефективна діяльність у сфері поводження з відходами, а також незадовільний стан річки Устя не можуть бути виправлені у рамках сценарію, коли громада рухається по інерції, зовнішні та внутрішні фактори впливу залишаються незмінними (активні військові дії продовжуються в умовах поступового зниження зовнішньої бюджетної та військової підтримки України, прискорюється скорочення чисельності населення за рахунок військових втрат та еміграції, гальмується проведення реформ, деградують системи управління, інтеграція в ЄС гальмується).

Виходячи з цього, у випадку незатвердження Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. та збереження наявного забруднення поверхневих вод ТГ, буде спостерігатися погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із станом поверхневих та підземних вод.

3.3. За земельними ресурсами та станом грунтів

За даними Головного управління Держгеокадастру у Рівненській області, загальна площа Рівненської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 становить 62,7 км^2, в тому числі:

– загальна площа міста Рівного становить 58,24 км^2, з них 20,63 км^2 – сільськогосподарські угіддя, 3,35 км^2 – забудовані землі, 1,54 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,36 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 1,38 км^2 – землі водного фонду, 0,85 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники);

– загальна площа селища Квасилів становить 4,46 км^2, з них 1,89 км^2 – сільськогосподарські землі, 1,98 км^2 – забудовані землі, 0,34 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,01 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 0,11 км^2 – води, 0,14 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники).

Структура земельного фонду ТГ наведена на рис. 3.4 [9].

Ущільнення та зниження фільтраційних можливостей міських ґрунтів внаслідок формування міських ландшафтів та забудови територій в заплаві р.Устя, є однією з причин підтоплення.

Рисунок 3.4. Структура земельного фонду Рівненської МТГ

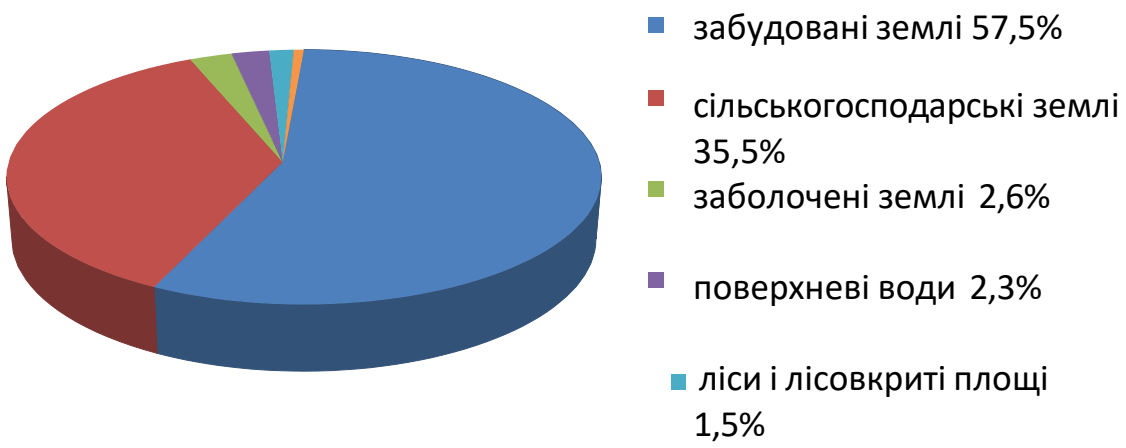

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси ТГ є промисловість та транспорт.

Найбільшу загрозу становлять явища, які спостерігаються в ґрунтовому покриві, де внаслідок ерозії, забруднення хімічними речовинами і промисловими викидами деградовано й виведено з використання значні площі земель.

А з початком загарбницької війни рф проти України ще й наслідки ведення бойових дій. Так, протягом 2022 р. внаслідок збройної агресії проти України на території Рівненської МТГ були завдані збитки земельним ресурсам ТГ, зокрема, внаслідок ракетного удару по електропідстанціях НЕК «Укренерго» 22 жовтня 2022 р. виникли пожежі мастила та ізолюючої електропроводки. Сума збитків внаслідок забруднення земельних ділянок становить 5,5 млн. гривень.

Територія громади перетинається автотранспортними та залізничними мережами. Високий вміст нафтопродуктів спостерігається в ґрунтах на узбіччях автошляхів та на ділянках, прилеглих до залізничних полотен.

Одним із шляхів збереження природної родючості ґрунтів є напрацювання схем використання територій на етапах передпроектного планування.

У випадку незатвердження Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. та збереження тенденції скорочення розробки схем землеустрою, ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель та відновлення родючості ґрунтів в даний період як проектів землеустрою, буде спостерігатися погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із станом грунтів.

3.4. За утворенням та накопиченням відходів

Важливе значення для ТГ має забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва і споживання.

Відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення ТГ.

Військова агресія російської федерації дуже вплинула та змінила регіони України, багато наших співвітчизників змушені були залишити свої домівки, що спричинило в більшості областей зміну навантаження на критичну інфраструктуру. Не стала винятком сфера поводження з відходами, яка зазнає впливу через руйнування інфраструктури, прибуття внутрішньо переміщених осіб, спад економічної активності.

На сьогодні надзвичайно важливі нововведення та реформи у сфері управління відходами, адже Верховною Радою України прийнятий новий рамковий закон «Про управління

відходами», який набув чинності 9 липня 2023 року і регулює відносини, пов'язані із запобіганням утворенню та з управлінням відходами, що утворюються в Україні, а також з управлінням відходами, що перевозяться через територію України, вивозяться за її межі та ввозяться в Україну з метою відновлення, у тому числі рециклінгу.

У 2023 році в місті Рівне утворилось 103,47 тис. т відходів I–IV класів небезпеки, з них утилізовано – 6,31 тис. т, спалено – 0,120 тис.т. Основними місцями утворення відходів в місті є промислові підприємства та житлова забудова (табл. 3.6).

Таблиця 3.6. Накопичення відходів у Рівненській МТГ у 2022-2023 роках

Показники	2022		2023	
	місто Рівне	селище Квасилів	місто Рівне	селище Квасилів
Утворено – усього, т, у тому числі:	94374,315	554,543	103474,270	2453,412
I класу небезпеки	12,044	0,041	20,092	1,231
II класу небезпеки	20,893	0,357	29,076	2,166
III класу небезпеки	7,059	12,262	6,968	10,762
IV класу небезпеки	94334,319	541,883	103418,134	2439,253
Із загального обсягу утворено від економічної діяльності підприємств	16076,815	514,943	20640,060	2423,052
Зібрано	109036,099	39,600	120103,220	57,600
Відновлено	4262,021	-	6311,458	-
Спалено	138,426	-	120,617	-

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Основним способом видалення побутових відходів на сьогодні в ТГ є їх захоронення на полігоні. Складування відходів проводиться за схемою: розрівнювання, ущільнення, ізоляція ґрунтом.

РМР здійснюються заходи із запровадження роздільного збирання ТПВ за видами окремих компонентів.

В основному компоненти ТПВ, які збираються окремо - це ПЕТ-пляшка та інші вироби з поліетилену, скло, папір.

Для забезпечення впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів, придбання відповідного обладнання та впровадження новітніх технологій в сфері поводження з відходами необхідні додаткові джерела та збільшення обсягів фінансування, а також підтримка з боку держави.

За останні десятиліття суттєво змінився склад побутового сміття (раніше це були, в основному, органічні рештки, а сьогодні – пластик та інші синтетичні вироби, скло, метал, дерево і папір, елементи живлення) та зросла його кількість.

Морфологічний склад побутових відходів – це співвідношення окремих компонентів: харчових відходів, полімерів та паперу, текстилю, чорних та кольорових металів, тощо, які знаходяться у змішаному стані. На склад відходів впливають кліматичні умови, рівень благоустрою житлової забудови (наявність централізованого водопостачання, каналізації, опалення, тощо), рівень життя населення.

Завдяки роздільному збору сміття зменшується кількість відходів, як наслідок зменшується негативний вплив відходів на довкілля і здоров'я населення громади. Також роздільний збір сміття дозволяє збільшити використання вторинної сировини, яка є в складі побутових відходів.

Міський сміттєзвалювальний полігон, розташований на землях Шпанівської сільської ради Рівненського району на 0,9 км на захід від с.Великий Житин, має площу 21,15 га та експлуатується з 1959 року. Балансоутримувачем полігону є КАТП-1728.

Станом на 01.01.2024 на полігоні захоронено 6122,3 тис. тонн побутових відходів.

Щоквартально ДУ «Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» проводить аналіз стану води, ґрунту, атмосферного повітря на полігоні побутових відходів Рівненської МР.

На території Рівненської МТГ наявні 5 місць видалення небезпечних відходів категорії В, інформація про які станом на 01.01.2024 представлена в табл. 3.7.

Таблиця 3.7. Підприємства, що здійснюють видалення відходів на території Рівненської МТГ на 01.01.2024

№ з/п	Найменування місця видалення відходів (МВВ)	Повне найменування власника МВВ, код	Категорія екологічної безпеки МВВ	Характеристика МВВ (обсяг, площа, назем-не, підземне)	Характеристика відходів (найменування, група, клас небезпеки)
1	Склад зберігання відпрацьованих ртутьвмісних ламп ТзОВ «Еко-Хелп»	ТзОВ «Еко-Хелп», м.Рівне, 22572279	небезпечні	Проєкт 40000 шт. Площа - 0,004 га, наземне	Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи. Небезпечні відходи. 20 01 21
2	Мулові майданчики водозабору №3, м.Рівне РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 03361678	небезпечні	Обсяг – 0,00362 тис. т Площа - 0,064 га, наземне	Шлами від очищення (освітлення) води. Відходи, що не є небезпечними 19 09 02
3	Мулові майданчики очисних споруд каналізації, м.Рівне, РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 03361678	небезпечні	Обсяг – 19,43237 тис. т Площа - 2,1 га наземне	Шлами від оброблення міських стічних вод. Відходи, що не є небезпечними 19 08 05
4	Мулові майданчики очисних споруд каналізації, м.Рівне, РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 03361678	небезпечні	Обсяг – 0,73925 тис. т Площа - 0,24 га наземне	Шлами від оброблення міських стічних вод. Відходи, що не є небезпечними 19 08 05
5	Рівненський міський сміттєзвалищний полігон (м.Рівне)	Рівненська МР (Комунальне автотранспортне підприємство 1728)	небезпечні	Обсяг – 6007,4 тис. т Площа - 21,15 га наземний	Побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ), включаючи окремо зібрані фракції та відходи інфраструктури населених пунктів. Відходи, що не є небезпечними.

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Санітарне очищення міських автомобільних доріг, площ, мостів та шляхопроводів здійснює Комунальне підприємство «Рівненське шляхово-експлуатаційне управління автомобільних доріг».

Перелік підприємств, що утилізують відходи, наданий в табл. 3.8.

Виходячи з того, що Стратегія розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. містить цілі і завдання, що передбачають зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами, незатвердження Стратегії призведе до збереження існуючого стану поводження з відходами в ТГ, який вимагає як зменшення їх утворення, так і удосконалення поводження з ними, що буде сприяти погіршенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров’я, пов’язаних із утворенням та поводженням з відходами.

Таблиця 3.8. Перелік підприємств, що здійснюють утилізацію відходів у Рівненській МТГ

Назва підприємства	Спеціалізація (види вторинної сировини)
ТзОВ НВП «Укрвторесурс», м.Рівне	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини (макулатура)
ТОВ «ВВ Партнер», м.Рівне	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини (макулатура, поліетилен, склобій, склотара, відходи полімерні, відходи гумові)
Рівненська філія ТзОВ «Укрресурси – 2011», м.Рівне	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини (макулатура, поліетилен, стрейч плівкаб/у, пластмаса, гума, зношені та пошкоджені автомобільні шини, алюмінієві банки, скло)
Рівненське обласне управління «Рівнеекоресурси» ДП з питань поводження з відходами як вторсировиною, м.Рівне	Забезпечення організації системи збирання, заготівлі та утилізації використаної тари і пакувальних матеріалів (папір, відходи деревини, зелені відходи,скло, текстильні відходи; пластикові та гумові відходи)
ТОВ «Еко Захист – Україна», м.Рівне	Забезпечення організації системи збирання, заготівлі та утилізації використаної тари і пакувальних матеріалів (зношені та пошкоджені автомобільні шини, тара з-під пестицидів та агрохімікатів, клінічні (медичні) відходи)

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

3.5. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р.

Враховуючи те, що при незатвердженні Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. економічний потенціал та структура її економіки суттєво не зміняться; обсяги реалізації промислової продукції дуже повільно зростатимуть; підприємства поступово продовжуватимуть нарощувати випуск нових видів продукції, які відповідатимуть стандартам Європейського Союзу, а також працюватимуть над розширенням ринків збуту в Європі та інших частинах світу; зростання капітальних інвестицій відбуватиметься вкрай повільними темпами, кардинально не впливаючи на зміну ситуації в економіці ТГ, необхідна експертна оцінка ймовірного негативного впливу від впровадження Стратегії на складові навколишнього середовища відповідно до переліку факторів, прийнятих з точки зору доцільності застосування саме до Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року.

Експертні висновки СЕО з впливу затвердження Стратегії на існуючі тенденцій щодо скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; збереження наявного рівня чи зменшення забруднення поверхневих, підземних вод та джерел водопостачання ТГ; збільшення розробок схем землеустрою та ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель як розробка проектів землеустрою, цілей і завдань, що передбачають зменшення утворення ПВ, удосконалення управління безпечним поводженням з відходами; техногенної та екологічної безпеки, в т.ч. ситуацій на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що буде сприяти поліпшенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я представлена в таблиці 3.9.

Оцінка ймовірності негативного впливу виконувалася присвоєнням однієї з трьох оцінок (ймовірно так – «+», напевно так – «++», ймовірно ні – «–», напевне ні – «––») на питання: «Чи може реалізація Стратегії спричини негативний вплив?» за кожним з досліджуваних параметрів, які наведені нижче в таблиці.

За результатами проведеної оцінки можливого негативного впливу на довкілля від реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ можна зробити висновок, що незатвердження Стратегії призведе до збереження існуючих тенденцій щодо техногенної та екологічної безпеки в ТГ, в т. ч. ситуацій на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що буде сприяти

Таблиця 3.9. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р.

№ з/п	Вплив	Рівень та спрямованість впливу
1. Повітря. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
1.	Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	+
2.	Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?	+
4.	Появу джерел неприємних запахів?	+
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?	–
2. Водні ресурси. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води або ж погіршення якості поверхневих вод	+
7.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?	–
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?	-
9.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?	+
10.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?	+
11.	Зменшення обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?	–
12.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?	–
13.	Зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення?	+
14.	Появу для людей і матеріальних об'єктів загроз пов'язаних з водою, наприклад, паводків або підтоплення?	–
3. Земельні ресурси. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
15.	Погіршення структури земельного фонду, чинної або планованої практики використання земель?	–
16.	Конфлікти з прийнятими екологічними планами або цілями громади, яка мешкає на території впровадження ініціативи?	– =
17.	Конфлікт з прийнятим генеральним планом територіального розвитку?	– =
4. Відходи. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
18.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?	+
19.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів?	+
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?	–
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?	–
22.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?	+
5. Природні ресурси. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
23.	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?	-
6. Населення. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
24.	Зміни в розміщенні, розповсюдженні, щільності або рівні відтворення населення на будь-якій території?	–
25.	Створення можливостей для зменшення чисельності населення порівняно з чисельністю населення, яке зараз проживає на території планованої стратегічної ініціативи?	–
26.	Зменшення забезпечення населення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	–

7. Здоров'я населення. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
27.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей (за винятком ментальних)?	–
28.	Потрапляння людей під вплив потенційних загроз для здоров'я?	–
8. Рекреація та ПЗФ. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
29.	Будь-який вплив на кількість або якість існуючих рекреаційних можливостей?	–
30.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?	–
9. Культура. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
31.	Зміни або руйнування місць археологічних знахідок?	–
32.	Фізичний або естетичний вплив на історичні споруди чи об'єкти?	–
33.	Фізичні зміни, які могли б вплинути на унікальні етнічні культурні цінності?	–
10. Екологічне управління і моніторинг. Чи може реалізація Стратегії спричинити		
34.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?	–
35.	Погіршення екологічного моніторингу?	–
36.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?	–
37.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?	–

Джерело: власні напрацювання

погіршенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я через викиди забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел; водовідведення з комунальних мереж водовідведення з підприємств, освітніх закладів, закладів первинної медицини, спортивних споруд, від населення; джерел неприємних запахів комунальної інфраструктури; змін в кількості видів рослин або чисельності будь-якого виду рослин (включаючи дерева, кущі, трав'яні та водні рослини) та зменшення кількості будь-яких унікальних, рідкісних або зникаючих видів рослин (зокрема, видів, занесених до Червоної книги України) внаслідок рекреації та нерегульованого туризму тощо.

4.Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Для забезпечення екологічного збалансованого розвитку, збереження популяцій видів рослин і тварин в ТГ створена та існує мережа природно-заповідного фонду, до якої станом станом на 01.01.2025 належить 4 території та об'єкти загальною площею 55,9927 га, що складає 0,89% площі ТГ (у тому числі 2 об'єкти загальнодержавного значення площею 43,6 га та 2 об'єкти місцевого значення площею 12,3927 га).

Об'єктами природно-заповідного фонду ТГ є:

парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Рівненський парк культури і відпочинку ім.Т.Г.Шевченка» площею 32 га, створений Постановою колегії Держкомприроди УРСР від 25.07.1973 №14 (зі змінами згідно Постанови Держкомприроди УРСР від 30.08.1990 №18) для збереження визначного та цінного зразка паркового будівництва, використання його в естетичних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях;

Рівненський зоологічний парк загально-державного значення площею 11,6 га, створений Указом Президента України від 09.12.1998 №1341/98 для збереження та відтворення видів тварин світової фауни - особливий природний комплекс в системі міста, що поєднує в собі природне середовище і штучні споруди та служить для утримання різних видів тварин в умовах неволі. Основними завданнями зоопарку є утримання та демонстрація живих представників дикої фауни, освітня та виховна робота, збереження і розведення рідкісних, зникаючих видів тварин, науково-дослідницька робота з вивчення біології диких тварин. В зоопарку утримується 204 види тварин, з яких 10 видів занесені до Червоної книги України [9];

заповідне урочище «Сосонки» площею 4,7 га, створене Рішенням Рівненської обласної ради від 28.02.1995 №33 для збереження у природному стані лісового урочища, що має важливе наукове, природоохоронне і естетичне значення;

дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» Комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради площею 7,6927 га, створений рішенням Рівненської обласної ради №1010 від 20 вересня 2024 року для збереження та наукового використання різноманітних видів дерев і чагарників, а також створення рекреаційної зони.

Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім.Т.Г.Шевченка розташований у центральній частині міста Рівне. Був заснований в кінці XVIII столітті князем Фредеріком Любомирським. Ім'я Тараса Шевченка парк отримав у 1940 році з нагоди 125-річчя з Дня народження поета.

Парк поділений на 5 зон: тихого відпочинку, активного відпочинку, видовищних споруд, спортивний та дитячий сектор.

В парку представлена найбільша видова різноманітність деревно-чагарникових рослин. Всього у парку нараховується близько 4650 дерев та 1364 шт. кущів.

Дерева представлені такими видами як: клен гостролистий, катальпа бігнонієвидна, граб звичайний, ясен високий, липа серцелиста, дуб червоний, горіх сірий, дуб звичайний, робінія звичайна, клен польовий, гірко каштан звичайний, тополя бальзамічна, береза повисла, в'яз гладкий, айлант найвищий, клен татарський, в'яз дрібнолистий, липа широколиста, клен, явір, ясен зелений, глід сортовий, робінія клейка, ліщина ведмежа, береза плакуча, береза пухнаста, бук лісовий, вишня, сумах пухнастий, туя західна «Смарагд», туя складчаста, ялина європейська, ялина колюча, ялина срібляста, модрина звичайна, сосна звичайна, ялиця біла, ялина Енгельмана, сосна Веймутова, широкогілочник східний, глід півниковий, клен ясенелистий, явір, черемха віргінська, береза паперова, вільха сіра, тополя сірувата, горобина звичайна, тополя чорна, слива домашня, яблуня домашня, бархат амурський, дуб

північний, береза даурська, платан західний, каштан звичайний, тополя біла, черешня, верба біла, горіх волоський, гінкго дволопатеве, тюльпанне дерево та інші.

Різноманіття кущів представлене такими видами як: пухироплідник, бузок звичайний, барбарис звичайний, форзиція проміжна, спірея Вангутта, тис ягідний, самшит вічнозелений, сніжноягідник білий, ялівець козацький, гортензія садова, керія японська, туя західна «Compacta», туя західна Глобоза, гібіскус сірійський, вейгела гібридна, жасмин садовий, ялівець китайський, скумпія звичайна, бузок угорський, калина звичайна, спірея японська, ялівець скельний, магнолія Суланжа, барбарис Тунберга, кипарисовик Лавсона, обліпиха крушиновидна, півонія деревна, шипшина звичайна, аронія, піраканта червона, таволга японська, дівочий виноград, жимолость Френча, кизильник розлогий, бирючина звичайна, бузина чорна, бруслина Форчуна, форзиція європейська, троянда сортова та інші.

Унікальністю парку-пам'ятки є те, що збережений первісний природний ландшафт, різна експозиція, рівень зволоженості ґрунтів дають змогу поєднувати види рослин різних екологічних груп. Завдяки цій особливості рослинний світ парку налічує понад 160 видів дерев і чагарників, багато з з яких екзотичні:

північно-американські (ялина Енгельмана, сосна Веймутова, катальпа бігнонієвидна, клен, дуб червоний);

далекосхідні (бархат амурський);

південно-європейські (ялиця іспанська, форзиція європейська, каштан їстівний, самшит вічнозелений);

види з Китаю та Японії, Середньої Азії (тюльпанне дерево, кипарисовик, метасеквоя, біота східна, магнолія Суланжа, айлант високий, айва японська).

Серед рослин парку є й рідкісні, зокрема: тис ягідний, модрина поліська, бузок угорський, метасеквоя, гінкго дволопатеве, горіх сірий.

Композиційно парк поділяється на 3 частини: західну, центральну і східну. Західна частина – це найстаріша частина території парку – від вул.Паркової до каскаду фонтанів. Відкоси каскадів оформлені як газони лучного типу з квітковими рослинами та кущами. Вік окремих дерев сягає 150-200 років. У західній частині парку зі сторони вул.Паркової височіє дуб-велетень, з обхватом стовбура 4,61 м, йому майже 400 років. Це найстаріше дерево нашого міста.

Рівненський зоологічний парк загальнодержавного значення - улюблене місце відпочинку та прогулянок не лише місцевих жителів, а й відвідувачів з усіх куточків України та з-за кордону. Свою історію Рівненський зоопарк почав з 1982 року, коли за ініціативою Рівненської обласної організації Українського товариства охорони природи, на східній околиці міста було виділено земельну ділянку площею 11,17 га та розпочато її благоустрій.

У 1998 році указом Президента України Рівненському зоопарку було присвоєно статус об'єкта загальнодержавного значення, а його територію визнано об'єктом природно-заповідного фонду України.

Рівненський зоологічний парк розміщений в мальовничому урочищі «Басівщина» на околиці міста. Дана ділянка вирізняється цікавим ландшафтом з горбистим рельєфом, частиною природного лісу та залишками саду з фруктовими деревами.

За останніми підрахунками на території Рівненського зоологічного парку нараховується близько 130 видів дикорастучих деревних, чагарникових та трав'янистих рослин різних екологічних груп. На території зоопарку збережена ділянка лісу площею 4,7 га з дубово-грабовими та осиково-вільховими фрагментами. Невелику домішку становлять береза бородавчаста, ялина звичайна, черешня, вільха чорна. У чагарниковому ярусі зустрічаються бузина чорна, горобина, ліщина, глід, терен, бруслина європейська. Флористичне ядро трав'яного ярусу утворюють підмаренник запашний, зірочник ланцетовидний, анемона дібровна, медунка м'яка, первоцвіт весняний, маргаритка багаторічна, фіалка лісова,

копитняк європейський, яглиця звичайна, кілька видів папоротей тощо. Велику територію зоопарку займають залишки старого плодово-ягідного саду.

Щорічно в парковій та експозиційній зонах зоопарку проводиться посадка декоративних квітучих листяних та вічнозелених хвойних дерев та кущів. Форзиція, таволга, спірея, робінія (псевдоакація), туя, ялівець, барбарис, ялина, горобина, модрина, самшит, троянда, бузок, сакура дрібнопильчата, райська яблуня – неповний перелік декоративних рослин, що ростуть в Рівненському зоопарку.

Рівненський зоопарк сьогодні – це унікальний куточок природи на околиці міста Рівне, який себе позиціонує як зоопарк континентів, тому експозиція побудована за зоогеографічним принципом і відвідувачі мають змогу здійснити пізнавальну «мандрівку навколо світу за один день». Найбільшими є експозиційні комплекси «Африканська савана», «Південна Америка», «Таємнича Азія», «Австралія» та інші. Цікавим є павільйон Екзотаріуму, однією з експозицій якого є виставка «Нічний світ». На сьогоднішній день колекція тварин нараховує 204 види близько 1300 екземплярів мешканців з різних континентів земної кулі, з яких 107 видів занесені в Міжнародну червону книгу МСОП та 10 видів – до Червоної книги України, як рідкісні та зникаючі.

Види, занесені в Червону книгу України: саламандра вогняна (Salamandra salamandra), тритон карпатський (Tritus montandori), кумка жовточерева (Bombina variegata), пелікан рожевий (Pelecanus onocrotalus), лелека чорний (Ciconia nigra), огар (Tadorna ferruginea), орлан-білохвіст (Haliaeetus albicilla), пугач (Bubo bubo), рись європейська (Felis lynx), кінь дикий (Equus przewalskii).

Найбільше привертають увагу відвідувачів такі види тигр амурський (Panthera tigris), лев африканський (Panthera leo), леопард декосхідний (Panthera pardus orientalis), пума (Felis concolor), примати родини Ігрункових (Callithrichidae), лемур котячий (Lemur catta), мангобей червоноголовий (Cercocebus torquatus), капуцин бурий (Cebus apella), тапір рівнинний (Tapitus terrestris), зебра Чампана (Equus burchelli chapmani), верблюд двогорбий (Camelus bactrianus), худоба шотландська (Bos taurus), кенгуру Беннета (Notamacropus rufogriseus), марабу африканський (Leptoptilos crumeniferus), журавель вінценосний (Balearica regulorum), орлан білоплечий (Haliaeetus pelagicus). Є кілька видів тварин, які не зустрічаються в зоологічних колекціях України, а можна побачити лише в Рівненському зоопарку. Це гну білохвостий (Connochaetes gnou), лінивець двопалий (Cholaepus didactylus), пака (Agouti paca), броненосець шаровидний (Toryreutes motacus).

Рівненський зоопарк з початком війни став центром прийому тварин. З лютого 2022 року були розглянуті всі звернення від зоологічних установ, які знаходилися чи знаходяться у зоні активних бойових дій, з проханнями про розміщення на території Рівненського зоопарку евакуйованих тварин. На даний момент розміщені такі релаковані тварини: єнот-полоскун (Procyon lotor) – 17 особин, дикобраз індійський (Hystrix indica) – 2 особини, мартишка зелена (Cercopithecus sabaeus) – 2 особини, гібон білорукий (Hylobates lar) – 4 особини, тапір рівнинний (Tapirus terrestris) – 1 особина.

В рамках реалізації Стратегії розвитку культури міста Рівне та фінансової підтримки Європейського Союзу у Рівненському зоопарку створено новий відкритий максимально природний «Форт Єнотів» для тварин-переселенців.

Рівненський зоопарк є науково-освітньою установою, основними функціями якої є збереження та відтворення зникаючих видів тварин та пропагування природничих знань серед населення.

Заповідне урочище «Сосонки» розташоване в межах міста Рівне та території Рівненського зоопарку загальнодержавного значення. У минулому на підвищених ділянках урочища переважали соснові насадження (саме через це урочище отримало назву «Сосонки»), а також грабові, дубово-грабові ліси з домішкою інших порід – берези, осики, черешні. У зниженнях переважала вільха з участю осики. Ще до сьогодні вздовж автомагістралі «Рівне – Київ» зростають десятки старих сосен, залишки колишніх насаджень. У південній частині урочища збереглися лише невеликі фрагменти лісу, який раніше оточував місто.

Невеличка ділянка урочища «Сосонки» отримала статус заповідного як територія відносно збережених фрагментів природних грабово-дубових, дубово-грабових та осиково-вільхових лісів з рідкісними та малопоширеними видами рослин, мальовничими ландшафтами, а також як місце гніздування багатьох птахів – соловейка, сороки, синиці, шпака, горлиці, зозулі та інших видів. Особливої цінності урочищу надають два види рослин із Червоної книги України – гніздівка звичайна та коручка чемерниковидна.

Заповідне урочище «Сосонки» завдяки своєму фіто- та ландшафтному різноманіттю надає Рівненському зоопарку надзвичайної мальовничості і неповторності. Жоден зоопарк України не має такої природної ділянки. Режим охорони заповідного урочища повинен бути направлений на відновлення його природної рівноваги. Тому не слід допускати подальшого скорочення площі урочища, розділення його на окремі ділянки, знищення біорізноманіття, збільшення неорганізованого рекреаційного навантаження.

«Сосонки» – це справжня природна лабораторія для підготовки фахівців екологічного напряму, яка може використовуватися для проведення екологічної освіти та екологічного виховання населення Рівненщини, зокрема школярів та студентів.

Об'єктів Смарагдової мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення та елементів *екологічної мережі* на території громади немає.

У жовтні 2010 року в Нагої (префектура Айті, Японія) був прийнятий переглянутий і оновлений Стратегічний план зі збереження та сталого використання біорізноманіття. Місія цього плану полягає в прийнятті ефективних і термінових заходів щодо запобігання втрати біорізноманіття для забезпечення резистентності екосистем і постійного надання ними основних послуг, гарантуючи тим самим різноманітність життя на планеті і внесок у добробут людей і викорінення бідності. Концепцією цього Стратегічного плану є світ, який «живе у гармонії з природою».

Одним з важливих напрямів подальшої діяльності у сфері збереження біорізноманіття в ТГ залишається впровадження вище зазначеного Стратегічного плану з біорізноманіття, зокрема, в частині включення питань збереження біорізноманіття в місцеві стратегічні документи розвитку та просторового планування, зменшення навантаження на біорізноманіття, здійснення заходів з відновлення екосистем, забезпечення використання біоресурсів у сталий спосіб, проведення оцінки цінності біорізноманіття та прийняття рішень на основі надійних наукових даних і обережного підходу.

Стратегія збереження біорізноманіття включає в себе: досягнення достатньої кількості і площі охоронюваних об'єктів природи, які забезпечують збереження біорізноманіття в екосистемах; міжнародне співробітництво з державами регіону, провідними науковими центрами, яке сприяє комплексному вирішенню завдань природоохоронної діяльності; реінтродукцію рослин і тварин у місцях їхнього попереднього мешкання; запровадження природоохоронних технологій; зменшення рекреаційного навантаження через розвиток екотуризму.
Виходячи одночасно з того, що:

- площа ПЗФ Рівненської МТГ складає 55,9927 га, що складає 0,89% її площі, включаючи 2 об'єкти загально-державного значення площею 43,6 га (в т.ч. парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загально-державного значення ім.Т.Г.Шевченка та Рівненський зоологічний парк загально-державного значення), 2 об'єкти місцевого значення площею 12,3927 га (в т.ч. дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» та лісове заповідне урочище «Сосонки»), мета і завдання яких передбачають збереження видів флори та фауни, яким загрожує небезпека,

- Стратегія розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. містить операційну ціль «4.1.Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив» Стратегічної цілі «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив», мета якої - докладання зусиль до формування системи цінностей кліматичної нейтральності, енергоефективності, захисту навколишнього середовища в Рівненській МТГ,

у випадку незатвердження Стратегії погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із створенням та функціонуванням природоохоронних територій не очікується, а у випадку затвердження, - прогнозується поліпшення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із створенням та функціонуванням природоохоронних територій.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються проекту документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Національні екологічні цілі визначені ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» №2697-VIII від 28.02.2019 на основі:

Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базового плану апроксимації), затвердженого Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №659 від 17.12.2012,

Економічної частини «**Угоди про асоціацію між Україною та ЄС»**, підписаної 27.06.2014, що передбачає наближення законодавства України до законодавства ЄС з питань довкілля,

Національної доповіді 2017 р. «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР),

ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №16, ст. 138):

Національна екологічна ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва:

Завдання:

впровадження освіти в інтересах збалансованого (сталого) розвитку, екологічної освіти та виховання, просвітницької діяльності з метою формування в суспільстві екологічних цінностей і підвищення його екологічної свідомості;

оцінка ставлення та підвищення рівня поінформованості суспільства щодо значення, переваг та інструментів сталого споживання і виробництва, стану і цінностей біорізноманіття та заходів, які необхідно здійснити для його збереження, відновлення і сталого використання;

забезпечення практичної реалізації результатів сучасних та фундаментальних екологічних досліджень та безперервної взаємодії між науковцями та державними органами;

врахування рекомендацій наукових установ екологічного спрямування при прийнятті управлінських рішень та підготовці проектів нормативно-правових актів;

розвиток партнерства між секторами суспільства з метою залучення до планування і реалізації природоохоронної політики усіх заінтересованих сторін;

забезпечення участі громадськості у прийнятті управлінських рішень у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування;

забезпечення дотримання екологічних прав та обов'язків громадян, доступу громадськості до правосуддя з питань охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Національна екологічна ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України:

Завдання:

підготовка та впровадження Основних засад (стратегії) державної екологічної політики в збалансоване лісоуправління;

упровадження інструментів сталого споживання і виробництва;

вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у т.ч. природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення і невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

збереження та відновлення чисельності видів природної флори та фауни, у т.ч. мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу та типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

протидія незаконному обігу та торгівлі об'єктами дикої фауни і флори, у т.ч. введення заборони використання диких тварин у цирках, а також у будь-якій іншій комерційній діяльності публічного характеру, крім стаціонарних зоопарків;

збільшення та розширення територій ПЗФ, створення на суходолі і в акваторії Чорного та Азовського морів і збереження та функціонування репрезентативної та керованої системи територій та об'єктів ПЗФ, у т.ч. транскордонних та міжнародного значення;

зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст, зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво;

забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу;

забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану уражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

перетворення сфери надрокористування в максимально прозору та інвестиційно привабливу галузь, що відповідає кращим міжнародним стандартам;

впровадження екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у т.ч. на основі міжнародних систем сертифікації та запровадження в Україні системи зелених закупівель;

наукові дослідження зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення;

стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами;

упровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері;

стимулювання оновлення зношених основних фондів промислової і транспортної інфраструктури та об'єктів житлово-комунального господарства шляхом прямих державних дотацій, здешевлення кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами тощо.

Національна екологічна ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України:

Завдання:

розвиток галузевих стратегій щодо:

покращення якості повітря, води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище. Повне поступове припинення скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам, запобігання забрудненню підземних вод;

збереження озонового шару;

запобігання зміні клімату та адаптація до неї;

управління відходами та ресурсами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів;

поступового обмеження використання окремих виробів з пластику у харчовій промисловості;

забезпечення охорони та захисту природи;

зменшення промислового забруднення та ризиків промислових аварій;

збереження біорізноманіття та ландшафтів;

контролю та запобігання біологічному забрудненню;

поводження з небезпечними хімічними речовинами;

забезпечення обов'язковості інтеграції екологічної складової до політик та/або 56программ загально-державного, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку, створення податкового, кредитного та інвестиційного клімату для залучення коштів міжнародних донорів та приватного капіталу у природоохоронну діяльність;

усунення прямої залежності економічного зростання від збільшення використання природних ресурсів і енергії та підвищення рівня забруднення навколишнього середовища;

стимулювання впровадження суб'єктами господарювання більш екологічно чистого, ресурсоефективного виробництва та екологічних інновацій, зокрема екологічної модернізації промислових підприємств шляхом зниження ставки екологічного податку або у формі фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку);

упровадження в Україні сталого низьковуглецевого розвитку всіх галузей економіки;

включення питань щодо цінності біорізноманіття в національні, місцеві, стратегічні, програмні документи та плани розвитку економіки та її галузей;

упровадження систем екологічного управління, розвитку добровільної екологічної сертифікації, маркування продукції, екологічного аудиту.

Національна екологічна ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення:

Завдання:

зниження рівня забруднення атмосферного повітря та вод;

регулювання промислового вилову водних живих ресурсів у межах територіальних вод виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу і внутрішніх водоймах;

зменшення антропогенного впливу на екосистеми Чорного та Азовського морів;

покращення якості ґрунтів та впровадження ефективної системи підвищення їх родючості;

запровадження управління екологічним ризиком на основі його моделювання в режимі реального часу із залученням новітніх інформаційних технологій з метою захисту природних екосистем, здоров'я та благополуччя населення;

запобігання розповсюдженню інвазійних видів та контроль за появою та розповсюдженням таких видів у природних екосистемах, у т.ч. морських;

забезпечення та сприяння використанню сучасних пестицидів та агрохімікатів з мінімальним негативним впливом на флору, фауну та здоров'я людини;

зменшення обсягу винесення радіонуклідів за межі зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення;

запобігання неконтрольованому вивільненню генетично модифікованих організмів у навколишнє природне середовище;

формування екологічної складової державної системи захисту критичної інфраструктури;

стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у т. ч. шлаків;

упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами;

розв'язання екологічних проблем, відновлення та збереження навколишнього природного середовища Донбасу.

Національна екологічна ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління:

Завдання:

впровадження принципів належного екологічного врядування, підтримка постійного діалогу із заінтересованими сторонами щодо підготовки та прийняття стратегічних рішень;

укріплення інституційної спроможності щодо планування, моніторингу та оцінки ефективності впровадження екологічної політики;

запровадження екологічного обліку для оцінки ефективності політики та управління;

розвиток і вдосконалення природоохоронного законодавства та підвищення рівня його дотримання, включаючи наближення законодавства України до права (acquis) ЄС;

посилення відповідальності за шкоду, заподіяну довкіллю, відповідно до міжнародних зобов'язань України;

забезпечення науково-інформаційної та інноваційної підтримки процесу прийняття управлінських рішень;

кіберзахист відповідних екологічних інформаційних ресурсів, систем, баз даних;

посилення спроможностей природоохоронного управління у проведенні комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища та державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;

розмежування функцій з охорони навколишнього природного середовища та господарської діяльності з використання природних ресурсів;

забезпечення чіткого розподілу повноважень у сфері охорони навколишнього природного середовища на державному, регіональному та місцевому рівнях;

забезпечення цільового бюджетного фінансування природоохоронних заходів та недержавного інвестування природоохоронних проектів;

удосконалення кадрової політики та професійної підготовки фахівців у системі охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

В СЕО проаналізована відповідність стратегічним цілям Державної екологічної політики України на період до 2030 року стратегічних та операційних цілей Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. (табл. 5.1).

Стратегічна ціль «1. Громада співпраці та взаємодії» скерована на посилення співпраці Рівненської громади з органами місцевого самоврядування та мешканцями інших громад Рівненської області. Рівненська громада є центром єдиного соціально-економічного простору співробітництва громад, який ставить за мету спільний розвиток та економічне зростання кожного учасника. Аналіз свідчить, що дана ціль Стратегії та її оперативні цілі й завдання здебільшого нейтральні до стратегічних цілей державної екологічної політики.

Стратегічна ціль «2. Громада ідей та інвестицій» передбачає залучити зовнішні та внутрішні інвестиції та стимулювати розвиток малого і середнього бізнесу для сталого розвитку Рівненської громади. Дана стратегічна ціль та її операційні цілі також здебільшого нейтральні до стратегічних цілей державної екологічної політики.

Стратегічна ціль «3. Громада на перехресті шляхів» роглядає Рівненську МТГ як гостинну громаду, яка щороку збільшує приплив платоспроможних туристів на транспортних засобах усіх видів, які приїжджають, залишаються в Рівному на добу та більше, отримують приємні враження та зацікавлюються у тому, щоб повернутися знову, а також порадити відвідати громаду своїм близьким та друзям. Ця стратегічна ціль та її операційні цілі здебільшого узгоджується з більшістю цілей державної екологічної політики.

Таблиця 5.1. Узгодженість стратегічних та операційних цілей Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року

Операційні цілі Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року	**Стратегічні цілі Державної екологічної політики**				
	Формуван-ня в сус-пільстві еко-логічних ці-нностей і засад ста-лого спожи-вання та ви-робництва	Забезпечення сталого роз-витку природ-но-ресурсного потенціалу України	Забезпечення інтеграції еко-логічної полі-тики у процес прийняття рі-шень щодо со-ціально-еконо-мічного роз-витку України	Зниження еко-логічних ризи-ків з метою мі-німізації їх впливу на еко-системи, соці-ально-еконо-мічний розви-ток та здоров'я населення	Удосконалення та розвиток дер-жавної системи природоохорон-ного управління
Стратегічна ціль 1. Громада співпраці та взаємодії					
1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації.	0	+	+	+	0
1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі.	+	+	0	0	0
1.3. Якісне забезпечення виконання адміністра-тивних функцій центру Рівненської області з на-лежною інфраструктур-рою, комфортною для жителів Рівненської громади.	0	0	0	0	0
Стратегічна ціль 2. Громада ідей та інвестицій					
2.1.Заохочення жителів громади до започатку-вання власної справи.	0	0	0	0	0
2.2.Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади.	0	0	0	0	0
2.3.Розвиток економічних кластерів.	+	+	+	0	0
2.4.Залучення інвестицій для розвитку громади.	+	+	0	0	0
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів					
3.1.Підтримка ініціатив щодо створення та роз-витку туристично при-вабливих локацій Рівнен-ської ТГ та їх просування на всеукраїнському рівні.	+	+	+	+	0
3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади.	+	+	0	+	0

Операційні цілі Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року	**Стратегічні цілі Державної екологічної політики**				
	Формуван-ня в сус-пільстві еко-логічних ці-нностей і засад ста-лого спожи-вання та ви-робництва	Забезпечення сталого роз-витку природ-но-ресурсного потенціалу України	Забезпечення інтеграції еко-логічної полі-тики у процес прийняття рі-шень щодо со-ціально-еконо-мічного роз-витку України	Зниження еко-логічних ризи-ків з метою мі-німізації їх впливу на еко-системи, соці-ально-еконо-мічний розви-ток та здоров'я населення	Удосконалення та розвиток дер-жавної системи природоохорон-ного управління
3.3.Розвиток інфраструк-тури для подорожуючих через Рівненську грома-ду туристів на автомобільному та автобусному транспорті.	+	+	0	+	0
3.4. Розвиток логістичної інфраструктури.	0	+	0	+	0
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив					
4.1.Декарбонізація Рів-ненської громади та під-тримка зелених ініціатив.	++	++	++	++	+
4.2.Впровадження сис-темних рішень з енерго-ефективності та адепта-ції до зміни клімату.	++	++	++	++	+
4.3.Впровадження відно-влювальних джерел енергії та енергоефек-тивних заходів.	++	++	++	++	+
Стратегічна ціль 5. Рівненська громада – безпечна тилова громада					
5.1. Розвиток безпечного середовища.	0	0	0	0	0
5.2. Створення умов для згуртованості та комфор-тного проживання жителів громади.	+	+	0	+	0
5.3. Розвиток Рівненської громади як передового центру освітніх, спортив-них та соціальних послуг.	+	0	+	+	0

Узгоджені +, сильна узгодженість ++, нейтральні 0, неузгоджені –, суперечать одна одній —
Джерело: власні напрацювання

Стратегічна ціль «4. Рівне – драйвер зелених ініціатив» передбачає, що Рівненська громада докладає зусиль щодо формування системи цінностей кліматичної нейтральності, енергоефективності, захисту навколишнього середовища. Ця стратегічна ціль та її операційні цілі сильно узгоджуються зі всіма цілями державної екологічної політики.

Стратегічна ціль «5.Рівненська громада – безпечна тилова громада», де всі учасники докладають зусиль для створення комфортного спільного проживання, інвестують власні ресурси, навчаються новим навичкам і активно працюють для розвитку громади. Ця стратегічна ціль та її операційні цілі здебільшого нейтральні до цілей державної екологічної політики.

Досягнення операційних та стратегічних цілей Стратегії розвитку громади обов'язково здійснюватиметься з дотриманням норм природоохоронного законодавства.

Оскільки у вересні 2014 р. була ратифікована Угода про асоціацію між Україною та ЄС, то під час аналізу відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Рівненської МТГ національним екологічним цілям враховуються положення Угоди щодо розвитку та зміцнення співробітництва між Україною та ЄС з питань охорони навколишнього природного середовища (стаття 360, додаток XXX).

Стратегічні та операційні цілі Стратегії не суперечать або нейтральні зобов'язанням у сфері охорони довкілля, визначених на міжнародному та державному рівнях, серед яких міжнародні обов'язки у сфері збереження та збалансованого використання біорізноманіття, зокрема:

- Конвенція про біологічне різноманіття, ратифікована Верховною Радою України 29.11.1994;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (1971 р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) (Берн, 1979 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження кажанів в Європі (1991 р.);
- Угода про збереження афроєвразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29.10.1996);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 01.07.1999 та інші.

Проект Стратегії не суперечать положенням документа Європейської Комісії «Формування стійкої до клімату Європи – нова стратегія ЄС щодо адаптації до зміни клімату».

Проект Стратегії не суперечать зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у т.ч. пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення та визначеним ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року №2697-VIII, який регламентує цілескерованість державної політики у сфері екології на досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

В зв'язку з тим, що проект Стратегії розроблений в період, що характеризується:

- посиленням проявів глобальної зміни клімату і негативних наслідків для ряду секторів економіки і сфер життєдіяльності людини;
- необхідністю виконання завдань, що відповідають стратегічному курсу держави для набуття повноправного членства України в Європейському Союзі;
- необхідністю врахування цілей державної кліматичної політики у програмах комплексного відновлення та подолання наслідків збройної агресії російської федерації проти України та ін. документів державного та/або місцевого планування, що регулюють питання відновлення України та подолання наслідків збройної агресії рф проти України;
- необхідністю вдосконалення законодавства у сфері зміни клімату;

- низьким рівнем координації дій та інституційної спроможності органів державної влади щодо крос-секторального планування і проведення дій з реалізації державної кліматичної політики;
- неузгодженістю законодавчих та інших нормативно-правових актів у соціально-економічних сферах із цілями та завданнями політики у сфері зміни клімату;
- відсутністю системного підходу до створення наукового підґрунтя для формування та реалізації державної кліматичної політики та діяльності у сфері зміни клімату;
- низьким рівнем поінформованості громадянського суспільства, бізнесу, центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з проблемами зміни клімату та перевагами низьковуглецевого розвитку держави;
- необхідністю створення фінансового та економічного механізму запровадження заходів, спрямованих на пом'якшення зміни клімату,

вони узгоджуються або нейтральні з цілями Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках, затверджених Розпорядженням КМУ від 30 травня 2024 р. № 483-р, мета яких – через досягнення своїх стратегічних цілей:

- 1. Зміцнення правових та організаційних засад державної кліматичної політики;
- 2. Пом'якшення зміни клімату та забезпечення соціально справедливого та економічно ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави;
- 3. Адаптація до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату

створити організаційні і правові засади формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату для досягнення сталого розвитку та забезпечення ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави за умови економічної, енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки, підвищення рівня добробуту громадян, зменшення впливів та наслідків зміни клімату та для врахування цілей державної кліматичної політики під час повоєнної відбудови України.

Водночас проект Стратегії також узгоджується або не суперечать Водній стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням КМУ від 09.11.2020 №1134-р, стратегічними цілями якої є:

1. Забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і належних санітарно-профілактичних заходів;

2. Поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод;

3. Забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання;

4. Скорочення зростаючих ризиків нестачі води та надлишку води;

5.Запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР) щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах.

Проект Стратегії також нейтральний до завдань Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням КМУ від 14.09.2019 №688-р, яка включає наступні завдання:

1. Нарощення потенціалу зрошення та дренажу;

2. Модернізація міжгосподарських мереж;

3.Модернізація внутрішньогосподарських зрошувальних систем, яка передбачає модернізацію працюючих систем та відновлення працездатності пошкоджених, що не втратили свій ресурс;

4.Будівництво нових внутрішньогосподарських зрошувальних систем на міжгосподарських зрошувальних системах;

5. Відновлення дренажних систем у зоні осушення;

6. Модернізація працюючих дренажних систем;

7. Модернізація непрацюючих дренажних систем;

8. Відновлення дренажних систем у зоні зрошення.

Проект Стратегії також узгоджується з стратегічними цілями або нейтральний до них Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 р., схваленої розпорядженням КМУ від 29.12.2021 №1777-р, яка визначає наступні стратегічні цілі:

1. Ефективне управління лісами;

2. Забезпечення екологічної стійкості;

3. Забезпечення вагомого внеску лісів в розвиток економіки;

4. Рекреація та відкрите суспільство;

5. Дослідження та освіта.

Водночас орієнтація проекту Стратегії на підвищення енергоефективності громади відповідає засадам Енергетичної стратегії України до 2050 року, схваленої розпорядженням КМУ від 21.04.2023 №373-р.

Також проект Стратегії узгоджується із основними засадами Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 21.04.2021 №443-р, ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 №1264-XII, «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 №2707-XII, «Про управління відходами» від 20.06.2022 №2320-IX, Водного кодексу України (від 06.06.1995 №213/95-ВР).

Крім того проект Стратегії не суперечить виконанню Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого розпорядженням КМУ від 26.07.2018 №530-р, Національної стратегії контролю злоякісних новоутворень на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 02.08.2024 №730-р, Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 14.04.2021 №366-р.

Тому проект Стратегії не суперечить:

- пріоритетності вимог екологічної безпеки, обов'язковості додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- природоохоронним заходам, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжному характеру заходів щодо охорони довкілля;
- проектним спрямуванням на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищенню комфортності сформованої інфраструктури за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
- вдосконаленню системи управління відходами, в т.ч. роздільного збору ПВ;

забезпеченню загальної доступності Проекту Стратегії, а також самого звіту про СЕО відповідно до вимог ЗУ «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному веб-сайті органу державної виконавчої влади та в Єдиному реєстрі СЕО.

Вище наведений огляд важливий не стільки з т.з. забезпечення реалізації операційних цілей Стратегії екологічного спрямування, які беруться до уваги при проведенні СЕО, скільки, через те, що вони спрямовані на зменшення антропогенного навантаження на довкілля у майбутньому, а стратегічна екологічна оцінка Стратегії виконується із припущення, що дані цілі будуть досягнуті.

Врахування зазначених вище зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, на регіональному рівні здійснюється в першу чергу через «Обласну програму охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки», «Програму розвитку фізичної культури і спорту в Рівненській області на період до 2025 року», «Комплексну програму енергоефективності Рівненської області на період 2018-2025 років», «Програму реалізації проєкту «Соціальні інновації та технології для сталого зростання через розвиток культурного туризму» – «TExTOUR» на 2021-2025 роки», «Обласну програму "Культура Рівненщини" на 2023-2027 роки», «Обласну програми збереження культурної спадщини та розвитку музейної справи на 2023-2027 роки», «Регіональну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, воєнного, соціального характеру, забезпечення пожежної безпеки Рівненської області на 2025–2027 роки», «Програму дообладнання захисних споруд цивільного захисту в Рівненській обл.» та на місцевому рівні – через «Муніципальну програму сталого розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024-2026 роки», «Програму економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024-2026 роки», «Інвестиційну програму міста Рівного на 2021-2025 роки», «Участь Рівненської міської ради в програмі Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України», Програму енергозбереження в Рівненській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки "Тепле місто", «Програму «Енергодім Рівне» на 2025-2027 роки», «Програму «ГрінДім Рівне» на 2024-2026 роки»

Виходячи з приведеного вище аналізу, проект Стратегії відповідає встановленим на національному рівні цілям екологічної політики, враховує більшість з них і спрямований на їх виконання.

6. Опис наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Антропогенними чинниками змін в ТГ є стан житлово-комунального господарства, хімічної промисловості, енергетики й транспорту, наявність потенційно небезпечних підприємств. Активізація транскордонного співробітництва призвела до збільшення потоків транзитного автотранспорту, що став додатковим джерелом забруднення атмосфери.

Згідно даних Світового центру геоінформатики значення індикаторів усіх загроз екологічного характеру щодо якості повітря, питної води, техногенного навантаження на довкілля і внеску в зміну клімату для Рівненської МТГ не були критичними у порівнянні з країною в цілому. Серед громад Західноукраїнського макрорайону Рівненська МТГ характеризується відносно високим значенням показника загрози «Забруднення довкілля (атмосферного повітря та поверхневих водних об'єктів)».

В результаті СЕО Стратегії розвитку Рівненської МТГ сформовано Рейтинг її екологічних проблем як один з кроків визначення сфери охоплення СЕО (табл. 6.1).

Таблиця 6.1. Ключові екологічні проблеми Рівненської МТГ

№ (рейтинг)	Проблеми
1	Забруднення поверхневих вод скидами стічних вод житлово-комунальних та промислових підприємств, основними чинником якого є неефективна робота очисних споруд.
2	Проблеми управління відходами виробництва і споживання
3	Забруднення атмосфери викидами промислових підприємств та автотранспорту
4	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму водних об'єктів ТГ
5	Підтоплення територій за рахунок високого рівня ґрунтових вод
6	Застарілі технології виробництва та обладнання, висока енергоємність та матеріаломісткість
7	Низький рівень екологічної культури бізнесу та населення
8	Недостатнє фінансування природоохоронних заходів
9	Слабкі важелі впливу органів місцевого самоврядування на процеси охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів

Джерело: власні напрацювання

Серед перших за рейтингом ключових екологічних проблем ТГ:

1. Забруднення поверхневих вод скидами стічних вод житлово-комунальних та промислових підприємств, основними чинником якого є неефективна робота очисних споруд. Внаслідок тривалої експлуатації систем водопостачання і каналізації стан більшості водопровідно-каналізаційних мереж та споруд незадовільний, що сприяє скидам недостатньо очищених стічних вод.

2. Проблеми управління відходами виробництва і споживання. Застарілі технології виробництва та обладнання, висока енергоємність та матеріалоємність економіки ТГ спричиняють утворення значної кількості техногенних відходів. Для громади, як і в цілому для України, притаманний низький рівень відновлення відходів, що спричиняє значні обсяги їх видалення та розміщення в різних поверхневих сховищах, на полігонах.

В ТГ недостатніми темпами запроваджується роздільне збирання побутових відходів.

Недостатній рівень фінансування стримує ефективне використання побутових відходів як енергоресурсу, впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів, комплексну

переробку та утилізацію їх ресурсоцінних компонентів, впровадження новітніх технологій в сфері поводження з відходами.

3. Забруднення атмосфери викидами промислових підприємств та автотранспорту. Причини забруднення атмосфери - використання технологій, велика частка яких не відповідає сучасним екологічним вимогам, із значною часткою морально застарілого і фізично зношеного устаткування, невиконання у встановлені терміни атмосферно-захисних заходів щодо зниження шкідливих викидів, низький рівень експлуатації пилогазоочисних споруд.

За оцінкою ступеня забрудненості атмосферного повітря загальний рівень забруднення оцінюється як підвищений.

4.Порушення гідрологічного та гідрохімічного режимів водних об'єктів ТГ, основними причинами яких є природний і антропогенний фактори.

Проект Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року спрямований на забезпечення комфортних і безпечних умов для життя населення ТГ, має зменшити негативний вплив на довкілля і здоров'я населення.

В разі прийняття проекту Стратегії характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться. Проте в середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації проекту Стратегії очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців ТГ.

Відтак реалізація проекту Стратегії Рівненської міської територіальної громади до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Водночас реалізація більшості оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на довкілля в ТГ.

Разом з тим, якщо не дотримуватися вимог природоохоронного законодавства, спричинити негативний вплив на навколишнє середовище можуть операційні цілі

1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації;

1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі;

2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи;

2.2. Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади;

2.3. Розвиток економічних кластерів;

2.4. Залучення інвестицій для розвитку громади;

3.1.Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні;

3.3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих через Рівненську громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті;

3.4. Розвиток логістичної інфраструктури

Стратегії (таблиця 6.2).

Відповідно Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №296 від 10.08.2018, наслідки для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Таблиця 6.2. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення операційних цілей проекту Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 р.

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Грунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Громада співпраці та взаємодії									
1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації	+	-	-	-	-	+	-	+	0
1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі	+	+	0	0	0	+	0	+	0
Стратегічна ціль 2. Громада ідей та інвестицій									
2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи	-	-	-	-	-	0	-	-	0
2.2. Підтримка та розвиток підприємництва Рівненської громади	-	-	-	-	-	0	-	-	0
2.3. Розвиток економічних кластерів	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4. Залучення інвести-цій для розвитку громади	+	0	-	-	-	0	-	0	0
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів									
3.1.Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні	+	0	0	0	0	+	-	+	0
3.3. Розвиток інфраст-руктури для подорожую-чих через Рівненську громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті	-	-	-	0	-	0	-	+	0
3.4. Розвиток логістичної інфраструктури	-	-	-	-	-	0	-	0	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив
Джерело: власні напрацювання

На території Рівненської МТГ за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

В результаті реалізації Стратегії стан довкілля та умови життєдіяльності населення, стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, не погіршиться, а, можливо зміниться в кращу сторону, з огляду на врахування екологічної складової в соціальному та економічному аспектах розвитку ТГ.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії спричинить до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля – відсутня.

Відтак, реалізація Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація окремих оперативних цілей Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в Рівненській ТГ.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту документа державного планування

Реалізація Стратегії передбачає будівництво, реконструкцією, енергозбереження та раціональне використання природних ресурсів яких невід'ємну складову при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища. Проте під час реалізації Стратегії можливе виникнення деяких негативних наслідків.

Серед цілей Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року не передбачені такі, які могли б напряму спричиняти значний негативний вплив на довкілля. З тим, серед цілей є такі, яким варто приділити більшу увагу з точки зору врахування екологічних вимог і критеріїв.

Рекомендації щодо реалізації операційних цілей у найбільш екологічно дружній спосіб, щоб не допустити негативного впливу на довкілля, наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1. Рекомендації щодо реалізації окремих цілей Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Операційна ціль	Рекомендації щодо реалізації
1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів нав-колишніх громад до консультацій та проєк-тів розвитку територій на взаємовигідній основі	Передбачити врахування в проектах екологічних питань: зокрема, щоб: 1) такі проекти працювали на засадах «зеленого офісу», 2) до переліку супроводжуючих послуг, що будуть ними надаватися, включити консультування зі зменшення впливу на довкілля від веденої діяльності, 3) під час відбору реципієнтів пріорітет мають мати екологічно-дружні суб'єкти Особливо важливо орієнтуватися при післявоєнному відновленні економіки виключно на сучасні еколого-безпечні технології
2.1. Заохочення жите-лів громади до запо-чаткування власної справи	
2.2. Підтримка та роз-виток підприємництва Рівненської громади	Реорганізація структурних підрозділів контролюючих органів в галузі охорони довкілля на сьогодні мінімізувала можливість здійснювати даний вид діяльності, тому необхідно створити відповідні умови на рівні ТГ.
2.4. Залучення інвести-цій для розвитку громади	Залучення інвестицій має відбуватися по можливості до екологічно дружніх видів підприємницької діяльності (діяльність, пов'язана з виробництвом та реалізацією екологічних товарів та послуг, під час виробництва та надання яких застосовуються екологічно-конструктивні методи та технології). Залучення інвестицій доцільно проводити з наданням переваги екологічно безпечним проектам, а також з врахуванням можливих негативних наслідків від початку ведення відповідної економічної діяльності.
3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні	В зв'язку зі спрощенням на даний час процедур дозвільного характеру для підприємців, необхідно досягти виконання цього компоненту не за рахунок зменшення контролю за дотриманням підприємцями екологічних норм і стандартів.
3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади	
3.3. Розвиток інфраст-руктури для подорожу-ючих через Рівненську громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті.	

Джерело: власні напрацювання

Таблиця 7.1 відображає невичерпний перелік рекомендацій, які можна застосувати під час реалізації Стратегії для поліпшення її екологічної збалансованості на рівні завдань.

Так, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання проекту Стратегії пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

Атмосферне повітря і клімат. Для зменшення впливу викидів шкідливих речовин (у т.ч. генерованих автомобільним транспортом) в атмосферу на якість повітря та клімат, доцільно:

- створювати території зелених насаджень обабіч автошляхів при реалізації проектів;
- стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях економіки області при реалізації проектів.

Водні ресурси. Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді та запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств у ґрунт та поверхневі води необхідно:
здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства при реалізації проектів.

Земельні ресурси. Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:

- здійснювати рекультивацію земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;
- проводитити інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи;
- створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;
- вести громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади;
- здійснювати масово-роз'яснювальну роботу для попередження підпалів сухостою та незаконної вирубки лісів;
- здійснювати ліквідацію аварійних, фаутних дерев та сухостою;
- проводити висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- очищувати території громади від борщівника Сосновського;
- своєчасно викошувати узбіччя, зони зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.

Поводження з відходами. Для запобігання забрудненню території громади ПВ, у т.ч. появі несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:

- регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях скупчення населення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та їх ліквідовувати;
- активізувати роботу комунальних підприємств з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ПВ;
- посилити просвітницьку діяльність щодо екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку.

Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проєкти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проєктів.

Структура цілей та завдань Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року відповідає стратегії економічного зростання. При цьому недостатня увага приділена питанням зменшення антропогенного тиску на довкілля. Серед них: забруднення поверхневих вод, підтоплення земель, управління відходами тощо.

З тим, одним з важливих етапів екологічного оцінювання в процесі впровадження Стратегії повинна бути окрема оцінка передбачених нею цілей з точки зору ймовірного негативного впливу на довкілля, а також їх кумулятивного впливу.

Переважна більшість рекомендацій експертів з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків її виконання були враховані під час підготовки оперативних цілей Стратегії. На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення повинні здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання», Водного кодексу України, Земельного кодексу України та інших законів, постанов та наказів.

Враховуючи результати аналізу, можна зробити висновок, що Стратегія не суперечить цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, та головним пріоритетам регіонального рівня; враховують більшість з них і пропонують комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

Стратегія розвитку Рівненської МТГ розроблена на довгостроковий період і є плановим документом.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що її реалізація негативно не вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття. Це означає, що Стратегія спрямована на оптимістичний екологічно збалансований сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив.

Під час підготовки Звіту про СЕО визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті СЕО Стратегії може бути розглянутий і інший сценарій розвитку, - гіпотетично негативний, за яким Стратегія не затверджується, та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію.

Гіпотетично негативний сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану ТГ. Цей варіант виходить з того, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому якісні показники розвитку не будуть поліпшуватися. А це стримує процеси розвитку ТГ. Реалізація гіпотетичного сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, перешкоджаючих набуттю комфортних умов життя та добробуту населення.

Відтак за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетично негативного сценарію подальший розвиток Рівненської МТГ ускладнений і не призводить до покращення ситуації в громаді.

Гіпотетично негативний сценарій розвитку формується за комплексу припущень, що тривалий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан ТГ як соціально-економічної системи залишається незмінним або може погіршуватися, з огляду на продовження війни, що не дозволяє сформувати стимули для розвитку країни, регіону, ТГ. Відтак ТГ рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє її розвитку.

Гіпотетично негативний сценарій розвитку ТГ впливатиме на довкілля та стан здоров'я населення ТГ, виходячи з того, що:

- війна з росією триває, ситуація щодо вторгнення з боку республіки білорусь залишається напруженою;
- до 2027 року кількість населення громади поступово скорочується. Водночас спостерігається його «старіння». Ситуацію погіршуватимуть міграція населення за кордон, зокрема молодь залишає громаду в пошуках кращої життєвої перспективи;
- глобальні зміни клімату щораз загострюють екологічні проблеми;
- проблеми управління відходами не вирішуються, що також спричиняє погіршення екологічної ситуації в ТГ;
- внаслідок постійних аварій систем водовідведення та недостатньої очистки збільшується обсяг забруднення поверхневих вод;
- погіршується стан здоров'я населення.

Релістичний стримано-оптимістичний сценарій розвитку ТГ базується на припущеннях, за яких формуються більш сприятливі зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує власні сильні сторони (конкурентні переваги) та можливості з метою нівелювання ризиків, які виникають з огляду на умови суспільно-економічного розвитку країни. Основним фактором цього сценарію є ймовірність завершення війни.

Вплив реалістичного стримано-оптимістичного сценарію на довкілля та стан здоров'я населення полягатиме в тому, що:

- до 2027 року чисельність населення в ТГ поступово стабілізується, припиниться його «старіння». Інтенсивність міграційних процесів зменшиться, молодь отримає ширший вибір пропозицій щодо працевлаштування та рідше покидатиме громаду в пошуках кращої життєвої перспективи;
- на території ТГ сформуються привабливі інвестиційні умови, в тому числі для високотехнологічних підприємств, а також підприємств сфери послуг;
- сформуються місцеві продуктові бренди. Місцева продукція буде популяризуватися на фестивалях і святкуваннях, які стануть відомими у громаді і приваблюватимуть щораз більше учасників;
- покращиться стан зелених насаджень та водойм;
- буде проведено модернізацію мереж водопостачання та водовідведення;
- буде підвищено екологічну культуру мешканців;
- запроваджено систему роздільного сортування ПВ на всій території громади;
- частина комунальних закладів будуть забезпечуватися енергією з відновлювальних джерел;
- покращиться стан здоров'я населення.

При цьому за умови реалізації оптимістичного сценарію розвитку ТГ активно використовуватиме можливості в умовах припинення військових дій на вигідних для України умовах проведення необхідних для інтеграції в ЄС внутрішніх реформ, інтенсифікації залучення інвестицій, масштабної ресурсної підтримки в рамках програми ЄС «Підтримка України».

Впровадження комплексу реформ у сфері дерегуляції, податкового та митного законодавства, захисту прав інвесторів, стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності у поєднанні із системною роботою органів влади ТГ щодо забезпечення інвестиційної привабливості громади, створення в громаді сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу дасть можливість залучити в громаду значні обсяги інвестицій та суттєво підвищити ділову активність.

Це сприятиме забезпеченню інноваційного сценарію розвитку господарського комплексу – зростанню питомої ваги високотехнологічних інноваційних галузей: деревообробки та виробництва меблів, машинобудування, харчової промисловості. Проводитиметься технологічна модернізація ряду підприємств з виробництва будматеріалів та скловиробів, текстильної промисловості, машинобудування, продукція яких реалізується на європейських ринках.

Нові високотехнологічні виробництва створюватимуться на транспорті, в зв'язку, ІТ-секторі, торгівлі. Розвиватиметься зайнятість в третинному секторі (індивідуальні креативні, публічні й цифрові проєкти).

Зростання світового попиту на продукцію харчової промисловості стимулюватиме виробників підвищувати її якість та у подальшому впроваджувати стандарти Європейського Союзу до виготовленої в Україні продукції.

За рахунок прогнозованого розширення можливостей грантового фінансування потенційно може бути зменшений вплив таких слабких сторін, як: низький рівень розвитку виробничої кооперації суб'єктів МСБ.

За оптимістичним сценарієм, починаючи з 2026 року, передбачається динамічне зростання:

- обсягу промислового виробництва;
- обсягу капітальних інвестицій;
- обсягу експорту товарів;

- середньомісячної заробітної плати.

Очікується, що реалізація проекту Стратегії у середньостроковій перспективі сприятиме:

- створенню нових високотехнологічних виробництв та інноваційних підприємств;
- активному залученню внутрішніх і зовнішніх інвестицій в економіку ТГ;
- зменшенню рівня енергоємності виробництва;
- збільшенню використання нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії;
- впровадженню екологічно ефективних виробництв.

Пріоритетами розвитку громади до 2027 року має бути відновлення та розвиток інфраструктури на принципах прозорості, підзвітності, сталості, інклюзивності, енергоефективності, адаптації до зміни клімату, стійкості до безпекових загроз та економічної доцільності.

В основі Стратегії закладено стримано-оптимістичний сценарій розвитку. Стратегія поряд з економічними та соціальними цілями містить ціль «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив**»**, яка передбачає досягнення високих екологічних стандартів через реалізацію операційних цілей

4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив,

4.2. Впровадження системних рішень з енергоефективності та адаптації до зміни клімату,

4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів.

Це означає, що Стратегія не потребує альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.

В інтересах ефективного розвитку ТГ та підвищення якості життя її населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Стратегії.

8.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Слід зазначити, що упродовж останнього десятиріччя СЕО застосовується у багатьох країнах світу. З 2001 р. Стратегічна екологічна оцінка стала обов'язковою для держав-членів Європейського Союзу. Застосування СЕО в ЄС регулюється «**Директивою 2001/42/ЕС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище»**.

Основні положення Директиви 2001/42/ЕС стали основою для підготовки **Протоколу про стратегічну екологічну оцінку** (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Протокол про СЕО забезпечив розвиток СЕО у порівнянні з Директивою 2001/42/ЕС. Зокрема, він додав оцінку законодавчих актів, приділив значну увагу впливу на здоров'я населення та процедурі участі громадськості й консультацій із заінтересованими сторонами. Протокол про СЕО був ратифікований Верховною Радою України 01.07.2015 (№562-VIII).

До прийняття Закону «Про стратегічну екологічну оцінку» в Україні оцінка впливу господарської діяльності на довкілля забезпечувалась двома інструментами: оцінкою впливу на навколишнє середовище (ОВНС) та державною екологічною експертизою.

Проведення екологічної експертизи та ОВНС регулювалося законами України «Про охорону навколишнього природного середовища» (1991), «Про екологічну експертизу» (1995), «Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті» (1999) та Державними будівельними нормами України ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд» (2004).

Державна екологічна експертиза та ОВНС були спрямовані переважно на оцінку впливу на довкілля конкретних проектів. Правда, Закон України «Про екологічну експертизу» (від 09 лютого 1995 р. №45/95-ВР) відносив до об'єктів екологічної експертизи державні інвестиційні

програми, проекти схем розвитку і розміщення продуктивних сил, розвитку окремих галузей народного господарства, проекти генеральних планів населених пунктів, схем районного планування тощо. Однак процедура такої експертизи не була чітко визначена.

Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.» №2697-VIII від 28.02.2019 р. визначив засади нової екологічної політики України як частини реформ, що впроваджуються в процесі асоціації з ЄС. В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

У 2012 р. Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено «**Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)»**. Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Економічна частина «**Угоди про асоціацію між Україною та ЄС»**, підписана 27 червня 2014 р., передбачає наближення законодавства України до законодавства ЄС з питань довкілля. Мова йде про те, що мало бути впроваджено 26 Директив і 3 Регламенти ЄС, у тому числі Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №16, ст. 138) є основою для проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р.

Законом визначено повноваження суб'єктів стратегічної екологічної оцінки, порядок проведення такої оцінки, транскордонні консультації та інформування про затвердження документа державного планування та моніторинг його виконання. Зокрема, чітко прописано етапи проведення стратегічної екологічної оцінки (стаття 9), а саме:

1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;

2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;

3) проведення громадського обговорення та консультацій;

4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;

5) інформування про затвердження документа державного планування;

6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Також закон визначає обсяг стратегічної екологічної оцінки (ст. 10) та дає характеристику звіту про СЕО (ст. 11).

8.2. Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Методологія СЕО Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року включала шість етапів:

Етап 1 – підготовчий

Ухвалення рішення про проведення СЕО. Рішення щодо проведення СЕО було прийнято Рівненською міською радою.

Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях. СЕО передбачає необхідність проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я, для чого відповідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» департаментам екології та природних ресурсів та охорони здоров'я Рівненської обласної

державної адміністрації була забезпечена можливість надати зауваження та пропозиції до Стратегії розвитку Рівненської МТГ та екологічного звіту з її СЕО.

Визначення кола заінтересованих сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до участі та консультацій. Відповідно до Протоколу про СЕО для підвищення прозорості процесу СЕО, забезпечення можливості виявлення потенційного конфлікту цінностей різних соціальних груп, які потенційно можуть постраждати від погіршення стану довкілля, і тих, для кого збереження довкілля - одне з основних видів діяльності (науковці, представники громадських екологічних організацій, освітяни), а також гарантії, що важливі для громадськості питання будуть розглянуті під час визначення сфери охоплення СЕО, Стратегія та екологічний звіт з СЕО були своєчасно доведені до їх відома.

Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція). Інформування громадськості - важлива складова на всіх етапах СЕО. На підготовчому етапі громадськість поінформовано про початок СЕО.

Етап 2 - визначення сфери охоплення СЕО

Визначення ключових регіональних екологічних проблем. Для зосередження СЕО на тих складових довкілля, які важливі для громади, виконаний огляд її екологічних проблем. Для визначення пріоритетності екологічних проблем громади з'ясовано:

1) Які проблеми найдавніші та найбільш значущі в громаді?

2) Які зміни відбуваються в довкіллі?

3) Яка історія та витоки цих проблем? Визначені головні екологічні проблеми громади на основі наявних аналітичних матеріалів.

Рейтинг цих проблем визначений шляхом експертного оцінювання.

Визначення просторових і часових меж оцінки. Просторовий масштаб оцінки охоплює природні, соціально-економічні, культурні ресурси ТГ та взаємозв'язки між ними, а також практику землекористування, на яку може потенційно вплинути будь-який з альтернативних сценаріїв, розроблених для ТГ.

Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація включається до екологічного звіту. Згідно ст. 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Департаментом економічного розвитку Рівненської МР було оприлюднено Заяву про визначення обсягу СЕО Стратегії розвитку Рівненської МТГ шляхом її спрямування до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України через Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» від 01.09.2023 за реєстраційним номером справи №22-07-15590-25, на яку надійшли зауваження та пропозиції за №вих-1444/0/25 від 30.07.2023 - від Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації, що передбачено ст. 8 та пунктом 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме: «Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я) надають у письмовій формі свої зауваження і пропозиції до заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки у строк, що не перевищує 10 днів з дня отримання такої заяви За відсутності письмових зауважень і пропозицій протягом зазначеного строку замовник самостійно визначає обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що має бути включена до звіту про стратегічну екологічну оцінку».

Етап 3 - оцінка екологічної ситуації на території регіону

Збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Визначені складові довкілля, на яких зосереджено увагу СЕО. Визначені ключові показники, які характеризують стан складових довкілля і дозволяють прийняти рішення, оцінити зміни у довкіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які

реагуватимуть на зміни і створюватимуть зворотній зв'язок, а також тих, моніторинг яких ефективний. Зібрана інформація дозволяє оцінити поточний стан довкілля.

Проведення аналізу трендів стану довкілля. Основою для початку розробки документації з СЕО є якісна оцінка екологічних проблем розвитку ТГ в минулому (з наголосом на головні тенденції та очікувані проблеми). Такий аналіз дозволяє оцінити альтернативи пропонованій стратегії розвитку ТГ, обумовлені об'єктивними тенденціями зміни стану довкілля.

Етап 4 - проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність національним цілям і екологічним програмам та планам громади)

Оцінка ступеню врахування національних цілей та екологічних програм і планів в стратегічних цілях і проектах Стратегії. Оцінено ступінь врахування природоохоронних національних цілей та програм і планів громади в рамках пропонованої стратегії її розвитку. Для цього використано екологічне законодавство, стратегічні документи національної екологічної політики, документи державного планування та екологічні програми та плани ТГ.

Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру. У громаді присутні як антропогенні, так і природні чинники змін, до яких відносять також політику громади та управлінські дії. Зміни екологічної ситуації в громаді обумовлені синергетичною взаємодією економічних, адміністративних, демографічних і соціально-культурних чинників, а також рівнем розвитку промисловості, сільського господарства, науки і технологій. Чинниками змін у громаді є розширення та скорочення галузей економіки (енергетики, переробної промисловості тощо); зміна моделі міського розвитку; розширення або звуження взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, бізнесом і громадськими організаціями; зміни чисельності населення в громаді тощо. Виокремлено чинники рівня громади і чинники, пов'язані з національними, міжнародними та глобальними впливами. Чинники більш високого (надрегіонального) рівня пов'язані з національною політикою та міжнародними угодами, спрямованими, на збалансований розвиток, збереження біорізноманіття, протидію зміні клімату.

Оцінка впливу Стратегії на складові довкілля. Для конкретних цілей Стратегії, що мають територіальну прив'язку, оцінено їх вплив на складові довкілля (на атмосферне повітря, воду, ґрунти, природні ресурси, флору і фауну). Для цілей Стратегії, для яких неможливо чітко визначити територіальну прив'язку, оцінка впливу Стратегії ґрунтується на експертній оцінці. При цьому оцінені прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергетичні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Оцінки впливу Стратегії на стан здоров'я та добробут населення. Для конкретних цілей Стратегії, що мають територіальну прив'язку, оцінений їх вплив на стан здоров'я та добробут населення (небезпека для здоров'я населення, соціально-економічні наслідки, поводження з відходами, транспорт, розвиток інфраструктури, естетичні характеристики території, використання ландшафтів для рекреаційних цілей тощо). Для цілей Стратегії, для яких неможливо чітко визначити територіальну прив'язку, вплив Стратегії ґрунтується на експертній оцінці експертів з СЕО. При цьому оцінені прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергетичні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Етап 5 - розробка документації з СЕО та передача на затвердження

Підготовка екологічного звіту з СЕО результатів реалізації Стратегії. В екологічному звіті відображені всі етапи СЕО. На основі проведеного аналізу результатів реалізації Стратегії визначені їх потенційні негативні впливи на довкілля та здоров'я населення.

Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості. Для ознайомлення громадськості з результатами СЕО та збору пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості до Стратегії зацікавленим органам влади оприлюднео для оцінки правильності організації СЕО та якості документації з СЕО Стратегію розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. та звіт з її СЕО.

Зміст звіту про СЕО визначався змістом та характером пропозицій, сформованих у ході розроблення Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року з урахуванням сучасних знань і методів оцінювання.

З огляду на стратегічний характер такого виду ДДП як Звіт про СЕО Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р., ключове значення у його виконанні мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими ДДП. Відповідність пропозицій проєкту загальним цілям охорони довкілля та забезпечення безпечного для здоров'я населення середовища існування дозволило встановити застосування цільового аналізу при проведенні СЕО.

Також проведено аналіз та оцінку ймовірних наслідків виконання цілей як на окремі компоненти довкілля (поверхневі та підземні водні ресурси, атмосферне повітря, рослинний і тваринний світ, грунти), так і на комплексні умови території – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила оцінити як сукупний (кумулятивний), так і накладений (синергічний) вплив минулих, поточних та проєктних чинників.

Для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначені майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, та метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану навколишнього середовища були використані статистичні та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на національному та регіональному рівнях.

Особливе значення для аналізу та моделювання просторового розвитку відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. Більшість таких даних застарілі та зберігаються у паперовому форматі, що унеможливлює їх застосування для виконання поточного аналізу та прогнозування розвитку ТГ. Це стосується як інформації щодо природних умов та ресурсів, розвитку небезпечних природних процесів, так і структури землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони тощо).

З тим, одним з важливих етапів екологічного оцінювання в процесі впровадження Стратегії є розробка Плану її реалізації на 2025-2027 роки та розгляд передбачених ним заходів з точки зору ймовірного негативного впливу на довкілля від впровадження кожного конкретного заходу, а також їх кумулятивного впливу. Тому однією з рекомендацій СЕО є виконання стратегічної екологічної оцінки Плану реалізації Стратегії на 2025-2027 роки.

Участь громадськості - один з ключових принципів СЕО. Участь громадськості та інших зацікавлених сторін в СЕО - гарантія запобігання можливостям прийняття органами влади таких стратегічних рішень, які можуть обмежити екологічні права та інтереси громадян.

Згідно «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція), Протоколу про СЕО та Директиви ЄС про СЕО **«Громадськість** – це одна або більше фізичних або юридичних осіб і, згідно з національним законодавством або практикою, їхні об'єднання, організації або групи». Орхуська конвенція визначає **зацікавлену громадськість** як «громадськість, на яку справляє або може справити вплив на процес прийняття рішень з питань, що стосуються навколишнього середовища, або яка має зацікавленість в цьому процесі; для цілей даного визначення недержавні організації, які сприяють охороні довкілля та відповідають вимогам національного законодавства, вважаються такими, що мають зацікавленість» (ст. 2.5).

Протокол про СЕО вимагає забезпечення своєчасних і ефективних можливостей для участі громадськості в СЕО планів і програм, коли ще можливий вибір будь-якого з варіантів (ст. 8.1). Проект плану або програми, а також екологічний звіт повинні бути своєчасно доведені до відома громадськості (ст. 8.2). Необхідно виявити **зацікавлену громадськість**, у тому числі відповідні неурядові організації (ст. 8.3). Саме зацікавленій громадськості повинна бути надана можливість висловити свою думку щодо проекту плану або програми, а також щодо екологічного звіту в розумні терміни (ст. 8.4).

При проведенні СЕО Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року участь громадськості забезпечена через оприлюднення Стратегії з її Стратегічною екологічною оцінкою.

Розробка остаточного проекту документації з СЕО та передача в Рівненську міську раду для розгляду та ухвалення. Розробники СЕО в разі необхідності забезпечують врахування в екологічному звіті з СЕО рекомендації зацікавлених органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також відображаються в документації з СЕО з поясненням причин неврахування. Екологічний звіт, розроблений в процесі СЕО, передається Рівненській міській раді для розгляду та ухвалення в якості політики розвитку ТГ.

Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація з СЕО розміщується на веб-сайті Рівненської міської ради поряд із затвердженою Стратегію розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р.

Етап 6 - моніторинг фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля

Створення системи моніторингу та оцінки впливу Стратегії на довкілля. Документація з СЕО містить пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження Стратегії на довкілля. Ця система враховує той факт, що планування розвитку ТГ процесс поступовий і залежить від розробки та схвалення Стратегії, відбору проектів і програм з її реалізації, моніторингу фактичного впливу та запуску нового циклу планування. СЕО - складова всіх етапів планування. В зв'язку з цим хід реалізації Стратегії має контролюватися з врахуванням:

1) показників, які характеризують виконання природоохоронних заходів під час реалізації Стратегії;

2) результатів ОВД окремих проектів, які виконуватимуться в рамках Стратегії. Результати такого моніторингу необхідно враховувати під час оновлення Стратегії або підготовки нових стратегічних документів.

Утворення робочого органу з моніторингу впливу Стратегії на довкілля. Для моніторингу впливу Стратегії на довкілля має бути створений робочий орган, який може функціонувати у складі робочої групи з моніторингу виконання Стратегії. До його складу можуть увійти автори-виконавці та експерти з СЕО, а також представники громадськості. Робочий орган з моніторингу має забезпечити доступ громадськості та органів влади до результатів моніторингу.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Обов'язковою складовою процесу виконання документа державного планування є здійснення моніторингу наслідків його виконання для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, а також для своєчасного вжиття заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання документа державного планування, а в разі виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків, - вжиття заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення (затвердженим Постановою КМУ від 16.12.2020 №1272 зі змінами, затвердженими Постановою КМУ від 02.05.2023 №430). Відповідно пункту 5 зазначеного Порядку для забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля визначено:

1.Зміст заходів для здійснення моніторингу та строки їх виконання. Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації Стратегії буде здійснюватися структурним підрозділом Рівненської МР, який визначатиме перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу будуть виконуватися наступні заходи:

− збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема визначених для оцінки досягнення Цілей сталого розвитку України до 2030 року (затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722), порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників проводитиметься аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів, визначених Стратегією);

− порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників проводитиметься аналіз зв'язку з реалізацією заходів, передбачених Стратегією).

Здійснення цих заходів забезпечуватиме можливість:

− виявлення наслідків виконання Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

− запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням Стратегії;

− виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку Стратегії, період її реалізації та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання визначених в ній завдань. Водночас вплив на довкілля проєктів та заходів, скерованих на досягнення цілей Стратегії, виконання яких передбачає проведення стратегічної екологічної оцінки відповідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», будуть моніторитися окремо під час їх реалізації та після їх завершення.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та їх цільові значення відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Моніторинг наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, базується на відстеженні певних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля (таблиця 9.1).

Таблиця 9.1. Екологічні індикатори моніторингу виконання Стратегії

№ з/п	Індикатор	Операційна ціль	Наявність моніторингових даних
Забруднення атмосферного повітря			
1.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел викидів, тис. т	1.2 2.1-2.4 3.2-3.4 4.1 4.2	+
2.	Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення, тис.т	1.2 2.1-2.4 3.2-3.4 4.1-4.2	+
Водні ресурси			
3.	Забрано води з природних водних об'єктів, млн. $м^3$	1.2 2.1-2.4 3.2-3.3	+
4.	Спожито свіжої води, млн. $м^3$	1.2 2.1-2.4 3.2-3.3	+
5.	У поверхневі води скинуто очисними спорудами громади стічних вод, млн. $м^3$	1.2 2.1-2.4 3.2-3.3	+
6.	Відсоток централізованого водопостачання населених пунктів громади, %	1.1-1.2 3.2-3.3	+
7.	Відсоток централізованого водовідведення в населених пунктах громади, %	1.1-1.2 3.2-3.3	+
Біорізноманіття			
8.	Відсоток заповідності території громади, %	1.1 4.1	+
Земельні ресурси			
9.	Площа земель, що зазнають підтоплення, $км^2$	2.1.4	+
10.	Кількість розроблених проєктів землеустрою, винесених в натуру водоохоронних зон і прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм (% до запланованої кількості)	2.1.4	+
Енергетика			
11.	Річний обсяг споживання електричної енергії в громаді, млн. кВт. год.	4.3	+
12.	Річний обсяг споживання електричної енергії населенням, млн. кВт. год.	4.3	+
13.	Річний обсяг споживання природного газу населенням, млн. $м^3$	4.3	+
Відходи			
14.	Річний обсяг утворення ПВ на території громади, тис. т	4.1	+
15.	Обсяг видалених відходів, тис. т	4.1	+
16.	Частка використання відходів як вторинної сировини, %	4.1	+
17.	Охоплення населення послугами зі збирання ПВ	4.1	+
18.	Обсяг утворених та накопичених промислових відходів, млн. т	4.1	+
Громадське здоров'я			
19.	Народжуваність	1.3 5.2-5.3	+
20.	Загальна смертність	1.3 5.2-5.3	+
21.	Природний приріст (скорочення)	1.3 5.2-5.3	+
22.	Смертність дітей до 1 року на 1000 народжених живими	1.3 5.2-5.3	+
23.	Захворюваність населення громади за віковими категоріями	1.3 5.2-5.3	+
24.	Поширеність хвороб за класами	1.3 5.2-5.3	+

№ з/п	Індикатор	Завдання Стратегії	Наявність моніторингових даних
Інші показники			
25.	Кількість екологічних публікацій та соціальної реклами природоохоронного спрямування, поширених в ЗМІ	5.2-5.3	+
26.	Кількість курсів та програм екологічного спрямування закладів загальної середньої, позашкільної та вищої освіти	5.2-5.3	+
27.	Кількість проектів екологічного спрямування вирішення проблем ТГ	5.2-5.3	+

Джерело: власні напрацювання

Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу Стратегії, орієнтовний (невичерпний) і, за потреби, може бути змінений (зменшений або доповнений).

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що її реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, здоров'я населення тощо.

Водночас під час виконання документа державного планування в результаті моніторингу реалізації його цілей можуть бути виявлені впливи на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, які матимуь прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. У такому разі перелік індикаторів для моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, доповнюється відповідними індикаторами, які дозволять об'єктивно оцінити та відстежити зміни.

Під час реалізації Стратегії відстежуватимуться екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникатимуть в результаті реалізації передбачених Стратегією заходів, скерованих на досягнення стратегічних цілей та бачення Стратегії. Отримані показники аналізуватимуться та об'єктивно оцінюватимуться шляхом порівняння наявних значень з нормативними (встановленими нормативно-правовими актами) та/або з цільовими значеннями.

Відповідно статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документа державного планування, у т.ч. для здоров'я населення, оприлюднюватиме один раз на рік Рівненська міська рада на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вноситиме до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживатиме заходів для їх усунення.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації документа державного планування на довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- отримання інформації, що використовуватиметься для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами влади;
- відстеження процесу виконання документа державного планування відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т. ч. здоров'я населення.

У разі виявлення відхилень від нормативних показників складових довкілля, виконуватиметься аналіз захворюваності населення ТГ з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в тому числі статистичні дані.

У разі, коли під час здійснення моніторингу, виявлятимуься непередбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров’я мешканців ТГ, Рівненська міська рада вживатиме заходів для їх усунення, а також розглядатиме пропозиції щодо внесення змін до Стратегії для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення суттєвих змін до Стратегії, вони підлягатимуь стратегічній екологічній оцінці.

Рівненська міська рада протягом 5-и робочих днів з дня затвердження Стратегії розміщує на своєму офіційному веб-сайті затверджену Стратегію, її СЕО, рішення про її затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії і повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Для організації моніторингу використовуються існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони спеціально удосконалюються для цілей СЕО. Вибираються такі методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації Стратегії, що дозволить вжити своєчасні заходи для виправлення ситуації.

Стратегією розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року передбачено проведення моніторингу ефективності її реалізації за допомогою планованих до контролю екологічних індикаторів згідно табл. 9.1.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення

Стратегія відповідає положенням:

Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з ін. сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. №1678-VII;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 року №435/96-ВР;

Паризької Угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 року №1469-VIII;

резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року №70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року»;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»,

а також Європейському закону про клімат (European climate law, 2021),

не містить конкретних проєктів господарської діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, і які потребують надання документів дозвільного характеру на їх провадження, а також не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Відтак СЕО Стратегії не потребує транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від її реалізації для довкілля, в т.ч. здоров'я населення, зачеплених держав (сусідніх країн). Водночас заходи, які будуть скеровані на виконання завдань та досягнення цілей Стратегії, і відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля та/або проведенню СЕО відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», окремо проходитимуть процедуру оцінки впливу на довкілля, в т.ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення зачеплених держав, до прийняття рішення про їх реалізацію.

При цьому питання транскордонних наслідків для довкілля було би ускладнене за будь-яких умов через те, що, якби транскордонні негативні наслідки було виявлено, суміжна білорусь не є підписантом протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонноиу контексті, проводить ворожу щодо України зовнішню політику, допомагаючи росії у війні з Україною, що унеможливлює будь-які міждержавні контакти на рівні ТГ, і процедура транскордонних консультацій не врегульована міждержавними домовленостями.

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію

Одним із інструментів забезпечення збалансованості Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року є проведення в процесі її розробки стратегічної екологічної оцінки (СЕО). СЕО – це системний і запобіжний процес, що здійснюється з метою аналізу потенційного впливу на довкілля документів стратегічного характеру, а також з метою інтегрування результатів оцінки в процес прийняття рішень.

Стратегічна екологічна оцінка Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року - приклад застосування цього підходу до розробки комплексної стратегії розвитку громади. Оцінка здійснювалася 2025 р..

СЕО Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року проводилася за методологією країн ЄС і включала:

- визначення ключових регіональних екологічних проблем;
- аналіз трендів стану довкілля регіону;
- аналіз відповідності Стратегії визначеним екологічним цілям;
- експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля;
- рекомендації щодо реалізації окремих завдань Стратегії.

Для Рівненської МТГ характерна наявність низки проблем екологічного характеру, найактуальнішими з яких є:

1.Забруднення поверхневих вод скидами стічних вод житлово-комунальних та промислових підприємств, основними чинником якого є неефективна робота очисних споруд;

2.Проблеми уравління відходами виробництва і споживання;

3.Забруднення атмосфери викидами промислових підприємств та автотранспорту;

4.Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму водних об’єктів ТГ;

5.Підтоплення територій за рахунок високого рівня ґрунтових вод;

6.Застарілі технології виробництва та обладнання, висока енергоємність та матеріаломісткість;

7.Низький рівень екологічної культури бізнесу та населення;

8.Недостатнє фінансування природоохоронних заходів

9.Слабкі важелі впливу органів місцевого самоврядування на процеси охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

В цілому розробка Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року проведена з врахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Запропонований Стратегією сценарій розвитку ТГ прийнятний з точки зору збалансованості, а його реалізація за умови дотримання екологічних вимог, не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля, не сприятиме збільшенню антропогенного навантаження на нього.

Цілі та завдання Стратегії загалом не спрямовані на збільшення впливів на довкілля. Вони узгоджуються з державними та регіональним екологічними цілями, визначеними Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 р. і операційним планом заходів з її реалізації у 2024–2026 роках, затверджених Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 №483-р, а також з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки.

Реалізація окремих стратегічних та оперативних цілей Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в ТГ.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, - незначна.

Таким чином, поєднання у Стратегії зусиль, спрямованих на заохочення економічного зростання та капіталовкладень в громаду, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме розвиток Рівненської МТГ як громади високої якості життя та безпечного довкілля.

В рамках реалізації документа державного планування – СЕО Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року можливих транскордонних негативних наслідків не виявлено.

Передбачено здійснення моніторингу ефективності її впровадження за допомогою екологічних індикаторів. Це важлива складова контролю реалізації Стратегії на довкілля та необхідна передумова забезпечення збалансованості розвитку ТГ з врахуванням екологічних норм.

Експерт проєкту «Підтримка актуалізації
стратегій розвитку шести громад в України»
Доцент кафедр:
біології, здоров'я людини та фізичної терапії;
документальних комунікацій та менеджменту
Рівненського державного гуманітарного університету
кандидат економічних наук за спеціальністю
«Економіка природокористування та охорони
навколишнього середовища», голова президії
Рівненської обласної організації
Українського товариста охорони природи

Борис БЕРТАШ

Список джерел

1. Бабиченко В.Н., Барабаш М.Б., Логвинов К.Т. і інші. Природа Украинской ССР. Климат. Киев: Наукова думка, 1984. 232 с.

2. Водний кодекс України, №214/95-ВР від 06.06.1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995, №24. - ст. 189.

3. Водно-болотні угіддя України / за ред. Г.Б.Марушевського, І.С.Жарук. Київ: Чорноморська програма “Ветландс Інтернешнл», 2006. 312 с.

4. Державні будівельні норми України. Проектування. ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд» (2004). – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=25521.

5. Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 року №816. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text.

6. Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року «Про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм». – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.isu.net.ua › files › dyrektyva_2001.doc.

7. Дідух Я.П. та ін. Геоботанічне районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 197.

8. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2023 р. – Рівне, 2024 – 229 с. іл. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.ecorivne.gov.ua/tmp/dopovid_2023.pdf.

9. Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71 – [Електронний ресурс] – режим доступу: http:// https://rvrada.gov.ua/portalfiles/2/250/17757/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_22_23.pdf.

10. Земельний кодекс України №2768-III від 25 жовтня 2001 року. // Відомості Верховної Ради України, 2002, №3-4, ст. 27.

11. Канаш О.П., Медведєв В.В. Агрогрунтове районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 194.

12. Карамушка В.І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність): практ. посібник / Віктор Карамушка. – К.: К.І.С., 2012. – 138 с.

13. Лісовий кодекс України №3853-XII від 21.01.1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994, №17, ст. 100.

14. Маринич О.М. та ін. Фізико-географічне районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 228-229.

15. Національна Стратегія для впровадження СЕО та реалізації вимог СЕО Протоколу ЄЕК ООН: Україна (травень 2006 р.), 2006. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/documents/SEA_CBNA/Ukraine_strategy_uk.pdf.

16. Основи законодавства України про охорону здоров’я: Закон України №2801-XII від 19 листопада 1992 року // Відомості Верховної Ради України, 1993, №4, ст. 19.

17. Пособие по применению Протокола ЕЭК ООН по стратегической экологической оценке. Заключительная версия (февраль 2011 г.). Организация Объединенных Наций и Региональный Экологический Центр по Центральной и Восточной Европе. – 2011. – 273 с. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/sea_manual/documents/SEA_Manual_final_Feb2011_ru.pdf.

18. Природа Украинской ССР. Почвы / под ред. Н.Б.Вернандер. Киев: Наук. думка, 1986. 214 с.

19. Природа Украинской ССР. Растительный мир / под ред. А.М.Маринича. Киев: Наук. думка, 1985. С. 34-40.

20. Про охорону атмосферного повітря: Закон України №2707-XII від 16 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України, 1992, №50, ст. 678.

21. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022, затверджений Законом України №2102-IX від 24.02.2022 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text.

22. Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Рівненської МТГ: Розпорядження Кабінету Міністрів України, №722-р від 12 червня 2020 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722-2020-%D1%80#Text.

23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення громадів і територій: Закон України, №2389-IX від 09 липня 2022 року. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text.

24. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України, №1602-III від 23.03.2000 р. // Відомості Верховної Ради України, 2000. - №25. - ст. 195.

25. Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція): Конвенція Європейської Економічної Комісії ООН від 23-25 червня 1998 року. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text.

26. Про екологічну експертизу: Закон України, №45/95-ВР від 9 лютого 1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995. - №8. - ст. 54.

27. Проект змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України №695 від 5 серпня 2020 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://mtu.gov.ua/news/35001.html.

28. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закону України, №4004-XII від 24 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994, №27. - ст. 218.

29. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»: наказ Міністерства охорони здоров'я України №400 від 12.05.2010 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України за №452/17747 від 01 липня 2010 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10#Text.

30. Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання: наказ Міністерства охорони здоров'я України №239 від 01.08.1996 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 29 серпня 1996 р. за №488/1513. – [Електронний ресурс] – режим доступу:

31. Про засади державної регіональної політики: Закон України, №156-VIII від 05.02.2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015. - №13. - ст. 90.

32. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №79 від 31 березня 2016 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2016 року за №632/28762. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16#Text.

33. Про затвердження методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, №296 від 10.08.2018 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/FN045244.

34. Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №443-р від 21.04.2021 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2021-%D1%80#Text.

35. Про затвердження Переліку регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської МТГ та Положення до нього: Рішення Рівненської обласної ради від 07 грудня 2018 р., №1229. – Заголовок з екрану - [Електронний

ресурс] – режим доступу: http://oblrada.rv.ua/documents/rishennya/7_sklikannya.php?SECTION_ID=171&ELEMENT_ID=17752.

36. Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану (зі змінами): Постанова Кабінету Міністрів України №590 від 09.06.2021 р. - [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#Text.

37. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: Постанова Кабінету Міністрів України, №932 від 11.11.2015 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text.

38. Про затвердження Програми діяльності Кабінету міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України №849 від 29.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/849-2019-%D0%BF#Text.

39. Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Рівненської МТГ: рішення Рівненської обласної ради №225 від 17 червня 2016 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/225-pro-zatverdzhennya-regionalnoyi-shemi-ekologichnoyi-mere.

40. Про затвердження Схеми планування території Рівненської МТГ: рішення Рівненської обласної ради, №598 від 30.03.2012 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-6-sklikannya/598-pro-zatverdzhennya-shemi-planuvannya-teritoriyi-rivnensk.

41. Про інвестиційну діяльність: Закон України, №1560-XII від 18.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України, 1991. - №47. - ст. 646.

42. Про Комплексну програму розвитку агропромислового комплексу Рівненської МТГ на 2018-2022 роки: Рішення Рівненської обласної ради №937 від 18 травня 2018 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/937-pro-kompleksnu-programu-rozvitku-agropromislovogo-komple.

43. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, №280/97-ВР від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України, 1997. - №24 - ст. 170.

44. Про місцеві державні адміністрації: Закон України, №586-XIV від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. - №20-21. - ст. 190.

45. Про надра: Кодекс України №133/94-ВР від 27.07.1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994, №36, ст. 341.

46. Про обласну програму охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки: Розпорядження голови облдержадміністрації-начальника обласної військової адміністрації №165 від 27.06.2022 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.rv.gov.ua/npas/pro-oblasnu-programu-ohoroni-navkolishnogo-prirodnogo-seredovishcha-na-2022-2026-roki-61-2022.

47. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.: Закон України, №2697-VIII від 28.02.2019 р. // Відомості Верховної Ради України, 2019. - №16 - ст. 70.

48. Про охорону атмосферного повітря: Закон України, №2707-XII від 16.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1992, №50, ст. 678.

49. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України, №1268-XII від 26.06.1991 р. // Відомості Верховної Ради України, 1991, №41, ст. 547.

50. Про оцінку впливу на стан довкілля окремих планів та програм: Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=60064.

51. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України, №2059-VIII від 23.05.2017 р. // Відомості Верховної Ради України, 2017. - №29 - ст. 315.

52. Про правовий режим воєнного стану: Закон України, №389-VIII від 12 травня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015, № 28, ст. 250.

53. Про природно-заповідний фонд України: Закон України, №2457-XII від 16.06.1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1992, №34, ст. 503.

54. Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті: Закон України, №534-XIV від 19 березня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. - №18 - ст. 153.

55. Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті: Закон України, №562-VIII від 01 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015. - №32. - ст. 319.

56. Про створення національного природного парку «Дермансько-Острозький»: Указу Президента України від 11.12.2009 р. №1039/2009. - [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.president.gov.ua/documents/10392009-9790.

57. Про стимулювання розвитку громадів: Закон України, №2850-IV від 08.09.2005 р. // Відомості Верховної Ради України, 2005. - №51. - ст. 548.

58. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України, №2354-VIII від 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України, 2018. - №16. - ст. 138.

59. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від №1134-р від 09.11.2022 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2022-%D1%80#Text.

60. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №1777-р. від 29.12.2021 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text.

61. Про схвалення Енергетичної стратегії України до 2050 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №373-р. від 21.04.2023 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-enerhetychnoi-stratehii-ukrainy-na-period-do-2050-roku-373r-210423.

62. Про схвалення Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №688-р. від 14.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D1%80#Text.

63. Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України №1363-р від 20.10.2021 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text.

64. Про тваринний світ: Закон України, №2894-III від 13.12.2001 р. // Відомості Верховної Ради України, 2002. - №14. - ст. 97.

65. Протокол по стратегической экологической оценке к Конвенции об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте / Организация Объединенных Наций, Европейская Экономическая Комиссия: ECE/MP.EIA/2003/3. – Нью-Йорк и Женева, 2003. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/protocol_ecology.pdf.

66. Про управління відходами: Закон України №2320-IX від 20 червня 2022 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text.

67. Про утворення військових адміністрацій: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: №68/2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text.

68. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 р.: Указ Президента України, №722/2019 від 30.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825.

69. Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список», частина 2) / кол. авт., під ред. К.А.Борисенко, А.А.Куземко. Київ: «LAT & K», 2019. 234 с.

70. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

71. Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона / під заг. ред. Т.Л.Андрієнко. Київ: Фітосоціоцентр, 2006. 316 с.

72. Химин М.В, Химин Л.І. Хребетні тварини природних заповідників та національних природних парків у межах Західного Полісся. *Збереження та відтворення біорізноманіття природно-заповідних територій*: матеріали наук.-практ. конференції, присвяченої 10-річчю Рівненського природного заповідника (м.Сарни, 11-13 червня 2009 р.). Рівне: ВАТ "Рівненська друкарня», 2009. – С. 607-615.

73. Цілі сталого розвитку: Україна: Національна доповідь 2017 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf.

74. Щодо затвердження Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації): наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 17.12.2012 р. №659. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/FIN81968.

75. Экологические показатели и основанные на них оценочные доклады. Восточная Европа, Кавказ и Центральная Азия. – Нью-Йорк и Женева: ООН, 2007. – 110 с.

76. Noble B. Regional Strategic Environmental Assessment (R-SEA). Methodological Guidance and Good Practice / Bram Noble, Jill Harriman. – Canada: University of Saskatchewan, 2008. – 59 p.

77. Strategic Environmental Assessment of Policy, Plan and Program Proposals: CIDA Handbook. – Canada: CIDA, 2004. – 19 p.

78. Strategic Environmental Assessment: The Cabinet Directive on the Environment Assessment of Policy, Plan, and Program Proposals: Guidelines for Implementing the Cabinet Directive. – Ottawa Privy Council Office and Canadian Environment Assessment Agency, 2010. – 13 p.

Секретар міської ради Віктор ШАКИРЗЯН

Додаток 3
до рішення Рівненської
міської ради
09.10.2025 № 7251

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади на період до 2027 року

2025 рік

Зміст

1.Зміст та основні цілі документа державного планування – проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, його зв'язок з іншими документами державного планування 6

1.1.Загальні положення 6

1.2.Стратегічне планування в Рівненській міській територіальній громадіі 6

1.3. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року 7

1.4. Зв'язок проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року з іншими документами державного планування 16

2.Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 28

2.1. Клімат 28

2.2. Атмосферне повітря 28

2.3. За екологічною ситуацією в галузі водокористування 29

2.4. Земельні ресурси та грунти 32

2.5. Надра 32

2.6. Рельєф та ландшафтне різноманіття 34

2.7. Біорізноманіття 34

2.8. Флора і фауна 34

2.9. Природно-заповідний фонду територіальної громади 35

2.10. Об'єкти культурної спадщини та матеріальні активи 36

2.11. Життєдіяльність та стан здоров'я населення 36

3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено 34

3.1. За станом атмосферного повітря 34

3.2. За екологічною ситуацією в галузі водокористування 48

3.3. За земельними ресурсами та станом грунтів 52

3.4. За утворенням та накопиченням відходів 54

3.5. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року. 57

4.Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 62

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування 67

6. Опис наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків 80

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту документа державного планування 86

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) 89

8.1. Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року 89

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення 95

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення 99

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію 100

Список джерел 102

Перелік скорочень

ВВП	валовий внутрішній продукт
ВДЕ	відновлюване джерело енергії
ВПО	внутрішньо переміщена особа
ВРП	валовий регіональний продукт
ГДК	гранично допустима концентрація
ДДП	документ державного планування
ДНЗ	дошкільний навчальний заклад
ДП	Державне підприємство
ДЮСШ	дитячо-юнацька спортивна школа заклад загальної середньої освіти
ЄС	Європейський Союз
ЖКГ	житлово-комунальне господарство
ЗУ	Закон України
ЗВО	заклад вищої освіти
ЗДО	заклади дошкільної освіти
ЗЗСО	заклад загальної середньої освти
ІРЦ	інклюзивно-ресурсний центр
ІТП	індивідуальний тепловий пункт
КЗ	комунальний заклад
КНС	каналізаційно-насосна станція
КП	комунальне підприємство
МСБ	малий та середній бізнес
МПП	міжнародний пункт пропуску
МТГ	міська територіальна громада
МТД	міжнародна технічна допомога
НС	надзвичайна ситуація
ОВА	обласна військова адміністрація
ОДА	обласна державна адміністрація
ОВД	оцінка пливу на довкілля
ОМС	органи місцевого самоврядування
ОСББ	об’єднання співвласників багатоквартирних будинків
ОСН	орган самоорганізації населення
ПАТ	публічне акціонерне товариство
ПЗФ	природно-заповідний фонд
ПТНЗ	професійно-технічні навчальні заклади
РГ	робоча група
РМР	Рівненська міська рада
РОВКП ВКГ	Рівненське обласне виробниче комунальне підприємство водопровідно- каналізаційного господарства «Рівнеоблводоканал»
СГД	суб’єкт ведення господарської діяльності
СЕО	стратегічна екологічна оцінка
СР	сільська / селищна рада
СЕС	сонячна електростанція
ТзОВ	товариство з обмеженою відповідальністю
ТГ	територіальна громада
ТЕЦ	теплова електростанція
ТЗ	технічне завдання на проект місцевого розвитку
ПВ	побутові відходи
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг
ЦТП	центральний тепловий пункт

Перелік таблиць

Таблиця 1.1. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року. 9
Таблиця 2.1. Скиди забруднених зворотних вод підприємствами Рівненської МТГ, тис. м^3 30
Таблиця 2.2. Стан та динаміка зелених насаджень м.Рівне за 2018-2023 роки....35
Таблиця 2.3. Порівняння показників Рівненської МТГ із загальноукраїнськими показниками 36
Таблиця 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Рівненської МТГ за 2019-2023 роки....34
Таблиця 3.2. Перелік підприємств найбільших забруднювачів довкілля Рівненської МТГ 40
Таблиця 3.3. Викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря (місто Рівне, селище Квасилів) 41
Таблиця 3.4. Рівень забруднення атмосферного повітря в м.Рівне за значенням ІЗА за 2010-2022 роки 41
Таблиця 3.5. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на адаптацію до змін клімату та недопущення забруднення атмосфери 42
Таблиця 3.6. Використання та відведення води в Рівненській МТГ, млн. м^3 48
Таблиця 3.7. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на зменшення забруднення водних ресурів в громаді 51
Таблиця 3.8. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на зменшення деградації земельних ресурів в громаді 53
Таблиця 3.9. Накопичення відходів у Рівненській МТГ у 2022-2023 роках....44
Таблиця 3.10. Підприємства, що здійснюють видалення відходів на території Рівненської МТГ на 01.01.2024 45
Таблиця 3.11. Перелік підприємств, що здійснюють утилізацію відходів у м.Рівне....55
Таблиця 3.12. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами в громаді....56
Таблиця 3.13. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на поліпшення життєдіяльності та здоров'я населення громади 57
Таблиця 3.14. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів з реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року....60
Таблиця 5.1. Перелік проектів Плану заходів Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що узгоджуються із стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року....71
Таблиця 6.1. Проекти Плану заходів Стратегії розвитку Рівненської ТГ, що потенційно можуть мати негативний вплив на довкілля громади 81
Таблиця 7.1. Рекомендації щодо реалізації окремих проектів Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року 86
Таблиця 9.1. Екологічні індикатори моніторингу виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2028 року....96

Перелік рисунків

Рисунок 2.1. Розподіл постійного населення Рівненської МТГ за статтю та віком 37
Рисунок 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферу....40
Рисунок 3.2.Забір води з поверхневих і підземних джерел Рівненської МТГ та її використання за 2019-2023 роки, млн. м^3....40
Рисунок 3.3. Розподіл скиду зворотних вод в поверхневі водні об'єкти Рівненської МТГ в 2019-2023 роках, млн. м^3....49
Рисунок 3.4. Структура земельного фонду Рівненської МТГ....52

1. Зміст та основні цілі документа державного планування – проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, його зв'язок з іншими документами державного планування

1.1.Загальні положення

Об'єктом оцінки даного звіту є документ державного планування – проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року (далі – План заходів, Стратегія), розробка якого безпосередньо проводилася за керівництва Департаменту економічного розвитку Рівненської міської ради (далі - РМР) та підтримки експертів проєкту Ради Європи «Зміцнення стійкості демократичних процесів через громадську участь під час війни та в післявоєнний період».

Для проведення СЕО проекту Плану заходів Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року застосована методологія, що ґрунтується на вимогах Закону України (далі – ЗУ) «Про стратегічну екологічну оцінку» та досвіді інших країн, що дозволило оцінити потенційні впливи на довкілля від реалізації проекту Плану заходів Стратегії.

В рамках розробки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року» відповідно ст. 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» було оприлюднено Заяву про визначення обсягу СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії Департаментом економічного розвитку РМР в Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України через Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема» від 22.07.2025 за реєстраційним номером справи №22-07-15591-25, на яку надійшли зауваження та пропозиції за №вих-1445/0/25 від 30.07.2025 - від Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації, на яку надійшли зауваження та пропозиції, що передбачено ст. 8 та пунктом 6 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а саме: «Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (відповідні підрозділи з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я) … у строк, що не перевищує 10 днів з дня внесення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, надають свої зауваження і пропозиції шляхом їх внесення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки».

1.2.Стратегічне планування у Рівненській ТГ

Стратегія розвитку Рівненської МТГ необхідна для визначення головних напрямків розвитку її інфраструктури, проведення системної роботи з поліпшення бізнес-клімату, розширення інвестиційних можливостей, покращення інфраструктури території. Вона не просто вирішить її проблеми, а й буде чітким планом збалансованого розвитку для визначення свого місця на економічній та культурній карті області та країни.

Для цього на підставі ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» №280/97-ВР від 21.05.1997 у зв'язку з масштабною агресією росії, що призвела до зміни стратегічних векторів розвитку Рівненщини, соціально-економічної ситуації, що склалася в умовах воєнного стану, відповідно ЗУ «Про правовий режим воєнного стану», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України», Указів Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні (зі змінами)», постанов КМУ від 30 травня 2023 року №600 «Про затвердження Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна», від 27 вересня 2022 року №1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових

дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов КМУ» з урахуванням Плану для реалізації програми Ukraine Facility до 2027 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 18 березня 2024 року №244-р, стратегічних цілей і пріоритетів, визначених Державною стратегією регіонального розвитку України на 2021-2027 роки в редакції постанови КМУ від 13.08.2024 №940 та наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 №265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» розроблений проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року.

Розробка проекту Плану заходів з реалізації Стратегії мала висхідний характер. Вона відпрацьовувалася робочою групою, що визначала напрями розвитку та сфери прикладання необхідних зусиль.

Строковість інструментів планування визначалася на основі поєднання довгострокового стратегічного плану та середньострокових циклів планування його реалізації. Визначені на основі цього підходу заходи орієнтуються на реалізацію пріоритетних завдань. Саме вони, будучи ключовими елементами, проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, визначають шляхи досягнення цілей.

Модель розробки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії було обрано, виходячи з потреб громади.

Основні проекти Плану заходів Стратегії розвитку Рівненської МТГ виходять з нових викликів:

- необхідності переорієнтації значної частини господарського комплексу ТГ на підтримку обороноздатності держави та післявоєнне відновлення економіки і соціальної сфери;
- потреби у посиленні енергетичної безпеки;
- реалізації в громаді державної програми релокації бізнесу з районів, найбільш постраждалих внаслідок російської агресії, адже Рівненська область, одна з дев'яти областей України, включена до Програми релокації бізнесу, якою передбачено надання підтримки бізнесу з районів бойових дій у пошуку нової локації, розселенні персоналу та підборі нових працівників, пошуку партнерів для постачання сировини та потенційного збуту продукції, налагодженні логістичних ланцюжків;
- зростання навантаження на систему охорони здоров'я та соціального захисту, зокрема, внаслідок значної кількості внутрішньо переміщених в громаду осіб;
- змін у демографічній ситуації в громаді (трудової міграції, зростання біженців від війни).

Відправним пунктом розробки проекту Плану заходів з реалізації Стратегії була вона сама.

1.3. Проєкти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Розробка проекту Плану заходів з реалізації Стратегії зумовлена необхідністю врахування викликів, відображених у Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, серед яких:

- наслідки повномасштабної війни російської федерації проти України та їх вплив на територіальні громади регіону, підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників;

- набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами, та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС;

- рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо необхідності забезпечення зв'язку з процесом відновлення України;

- внесення змін до Закону України «Про засади державної регіональної політики»;
- міжнародних кліматичних зобов'язань України.

Проєкт Плану заходів враховує такі базові сценарні припущення:

- Україна втратила значний економічний потенціал, податкові та митні надходження, робочі місця. Відтак, підтримка бюджету значною мірою здійснюється за рахунок зовнішньої допомоги;

- в умовах продовження військових дій такий стан справ не дозволяє прогнозувати динаміку ВВП;

- складні соціально-економічні, безпекові умови, у яких знаходиться Україна, а також початок діалогу про можливості вступу в Європейський Союз вимагають від української влади інтенсивного проведення реформ. Однією зі сфер, яка зазнає змін та набуде більшої ваги, буде державна регіональна політика. Ймовірно, будуть удосконалені цифрові інструменти для більш тісного зв'язку між елементами планування – фінансування – реалізації - моніторингу проєктів регіонального розвитку;

- передбачається нарощення міжнародної грантової підтримки, що може мати позитивний вплив на поширення навичок проектного управління серед представників органів влади, місцевого самоврядування, організацій громадянського суспільства, бізнесу;

- очікується, що внаслідок проведення низки реформ бізнес-клімат в Україні покращиться, а після припинення військових дій активізується процес залучення інвестицій в Україну. Додатковим чинником, який стимулює інвесторів шукати нові виробничі майданчики неподалік європейських ринків збуту, є відтік інвестицій з Китаю;

- покращиться доступ підприємств до позичкового капіталу та грантів, розшириться спектр можливостей, для яких бізнес (у тому числі, малий та мікро-) зможе отримувати кошти та інші види підтримки;

- внаслідок впливу повномасштабної війни в Україні зазнала суттєвої трансформації транспортна логістика, зокрема, на період військових дій закрився білоруський напрям та авіаперевезення, суттєво ускладнилися морські перевезення, посилилися залізничні та автомобільні перевезення у напрямах країн ЄС;

- посилення безпекових умов для забезпечення життєдіяльності, підтримка енергонезалежності стали більш актуальними та будуть залишатися в переліку пріоритетів у середньостроковій перспективі. Частина територій України на відстані 30 км до кордонів з рф та Білоруссю стали високо ризикованими для економічного використання, і матимуть такий статус надовго після завершення військових дій;

- у найближче десятиліття буде спостерігатися зростання попиту на послуги у сфері охорони здоров'я, а також реабілітації та реінтеграції постраждалих унаслідок війни осіб

На ооснові цих базових сценарних припущень і сформовані проекти Плану заходів з реалізації Стратегії Рівненської міської ТГ, які приведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалі-зації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії *Оперативна ціль 1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації*		
1.1.1.Створення спільної платформи для ефективної співпраці громад	1.1.1.1. Проведення регулярних форумів для громад Рівненської агломерації з метою налагодження ефективної міжмуніципальної співпраці, обміну досвідом та розробки спільних рішень для розвитку регіону	2025–2027
	1.1.1.2. Впровадження міжмуніципальних угод для спільного управління ресурсами та інфраструктурними проєктами, що дозволить оптимізувати витрати, підвищити ефективність використання наявних ресурсів і розширити можливості для спільного залучення інвестицій та розвитку	2025–2027
	1.1.1.3.Підтримка та розвиток молодіжних ініціатив через ор-ганізацію спільних програм обміну, підтримку молодіжних проєктів, а також створення молодіжної платформи агло-мерації для проведення заходів та обміну інформацією	2025–2027
1.1.2.Підвище-ння якості надання послуг для жителів агломерації	1.1.2.1. Запровадження поетапної модернізації та розвитку транспортної інфраструктури, оновлення транспортних засобів для потреб галузі, зокрема удосконалення системи управління розвитком доступності для населення транспортної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді	2025–2027
	1.1.2.2. Створення і використання комунікаційних платформ і мереж для співпраці з сусідніми громадами та забезпе-чення безперешкодного доступу до інформації та послуг	2025–2027
	1.1.2.3. Розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді, зокрема, для сполучення з сусідніми громадами	2025–2026
	1.1.2.4. Запуск віддаленого робочого місця для ЦНАП, що дозволить громадянам отримувати адміністративні послуги без необхідності особисто відвідувати центр	2025
Оперативна ціль 1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі		
1.2.1. Застосування цифрових технологій для взаємодії між жителями громади та місцевою владою	1.2.1.1. Створення та підтримка цифрового порталу жителя громади, який об'єднає всю необхідну інформацію та муніципальні послуги в одному місці	2027
	1.2.1.2. Облаштування безкоштовного Wi-Fi на зупинках громадського транспорту та в громадських місцях	2025–2027
	1.2.1.3. Проведення тренінгів та курсів для жителів з метою підвищення їхніх цифрових навичок, що дозволить ефективно користуватися сучасними технологіями та онлайн-послугами	2025–2027
	1.2.1.4. Впровадження автоматизованих систем обліку енергоносіїв та їхнього аналізу для забезпечення точного обліку споживання та зменшення витрат	2025
	1.2.1.5. Розширення переліку онлайн-послуг для жителів громади, в т.ч. створення на сайті Рівненської міської ради електронного сервісу «Єдина платформа ветерана» з інформацією щодо всіх видів послуг, які можуть отримати Захисники, Захисниці України та члени їх сімей	2025–2027

	1.2.1.6. Посилення кібербезпеки інформаційних ресурсів міської ради та її установ/підприємств/організацій	2025–2027
	1.2.1.7. Співпраця із громадським сектором та міжнародними програмами щодо запуску та промоції користування галузевими цифровими проєктами	2025–2027
1.2.2. Посилення участі громади у проєктах розвитку громади	1.2.2.1. Залучення учнівської та студентської молоді, членів Парламенту дітей м.Рівного до діяльності консультативного органу з молодіжної політики для активної участі в ухваленні рішень, що стосуються їхніх інтересів і потреб у громаді	2025
	1.2.2.2. Розробка ефективного комунікаційного каналу для регулярного інформування молоді про активності громади, волонтерські можливості, тренінги та інші ініціативи	2025
	1.2.2.3. Популяризація платформи електронної демократії «EDEM» та впровадження інших цифрових платформ	2025–2027
	1.2.2.4. Запровадження шкільного громадського бюджету	2026
	1.2.2.5. Відновлення громадського бюджету та «зеленого» громадського бюджету	2025
	1.2.2.6. Запровадження прозорого та відкритого конкурсу для обрання керівників комунальних підприємств, що забезпечить ефективне управління та підвищить довіру до органів місцевого самоврядування	2025
	1.2.2.7. Проведення конкурсів для молоді, які стимулюють творче мислення та реалізацію соціально значущих ідей.	2025–2027
	1.2.2.8. Упровадження бонусної системи «Рівеньки» для учнівської та студентської молоді Рівненської міської територіальної громади з метою мотивації до участі у громадських ініціативах, волонтерстві та інших важливих соціальних заходах	2026–2027
1.2.3. Підвищення самоорганізації та волон-терської активності жителів	1.2.3.1. Розробка та впровадження програми розвитку волонтерського руху для підтримки ініціатив спільнот і створення платформ взаємодії	2025–2027
	1.2.3.2.Підтримка ініціатив ОСББ щодо благоустрою терито-рії, розвитку їх енергетичної незалежності, сприяння обміну досвідом із представниками ОСББ інших громад України	2025–2027
	1.2.3.3. Партнерство з громадськими організаціями, місцевими органами влади та бізнесом для спільної розробки і впровадження природоохоронних проєктів, спрямованих на збереження навколишнього середовища та сталий розвиток	2025–2027
	1.2.3.4. Організація хакатонів за участю учнівської та студентської молоді	2025–2027
	1.2.3.5. Залучення студентів громади до волонтерської діяльності, зокрема до відвідування військових у медичних закладах	2025–2027
	1.2.3.6. Створення молодіжного центру	2025
	1.2.3.7. Запуск освітніх програм, таких як Школа волонтерства, для навчання молоді основам волонтерської діяльності, розвитку лідерських якостей та організації соціальних ініціатив	2025
Оперативна ціль 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади		
1.3.1. Якісне надання медичних та реабілітацій-них послуг	1.3.1.1. Завершення створення Центру екстракорпорального запліднення та перейменування КНП «Пологовий будинок» РМР у КНП «Перинатальний центр» РМР	2025
	1.3.1.2. Створення стаціонарних відділень психосоматичної допомоги в КНП «Центральна міська лікарня» РМР, КНП «Міська лікарня №2» РМР	2026
	1.3.1.3. Створення Центру ментального здоров'я в КНП	2025

	«Міська лікарня № 2» РМР	
	1.3.1.4. Створення відділення реабілітації опорно-рухового апарату в КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025
	1.3.1.5. Впровадження послуги екстреної медичної допомоги, шляхом створення відділення екстреної медичної допомоги, на базі КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025–2026
	1.3.1.6. Завершення створення сучасного операційного блоку в КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025
	1.3.1.7. Збільшення площ надання первинної медичної допомоги: створення додаткових амбулаторій КНП «ЦПМСД «Північний» РМР та добудова 6-поверхового корпусу КНП «ЦПМСД «Центральний» РМР»	2025–2027
	1.3.1.8. Проведення капітального ремонту інфекційного корпусу КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025–2026
	1.3.1.9. Проведення капітального ремонту інфекційного відділення в КНП «Міська дитяча лікарня» РМР	2025–2026
	1.3.1.10. Створення анестезіологічного блоку та зубопротезної лабораторії (для дорослих та дітей) на базі КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР за адресою: м.Рівне, вул.С.Крушельницької, 46	2025–2026
	1.3.1.11. Створення сучасного Центру дитячої стоматології на базі КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР за адресою: м.Рівне, вул.С.Крушельницької, 46.	2026
	1.3.1.12. Впровадження телемедичних технологій в закладах охорони здоров'я	2026–2027
	1.3.1.13. Створення дієвих Наглядових рад в закладах охорони здоров'я Рівненської міської ради, які надають спеціалізовану медичну допомогу	2026
	1.3.1.14. Створення безпечних, комфортних соціально- побу-тових умов праці медичних працівників, їх професійного розвитку та профілактика вигорання на робочому місці	2025–2027
	1.3.1.15. Створення на території громади університетської клініки	2025–2027
	1.3.1.16. Запровадження і стимулювання якісної освіти менеджерів у сфері охорони здоров'я	2026
	1.3.1.17.Діяльність освітнього медичного закладу II-III р. у Рів-ненській міській територіальній громаді на постійній основі	2025–2027
	1.3.1.18. Залучення закладів охорони здоров'я приватної форми власності до взаємодії з органами місцевого самоврядування та інституціями охорони здоров'я громади в процеси планування, надання, моніторингу та оцінки медичних послуг	2025–2027
	1.3.1.19. Максимальне охоплення імунопрофілактикою, забезпечення доступу до замісної підтримувальної терапії, системи епіднагляду на місцевому рівні за визначеними нозологіями	2025–2027
	1.3.1.20. Забезпечення заходів щодо подолання ключових факторів ризику, що спричиняють високий ризик захворювань, у т.ч. впровадження найкращих практик щодо протидії неінфекційним хворобам, зміцнення психічного здоров'я і благополуччя	2025–2027
	1.3.1.21. Формування мислення та підходу до прийняття рішень щодо власного здоров'я громадян, базуючись на принципах освіченості про здоров'я та розуміння моделей надання допомоги	2025–2027
	1.3.1.22. Реалізація можливості для громадян створювати спільноти взаємодії та взаємодопомоги за спільними ознаками здоров'я, а також	2025

	обмінюватись інформацією між собою на спеціально створених платформах	
	1.3.1.23. Розвивати співпрацю з містами-побратимами через реалізацію спільних проєктів у сфері надання медичних послуг	2025–2027
1.3.2. Зміна підходів до благоустрою й естетичного вигляду вулиць та інших територій громади	1.3.2.1. Впорядкування роботи ринків, перенесення їх з центральної частини міста Рівного.	2025–2027
	1.3.2.2. Оновлення паркових зон, створення урбан-парку	2025–2027
	1.3.2.3. Розробка єдиних графічних (рекомендаційних) матеріалів у громаді щодо різноманітних сфер	2025
	1.3.2.4. Стимулювання насичення громадського простору креативними елементами (стріт-арт, інтерактивні скульптурні композиції, творчі рішення у сфері озеленення, створення міських «меблів» тощо)	2025–2026
	1.3.2.5. Поступове зменшення зовнішньої реклами у громаді, МАФів, впорядкування вивісок, контроль за дотриманням вимог і правил	2025–2027
	1.3.2.6. Проведення аналізу потреб вуличної навігації, ознакування туристичних об’єктів, транспортної інфраструктури, в тому числі враховуючи потреби людей з інвалідністю, дітей, іноземних відвідувачів	2025
	1.3.2.7. Продовження ініціатив щодо підвищення архітектурних та урбаністичних якостей нових будівель і благоустрою у громаді	2025–2026
	1.3.2.8. Впровадження концепції «міських луків» – екологічно чистих газонів з природним трав’яним покриттям, які підтримують місцеву флору і фауну, а також сприяють зниженню забруднення повітря	2025–2027
1.3.3.Вдосконалення системи водопостачання та водовідведення громади	1.3.3.1. Розроблення механізму контролю за функціонуванням приватних асенізаційних машин в межах Рівненської міської територіальної громади	2025–2027
	1.3.3.2. Створення нових та реконструкція існуючих мереж, очисних споруд, каналізаційних насосних станцій і водогонів для забезпечення безпечного і ефективного водопостачання та водовідведення	2025–2027
	1.3.3.3. Озеленення територій зі створенням дощових садків, парків і канав для збору та утримання дощової води, що сприятиме запобіганню підтоплення інфраструктури громади	2025–2027
	1.3.3.4. Розробка і впровадження плану для утримання та проміжного зберігання дощової води за допомогою трав’яного покрову у парках, скверах, автостоянках та інших відкритих просторах, що допоможе зменшити навантаження на каналізацію і покращити якість міського середовища	2025–2027
Стратегічна ціль 2. Громада ідей та інвестицій *Оперативна ціль 2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи*		
2.1.1.Розвиток міської інфраструктури для бізнесу	2.1.1.1. Ініціювання та підтримка довгострокових проєктів публічно-приватного партнерства	2025–2027
	2.1.1.2. Заснування індустріального парку, що забезпечить сучасну інфраструктуру для промислових підприємств, стартапів та інноваційних компаній, створюючи нові робочі місця і сприяючи економічному зростанню	2025–2026
	2.1.1.3. Відкриття бізнес-інкубатора, який надасть підтримку бізнесу, забезпечуючи доступ до ресурсів, менторства та інвесторів для розвитку бізнес-ідей та їх подальшого масштабування	2025
	2.1.1.4. Розвиток технологічного парку в межах Рівненської агломерації	2025–2027

	2.1.1.5. Формування банку ідей на базі ОКПНЗ «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» Рівненської облради для запуску молодіжних стартапів та соціальних підприємств	2025–2027
	2.1.1.6. Запуск програм навчання для молодих підприємців, які охоплюють використання цифрових інструментів, соціальних мереж для просування бізнесу, управління репутацією онлайн, кібербезпеку та захист даних для забезпечення безпеки та успіху їхнього бізнесу	2025
	2.1.1.7. Створення системи інформування підприємців про заходи, події, навчальні програми, можливості отримати грант	2025
2.1.2.Форму-вання серед молоді під-приємницької культури	2.1.2.1. Активне залучення представників бізнесу та гро-мадських організацій до створення модельних/навчальних програм у закладах загальної середньої освіти та наукових програм у закладах вищої освіти, а також організації неформальних заходів для розвитку підприємницьких й інноваційних навичок учнівської та студентської молоді	2025–2027
	2.1.2.2. Проведення екскурсій для здобувачів освіти на підприємствах та бізнес-об'єктах з метою демонстрації реальних практик ведення бізнесу та інноваційних процесів, що сприятиме формуванню підприємницької культури молоді	2025–2027
	2.1.2.3. Активізація інформування молоді щодо наявних грантових програм та можливостей для фінансування іні-ціатив, а також проведення навчальних заходів з проєктно-го управління, включаючи освоєння методологій для розроб-ки та реалізації як «м'яких», так і «твердих» проєктів	2025
	2.1.2.4. Сприяння розвитку шкільного соціального підприємництва	2025–2027
	2.1.2.5. Сприяння участі здобувачів освіти у національних та міжнародних конкурсах стартапів, організація та проведення подібних змагань на базі закладів освіти для стимулювання підприємницької ініціативи та розвитку інноваційних ідей серед молоді	2025–2027
	2.1.2.6. Сприяння розвитку клубів молодих підприємців, надання їм підтримки в організації освітніх, тренінгових та нетворкінгових заходів, що дозволить молодим підприємцям обмінюватися досвідом, розвивати свої навички та реалізовувати бізнес-ідеї	2025–2027
2.1.3.Розкрит-тя культурного потенціалу громади та розвиток креативних індустрій	2.1.3.1. Створення Мультикультурного об'єднаного хабу (МОХ) як якірної міжсекторальної інституції, середовища взаємодії культурних менеджерів, представників креативних індустрій, операторів культури	2025–2027
	2.1.3.2. Проведення регулярних заходів, що знайомлять жителів з історією та культурою Рівного	2025–2027
	2.1.3.3. Проведення навчальних програм, семінарів та стажувань для культурних менеджерів	2025–2027
	2.1.3.4. Залучення різних соціальних груп, в тому числі осіб літнього віку, до культурних ініціатив із забезпеченням рівних можливостей для всіх	2025–2027
Оперативна ціль 2.2. Підтримка та розвиток підприємництва		
2.2.1.Дерегуля-ція, запровадь-жнння програм підтримки під-приємництва та навчальних ініціатив	2.2.1.1. Створення умов для підтримки експортерів через навчання та консультації	2025–2027
	2.2.1.2.Проведення курсів з проєктного менеджменту для жителів, які хочуть розпочати бізнес, за участю міжнародних експертів	2025–2027
	2.2.1.3. Організація візитів з міжнародними партнерами для обміну досвідом та залучення представників сусідніх громад	2025–2027
	2.2.1.4. Створення муніципального бізнес-коворкінгу	2025
	2.2.1.5. Розвиток високомаржинального бізнесу (IT, кіберспорт)	2025–

		2027
	2.2.1.6. Запровадження фінансової підтримки для бізнесу шляхом надання грантової підтримки	2025–2027
	2.2.1.7. Заснування Ради підприємців у Рівненській громаді для сприяння розвитку бізнесу	2025
	2.2.1.8. Проведення навчальних заходів та надання супроводу для отримання матеріально-технічної допомоги	2025–2026
	2.2.1.9. Організація щорічних форумів для підприємців на базі муніципального бізнес-коворкінгу	2025–2027
	2.2.1.10. Впорядкування нормативної бази для розміщення та функціонування малих архітектурних форм у громаді, розміщення літніх майданчиків, розміщення об'єктів сезонної торгівлі, зовнішньої реклами, вивісок	2025
	2.2.1.11. Проведення щорічних досліджень стану малого та середнього підприємництва в громаді	2025–2027
2.2.2.Промо-ція та інфор-маційна підтримка громади і місцевого бізнесу	2.2.2.1. Створення сучасного виставкового майданчика для проведення міжнародних виставок та експозицій	2026–2027
	2.2.2.2.Організація щорічних ярмарків вакансій для сприяння працевлаштуванню	2025–2027
	2.2.2.3. Створення інтерактивного шоуруму для демонстрації продукції місцевих виробників	2025
	2.2.2.4. Розширення напрямів реалізації ініціативи #ПідтримуйРівненське для підтримки місцевих виробників	2025–2027
	2.2.2.5. Сприяння участі місцевих суб'єктів господарської діяльності на загальнонаціональних, міжнародних спеціалізованих виставках для обміну досвідом	2025–2027
	2.2.2.6. Поглиблення співпраці Рівненської міської територіальної громади з бізнес-асоціаціями, громадами –партнерами України та світу для підтримки місцевих суб'єктів підприємницької діяльності	2025–2027
Оперативна ціль 2.3. Розвиток економічних кластерів		
2.3.1. Створе-ння плат-форм для співпраці біз-несу, освітніх установ та ін. організацій у найбільших галузях громади	2.3.1.1. Сприяння у формуванні нових кластерів в найбільш перспективних галузях	2025–2027
	2.3.1.2. Створення інфраструктури для спільної роботи та обміну інформацією між учасниками кластерів (платформи для колаборації, бази даних, інструменти для обміну досвідом тощо)	2026–2027
	2.3.1.3. Співпраця з освітніми установами громади, що здійснюють підготовку кваліфікованих кадрів, з метою їх залучення до роботи в економічних кластерах	2025–2027
2.3.2.Інфраст-руктурна та інституційна підтримка економічних кластерів	2.3.2.1. Укріплення економічних зв'язків із містами-партнерами як у межах країни, так і за кордоном	2025–2027
	2.3.2.2. Створення спеціалізованих зон для кластерів, технологічних парків та інноваційних центрів, що забезпечуватимуть ефективну взаємодію між освітніми установами, малим та середнім бізнесом	2025–2027
	2.3.2.3. Розробка та впровадження інвестиційних програм місцевої влади для підтримки розвитку підприємництва в межах кластерів	2025–2027
	2.3.2.4. Сприяння забезпеченню доступу до важливих транспортних шляхів, митних терміналів, складів та інших логістичних об'єктів для полегшення бізнес-операцій	2025–2027
Оперативна ціль 2.4. Залучення інвестицій для розвитку громади		
2.4.1.Форму-	2.4.1.1. Створення відкритого реєстру об'єктів для залучення інвестицій	2025

вання інвес-тиційного клімату для сталого розвитку громади	2.4.1.2. Створення каталогу транскордонних ініціатив для підтримки міжнародного співробітництва	2025
	2.4.1.3. Відновлення та перетворення занедбаних промислових територій (типів «браунфілд» і «грінфілд») у сучасні економічні хаби для розвитку бізнесу	2025–2027
	2.4.1.4. Пошук інвестиційних можливостей – державних, від міжнародних організацій, приватних інвесторів – для фінансування енергетичних проєктів	2025–2027
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів		
Оперативна ціль 3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні		
3.1.1.Розви-ток та збере-ження куль-турної і архі-тектурної спадщини	3.1.1.1.Цифровізація об'єктів спадщини, створення інтерак-тивних платформ і віртуальних турів для їх популяризації, а також впровадження інноваційних технологій для реставрації та збереження історичних пам'яток	2026–2027
3.1.2.Триви-мірна ренова-ція локацій	3.1.2.1. Ключові локації зі значним туристичним та культурним потенціалом, перетворені на актуальні, сучасні і популярні серед жителів осередки громадського життя, місця проведення заходів	2027
3.1.3.Створе-ння креатив-них та нових туристичних об'єктів на території громади	3.1.3.1. Сприяння розвитку території навколо пам'ятника «Козак» – створення інтерактивного простору з атракціонами та пам'ятками, що сприятимуть культурному і туристичному розвитку	2025–2027
	3.1.3.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану Басівкутського водосховища	2025–2027
	3.1.3.3. Промоція інфраструктурного об'єкта «Таємниче підземелля Рівного» через проведення туристичних екскурсій і впровадження рекламних кампаній	2025–2027
	3.1.3.4. Створення комфортної зони (благоустрій території) довкола стадіону технічних видів спорту «Мототрек» для розвитку спортивного туризму та дозвілля	2026–2027
	3.1.3.5. Організація екскурсій на місцевих підприємствах та рекламних кампаній для популяризації промислових і туристичних локацій	2025–2027
	3.1.3.6. Створення сучасних майданчиків для активного відпочинку: паркур, стрітбол, скейтбординг, катання на роликах тощо	2025–2027
	3.1.3.7. Створення гідрологічного заказника «Рівненські плавні», охорона природних водно-болотних угідь як важливої частини екосистеми для підтримки біорізноманіття та екологічного балансу	2027
Оперативна ціль 3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади		
3.2.1.Модерні-зація та розширення туристичної інфраструктури	3.2.1.1. Здійснення аналізу та моніторингу відвідувань туристичних локацій, дослідження цільових аудиторій, проведення консультацій	2026–2027
	3.2.1.2. Створення нових чи перетворення існуючих локацій в якісні майданчики для концертів та інших культурних подій	2027
	3.2.1.3.Відновлення роботи туристично-інформаційного центру	2025
	3.2.1.4. Створення аудіогідів та віртуальних екскурсій для туристів	2026–2027
	3.2.1.5. Розширення мережі парковок з інтеграцією в інформаційний додаток для зручності водіїв, в тому числі для зовнішніх відвідувачів громади	2025–2027
	3.2.1.6. Оптимізація маршрутів громадського транспорту для забезпечення доступу туристів, що прибувають залізницею, автобусами та іншими видами транспорту	2025–2027

	3.2.1.7. Розширення безбар'єрних можливостей для туристів (для людей з інвалідністю, слабозорих осіб, осіб із порушенням слуху, маломобільних категорій, дітей)	2025–2027
	3.2.1.8. Створення доступних туристичних локацій і маршрутів для осіб з інвалідністю та ветеранів, забезпечення комфортного доступу до основних туристичних об'єктів громади	2026–2027
	3.2.1.9. Створення пішохідних зон у населених пунктах громади для зручного і безпечного пересування пішоходів і туристів	2025–2027
	3.2.1.10. Створення безпечних умов для відпочинку у рекреаційних зонах, зокрема у частині влаштування і оновлення освітлення, відеоспостереження, захисних споруд тощо	2025–2027
3.2.2.Підт-римка та розвиток фестивальної культури у Рівному	3.2.2.1. Проведення традиційних для міста фестивалів, підтримка фестивалів, ініційованих незалежним сектором культурно-креативних індустрій, що спрямовані на популяризацію української культури, мови, посилення національної ідентичності	2025–2027
	3.2.2.2. Проведення міжнародного етнічного фестивалю «ЛіраФест», що об'єднає представників різних культур та традицій, сприяючи їхній популяризації і взаєморозумінню	2025–2027
	3.2.2.3. Співпраця із партнерськими громадами Рівного для проведення спільних заходів у громаді	2025–2027
3.2.3.Підви-щення самоі-дентичності жителів Рівненської громади	3.2.3.1. Популяризація Рівненської громади, як привабливого місця для життя, туризму, бізнесу та інновацій через презентації успішних проєктів і потенціалу громади, а також активне впровадження та просування її айдентики серед жителів і гостей включаючи розробку та промоцію товарів із відповідною символікою	2026
	3.2.3.2. Запровадження в освітній процес закладів загальної середньої освіти курсу, який ознайомлює учнів з історією та культурною спадщиною Рівненської громади	2026
	3.2.3.3. Створення онлайн-платформи для вивчення та відновлення елементів нематеріальної культурної спадщини через рефольклоризацію	2027
	3.2.3.4. Організація і проведення свята «Народознавча скриня» – заходи весняно-обрядового циклу, майстер-класи та творчі заходи, що сприяють відродженню народних традицій	2027
	3.2.3.5. Створення майданчиків для молоді, де вона може реалізовувати свої ідеї через арт-проєкти, стартапи, творчі конкурси	2026
3.2.4.Покра-щення якості сервісу індустрії гостинності для всіх категорій населення	3.2.4.1. Проведення тренінгів, воркшопів, семінарів для надавачів туристичних послуг, спрямованих на підвищення якості надання туристичних послуг	2026–2027
	3.2.4.2. Проведення тренінгів і семінарів для підприємців туристичної сфери з метою впровадження безбар'єрних рішень та покращення культури комунікації з відвідувачами	2025–2027
	3.2.4.3. Залучення суб'єктів підприємницької діяльності у сфері туризму до аналізу туристичних потоків, аналізу послуг та розробки нових рішень для громади	2026
	3.2.4.4. Навчання здобувачів освіти, незайнятих осіб навичкам екскурсоводів для проведення пішохідних, віртуальних екскурсій та квестів, зокрема для туристів та місцевих жителів	2026–2027
Оперативна ціль 3.3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих через Рівненську громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті		
3.3.1.Поліп-шення тран-	3.3.1.1. Модернізація та розширення існуючої дорожньої мережі для забезпечення безпеки та комфортного руху	2025–2027

зитної транс-портної ін-фраструктури	3.3.1.2. Створення комфортних парковок з доступом до електричного транспорту для туристів	2027
	3.3.1.3.Введення нових маршрутів, що забезпечують зручний доступ до основних туристичних локацій та об'єктів громади	2027
3.3.2.Підви-щення інфор-маційної дос-тупності та розвиток партнерств	3.3.2.1. Створення та підтримка інтерактивної системи поширення інформації для туристів та жителів громади з актуальною інформацією про громаду	2026–2027
	3.3.2.2. Введення моніторингу транспортних потоків для покращення управління трафіком та збору статистики	2027
	3.3.2.3. Розвиток екскурсійних маршрутів для транзитних туристів, які дозволяють швидко ознайомитись з основни-ми атракціями громади, їх промоція серед потенційних туристів	2026–2027
	3.3.2.4. Укладення партнерських угод з туристичними компаніями, іншими громадами для просування Рівного як туристичного напряму	2026–2027
	3.3.2.5. Розробка спільних туристичних маршрутів і програм з прилеглими громадами для залучення більшої кількості туристів та розвитку регіонального туризму	2025–2026
	3.3.2.6. Розробка та втілення маркетингової стратегії просування туристичного потенціалу Рівненської громади	2026–2027
Оперативна ціль 3.4. Розвиток логістичної інфраструктури		
3.4.1.Перет-ворення Рів-ненської аг-ломерації на важливий транспортний вузол мережі внутрішніх, національних та міжнародних сполучень	3.4.1.1. Облаштування парковок на в'їздах у місто Рівне, що дозволить мешканцям навколишніх населених пунктів зручно пересідати на громадський транспорт	2025–2027
	3.4.1.2. Сприяння у межах повноважень вдосконаленню транспортної інфраструктури прилеглих до Рівненської громади населених пунктів – модернізації і покращення якості доріг, мостів та інших транспортних комунікацій	2025–2027
	3.4.1.3.Впровадження інтелектуальних транспортних сис-тем для автоматичного управління трафіком, моніторингу навантаження на дорогах, управління транспортними потоками, а також інтеграції різних видів транспорту	2026–2027
	3.4.1.4. Поступове впровадження еко-транспорту (електричних автобусів, велоінфраструктури, електричних таксі) для забезпечення зручних та безпечних поїздок у межах територіальної громади	2027
3.4.2.Підтрим-ка місцевого логістичного бізнесу та за-лучення зовні-шніх інвесторів	3.4.1.1. Збільшення частки зон в громаді, де можливе розміщення об'єктів логістики при розробці нової містобудівної документації	2025–2027
	3.4.1.2. Розробка та реалізація програм для стимулювання розвитку місцевого бізнесу у сфері логістики та міжнародних транспортних комунікацій	2025–2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив		
Оперативна ціль 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив		
4.1.1.Налаго-дження парт-нерства із за-кладами ви-щої освіти громади та міжнародни-ми організаці-ями щодо екологічних проєктів	4.1.1.1. Залучення ресурсів для створення екологічних локацій у закладах дошкільної, загальної середньої освіти громади, що сприятимуть глибшому вивченню екології	2026–2027
	4.1.1.2. Участь здобувачів освіти громади у міжнародних обмінних програмах, що дозволить поглибити знання та досвід у сфері екології та сталого розвитку	2025–2027
	4.1.1.3. Організація та проведення заходів з розвитку людського капіталу в напрямі відновлення та сталого розвитку громади з використанням міжнародного досвіду та участь партнерів з інших регіонів та країн	2025–2027
4.1.2.Екологіч-не	4.1.2.1. Створення сортувальної станції для ефективної переробки	2026

та раціо-нальне упра-вління відходами в громаді	відходів та зменшення їхнього негативного впливу на довкілля	
	4.1.2.2. Облаштування мережі пунктів для сортування сміття в громадських місцях, закладах загальної середньої освіти, офісах та житлових районах для зручності жителів	2025–2027
	4.1.2.3. Залучення громади до міжнародної ініціативи «Zero Waste». Залучення інвестицій для будівництва заводу з переробки відходів	2026–2027
	4.1.2.4. Створення компостувальної станції для переробки органічних відходів, що дозволить зменшити обсяги сміття на звалищах і сприятиме виробництву екологічно чистих добрив	2025
	4.1.2.5. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та регулярний моніторинг стану екології, забезпечення належного контролю за чистотою навколишнього середовища	2025–2027
4.1.3.Підтрим-ка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.1.Підтримка бізнес-стартапів у сфері «зелених» еко-логічних трансформацій, сприяння інноваціям для збере-ження навколишнього середовища та сталого розвитку	2027
	4.1.3.2. Впровадження пільгових кредитних програм для приватних будівель та ОСББ, що дозволить здійснювати енергоефективні та екологічно чисті заходи	2027
	4.1.3.3. Підтримка ініціативи «Сад історій», яка сприятиме створенню громадських просторів для культурної та соціальної взаємодії жителів	2025–2027
	4.1.3.4. Реалізація проєкту «Зелена стежка» від селища Квасилів до міста Рівне	2027
	4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об’єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	2027
	4.1.3.6. Відновлення конкурсу громадських проєктів озеленення, із подальшим фінансуванням ініціатив, спрямованих на покращення зелених зон міста та залучення громадськості до збереження екології	2027
4.1.4.Реалі-зація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.1.Розробка проєктів для водоохоронних зон усіх вод-них об’єктів громади з винесенням меж цих зон у натуру для більш ефективного контролю та збереження водних ресурсів	2027
	4.1.4.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Устя (у тому числі Басівкутського водосховища, приток Боярчик, Тиннівська, гідропарків)	2025–2027
	4.1.4.3. Створення нових та розвиток існуючих об’єктів природно-заповідного фонду	2027
	4.1.4.4.Залучення інвестицій для благоустрою та озеленен-ня набережних територій (р.Устя, вул.Набережна, паркові зони «Лебединка», «Озерянка», гідропарк, р.Боярчик)	2025–2027
	4.1.4.5. Оновлення інфраструктури зелених зон в парках, забезпечення їх доступності для жителів і відвідувачів громади	2025–2027
	4.1.4.6. Збереження та догляд (в тому числі лікування) за зеленими насадженнями у громаді	2025–2027
	4.1.4.7. Створення електронного реєстру зелених насаджень у громаді для актуальної інформації про рослинний стан	2026
	4.1.4.8. Створення пізнавальної стежки біорізноманіття «Дика Устя»	
	4.1.4.9. Внесення вікових дерев м. Рівне у природно- заповідний фонд Рівненської області, що дозволить захистити старі дерева та зберегти екологічну цінність цих природних пам’яток	2027
	4.1.4.10. Реалізація інформаційних кампаній щодо захисту річки Устя, спрямованих на дотримання водоохоронних і прибережних зон, а також підтримку природоорієнтованих рішень у місцевому	2027

	середовищі	
4.1.3.Розвиток сталої міської мобільності	4.1.3.1. Розробка Плану сталої міської мобільності	2026
	4.1.3.2.Поліпшення якості доріг в межах громади, що вклю-чатиме реконструкцію та ремонт важливих транспортних артерій для підвищення безпеки та комфорту пересування	2025–2027
	4.1.3.3.Врегулювання руху великогабаритного транспорту, розробка обмежень та маршрутів для забезпечення без-пеки та мінімізації шкідливого впливу на міську інфраструктуру	2026–2027
	4.1.3.4. Впровадження єдиного електронного квитка для міського транспорту	2025
	4.1.3.5. Створення пішохідних зон та вулиць в громаді	2025–2027
	4.1.3.6. Поступове впровадження електричного та гібрид-ного громадського транспорту для зменшення викидів CO_2 та підвищення екологічності міського транспорту	2025–2027
	4.1.3.7. Розвиток інфраструктури для зарядних станцій для електромобілів, щоб стимулювати перехід на екологічно чисті види транспорту і створити умови для безперешкодного користування електричними автомобілями в межах громади	2025–2027
4.1.4.Впрова-дження ком-плексної сис-теми енерге-тичного мене-джменту для ефективного управління енергоспо-живанням у громаді	4.1.4.1. Впровадження автоматизованої системи енергомоніторингу з програмним забезпеченням для збору та аналізу даних про споживання енергоресурсів	2025–2027
	4.1.4.2. Проведення сертифікації системи енергоменеджменту за міжнародним стандартом ISO 50001 з розробкою необхідної документації	2025–2027
4.1.5.Термо-модернізація бюджетних будівель для зниження споживання енергоносіїв та покращен-ня умов перебування	4.1.5.1. Проведення комплексних енергетичних аудитів будівель з розробкою технічних рішень та рекомендацій	2025–2027
	4.1.5.2. Комплексне утеплення фасадів будівель з використанням сучасних матеріалів та заміна вікон на енергоефективні	2025–2027
	4.1.5.3. Встановлення індивідуальних теплових пунктів з погодним регулюванням та системою віддаленого моніторингу	2025–2027
4.1.6.Розвиток міжнародного співробітництва в сфері енергоефек-тивності та адаптації до зміни клімату	4.1.6.1. Налагодження партнерських відносин з європейськими містами для обміну досвідом та реалізації спільних енергоефективних проєктів	2025–2027
	4.1.6.2. Участь у міжнародних програмах та ініціативах з питань енергоефективності та захисту клімату (Угода мерів, European Green Deal)	2025–2027
Оперативна ціль 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату		
4.2.1.Прове-дення систем-них навчаль-	4.2.1.1. Проведення фестивалів та ярмарків, присвячених питанням енергетичної ефективності, використання відновлювальних джерел енергії та інших «зелених» технологій, що сприятимуть популяризації	2027

них та про-світницьких заходів для дітей та дорослих	сталого розвитку	
	4.2.1.2. Підтримка та реалізація екологічних проєктів, зокрема тренінгів, екскурсій тощо, для здобувачів освіти, що сприятимуть підвищенню екологічної свідомості дітей та дорослих	2027
	4.2.1.3.Відновлення та популяризація «зеленого громадського бюджету» для підтримки ініціатив жителів, спрямова-них на збереження навколишнього середовища, впровад-ження екологічних рішень та розвитку сталих практик	2027
	4.2.1.4. Введення міської відзнаки для природоохоронців, що відзначатиме найкращих ініціаторів і активістів, які працюють над покращенням екологічного стану громади	2027
	4.2.1.5. Запровадження соціальної реклами щодо екологічних практик, таких як використання альтернативних джерел енергії, сортування сміття та збереження природних ресурсів, що має на меті формування сталого екологічного мислення серед жителів	2026
	4.2.1.6. Проведення конкурсу енергоефективних рішень серед жителів ОСББ	2027
	4.2.1.7. Створення простору неформальної екологічної освіти «EcoLand на Грабнику», що стане майданчиком для організації заходів, тренінгів і освітніх програм, серед громадян усіх вікових категорій та сприятиме підвищенню обізнаності про зміну клімату та адаптацію до нього	2027
4.2.2.Розроб-ка та впрова-дження енергетичної стратегії громади	4.2.2.1. Здійснення оцінки існуючих енергетичних ресурсів, структури енергоспоживання (житловий сектор, муніципальні будівлі, транспорт тощо), стан інфраструктури, вивчення можливостей	2025–2027
	4.2.2.2. Співпраця з місцевими компаніями, науковими установами, громадськими організаціями для впровадження інноваційних енергетичних рішень	2025–2027
4.2.3.Забез-печення фун-кціонування системи енерго-менеджменту	4.2.3.1. Розробка муніципального енергетичного паспорту громади	2025
	4.2.3.2. Автоматизація передачі даних з лічильників обліку енергоносіїв	2025
	4.2.3.3. Забезпечення функціонування програмного забезпечення для автоматизації та аналітики у сфері енергоменеджменту та енергоефективності	2025–2027
	4.2.3.4. Створення бази даних муніципальних будівель з технічними характеристиками та енергетичними показниками	2026
4.2.4.Досяг-нення кліма-тичної ней-тральності громади	4.2.4.1. Впровадження оптимальних сценаріїв енергетичного розвитку, для досягнення кліматичної нейтральності громади до 2050 року	2025–2027
	4.2.4.2. Реалізація проєкту «Відсутня ланка з енергоефективності будівель»	2025–2027
4.2.5.Модер-нізація систе-ми теплопос-тачання міста для підвище-ння ефектив-ності та надійності	4.2.5.1. Інтеграція схем теплопостачання міста Рівного та селища Квасилів та їх реалізація	2025–2027
4.2.6.Адапта-ція до зміни клімату	4.2.6.1. Створення бази проєктів з адаптації до зміни клімату	2025–2027
	4.2.6.2. Організація управління дощовими водами	2025–2027
4.2.7.Впрова-	4.2.7.1.Розробка та впровадження навчальних програм з	2025–

дження системи енергетичної освіти	енергоефективності та відновлюваної енергетики для шкіл та ЗВО	2027
	4.2.7.2.Створення навчально-демонстраційного центру енергоефективності з діючими зразками обладнання та технологій	2025–2027
4.2.8.Підви-щення енер-гетичної гра-мотності населення	4.2.8.1. Проведення регулярних інформаційних кампаній та практичних семінарів з питань енергозбереження та використання ВДЕ	2025–2027
	4.2.8.2. Організація щорічних Днів сталої енергії з демонстрацією успішних проєктів та технологій	2025–2027
4.2.9.Залучення інвестицій у зелені проєкти	4.2.9.1. Створення бази інвестиційних проєктів з енергоефективності та ВДЕ для потенційних інвесторів	2025–2027
4.2.10.Розви-ток зелених зон	4.2.10.1.Створення енергоефективних парків з використа-нням LED-освітлення та систем поливу на сонячних батареях	2025–2027
	4.2.10.2. Впровадження технологій вертикального озеленення будівель	2025–2027
4.2.11.Цифро-візація енер-гетичної ін-фраструктури	4.2.11.1. Впровадження smart grid технологій в системах енергопостачання міста	2025–2027
	4.2.11.2. Створення єдиного диспетчерського центру управління енергетичною інфраструктурою міста	2025–2027
Оперативна ціль 4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів		
4.3.1.Налагод-ження парт-нерств щодо залучення інвестицій у розвиток аль-тернативної енергетики	4.3.1.1.Розробка карти потенційних локацій для встанов-лення сонячних панелей та інших відновлювальних дже-рел енергії у партнерстві з громадами Рівненської агломерації	2025–2027
	4.3.1.2. Запровадження пільг для «зелених» інвесторів у вигляді знижок на місцеві податки та збори	2025–2027
	4.3.1.3. Залучення інвестицій у виробництво альтернатив-них джерел енергії для підтримки сталого розвитку	2025–2027
	4.3.1.4. Стимулювання розвитку малих електрогенеруючих потужностей для підтримки енергетичної незалежності	2025–2027
	4.3.1.5. Залучення позабюджетних джерел фінансування та інвесторів для реалізації проєктів з власної енергоге-нерації (сонячні батареї, міні-вітрові електростанції) та енергозбереження (реконструкція, утеплення будівель)	2026–2027
	4.3.1.6. Створення кліматичного офісу, який буде координувати заходи з адаптації до змін клімату та впровадження «зелених» ініціатив	2025–2027
4.3.2.Впрова-дження енер-гоефективних рішень у ко-мунальних закладах та установах громади, житловому фонді	4.3.2.1. Встановлення систем альтернативної енергетики в комунальних закладах, включаючи сонячні панелі, теплові насоси та інші відновлювальні джерела енергії для зниження енергозалежності	2025–2027
	4.3.2.2. Запуск програм залучення та популяризації енергонезалежності для ОСББ, спрямованих на просування енергоефективних технологій та фінансових інструментів для їх впровадження	2025
	4.3.2.3. Забезпечення міста екологічним освітленням, шляхом встановлення енергоефективних LED-систем зовнішнього освітлення	2025–2027
4.3.3.«Зелений» перехід комунальних та приватних підприємств/ організацій	4.3.3.1. Співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами для обміну досвідом і знаннями в сфері реалізації зеленого переходу та адаптації до змін клімату	2025–2027
	4.3.3.2.Впровадження системи моніторингу ефективності заходів зеленого переходу, що дозволить відслідковувати результати та коригувати стратегії на основі реальних даних	2027

громади	4.3.3.3. Сприяння моніторингу якості повітря та загазованості в різних районах міста з метою своєчасного реагування на проблеми забруднення та впровадження заходів щодо покращення екологічної ситуації	2025–2027
	4.3.3.4. Створення геопорталу для відображення даних щодо офіційних забруднювачів – інтеграція інформації про основні джерела забруднення на карті громади	2027
	4.3.3.5. Підтримка Рівненської громади у створенні місцевих фінансових інструментів для підтримки сталих енергетичних і кліматичних рішень у рамках проекту «Посилення кліматичних дій в українських громадах»	2026–2027
4.3.4.Розви-ток сонячної енергетики	4.3.4.1. Встановлення сонячних електростанцій на дахах комунальних закладів з системами накопичення енергії та інтелектуального управління	2025–2027
	4.3.4.2.Надання консультацій приватним підприємствам, населенню щодо встановлення фотовольтаїчного обладнання	2025–2027
4.3.5.Викори-стання тепло-вих насосів для опалення та гарячого водопостача-ння	4.3.5.1. Встановлення теплових насосів у закладах охорони здоров'я з можливістю використання для опалення та кондиціонування	2025–2027
	4.3.5.2. Впровадження гібридних систем теплопостачання з використанням теплових насосів та сонячних електростанцій	2025–2027
4.3.6.Елект-рифікація громадського транспорту	4.3.6.1. Оновлення парку громадського транспорту через закупівлю нових тролейбусів та електробусів	2025–2027
	4.3.6.2.Створення мережі зарядних станцій для електро-транспорту з використанням smart-технологій управління	2025–2027
4.3.7.Розвиток велосипедної інфраструкту-ри	4.3.7.1. Будівництво мережі велосипедних доріжок з освітленням на сонячних батареях	2025–2027
Стратегічна ціль 5. Рівненська громада – безпечна тилова громада *Оперативна ціль 5.1. Розвиток безпечного середовища*		
5.1.1.Запобі-гання наслідкам, пов'язаним із викликами війни	5.1.1.1.Поширення інформації про «безпечні острівці» (кно-пки виклику ДСО) та створення нових точок безпеки для зручності та оперативного реагування на надзвичайні ситуації	2025–2026
	5.1.1.2. Будівництво, реконструкція та капітальний ремонт укриттів і сховищ в громаді з урахуванням адаптації їх для потреб маломобільних категорій населення	2025–2027
	5.1.1.3. Створення онлайн-платформ для оперативної взаємодії з громадою (сайти, чати та групи служби 1553)	2025
	5.1.1.4. Створення центрів ментального здоров'я та життєстійкості для підтримки психологічного стану громади та підвищення рівня соціальної згуртованості	2025–2026
	5.1.1.5. Забезпечення системного захисту безпеки інформації в органах місцевого самоврядування та інших закладах громади для попередження кіберзагроз та підвищення рівня цифрової безпеки	2025–2027
	5.1.1.6.Створення екосистеми «розумних укриттів», вклю-чаючи впровадження пілотних проєктів для підвищення ефективності захисту населення в надзвичайних ситуаціях	2025–2027
	5.1.1.7. Розширення та модернізація системи оповіщення про надзвичайні ситуації, зокрема встановлення динаміків для голосових повідомлень та інших способів доступних для широких верств населення	2025–2026

	5.1.1.8. Будівництво та реконструкція інфраструктури з урахуванням заходів безпеки, включаючи нові стандарти для забезпечення безпеки під час війни чи стихійних лих	2025–2027
5.1.2.Посиле-ння безпеки у міському просторі	5.1.2.1. Розбудова комплексної системи відеоспостереження та відеоаналітики Рівненської міської територіальної громади, як інструмента безпеки	2026
	5.1.2.2. Розширення мережі вуличного освітлення та освітлення піших переходів громади	2025–2027
	5.1.2.3. Актуалізація правил утримання домашніх тварин	2025
	5.1.2.4. Модернізація та підтримка центру адопції для безпритульних тварин, проведення заходів зі стерилізації та чіпування безпритульних тварин	2026
	5.1.2.5.Проведення аудиту безпеки дорожнього руху та здійснення належних заходів щодо безпеки для водіїв та пі-шоходів на аварійно-небезпечних ділянках на території громади	2025–2026
	5.1.2.6. Розробка та реалізація заходів щодо протидії домашньому насильству у співпраці з правоохоронними органами та громадськими організаціями	2025–2027
	5.1.2.7. Розширення мережі спеціалізованих закладів для надання послуг постраждалим від домашнього насильства	2026–2027
	5.1.2.8. Сприяння органам державної влади у створенні Центру безпеки громадян у с.Квасилів	2025–2027
	5.1.2.9.Проведення регулярних навчань дітей та молоді правилам поведінки на дорогах і вулицях, а також ін. пра-вил безпеки (мінна безпека, безпека поводження «на во-ді», сексуальна безпека, інформаційна тощо), правил пер-шої медичної допомоги, першої психологічної допомоги, ін.	2025–2027
	5.1.2.10. Формування культури безпечного керування транспортними засобами, в тому числі електросамокатами, велосипедами	2025–2027
5.1.3.Розви-ток сучасної системи національно-патріотичного виховання та підготовка громадян, дітей і дорос-лих, до націо-нального спротиву	5.1.3.1. Упровадження курсу з тактичної медицини як обов'язкового елементу навчальної програми в закладах загальної середньої освіти для підготовки учасників освітнього процесу до дій у надзвичайних ситуаціях	2026
	5.1.3.2. Створення тирів для проведення занять з тактичної та цивільної оборони, навчання стрільбі та підвищення рівня фізичної підготовки учнів та дорослих	2026
	5.1.3.3. Проведення зустрічей та уроків мужності за участю Захисників та Захисниць України, волонтерів, членів громадських організацій, ветеранів для здобувачів освіти	2025–2027
	5.1.3.4.Декомунізація рекреаційної зони «Пагорб слави» та оновлення простору, перетворення його на символ націо-нальної гідності та пам'ятки, що відповідає сучасним потребам	2025–2027
Оперативна ціль 5.2. Створення умов для згуртованості та комфортного проживання жителів громади		
5.2.1.Сприян-ня військово-службовцям, ветеранам та їх сім'ям	5.2.1.1. Залучення військових до участі в громадських захо-дах для зміцнення зв'язків між військовими та цивільними	2025–2027
	5.2.1.2. Розробка навчальних програм щодо підтримки ветеранів та їх родин для адаптації та соціалізації	2025
	5.2.1.3. Здійснення заходів підтримки фахівців із супроводу ветеранів війни для забезпечення інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя	2025–2027
	5.2.1.4. Надання психологічної і соціальної підтримки та реабілітаційних	2025–

	послуг ветеранам та їх родинам	2026
	5.2.1.5. Удосконалення програм підтримки ветеранів і їхніх сімей, впровадження ініціатив громадськості	2025
	5.2.1.6. Популяризація механізмів отримання фінансової підтримки ветеранів та їх сімей через грантові програми для створення власного бізнесу або розвитку підприємництва	2025–2027
	5.2.1.7. Популяризація механізмів отримання грантів на здобуття освіти ветеранами для опанування нових професій та адаптації до цивільного життя	2025–2027
	5.2.1.8. Застосування методів зоотерапії (іпотерапія, каністеропія, фелінотерапія, апітерапія) для Захисників і Захисниць України та членів їх родин	2025–2027
	5.2.1.9. Здійснення заходів підтримки дітей військовослужбовців та Захисників і Захисниць України (соціальний супровід, пільгове харчування, оздоровчі заходи)	2025–2027
	5.2.1.10. Розширення можливостей для надання реабілітаційних, абілітаційних послуг, заняття адаптивними видами спорту для ветеранів та членів їх сімей	2025–2027
	5.2.1.11. Залучення ветеранів до навчальних міжнародних програм для ветеранів для перекваліфікації та підготовки фахівців у галузі альтернативної енергетики	2025–2027
5.2.2.Створення комфортних умов для народження та виховання дітей у громаді, підтримка сімей	5.2.2.1. Підтримка ініціатив учнівського самоврядування з метою залучення дітей до прийняття важливих для громади рішень	2025–2027
	5.2.2.2.Розвиток ігрових та спортивних майданчиків: обла-штування безпечних, сучасних ігрових зон для дітей в кожно-му мікрорайоні, а також зон для активного відпочинку та спорту	2025–2027
	5.2.2.3. Покращення доступності комунальних закладів для маломобільних категорій населення (створення пандусів, ліфтів, зручних тротуарів і паркувальних місць біля установ, що опікуються дітьми)	2025–2027
	5.2.2.4. Збільшення кількості туристичних, культурних та рекреаційних об’єктів, які цікаві для дітей та облаштовані для відвідувачів із дітьми	2025–2027
	5.2.2.5. Співпраця із закладами ресторанного господарства та готелями щодо створення умов для відвідувачів із дітьми (дитячі куточки, дитяче меню тощо)	2025–2027
	5.2.2.6. Інформування щодо психологічної підтримки молодих батьків, надання консультацій для збереження емоційного благополуччя, в тому числі у співпраці із громадськими організаціями	2026–2027
	5.2.2.7. Забезпечення умов для навчання і розвитку дітей з інвалідністю та доступу до корекційних і реабілітаційних послуг	2025–2027
	5.2.2.8. Сприяння підвищенню кваліфікації фахівців, впровадження інноваційних методологій, модернізація підходів роботи з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах	2025–2027
	5.2.2.9. Впровадження гендерно-чутливого бюджетування	2025–2027
5.2.3.Впровадження інклюзивного підходу до планування міської інфраструктури	5.2.3.1.Реалізація Стратегії зі створення безбар’єрного простору Рівненської міської територіальної громади до 2030 року	2025–2027
	5.2.3.2. Поступовий перехід до закупівлі транспорту, який адаптований для людей з порушеннями функціонування	2025–2027
	5.2.3.3. Інтеграція заходів зі створення безбар’єрного простору у Рівненській МТГ у кожен стратегічний напрям	2025–2027
	5.2.3.4. Пристосування об’єктів фізичного оточення (громадського та	2025–

	побутового призначення) до сучасних/актуальних норм і стандартів безбар'єрності	2027
Оперативна ціль 5.3. Розвиток Рівненської громади як передового центру освітніх, спортивних та соціальних послуг		
5.3.1.Запро-вадження інноваційних підходів у освітній сфері	5.3.1.1. Цифровізація та впровадження нових можливостей для комунікації між учасниками освітнього процесу	2025–2027
	5.3.1.2. Створення мережі ліцеїв, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним та / або професійним спрямуванням	2025–2027
	5.3.1.3. Організація загальноміського заходу «RivneEdspace», спрямованого на презентацію та популяризацію сучасних методик, технологій та інноваційних практик у сфері освіти	2025–2027
	5.3.1.4. Запровадження програми «Школа менторства» для залучення зовнішніх експертів і фахівців в освітній процес	2027
	5.3.1.5. Забезпечення професійного і особистісного розвитку педагогічних працівників через реалізацію траєкторій професійного розвитку	2025–2027
	5.3.1.6. Реалізація загальноміського профорієнтаційного проєкту «Трафік можливостей» для старшокласників з метою професійного самовизначення	2026
	5.3.1.7. Створення хобі-хабу в селищі Квасилів, де молодь та діти зможуть розвивати свої навички, творчий потенціал та залучатися до нових креативних ідей	2027
	5.3.1.8. Пілотування проєкту «Створення та управління роботизованими засобами» у закладах освіти громади	2026
5.3.2.Розви-ток аматор-ського спорту та спорту вищих досягнень, враховуючи інклюзивний підхід	5.3.2.1. Створення осередків для заняття осіб літнього віку спортом та фізичними активностями	2026–2027
	5.3.2.2. Створення центру фізкультурно-спортивної реабілітації для ветеранів війни	2025
	5.3.2.3. Популяризація здорового способу життя через збільшення охоплення дітей спортивними гуртками	2025–2027
	5.3.2.4. Розвиток кадрового потенціалу у сфері реабілітації та спорту для підвищення кваліфікації фахівців	2025–2026
	5.3.2.5.Модернізація спортивної інфраструктури відповідно до міжнародних стандартів для проведення міжнародних змагань	2026–2027
	5.3.2.6. Створення міської програми підтримки аматорського спорту та розвитку спортивних клубів	2025–2027
	5.3.2.7. Розвиток картингу та аматорського спідвею	2026–2027
	5.3.2.8. Підтримка адаптивних видів спорту	2025–2027
	5.3.2.9. Створення академії спідвею в Рівному із залучен-ням міжнародного досвіду та грантового фінансування	2026–2027
	5.3.2.10. Створення Алеї рівненського спідвею та музею технічних видів спорту Рівного на відкритому повітрі	2026–2027
	5.3.2.11.Підвищення туристичного потенціалу Рівного через спортивні заходи та популяризацію спортивної спадщини міста	2025–2027
	5.3.2.12. Завершення реконструкції стадіону «Авангард» та розвиток стадіону як мультиспортивного осередку фізичної культури та спорту	2025–2027
5.3.3.Розши-рення можли-востей щодо отримання якісних	5.3.3.1.Залучати до надання соціальних послуг (догляд стаціонарний, підтримане проживання, паліативний / хос-пісний догляд) надавачів соціальних послуг недержавного сектору або надавати фінансову підтримку надавачам со-ціальних послуг для забезпечення надання соціальних по-слуг мешканцям Рівненської міської територіальної	2026–2027

соціальних послуг	громади	
	5.3.3.2. Впровадження нових методів і практик в роботі Рівненського міського центру комплексної реабілітації осіб і дітей з інвалідністю з порушенням опорно-рухового апарату «Крок», оновлення спектру надання послуг, удосконалення реабілітаційного процесу для сприяння адаптації і соціалізації з осіб і дітей з інвалідністю	2025
	5.3.3.3.Удосконалення системи інформування жителів гро-мади про доступні соціальні послуги (розробка і виготов-лення інформаційних матеріалів, банерів, брошур, букле-тів, флаєрів, роздаткових матеріалів, медіа-підтримка)	2025–2026
	5.3.3.4. Застосування мультидисциплінарного підходу в наданні соціальних послуг	2025–2027

Джерело: Проект Плану заходів з реалізації Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

1.4. Зв'язок проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року з іншими документами державного планування

Стратегія розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. узгоджується із Законами України «Про засади державної регіональної політики» №156-VIII від 05.02.2015, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення громад і територій» №2389-IX від 09 липня 2022 року, Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України №695 від 5 серпня 2020 р. із змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України №940 від 13 серпня 2024 р., Стратегією розвитку Рівненської області на період до 2027 року (затвердженою рішенням Рівненської обласної ради від 28.03.2025 №1069), з положеннями та завданнями Указу Президента України «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 р.».

План заходів є взаємоузгодженим у просторі та часі набором конкретних проєктів та заходів розвитку громади, сформованим на новій, інноваційній для української системи розвитку громад, основі.

Таким чином конкретним пропонованим Стратегією заходам відповідають проєкти Плану заходів, які, в свою чергу, для забезпечення їх виконання повинні бути включені у відповідні програми громади. Підставою для виконання Стратегії є саме План заходів, адже саме він деталізує, яким чином досягатимуться стратегічні та операційні цілі Стратегії.

При розробці Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року в першу чергу необхідна узгодженість з ключовими аспектами Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, актуалізація якої сричинена перш за все необхідністю врахування:

- −наслідків повномасштабної війни російської федерації проти України та їх впливу на територіальні громади, підвищення ролі безпеки та стійкості до зовнішніх чинників;
- набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, поглиблення ступеня виконання положень Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її державами-членами та переходу до початку переговорів про вступ України до ЄС;
- рекомендацій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо необхідності забезпечення зв’язку Плану заходів з реалізації Стратегії з процесами відновлення в Україні;
- кліматичних зобов’язань України, зокрема щодо:

- загальноекономічного зниження викидів парникових газів на 65% до 2030 року порівняно з 1990 роком (Другий Національно визначений внесок України до Паризької угоди);

- відмови від використання вугілля на державних електростанціях до 2035 року (COP26, вступ до платформи Powering Past Coal Alliance (PPCA);

- скорочення викидів метану на 30% до 2030 року від рівня 2020 року (COP26, долучення до ініціативи Global Methane Pledge) та ін.

2.Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

На сьогодні Рівненська МТГ відноситься до територій з помірним рівнем забруднення довкілля, але з помітно вираженою тенденцією до зростання техногенного навантаження на нього через розвиток переробної, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря галузей економіки.

2.1. Клімат

Рівненська МТГ характеризується сприятливим для життєдіяльності людини помірно континентальним кліматом з м'якою зимою, частими відлигами, теплим літом, середньорічною кількістю опадів 600–700 мм, впливаючи практично на всі аспекти життя людей через розвиток атмосферних процесів.

Зима настає наприкінці листопада, а стійкий сніговий покрив утворюється в останні дні грудня - першій декаді січня. Літо, що приходить наприкінці травня, триває до вересня. Це період найвищих температур повітря і ґрунту, опадів, дозрівання врожаю. Ясна, прохолодна ранньоосіння погода встановлюється на початку вересня.

Абсолютний мінімум температури повітря за майже 70-річний період безперервних спостережень -35°С зафіксований на метеостанції в Рівному у 1987 році.

Якщо характеризувати клімат громади за його показниками у 2023 р., то опадів за рік випало 632 мм, що загалом близько норми. В часі вони також розподілилися нерівномірно. Близько норми опадів випало у січні – 31-32 мм (95-99% норми) та у лютому – 29-35 мм (93-108% норми).

Значний вплив на формування клімату має атмосферна циркуляція. У більшості днів на території громади з помірних і північних широт Атлантичного океану надходить морське полярне і континентально-полярне повітря. Зимою морське полярне повітря має вищу температуру, тому його насування обумовлює потепління, відлигу, хмарну погоду, тумани. Літом морське полярне повітря холодніше. Його вторгнення приносить похолодання, дощі, грози. Континентальне полярне повітря приносить літом жарку погоду, зимою – безхмарну, морозну.

Клімат з теплим літом і м'якою зимою створює необхідні умови для вирощування плодових культур та ягід. Висока вологість та опади підтримують стабільність водних ресурсів громади.

При цьому просторовий розподіл техногенного навантаження в громаді зумовлений концентрацією промислового потенціалу.

2.2. Атмосферне повітря

2023 р. за даними Головного управління статистики у Рівненській обл. в атмосферне повітря м.Рівне надійшло 413,699 т забруднюючих речовин від стаціонарних джерел викидів, що на 15% менше 2022 року. 2022 року – 486,394 т, що на 18% менше попереднього року. Кількість підприємств з стаціонарними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, розташованих в межах м.Рівне в 2022-2023 рр. і перебували на обліку в територіальних органах Держстату, становило відповідно 50 та 49 од.

Станом на 01 січня 2024 року середньорічні концентрації більшості забруднювальних речовин не перевищували ГДК, випадків високого та екстремально високого рівнів забруднення атмосферного повітря не спостерігалось.

Основним забруднювачем атмосферного повітря із стаціонарних джерел викидів в 2022-2023 рр. в селищі Квасилів є КП «Квасилівтеплоенерго» Рівненської міської ради.

За статистичними даними за 2000, 2005, 2010, 2015 роки основним пересувним джерелом забруднення атмосферного повітря є автомобільний транспорт.

Адаптація громади до зміни клімату. Згідно з метеорологічними даними на території громади, як і України, спостерігається тенденція до підвищення температури повітря і збільшення частоти та тривалості періодів з високими температурами, що суттєво впливає на здоров'я та життєдіяльність людей, на галузі економіки, зокрема, транспорт тощо. Підвищення температури повітря призводить, зокрема, до збільшення частоти та інтенсивності таких конвективних явищ, як грози, зливи, град, шквали.

Наслідки зміни клімату з часом посилюватимуться. Негативного впливу може зазнати транспортна інфраструктура, а також здоров'я населення через збільшення кількості випадків хвороб, зменшення продуктивності праці та передчасні смерті. По території громади зростатиме повторюваність хвиль спеки. Такі можливі наслідки вимагають спрямування зусиль не лише на боротьбу із зміною клімату, а і на адаптацію до її наслідків.

Відсутність системного підходу до проблеми зміни клімату в цілому унеможливлює прийняття управлінських рішень щодо забезпечення пом'якшення та адаптації до зміни клімату в масштабах громади.

Тому відповідно статті 14 ЗУ «Про основні засади державної кліматичної політики» «…органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень забезпечують включення заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї до стратегій розвитку територіальних громад та планів заходів їх реалізації …».

З метою підтримки провідної Європейської ініціативи щодо реалізації кліматичних та енергетичних цілей Рівненська міська рада 2012 року підписала «Угоду мерів» та прийняла рішення про впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку до 2020 року на 20% та приєдналась до ініціативи Європейського Союзу «Угода мерів щодо клімату та енергії» і в межах виконання добровільних зобов'язань розробила «План дій сталого енергетичного розвитку та клімату Рівненської міської територіальної громади до 2030 року на 30% до 2030 року» за рахунок заходів з підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

2.3. За екологічною ситуацією в галузі водокористування

Погіршенню якості поверхневих вод, що включають ліву притоку р.Горинь р.Устя довжиною 68 км та площею водозбору 762 км^2 з притоками (р.Безодня, струмками Тиннівка та Бояр-чик), штучно створеними водоймищами (Басівкутське водосховище та ставки гідропарку), і живляться, в основному, за рахунок талих снігових вод, у меншій мірі – ґрунтових вод та атмосферних опадів, сприяють скиди недостатньо очищених стічних вод комунальних очисних споруд м.Рівне та селища Квасилів, які є їх найбільшими забруднювачими.

Басівкутське водосховище є русловим водосховищем річки Устя і фактично використовується як рекреаційний водний об'єкт.

Відведення, очищення виробничих і побутових стічних вод здійснюється централізованою міською каналізацією та локальними системами промислових підприємств.

Загальна протяжність каналізаційних мереж міста, які перебувають на балансі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» – 275,94 км, з них колектори – 73,241 км, протяжність замортизованих мереж – 143,23 км, якими перекачають стоки 24 каналізаційні насосні станції потужністю 122,27 тис.м^3/добу.

Загальний обсяг стоків міста Рівне становить 40–45 тис.м^3/добу. Кількість каналізаційних очисних споруд – 1 од. потужністю 25 тис.м^3/добу.

Існуючих на теперішній час потужностей власних каналізаційних очисних споруд в місті Рівне не вистачає для можливості очищення всього обсягу стічних вод міста. Внаслідок цього підприємство «Рівнеоблводоканал» перекачує 20-25 тис.м^3/добу (7,3–9,1 млн. м^3/рік) зібраних стоків по 2-х напірних колекторах на відстань 11 км двома нитками трубопроводів діаметром 820 мм на КОС ПрАТ «Рівнеазот», піднімаючи їх на висоту 72 м.

В селищі Квасилів каналізовано всю багатоповерхову забудову, частково промислові підприємства, громадські будівлі. Загальна протяжність каналізаційних мереж становить 6,26 км, загальна зношеність становить 100%.

Каналізаційні очисні споруди селища Квасилів приймають господарсько-побутові стічні води від населення, промислових підприємств селища Квасилів, міста Здолбунів. Проектна потужність КОС: 10000 м^3/добу; 3650 тис. м^3/рік.

Перекачка стоків на каналізаційні очисні споруди здійснюється двома каналізаційними станціями потужністю 5,0 тис. м^3/добу та 2,0 тис. м^3/добу, загальна зношеність обладнання КНС становить близько 13%. Скид очищених стічних вод здійснюється в річку Устю.

Підприємства, що скидали забруднені зворотні води 2023 р., наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1. Скиди забруднених зворотних вод підприємствами Рівненської МТГ, тис. м^3

Підприємства	*Об'єм скидів забруднених вод, тис. м^3*
РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал», м.Рівне	5425,8
РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» (служба ВКГ Рівненського району, селище Квасилів)	1039,6
Комунальне підприємство «Рівненське ШЕУ автомобільних доріг» м.Рівне	1003,4
Філія «БМЕС» АТ «Укрзалізниця» ВСП «Рівненсько – Тернопільське територіальне управління», станція Рівне	1,0
ПрАТ «Рівненська фабрика нетканих матеріалів», м.Рівне	5,1
ТОВ «Метро Кеш Енд Кері Україна», м.Рівне	11,2
ТОВ «Екватор-Р», м.Рівне	9,6
ТОВ «Епіцентр К», м.Рівне	5,0

Джерело: Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71 «Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки».

В громаді забезпечення населення питною водою здійснюється виключно із джерел підземних водоносних горизонтів.

Водозабірні споруди (свердловини) здійснюють водозабір підземної води з верхньокрейдяного, Валдайського та Горбаківського водоносних горизонтів, обладнаних занурювальними насосами. Піднята вода очищується на станціях знезалізнення:

- с.Горбаків, вул.Центральна, 46 (Рівненський район) – 2 станції потужністю 40 тис. м^3 кожна;
- м.Рівне, вул.Чорновола, 89 – 1 станція на 40 тис. м^3.

Загальна протяжність водопровідних мереж міста, які перебувають на балансі РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» складає 497,638 км, з них протяжність замортизованих та аварійних водопровідних мереж складає 132,16 км. У місті Рівне налічується 37 водорозбірних колонок та 856 пожежних гідрантів.

В селищі Квасилів - централізована система водопостачання, що забезпечує практично весь приватний сектор селища, багатоповерхівки, промислові та інші об'єкти. Джерелами водопостачання селища Квасилів є водозабірний майданчик №3 міста Рівне, майданчик «Новомильськ», майданчик «Горбаків». Подача питної води в селище здійснюється водопровідною насосною станцією «Новий Двір» і частково з водоводу «Новомильськ – Рівне». Загальна довжина водопровідних мереж становить 14,436 км.

Внаслідок тривалої експлуатації систем водопостачання і каналізації, стан більшості водопровідно-каналізаційних мереж та споруд незадовільний. Загальна зношеність водопровідної системи селища Квасилів становить 100%.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» щомісячно спостерігає за станом поверхневих вод та веде постійний лабораторний контроль якості питної води відповідно вимог ДсанПіН 2.24-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»:

- з підземних джерел водопостачання;
- на виході із насосних станцій перед надходженням у водопровідну мережу;
- у водопровідній мережі.

На підприємстві розроблений технологічний регламент з виробництва питної води із застосуванням гіпохлориту натрію марки «А», який передбачає цілодобову подачу води із стабільними заданими тисками у визначені зони м.Рівне.

РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» запустив власне виробництво гіпохлориту. Установка із виробництва цієї хімічної сполуки, необхідної для забезпечення міста якісною питною водою, працює на одній з водопровідно-насосних станцій (ВНС), на 20% забезпечуючи потреби підприємства в гіпохлориті.

Постійний лабораторний контроль якості питної води комунальних та централізованих водопроводів також здійснює ДУ «Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Невідповідність за санітарно-хімічними показниками реєструвалась за забарвленістю, каламутністю, аміаком, залізом, нітратами, жорсткістю, pH, лужністю, кальцієм.

Основна ж невідповідність питної води традиційно спостерігається за вмістом заліза загального, жорсткістю, каламутністю.

З метою гігієнічної оцінки досліджується радіаційна безпечність питної води у місцях водозаборів. В досліджених пробах перевищень нормативних рівнів не зафіксовано.

Завдяки своєчасному виконанню профілактичних та капітальних ремонтів забезпечується стабільна та надійна робота водопровідно-каналізаційних об’єктів.

Для цього РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» виконано:

капітальний ремонт приміщення камери переключення ГП-11-дозаторна (м.Рівне, вул.Київська, 99г);

поточні ремонти майданчика №3 «Новий Двір» та ремонт гідролізної установки майданчика «Новий Двір»;

капітальний ремонт на насосних станціях «Київська», «Новий Двір» та встановлення відеокамери відеонагляду на насосній станції «Боярка»;

капітальні ремонти водопроводів в м.Рівне на вул.С.Крушельницької, 32; вул.Стельмаха, 9б, 56-58; вул.Княгиницького, 5а; вул.Енергетиків – вул.Рівненська; вул.Кн.Ольги – вул. архітектора Бургіньйона; вул.Дворецька, 128; вул.Кулика і Гудачека, 21; вул.Д.Галицького – вул.Стельмаха; вул.16 Липня, 22; вул.О.Теліги, 2а; вул.24 Серпня; вул.Млинівська – вул.Соборна; вул.Млинівська, 27б; вул.Біла, 18, 103а, 105а; вул.Коцюбинського, 4; вул.Соборна, 22, 263, 442а; вул.Героїв поліції, 40; вул.Студентська, 5а; вул.Київська; вул.Коновальця, 6; вул.Пересопницька; вул.Ст.Бандери, 62а; вул.Н.Хасевича, 1; вул.Грушевського – вул.Вишиванки; вул.Чорновола; у зв’язку з демонтажем водонапірної башти переключення водопроводу на вул.Стельмаха, 70б; влаштування водопровідної камери, колодязя і спускової засувки на водопроводі на вул.Захисників Маріуполя;

капітальний ремонт водопроводу в с.Вересневе.

За кошти обласного бюджету в рамках виконання Програми розвитку підприємства виконано:

реконструкцію водогону «Горбаків-Рівне» в районі с.Бабин Рівненського району на ділянці 306-307 км дороги «Київ-Чоп» та замінено ділянку водоводу довжиною 557 м. п.

За рахунок субвенції Рівненської міської територіальної громади придбані матеріали для ремонту та утримання в належному стані зовнішніх мереж водовідведення.

2.4. Земельні ресурси та грунти

Земля один з головних ресурсів життєдіяльності громади, територіальна основа всіх видів діяльності людини та виробничий фактор багатьох галузей економіки. За даними Головного управління Держгеокадастру у Рівненській області загальна площа Рівненської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 становить 62,7 км^2, в тому числі:

– загальна площа міста Рівного становить 58,24 км^2, з них 20,63 км^2 – сільськогосподарські угіддя, 3,35 км^2 – забудовані землі, 1,54 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,36 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 1,38 км^2 – землі водного фонду, 0,85 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники);

– загальна площа селища Квасилів - 4,46 км^2, з них 1,89 км^2 – сільськогосподарські землі, 1,98 км^2 – забудовані землі, 0,34 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,01 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 0,11 км^2 – води, 0,14 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники).

Для переважної частини території Рівненської міської територіальної громади, яка являє собою вододільну ділянку, основними ґрунтотворними породами є леси, адже місто Рівне та селище Квасилів розташовані в межах Рівненського лесового плато.

Ґрунти тераси річки Устя у межах вододільних ділянок представлені чорноземами звичайними карбонатними малогумусними, чорноземами лучними середньо-глинистими темно-сірими деградованими та дерново-карбонатними ґрунтами.

Ґрунти заплавної частини території міста представлені в південній його частині мулувато-болотними карбонатними, а в північній частині – торфово-болотними грунтами. Переважна частина селища Квасилів складається із чорноземів типових слабо гумусних легкосуглинкових та заплавних лучних середньосуглинкових ґрунтів.

Усі ґрунти мають високу природну родючість і придатні для росту всіх видів зелених насаджень, що характерні для лісостепової зони України.

2.5. Надра

Корисні копалини Рівненської МТГ представлені карбонатними породами (крейда), цегельно-череп'яною сировиною (суглинки, глина), торфом.

У геологічному розташуванні Рівненська міська територіальна громада знаходиться в межах Волино-Подільського артезіанського басейну.

За утворенням та накопиченням відходів. Відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні громади зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення громади.

Основним способом видалення твердих ПВ на сьогодні в ТГ є їх захоронення на полігоні. Складування відходів проводиться розрівнюванням, ущільненням, ізоляцією ґрунтом.

Міський сміттєзвалювальний полігон розташований на землях Шпанівської сільської ради Рівненського району на 0,9 км на захід від с.Великий Житин, має площу 21,15 га та експлуатується з 1959 року.

Станом на 01.01.2024 на полігоні захоронено 6122,3 тис. т побутових відходів. Середній обсяг щоденного захоронення відходів становить близько 315 тонн. Розрахунковий термін експлуатації полігону закінчується у 2027 році відповідно до паспорту місця видалення відходів, розробленого Державним підприємством «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства».

Експлуатація полігону здійснюється відповідно до «Правил експлуатації полігонів побутових відходів», затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 №435 та ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування».

З метою дотримання вимог екологічної та пожежної безпеки на полігоні постійно проводиться пересипка відходів ґрунтом.

На полігоні проводиться добування біогазу, пробурено 24 свердловини, облаштовано 4 газозбірні пункти, проводиться щорічний видобуток 2,5–4 млн. кубометрів біогазу, проектна потужність понад 4 млн. кВт.*год. електроенергії. Видобутий біогаз переробляється в електроенергію та постачається на Енергоринок України.

Щоквартально ДУ «Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» проводить аналіз стану води, ґрунту, атмосферного повітря.

Пріоритетом залишається роздільний збір твердих ПВ, зокрема за місцем їх утворення.

РМР та її виконавчий комітет впроваджують методи та засоби роздільного збирання компонентів ПВ з урахуванням їх морфологічного складу, річного обсягу утворення, потреб у вторинних енергетичних та матеріальних ресурсах, наявності підприємств, які можуть переробляти окремі компоненти ПВ та інших економічних факторів.

В основному компоненти ПВ, які збираються окремо, - це ПЕТ пляшка та інші вироби з поліетилену, скло, папір.

Для забезпечення впровадження роздільного збирання ПВ, придбання відповідного обладнання та впровадження новітніх технологій в сфері управління відходами необхідні додаткові джерела та збільшення обсягів фінансування, а також підтримка з боку держави.

2023 року в м.Рівне утворилось 103,47 тис. т відходів. Основними місцями утворення відходів в місті є промислові підприємства та житлова забудова.

Вивезення твердих ПВ на місце їхнього знешкодження відповідно до планово-регулярної (поквартирної та подвірної) або заявочної системи (для підприємств та організацій) у м.Рівне здійснює Комунальне автотранспортне підприємство «КАТП-1728», яке і експлуатує. Рівненський полігон по захороненню твердих ПВ.

Комунальне підприємство «Рівненське шляхово-експлуатаційне управління автомобільних доріг» забезпечує санітарне очищення міських автомобільних доріг, площ, мостів та шляхопроводів.

В селищі Квасилів відсутні місця складування твердих ПВ. Домогосподарства селища за прямими договорами охоплені централізованим збором та вивозом ПВ.

Пріоритетними завданнями у галузі управління відходами у Рівненській міській громаді є запровадження сучасних екологічно безпечних технологій поводження з ПВ.

Вирішенням питання міг би бути сміттєпереробний комплекс.

Одним із найважливіших пріоритетів стратегічного розвитку громади є системний підхід до вирішення питань управління твердими ПВ.

В громаді сформовано чітке бачення організаційних заходів у цій сфері, які передбачають впровадження цілісної системи управління твердими ПВ.

Питання подальшого сміттєвидалення необхідно вирішувати у відповідності з Регіональним планом управління відходами Рівненської області, який розробляється відповідно до Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 27.12.2024 №1353-р, мета якого - створення та забезпечення належного функціонування комплексної регіональної системи управління відходами, яка забезпечить мінімізацію навантаження на довкілля, зумовленого утворенням відходів, шляхом дотримання ієрархії управління відходами з урахуванням економічних можливостей як держави, області, громад, так і основних утворювачів відходів.

2.6. Рельєф та ландшафтне різноманіття

Рівне розташоване в лісостеповій зоні на Волинській височині з абсолютними відмітками – 187-220 м. Найвищі вершини знаходяться на західних, східних і північних околицях міста, а також за його межами. Переважні схили мають похил 1,6%.

Рельєф території селища Квасилів плоский із незначним схилом у північно-східному напрямку. В північній частині селища є заболочені ділянки. Абсолютні відмітки поверхні землі змінюються в межах 205–185 м.

За геоморфологічним районуванням селище Квасилів знаходиться на скульптурно-лесовому підвищенні.

2.7.Біорізноманіття. Згідно геоботанічного районування України територія міста Рівне та селища Квасилів належить до Варковицько-Рівненського геоботанічного району дубово-грабових та дубових лісів і фрагментів лучних степів Луцько-Рівненського (Волинського лесового) геоботанічного округу дубово-грабових та дубових лісів Поліської підпровінції Східноєвропейської провінції Європейської широколистяної геоботанічної області.

Основну загрозу біорізноманіттю ТГ становлять діяльність людини та знищення природного середовища існування флори і фауни. Йдеться про відходи, які закопуються і розсіюються в довкіллі, забруднюючи його, шуми, електромагнітні випромінювання, вібрації, світлове забруднення тощо. Це створює загрози також для життя і здоров'я людини.

Зміни, що відбуваються внаслідок забруднення води і поєднаного з ним антропогенного евтрофування водойм, призводять до зникнення раритетних видів рослин та тварин і заміщення їх видами широкої екологічної амплітуди, адвентивними та інвазійними видами.

Фактором ризику для біорізноманіття є зміни клімату, оскільки вони ведуть до зсуву природних зон та поширення інвазивних видів, а також нових для регіону інфекцій внаслідок перевезень, торгівлі, зарегулювання водойм, штучного осушення та обводнення територій.

Загрози біорізноманіттю пов'язані з деградацією оселищ.

2.8. Флора і фауна

Каркас ландшафтних та рекреаційних зон Рівненської МТГ формують її зелені насадження, поліпшуючи його архітектурно-естетичний вигляд, оптимізуючи газовий склад повітря, терморегуляцію в міському середовищі. Відповідно Оновленого (уточненого) плану зонування території м.Рівне, затвердженого рішенням РМР від 10.06.2021 №721 їх площа станом на 01.01.2023 складає 563,9 га (15,2%) території міста, в тому числі 11 парків загальною площею 105,7 га, найбільший з яких - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім.Т.Г.Шевченка площею 32 га.

Стан та динаміка зелених насаджень м.Рівне представлені в таблиці 2.2.

Площа зелених насаджень селища Квасилів 13 га.

Пріоритетними завданнями у галузі охорони зелених насаджень у Рівненській МТГ є розвиток системи комплексного озеленення міських територій.

На теперішній час у світі існує багато прикладів різкого збільшення чисельності видів-вселенців з екологічними, економічними, а іноді й соціальними наслідками.

На території м.Рівне та прилеглих ділянках на територіях зелених рекреаційних зон, у вуличних насадженнях, на територіях громадських установ та освітніх закладів, на пустирях та заплавних луках р.Устя та Басівкутського водосховища виявлено 23 види інвазійних рослин.

12 інвазійний видів (золотарник канадський, амброзія полинолиста, тонколучниця однорічна, череда листяна, виноград дівочий прикріплений та п'ятилисточковий, аморфа кущова, робінія звичайна та рожева, клен ясенелистий, сумах олегерогий, ваточник сирійський) потребують суворого контролю поширення.

Таблиця 2.2. Стан та динаміка зелених насаджень м.Рівне за 2018-2023 роки

Назва показника	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Загальна площа усіх зелених насаджень в місті, га	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9	563,9
Площа зелених насаджень загального користування, всього, га	148,9	148,4	148,4	163,8	163,81	140,02
Кількість парків, од.	11	11	11	11	11	11
в т.ч. парків культури і відпочинку	1	1	1	1	1	3
Площа парків, всього, га	104,4	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7
в т.ч. площа парків культури та відпочинку	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8
Сквери, га	32,75	22,4	22,4	22,4	22,4	21,5
Набережні та бульвари, га	23,3	8,23	8,23	8,23	8,23	4,08
Питома вага площі зелених насаджень в загальній площі міста,%	9,7	-	-	-	-	-

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Для оповіщення населення про правильне поводження з небезпечними рослинами на сайті Департаменту економічного розвитку розміщено інформацію про методи локалізації та знищення популяції борщівника Сосновського. В громаді розроблений механізм реагування відповідних служб на звернення громадян щодо виявлення земельних ділянок, заражених борщівником Сосновського та амброзією полинолистою, затверджений розпорядженням міського голови від 17.06.2022 №516-р «Про вжиття заходів боротьби з небезпечними рослинами (борщівником Сосновського та амброзією полинолистою)».

Тваринний світ міста істотно відрізняється від природної фауни: він набагато бідніший за видовою різноманітністю, ніж природні угруповання, тут нерідко переважають абсолютно інші види, не типові для природних. Острівками збереження міського біорізноманіття є парки, сквери, зелені зони вздовж річки, шосейної або залізничної дороги.

На території міста Рівне виявлено 18 інвазійних видів тварин: карась сріблястий, ондатра болотяна, червоновуха черепаха, рудий іспанський слимак, дятел сирійський, ротань-головешка, вогнівка самшитова, каліфорнійська щитівка, американська ясенева тля, колорадський жук, гармонія азійська, мінуюча міль каштанова, американський білий метелик, пацюк сірий, цикадка біла, японська липова міль-строкатка, білоакацієва міль-строкатка, робінієва крайова галиця.

В межах міста на правому березі річки Устя від Басівкутського водосховища до вул. Степана Бандери збереглася у напівприродному стані (напівприродний біотоп) одна з небагатьох ділянока, яка має велике значення у підтримці біологічного різноманіття міста.

У 2023 році затверджено Концепцію «Блакитно-зелені коридори Рівненської міської територіальної громади», який є основою для розуміння подальшого просторового розвитку Рівненської міської територіальної громади.

2.9. Природно-заповідний фонд

Для забезпечення екологічного збалансованого розвитку, збереження популяцій видів рослин і тварин в ТГ функціонує мережа природно-заповідного фонду, до якої станом на 01.01.2025 належить 4 території та об’єкти загальною площею 55,9927 га, що складає 0,89% площі ТГ:

парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Рівненський парк культури і відпочинку ім.Т.Г.Шевченка» площею 32 га;

Рівненський зоологічний парк загально-державного значення площею 11,6 га;

заповідне лісове урочище «Сосонки» площею 4,7 га;

дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» Комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради площею 7,6927 га.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки буде оцінено ймовірні наслідки для них.

Об'єктів Смарагдової мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення та елементів *екологічної мережі* на території громади немає.

2.10. Об'єкти культурної спадщини та матеріальні активи

На території громади розташовано 5 пам'яток національного значення (3 пам'ятки архітектури та 2 пам'ятки археології) та понад 100 пам'яток історії, архітектури, археології, мистецтва місцевого значення. Серед основних історичних, культурних пам'яток та локацій Рівного Рівненський обласний краєзнавчий музей, Музей бурштину, Костел Святого Антонія – нині зал камерної та органної музики Рівненської обласної філармонії, Парк молоді, Алея кованих скульптур, Пам'ятка археології національного значення «Басівкутське городище» та Парк історичної реконструкції «Оствиця», Рівненська дитяча залізниця, Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр, Музейно-розважальний комплекс «Таємничі підземелля Рівного», Церква Успіння Пресвятої Богородиці (1756 р.), окремі з них потребують ремонтних робіт різного ступеня та облаштування.

2.11. Життєдіяльність та стан здоров'я населення

Рівненська МТГ займає площу 62,7 км^2.

За даними Головного управління статистики в ТГ станом на 01.01.2022 населення міста становило 248,555 тис. осіб, що складає 0,59% населення України (табл. 2.3).

Таблиця 2.3. Порівняння показників Рівненської МТГ із загальноукраїнськими показниками

Адміністративна одиниця	Площа, км^2	Площа у % до загальної площі України	Населення, тис. осіб	Населення у % до загального населення України	Густота населення, осіб/км^2
Рівненська МТГ	62,7	0,01%	248,555	0,59%	3964,2

Джерело: власні напрацювання

У Рівненській громаді проживало близько 70 тис. молодих людей у віці 14-35 років. Ця категорія жителів надзвичайно важлива, адже це люди, від яких залежить вікова структура громади. За останні 5 років кількість молоді в громаді зменшилася майже на 11 тис. осіб.

З них 136071 жінок та 112484 чоловіків.

На статево-віковій піраміді (рис. 2.1) чітко окреслена «демографічна яма» у категорії 18-21-річних жителів, спричинена різким спадом народжуваності з середини і до кінця 1990-х років, а також серед 12-15-річних осіб жіночої статі. Надалі це зумовлюватиме ще меншу народжуваність, посилюючи уже помітну тенденцію до зменшення чисельності дітей дошкільного віку.

На демографічну ситуацію в ТГ суттєво впливають внутрішньо переміщені особи; трудові мігранти та біженці (зокрема, виїзд жителів ТГ за межі території України); скорочення народжуваності.

2024 року у Рівному зареєстровано 17963 внутрішньо переміщені особи (ВПО), з них 5103 дитини. Приїзд ВПО у громаду дало змогу збільшити кількість зареєстрованого населення орієнтовно на 6%, втім потрібно розуміти, що ця кількість не є сталою та постійною.

Рисунок 2.1. Розподіл постійного населення Рівненської МТГ за статтю та віком

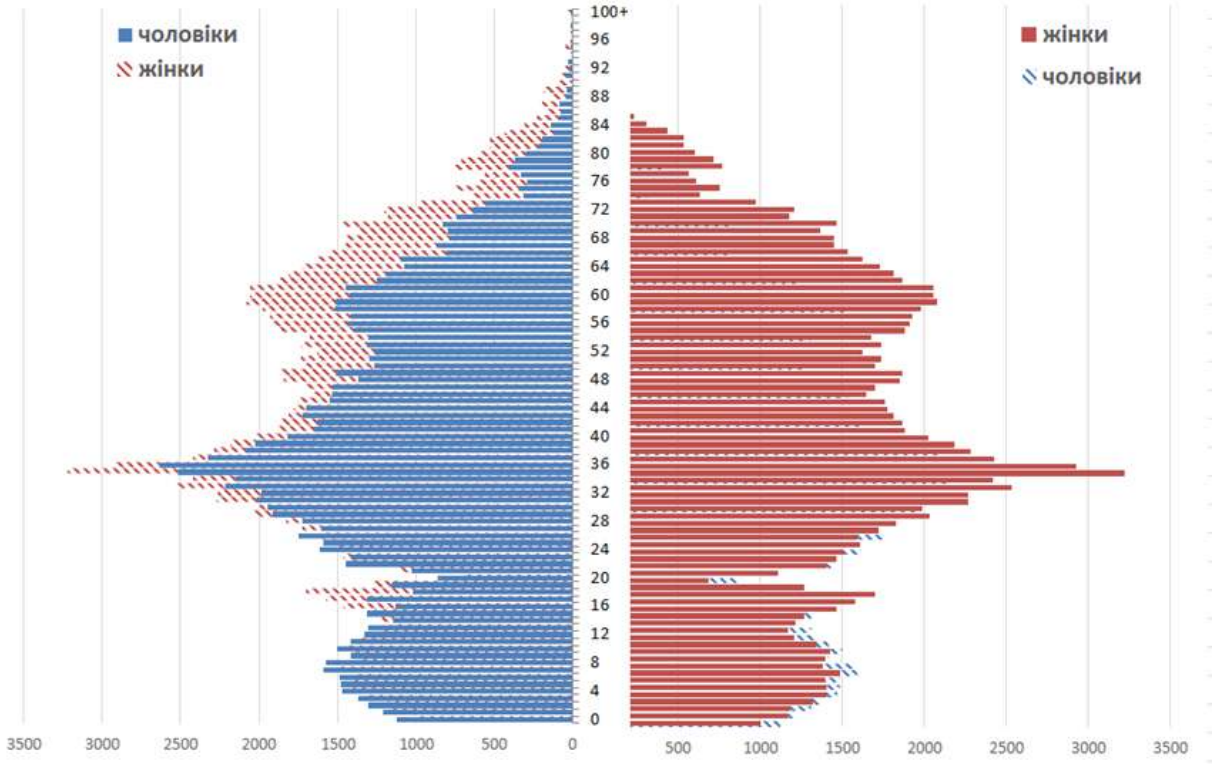

Джерело: Стратегія розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

І, хоча до лютого 2022 року спостерігався природний приріст населення в місті, впродовж 2017-2021 років його населення скоротилось на 1,1%. До 2018 року чисельність населення Рівного зменшувалася через міграційне скорочення, а після 2018 року додалось природне скорочення населення.

Екологічні проблеми області впливають на умови життєдіяльності та здоров'я населення.

Збереження здоров'я населення в Рівненській громаді забезпечує її мережа закладів охорони здоров'я. За даними Департаменту цивільного захисту та охорони здоров'я населення Рівненської обласної державної адміністрації на території громади функціонує 26 закладів охорони здоров'я: 16 – обласного, 8 – міського, 2 – відомчого підпорядкування.

Станом на 31 грудня 2023 року у громаді було укладено 230036 декларацій із сімейними лікарями. Первинну медичну допомогу надає 28 закладів.

Таким чином, у випадку, якщо План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року не буде затверджено, ризик погіршення екологічної ситуації в ТГ та її негативний вплив на здоров'я мешканців громади може зрости. Водночас неприйняття Плану заходів з реалізації Стратегії призведе до низки проблем, які будуть причиною поступового зниження якості умов життєдіяльності та здоров'я населення. Зокрема:

- недостатньо будуть оновлюватися існуючі та створюватися нові насадження;
- зберігатиметься значна амортизація об'єктів житлово-комунальної інфраструктури громади, що не будуть модернізовані;
- фізичний знос мереж централізованого водопостачання та водовідведення в ТГ спричинятиме значні витоки й втрати води, а також потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
- недостатні реновації та створення зелених зон, невідповідний санітарний та екологічний стан водних об'єктів не сприятиме адаптації населення до змін клімату;
- погіршуватиметься стан здоров'я населення;

- низькою залишатиметься енергоефективність комунальних будівель ТГ, в т.ч. закладів освіти і охорони здоров'я.

В разі неприйняття Стратегії негативний сценарій розвитку ситуації сприятиме накопиченню екологічних проблем, що можуть спричинити загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект, що загострить екологічну ситуацію в ТГ.

Таким чином, якщо документ державного планування не буде затверджено, то в Рівненській ТГ буде спостерігатися негативний сценарій розвитку, який формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією, громада рухається за інерцією, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку, так як:

9. Триває війна російської федерації проти України;
10. Зростають видатки бюджету, викликані війною;
11. Продовжується інфляція;
12. Інвестиції у розвиток інфраструктури (дороги, транспортну інфраструктуру) не забезпечують необхідних обсягів;
13. Інвестиційна привабливість України залишається низькою, рівень залучення інвестицій не зростає;
14. В тіні продовжує залишатися значна частка малого і середнього бізнесу;
15. Доходи населення не зростають;
16. За суттєвої корекції тарифів на енергоносії підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводитиме до поглиблення кризи в ЖКГ.

Бізнес-клімат в ТГ лишатиметься на тому ж рівні, рівень купівельної спроможності населення знижуватиметься, рівень реальної бюджетної забезпеченості ТГ дещо покращуватиметься.

Малий і середній бізнес не розвиватиметься, доходів бюджету ТГ буде недостатньо для суттєвого покращання своєї інфраструктури.

Локальне покращання благоустрою спостерігатиметься лише місцями, фінансування відбуватеметься за залишковим принципом, що загалом залишить тенденції стану навколишнього природного середовища громади незмінними.

3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено

Планом заходів з реалізації Стратегії передбачено заходи, що охоплюють всю територію громади, тому при розгляді стану довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, доцільно розглядати всю громаду. Основні характеристики стану довкілля Рівненської МТГ зазначені у розділі 2 даного Звіту.

А характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення на територіях ймовірного впливу та їх прогнозні зміни, якщо документ державного планування не буде затверджено, необхідно розглядати за напрямками охорони природних ресурсів на основі динаміки змін їх показників за останніми наявними статистичними даними. Згідно рішення РМР №71 від 13.05.2025 такі дані узагальнені в Екологічному паспорті міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки.

3.1. За станом атмосферного повітря

2023 року за даними Головного управління статистики у Рівненській області в атмосферне повітря м.Рівне надійшло 413,699 т забруднюючих речовин від стаціонарних джерел викидів, що на 15% менше 2022 року. 2022 року – 486,394 т, що на 18% менше попереднього року. Кількість підприємств з стаціонарними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, що розташовані в межах міста в 2022- 2023 рр. і перебувають на обліку в територіальних органах Держстату, становить відповідно 50 та 49 од. (таблиця 3.1, рис. 3.1) [9].

Таблиця 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Рівненській ТГ за 2019-2023 роки

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т	Щільність викидів у розрахунку на 1 км^2, т	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
2019*	4136,6*	73,3*	16,8*
2020*	3756,6*	64,8*	15,3*
2021	590,9	9,23	2,4
2022	486,4	8,39	2,0
2023	413,7	7,13	1,7

Примітка: * у 2019 та 2020 роках дані з урахуванням показників ПрАТ «Рівнеазот», яке з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Місто Рівне найбільш забруднене викидами забруднюючих речовин у Рівненській області (8386,1 кг/км^2).

До основних забруднювачів атмосферного повітря ТГ відносяться ТзОВ «Оператор газотранспортної системи України» Рівненське ЛВУМГ, ТзОВ «Рівнетеплоенерго», ТДВ «Рівненський домобудівний комбінат», ПП «Тепло-Енергія», ТзОВ «Рівне-Борошно», ПП «Патар», ПАТ «Укрнафта» Рівне, ТзОВ «Завод шляхо-будівельних матеріалів», ТзОВ «Енерго-збереження Рівне», ТзОВ «Хлібодар», КП «Квасилів-теплоенерго», ТзОВ «Рівень ЛТД», ПАТ «Рівненська кондитерська фабрика», ПАТ «Еско-Рівне», ТДВ «ПОЛІССЯХЛІБ» (таблиця 3.2).

Рисунок 3.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферу

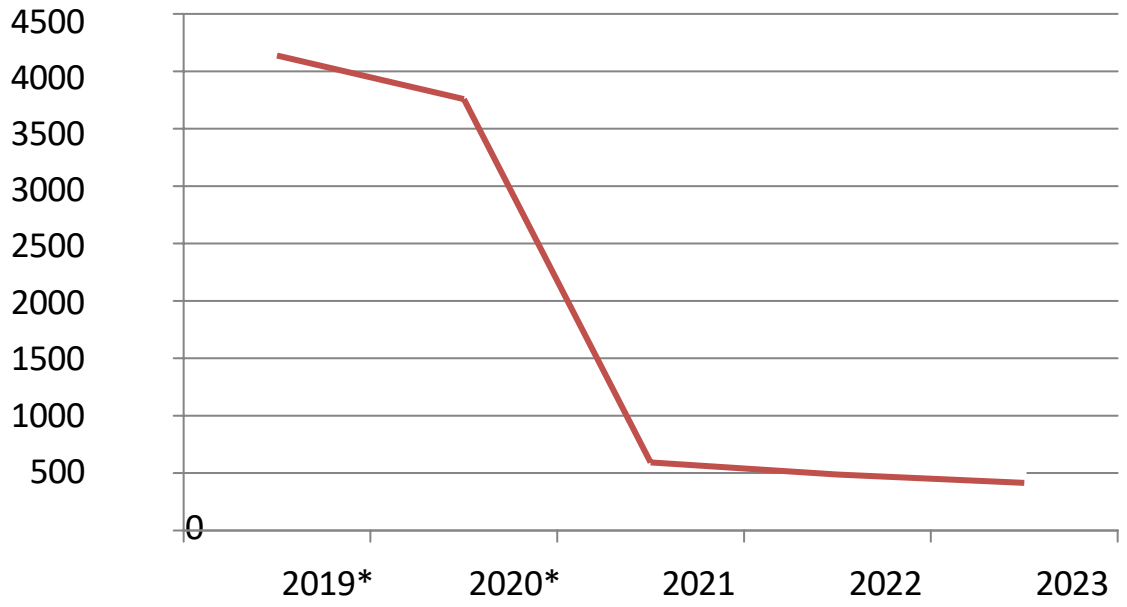

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Таблиця 3.2. Перелік підприємств – найбільших забруднювачів довкілля Рівненської МТГ

№ з/п	Назва підприємства	Обсяги викидів, т			
		забруднюючих речовин		CO2	
		т	2022 у % до 2021	т	2022 у % до 2021
1	ТзОВ «Оператор газотранспортної системи України» Рівненське ЛВУМГ	183,643	97,3	373,524	80,7
2	ТзОВ «Рівнетеплоенерго»	99,516	75,4	83073,916	75,3
3	ТДВ «Рівненський домобудівний комбінат»	36,152	61,9	1183,659	61,6
4	ПП «Тепло-Енергія»	28,972	69,6	3543,855	65,6
5	ТзОВ «Рівне- Борошно»	24,153	99,0	88,22	8,3
6	ПП «Патар»	13,287	86,1	-	-
7	ПАТ «Укрнафта» Рівне	11,909	100	4,369	100
8	ТзОВ «Завод шляхо-будівельних матеріалів»	9,201	51,5	540,937	63,5
9	ТзОВ «Енерго-збереження Рівне»	7,00	69,5	1715,398	69,4
10	ТзОВ «Хлібодар»	7,489	127,2	1626,486	123,2
11	КП «Квасилів- теплоенерго»	4,317	49,1	2041,710	66,1
12	ТзОВ «Рівень ЛТД»	3,558	100	860,020	110,9
13	ПАТ «Рівненська кондитерська фабрика»	2,409	102,4	774,090	74,4
14	ПАТ «Еско-Рівне»	2,381	82,0	1676,900	81,8
15	ТДВ «ПОЛІССЯХЛІБ»	2,399	67,9	690,633	55,7

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферу ТГ за видами наведені в табл. 3.3 [9].

За даними спостережень 2022 року екстремально високих рівнів забруднення атмосферного повітря в м.Рівне не спостерігалось.

Таблиця 3.3. Викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря (місто Рівне, селище Квасилів)

Показники	2021		2022		2023	
	місто Рівне	селище Квасилів	місто Рівне	селище Квасилів	місто Рівне	селище Квасилів
Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атм. повітря, од	52	1	50	1	49	1
Всього забруднюючих речовин і парникових газів, т, у тому числі:	590,903	8,801	486,394	4,317	413,699	4,016
діоксид сірки	59,341	0,082	43,742	-	41,876	-
діоксид азоту	145,1	5,478	105,328	3,654	95,638	3,400
оксид азоту	2,144	0,030	1,300	0,004	1,305	0,003
оксид вуглецю	84,457	2,377	64,891	0,622	60,398	0,579
метан	189,940	0,076	184,530	0,037	129,839	0,034
аміак	0,042	-	0,028	-	0,021	-
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	72,027	0,424	54,466	-	48,203	-
неметанові леткі органічні сполуки	35,909	0,334	30,667	-	35,228	-
Викиди діоксиду вуглецю стаціонарними джерелами забруднення, т	134976,664	3086,833	100878,820	2041,710	92194,911	1900,111

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Забруднення атмосферного повітря згідно індексу забруднення атмосфери (ІЗА) зменшилося в 2022 році з 6,76 у 2021 році до 5,75 2022. Загальний рівень забруднення атмосферного повітря в м.Рівне оцінюється як підвищений (табл. 3.4) [9].

Таблиця 3.4. Рівень забруднення атмосферного повітря в м.Рівне за значенням ІЗА за 2010-2022 роки

Рік	*Значення ІЗА*	*Забруднюючі речовини, які визначають високий рівень забруднення атмосферного повітря*
2010	Рівне (11,8)	фенол, фтористий водень, формальдегід, діоксид азоту, пил
2011	Рівне (14,2)	формальдегід, фенол, фтористий водень, пил, діоксид азоту
2012	Рівне (10,9)	формальдегід, фенол, фтористий водень, пил, оксид вуглецю
2013	Рівне (8,62)	формальдегід, фенол, фтористий водень, пил, оксид вуглецю
2014	Рівне (7,4)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, оксид вуглецю
2015	Рівне (6,7)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, оксид вуглецю
2016	Рівне (6,52)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2017	Рівне (7,66)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2018	Рівне (6,25)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, оксид вуглецю
2019	Рівне (7,26)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2020	Рівне (5,74)	формальдегід, фенол, фтористий водень, діоксид азоту, пил
2021	Рівне (6,76)	формальдегід, фтористий водень, діоксид азоту, фенол, оксид азоту
2022	Рівне (5,75)	формальдегід, фтористий водень, діоксид азоту, фенол, оксид азоту

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Адаптація до змін клімату. Зміна клімату - одна з основних проблем розвитку з потенційно серйозними загрозами для економіки внаслідок підвищення прямих і непрямих ризиків, пов'язаних з енергетичною безпекою, забезпеченням продовольством і питною водою, стабільним існуванням екосистем, ризиків для здоров'я і життя людей.

Усі сезони в Рівненській громаді стали теплішими.

З метою підтримки провідної Європейської ініціативи щодо реалізації кліматичних та енергетичних цілей Рівненська міська рада 2012 року прийняла рішення про впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку до 2020 року згідно «Угоди мерів», добровільно взявши на себе зобов'язання досягнути кліматичних та енергетичних цілей ЄС, зменшивши викиди CO^2 на 20%.

Рівненська міська територіальна громада також приєдналась до «Угоди мерів щодо клімату та енергії», розробивши «План дій сталого енергетичного розвитку та клімату Рівненської міської територіальної громади до 2030 року» через зменшення викидів CO^2 на 30% через підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

У 2021 році розпочато роботу щодо оцінки ризиків і вразливості до змін клімату Рівненської міської територіальної громади та розрахунку базового кадастру викидів парникових газів. На основі цих розрахунків будуть розроблені заходи та проєкти у відповідних секторах економіки територіальної громади, які увійдуть до ПДСЕРК.

2021 року громадська природоохоронна організація «Екоклуб» провела дослідження «Оцінка вразливості до змін клімату Рівненської громади та рекомендації щодо заходів з адаптації», за результатами якого встановлено збільшення кількості опадів, особливо влітку, а взимку - більше дощів ніж снігу. Зростає кількість інтенсивних опадів: коли за малий проміжок часу випадає значна кількість дощу, а потім триває бездощовий період. Це негативно впливає на ріст зелених насаджень, призводить до підтоплення вулиць та будинків. Унаслідок екстремальних погодних явищ можуть збільшуватись випадки інфекційних та неінфекційних захворювань. За несприятливих кліматичних умов більшає кількість захворювань і смертей.

Для зменшення забруднення атмосферного повітря в громаді, її адаптації до змін клімату і стійкості до екстремальних погодних явищ необхідно зберігати та розвивати зелені зони, впроваджувати заходи з термомодернізації будинків, облаштовувати простір так, щоб уникати створення водонепроникних ділянок, користуватись велотранспортом замість автомобілів та ін., що передбачено проектами Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ, приведеними в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на адаптацію до змін клімату та недопущення забруднення атмосфери

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалі-зації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії *Оперативна ціль 1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації*		
1.1.2.Підвище-ння якості на-дання послуг для жителів агломерації	1.1.2.3. Розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді, зокрема, для сполучення з сусідніми громадами	2025–2026
Оперативна ціль 1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі		

1.2.3.Підви-щення само-організації та волонтерської активності жителів	1.2.3.2.Підтримка ініціатив ОСББ щодо благоустрою терито-рії, розвитку їх енергетичної незалежності, сприяння обміну досвідом із представниками ОСББ інших громад України	2025–2027
	1.2.3.3. Партнерство з громадськими організаціями, місцевими органами влади та бізнесом для спільної розробки і впровадження природоохоронних проєктів, спрямованих на збереження навколишнього середовища та сталий розвиток	2025–2027
Оперативна ціль 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади		
1.3.2. Зміна підходів до благоустрою й естетичного вигляду вулиць та інших територій громади	1.3.2.2. Оновлення паркових зон, створення урбан-парку	2025–2027
	1.3.2.4. Стимулювання насичення громадського простору креативними елементами (стріт-арт, інтерактивні скульптурні композиції, творчі рішення у сфері озеленення, створення міських «меблів» тощо)	2025–2026
	1.3.2.8. Впровадження концепції «міських луків» – екологічно чистих газонів з природним трав'яним покриттям, які підтримують місцеву флору і фауну, а також сприяють зниженню забруднення повітря	2025–2027
1.3.3.Вдоскона-лення сис-теми водо-постачання та водовід-ведення громади	1.3.3.2. Створення нових та реконструкція існуючих мереж, очисних споруд, каналізаційних насосних станцій і водогонів для забезпечення безпечного і ефективного водопостачання та водовідведення	2025–2027
	1.3.3.3. Озеленення територій зі створенням дощових садків, парків і канав для збору та утримання дощової води, що сприятиме запобіганню підтоплення інфраструктури громади	2025–2027
	1.3.3.4. Розробка і впровадження плану для утримання та проміжного зберігання дощової води за допомогою трав'я-ного покрову у парках, скверах, автостоянках та інших від-критих просторах, що допоможе зменшити навантаження на каналізацію і покращити якість міського середовища	2025–2027
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів *Оперативна ціль 3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні*		
3.1.3.Створе-ння креатив-них та нових туристичних об'єктів на території громади	3.1.3.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану Басівкутського водосховища	2025–2027
	3.1.3.7. Створення гідрологічного заказника «Рівненські плавні», охорона природних водно-болотних угідь як важливої частини екосистеми для підтримки біорізноманіття та екологічного балансу	2027
Оперативна ціль 3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади		
3.2.1.Модерні-зація та роз-ширення ту-ристичної ін-фраструктури	3.2.1.9. Створення пішохідних зон у населених пунктах громади для зручного і безпечного пересування пішоходів і туристів	2025–2027
Оперативна ціль 3.4. Розвиток логістичної інфраструктури		
3.4.1.Перет-ворення Рів-ненської аг-ломерації на	3.4.1.1. Облаштування парковок на в'їздах у місто Рівне, що дозволить мешканцям навколишніх населених пунктів зручно пересідати на громадський транспорт	2025–2027
	3.4.1.3.Впровадження інтелектуальних транспортних сис-тем для	2026–

важливий транспортний вузол мережі внутрішніх, національних та міжнародних сполучень	автоматичного управління трафіком, моніторингу навантаження на дорогах, управління транспортними потоками, а також інтеграції різних видів транспорту	2027
	3.4.1.4. Поступове впровадження еко-транспорту (електричних автобусів, велоінфраструктури, електричних таксі) для забезпечення зручних та безпечних поїздок у межах територіальної громади	2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив *Оперативна ціль 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив*		
4.1.1.Налагодження партнерства із закладами ви-щої освіти громади та міжнародними організаціями щодо екологічних проєктів	4.1.1.2. Участь здобувачів освіти громади у міжнародних обмінних програмах, що дозволить поглибити знання та досвід у сфері екології та сталого розвитку	2025–2027
	4.1.1.3. Організація та проведення заходів з розвитку людського капіталу в напрямі відновлення та сталого розвитку громади з використанням міжнародного досвіду та участь партнерів з інших регіонів та країн	2025–2027
4.1.2.Екологіч-не та раціо-нальне упра-вління відходами в громаді	4.1.2.1. Створення сортувальної станції для ефективної переробки відходів та зменшення їхнього негативного впливу на довкілля	2026
	4.1.2.2. Облаштування мережі пунктів для сортування сміття в громадських місцях, закладах загальної середньої освіти, офісах та житлових районах для зручності жителів	2025–2027
	4.1.2.3. Залучення громади до міжнародної ініціативи «Zero Waste». Залучення інвестицій для будівництва заводу з переробки відходів	2026–2027
	4.1.2.4. Створення компостувальної станції для переробки органічних відходів, що дозволить зменшити обсяги сміття на звалищах і сприятиме виробництву екологічно чистих добрив	2025
4.1.3.Підтрим-ка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.1.Підтримка бізнес-стартапів у сфері «зелених» еко-логічних трансформацій, сприяння інноваціям для збере-ження навколишнього середовища та сталого розвитку	2027
	4.1.3.2. Впровадження пільгових кредитних програм для приватних будівель та ОСББ, що дозволить здійснювати енергоефективні та екологічно чисті заходи	2027
	4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об’єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	2027
	4.1.3.6. Відновлення конкурсу громадських проєктів озеленення, із подальшим фінансуванням ініціатив, спрямованих на покращення зелених зон міста та залучення громадськості до збереження екології	2027
4.1.4.Реалі-зація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.1.Розробка проєктів для водоохоронних зон усіх вод-них об’єктів громади з винесенням меж цих зон у натуру для більш ефективного контролю та збереження водних ресурсів	2027
	4.1.4.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Устя (у тому числі Басівкутського водосховища, приток Боярчик, Тиннівська, гідропарків)	2025–2027
	4.1.4.3. Створення нових та розвиток існуючих об’єктів природно-заповідного фонду	2027
	4.1.4.4.Залучення інвестицій для благоустрою та озеленен-ня	2025–

	набережних територій (р.Устя, вул.Набережна, паркові зони «Лебединка», «Озерянка», гідропарк, р.Боярчик)	2027
	4.1.4.6. Збереження та догляд (в тому числі лікування) за зеленими насадженнями у громаді	2025–2027
	4.1.4.7. Створення електронного реєстру зелених насаджень у громаді для актуальної інформації про рослинний стан	2026
	4.1.4.9. Внесення вікових дерев м. Рівне у природно- заповідний фонд Рівненської області, що дозволить захистити старі дерева та зберегти екологічну цінність цих природних пам'яток	2027
	4.1.4.10. Реалізація інформаційних кампаній щодо захисту річки Устя, спрямованих на дотримання водоохоронних і прибережних зон, а також підтримку природоорієнтованих рішень у місцевому середовищі	2027
4.1.3.Розвиток сталої міської мобільності	4.1.3.1. Розробка Плану сталої міської мобільності	2026
	4.1.3.3.Врегулювання руху великогабаритного транспорту, розробка обмежень та маршрутів для забезпечення без-пеки та мінімізації шкідливого впливу на міську інфраструктуру	2026–2027
	4.1.3.5. Створення пішохідних зон та вулиць в громаді	2025–2027
	4.1.3.6. Поступове впровадження електричного та гібрид-ного громадського транспорту для зменшення викидів CO_2 та підвищення екологічності міського транспорту	2025–2027
	4.1.3.7. Розвиток інфраструктури для зарядних станцій для електромобілів, щоб стимулювати перехід на екологічно чисті види транспорту і створити умови для безперешкодного користування електричними автомобілями в межах громади	2025–2027
4.1.4.Впровадження комплексної системи енергетичного менеджменту для ефективного управління енергоспоживанням у громаді	4.1.4.1. Впровадження автоматизованої системи енергомоніторингу з програмним забезпеченням для збору та аналізу даних про споживання енергоресурсів	2025–2027
	4.1.4.2. Проведення сертифікації системи енергоменеджменту за міжнародним стандартом ISO 50001 з розробкою необхідної документації	2025–2027
4.1.5.Термомодернізація бюджетних будівель для зниження споживання енергоносіїв та покращен-ня умов перебування	4.1.5.1. Проведення комплексних енергетичних аудитів будівель з розробкою технічних рішень та рекомендацій	2025–2027
	4.1.5.2. Комплексне утеплення фасадів будівель з використанням сучасних матеріалів та заміна вікон на енергоефективні	2025–2027
	4.1.5.3. Встановлення індивідуальних теплових пунктів з погодним регулюванням та системою віддаленого моніторингу	2025–2027
4.1.6.Розвиток міжнародного співробітництва в сфері енергоефек-	4.1.6.1. Налагодження партнерських відносин з європейськими містами для обміну досвідом та реалізації спільних енергоефективних проєктів	2025–2027
	4.1.6.2. Участь у міжнародних програмах та ініціативах з питань енергоефективності та захисту клімату (Угода мерів, European Green	2025–2027

тивності та адаптації до зміни клімату	Deal)	
Оперативна ціль 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату		
4.2.1.Проведення системних навчальних та просвітницьких заходів для дітей та дорослих	4.2.1.1. Проведення фестивалів та ярмарків, присвячених питанням енергетичної ефективності, використання відновлювальних джерел енергії та інших «зелених» технологій, що сприятимуть популяризації сталого розвитку	2027
	4.2.1.5. Запровадження соціальної реклами щодо екологічних практик, таких як використання альтернативних джерел енергії, сортування сміття та збереження природних ресурсів, що має на меті формування сталого екологічного мислення серед жителів	2026
	4.2.1.6. Проведення конкурсу енергоефективних рішень серед жителів ОСББ	2027
	4.2.1.7. Створення простору неформальної екологічної освіти «EcoLand на Грабнику», що стане майданчиком для організації заходів, тренінгів і освітніх програм, серед громадян усіх вікових категорій та сприятиме підвищенню обізнаності про зміну клімату та адаптацію до нього	2027
4.2.2.Розроб-ка та впровадження енергетичної стратегії громади	4.2.2.1. Здійснення оцінки існуючих енергетичних ресурсів, структури енергоспоживання (житловий сектор, муніципальні будівлі, транспорт тощо), стан інфраструктури, вивчення можливостей	2025–2027
	4.2.2.2. Співпраця з місцевими компаніями, науковими установами, громадськими організаціями для впровадження інноваційних енергетичних рішень	2025–2027
4.2.3.Забезпечення функціонування системи енергоменеджменту	4.2.3.1. Розробка муніципального енергетичного паспорту громади	2025
	4.2.3.2. Автоматизація передачі даних з лічильників обліку енергоносіїв	2025
	4.2.3.3. Забезпечення функціонування програмного забезпечення для автоматизації та аналітики у сфері енергоменеджменту та енергоефективності	2025–2027
	4.2.3.4.Створення бази даних муніципальних будівель з технічними характеристиками та енергетичними показниками	2026
4.2.4.Досягнення кліматичної нейтральності громади	4.2.4.1. Впровадження оптимальних сценаріїв енергетичного розвитку, для досягнення кліматичної нейтральності громади до 2050 року	2025–2027
	4.2.4.2. Реалізація проєкту «Відсутня ланка з енергоефективності будівель»	2025–2027
4.2.6.Адапта-ція до зміни клімату	4.2.6.1.Створення бази проєктів з адаптації до зміни клімату	2025–2027
	4.2.6.2. Організація управління дощовими водами	2025–2027
4.2.7.Впровадження системи енергетичної освіти	4.2.7.1.Розробка та впровадження навчальних програм з енергоефективності та відновлюваної енергетики для шкіл та ЗВО	2025–2027
	4.2.7.2.Створення навчально-демонстраційного центру енергоефективності з діючими зразками обладнання та технологій	2025–2027
4.2.8.Підвищення енергетичної грамотності населення	4.2.8.1. Проведення регулярних інформаційних кампаній та практичних семінарів з питань енергозбереження та використання ВДЕ	2025–2027
	4.2.8.2. Організація щорічних Днів сталої енергії з демонстрацією успішних проєктів та технологій	2025–2027
4.2.9.Залучення	4.2.9.1. Створення бази інвестиційних проєктів з енергоефективності та	2025–

інвестицій у зелені проєкти	ВДЕ для потенційних інвесторів	2027
4.2.10.Розви-ток зелених зон	4.2.10.1.Створення енергоефективних парків з використа-нням LED-освітлення та систем поливу на сонячних батареях	2025–2027
	4.2.10.2. Впровадження технологій вертикального озеленення будівель	2025–2027
4.2.11.Цифро-візація енер-гетичної ін-фраструктури	4.2.11.1. Впровадження smart grid технологій в системах енергопостачання міста	2025–2027
	4.2.11.2. Створення єдиного диспетчерського центру управління енергетичною інфраструктурою міста	2025–2027
Оперативна ціль 4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів		
4.3.1.Налагод-ження парт-нерств щодо залучення інвестицій у розвиток аль-тернативної енергетики	4.3.1.1.Розробка карти потенційних локацій для встанов-лення сонячних панелей та інших відновлювальних дже-рел енергії у партнерстві з громадами Рівненської агломерації	2025–2027
	4.3.1.3. Залучення інвестицій у виробництво альтернатив-них джерел енергії для підтримки сталого розвитку	2025–2027
	4.3.1.5. Залучення позабюджетних джерел фінансування та інвесторів для реалізації проєктів з власної енергоге-нерації (сонячні батареї, міні-вітрові електростанції) та енергозбереження (реконструкція, утеплення будівель)	2026–2027
	4.3.1.6. Створення кліматичного офісу, який буде координувати заходи з адаптації до змін клімату та впровадження «зелених» ініціатив	2025–2027
4.3.2.Впрова-дження енер-гоефективних рішень у ко-мунальних закладах та установах громади, житловому фонді	4.3.2.1. Встановлення систем альтернативної енергетики в комунальних закладах, включаючи сонячні панелі, теплові насоси та інші відновлювальні джерела енергії для зниження енергозалежності	2025–2027
	4.3.2.2. Запуск програм залучення та популяризації енергонезалежності для ОСББ, спрямованих на просування енергоефективних технологій та фінансових інструментів для їх впровадження	2025
	4.3.2.3. Забезпечення міста екологічним освітленням, шляхом встановлення енергоефективних LED-систем зовнішнього освітлення	2025–2027
4.3.3.«Зелений» перехід комунальних та приватних підприємств/ організацій громади	4.3.3.1. Співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами для обміну досвідом і знаннями в сфері реалізації зеленого переходу та адаптації до змін клімату	2025–2027
	4.3.3.2.Впровадження системи моніторингу ефективності заходів зеленого переходу, що дозволить відслідковувати результати та коригувати стратегії на основі реальних даних	2027
	4.3.3.3. Сприяння моніторингу якості повітря та загазованості в різних районах міста з метою своєчасного реагування на проблеми забруднення та впровадження заходів щодо покращення екологічної ситуації	2025–2027
	4.3.3.4. Створення геопорталу для відображення даних щодо офіційних забруднювачів – інтеграція інформації про основні джерела забруднення на карті громади	2027
	4.3.3.5. Підтримка Рівненської громади у створенні місцевих фінансових інструментів для підтримки сталих енергетичних і кліматичних рішень у рамках проекту «Посилення кліматичних дій в українських громадах»	2026–2027
4.3.4.Розви-ток	4.3.4.1. Встановлення сонячних електростанцій на дахах комунальних	2025–

сонячної енергетики	закладів з системами накопичення енергії та інтелектуального управління	2027
	4.3.4.2.Надання консультацій приватним підприємствам, населенню щодо встановлення фотовольтаїчного обладнання	2025–2027
4.3.5.Використання теплових насосів для опалення та гарячого водопостачання	4.3.5.1. Встановлення теплових насосів у закладах охорони здоров'я з можливістю використання для опалення та кондиціонування	2025–2027
	4.3.5.2. Впровадження гібридних систем теплопостачання з використанням теплових насосів та сонячних електростанцій	2025–2027
4.3.6.Електрифікація громадського транспорту	4.3.6.1. Оновлення парку громадського транспорту через закупівлю нових тролейбусів та електробусів	2025–2027
	4.3.6.2.Створення мережі зарядних станцій для електро-транспорту з використанням smart-технологій управління	2025–2027
4.3.7.Розвиток велосипедної інфраструктури	4.3.7.1. Будівництво мережі велосипедних доріжок з освітленням на сонячних батареях	2025–2027

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Виходячи з цього, у випадку незатвердження Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. та збереження тенденції скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, не очікується.

3.2. За екологічною ситуацією в галузі водокористування

Водний потенціал Рівненської МТГ дозволяє забезпечувати водними ресурсами всі галузі економіки громади, у яких у процесі виробництва використовуються підземні та поверхневі води.

Показники водокористування і водовідведення наведені в табл. 3.6 та на рис. 3.2 [9].

Таблиця 3.6. Використання та відведення води в Рівненській МТГ, млн. м³

Показниики	2021*		2022		2023	
	Рівне	Квасилів	Рівне	Квасилів	Рівне	Квасилів
Забрано води з природнихводних об'єктів – усього, млн.м³/рік	7,248	0,370	6,293	0,373	6,845	0,325
Використано свіжої води, млн.м³/рік, у т.ч.:	10,698	0,271	10,073	0,258	10,373	0,272
- на побутово-питні потреби	8,081	0,221	7,681	0,215	8,045	0,219
- на виробництво	1,95	0,049	1,849	0,043	1,860	0,053
Загальне водовідведення, млн.м³/рік	7,793	0,923	7,612	1,058	6,429	1,04
Скинуто у поверхневі водні об'єкти, млн.м³/рік, у т.ч.:	7,790	0,923	7,606	1,058	6,4288	1,0396
-забруднених зворотних вод	1,021	-	0,026	-	1,003	-
-нормативно-очищених	7,785	0,923	6,736	1,058	5,4258	1,0396
Обсяг оборотного та повторно-послідовного водопостачання, млн.м³/рік	-	-	-	-	-	-
Потужність очисних споруд, млн.м³/рік	9,125	3,650	9,125	3,650	9,125	3,650

Примітка: * з урахуванням показників ПрАТ «Рівнеазот», яке з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Погіршенню якості поверхневих вод ТГ сприяють скиди недостатньо очищених та неочищених стічних вод її комунальних підприємств, які є найбільшими забруднювачами її поверхневих вод, зокрема міст Рівне та селища Квасилів.

Внаслідок тривалої експлуатації систем водопостачання і каналізації стан більшості водопровідно-каналізаційних мереж та споруд ТГ незадовільний.

Рисунок 3.2.Забір води з поверхневих і підземних джерел Рівненської МТГ та її використання за 2019-2023 роки, млн. м^3

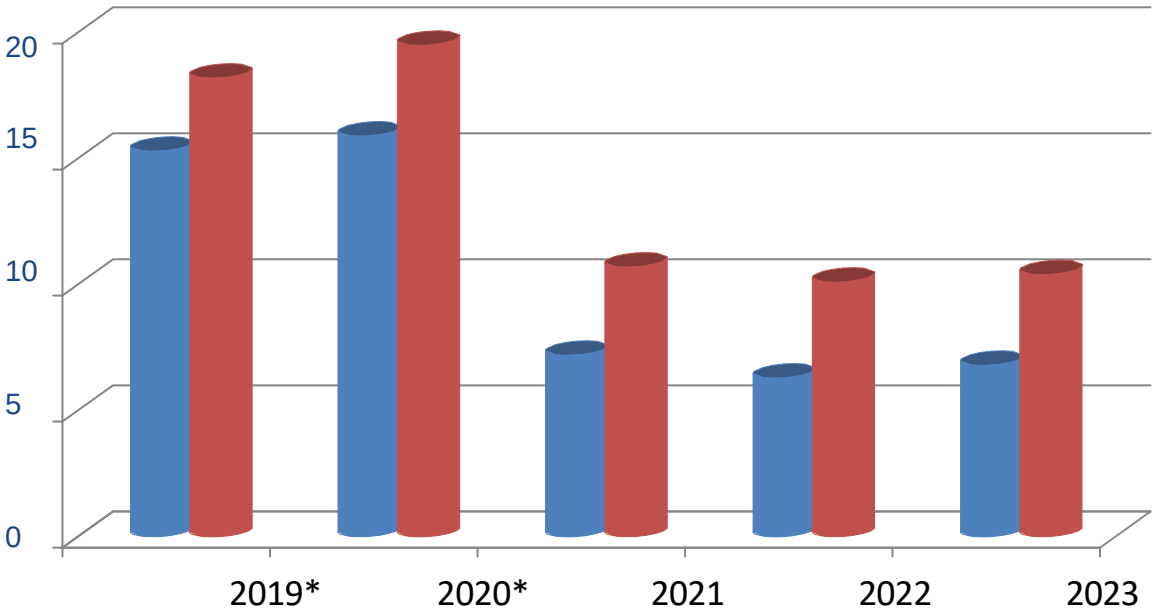

Примітка: * - з урахуванням ПрАТ «Рівнеазот», що з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Розподіл скиду зворотних вод в поверхневі водні об’єкти в 2019-2023 роках наведений на рис. 3.3 [9].

Рисунок 3.3. Розподіл скиду зворотних вод в поверхневі водні об’єкти Рівненської МТГ в 2019-2023 роках, млн.м^3

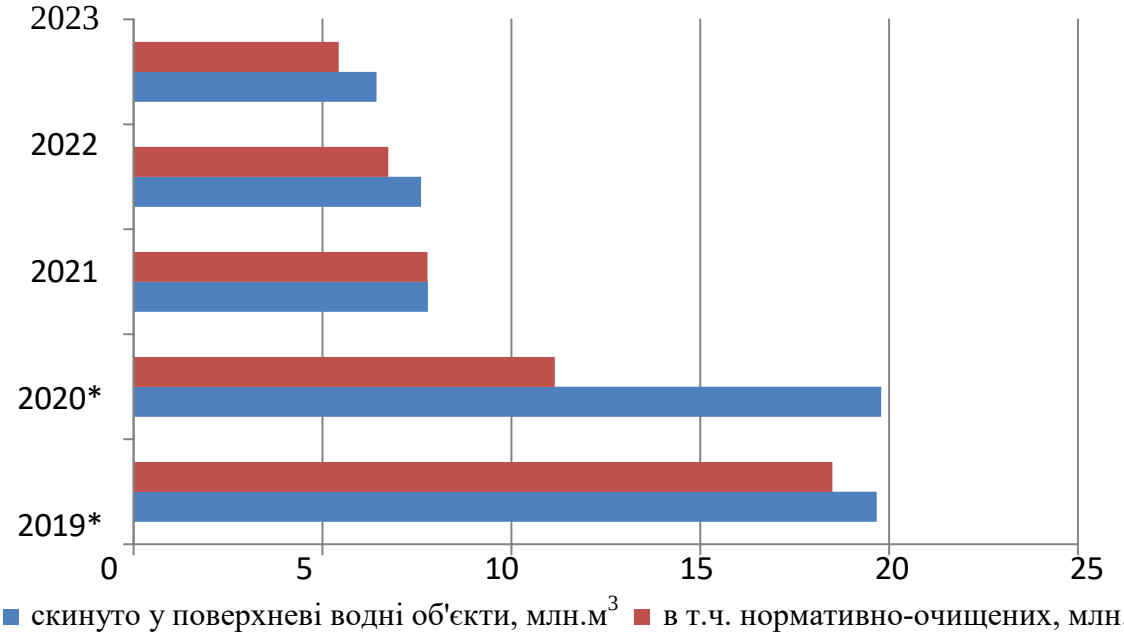

Примітка: * без урахування показників ПрАТ «Рівнеазот», яке з 2021 року перереєстроване в Городоцьку ОТГ (Рівненський район)
Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Щомісячні спостереження за станом поверхневих вод у пункті вище міста Рівне здійснюється Рівненським обласним центром з гідрометеорології. 2022 року вміст вище встановлених нормативів ГДК спостерігався за показниками $БСК_5$ в 1,4 рази, азотом амонійним у 5 раз, азотом нітритним у 4,1 раз.

В 4 пунктах спостережень на річці Устя – до і після скидів з очисних споруд Квасилівської діяльниці та каналізаційних очисних споруд міста Рівне РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» здійснює щомісячні спостереження за станом поверхневих вод. 2022 року вміст розчиненого у воді кисню на зазначених пунктах спостережень був в межах 4,5-4,7 мг/дм^3 при нормі не менше 6 мг/дм^3, перевищення нормативів зафіксовані за $БСК_5$ у 2,5 і 2,8 рази, залізом загальним в 1,8 та 2 рази. У пункті до і після скиду стічних вод з очисних споруд міста Рівне перевищення нормативів зафіксовані за $БСК_5$ в 1,1 і 1,1 рази.

Перевищення нормативів за $БСК_5$ у 2,8 і 2,9 рази, залізом загальним - в 1,9 та 2 рази спостерігалися в тому ж пункті состережень на річці Устя у пункті до і після скиду стічних вод очисних споруд Квасилівської дільниці РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 2023 року. Також 2023 року фіксувалися перевищення нормативів за $БСК_5$ в 1,7 і 1,8 рази у пункті до і після скиду стічних вод з очисних споруд міста Рівне.

У пункті вище міста Рівне 2023 року щомісячні спостереження за станом поверхневих вод здійснюються Рівненським обласним центром з гідрометеорології. Вміст вище встановлених нормативів ГДК спостерігався за показниками $БСК_5$ у 2,2 рази, азотом амонійним - у 3,1 рази, азотом нітритним у - 3,5 рази.

Забезпечення населення м.Рівне централізованою системою каналізації становить 95,5%. Частково відсутня каналізаційна мережа в районах «Басів кут», «Тинне», «Новий двір», «Червоні гори».

2022 р. каналізаційними очисними спорудами РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» очищено 7765,01 тис. м^3, передано на очистку на каналізаційні очисні споруди ПрАТ «Рівнеазот» – 5674,68 тис. м^3.

На перекачку стоків на очисні споруди ПрАТ «Рівнеазот» щорічно витрачається орієнтовно 2,0 млн. кВт*год. електроенергії.

З огляду на вище викладене та враховуючи той факт, що перекачування стоків на ПрАТ «Рівнеазот» надзвичайно енергозатратне, першочерговим питанням для м.Рівне є будівництво каналізаційних очисних споруд.

Існуючі каналізаційні споруди міста з 1964 року замортизовані, є нагальна необхідність в їх реконструкції та розширенні з доведенням їх потужності до 60 тис. м^3/добу для забезпечення якісної очистки стічних вод та дотримання норм ГДС.

Значний ступінь зносу та моральна застарілість житлово-комунальної інфраструктури, недостатньо ефективна діяльність у сфері поводження з відходами, а також незадовільний стан річки Устя не можуть бути виправлені у рамках сценарію, коли громада рухається по інерції, зовнішні та внутрішні фактори впливу залишаються незмінними (активні військові дії продовжуються в умовах поступового зниження зовнішньої бюджетної та військової підтримки України, прискорюється скорочення чисельності населення за рахунок військових втрат та еміграції, гальмується проведення реформ, деградують системи управління, інтеграція в ЄС гальмується).

Для зменшення забруднення водних ресурів в громаді Планом заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ передбачені проекти, приведені в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на зменшення забруднення водних ресурів в громаді

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалі-зації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії		
Оперативна ціль 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади		
1.3.3.Вдоскона-лення систе-ми водо-постачання та водовід-ведення громади	1.3.3.1. Розроблення механізму контролю за функціонуванням приватних асенізаційних машин в межах Рівненської міської територіальної громади	2025–2027
	1.3.3.2. Створення нових та реконструкція існуючих мереж, очисних споруд, каналізаційних насосних станцій і водогонів для забезпечення безпечного і ефективного водопостачання та водовідведення	2025–2027
	1.3.3.3. Озеленення територій зі створенням дощових садків, парків і канав для збору та утримання дощової води, що сприятиме запобіганню підтоплення інфраструктури громади	2025–2027
	1.3.3.4. Розробка і впровадження плану для утримання та проміжного зберігання дощової води за допомогою трав'яного покрову у парках, скверах, автостоянках та інших відкритих просторах, що допоможе зменшити навантаження на каналізацію і покращити якість міського середовища	2025–2027
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів		
Оперативна ціль 3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні		
3.1.3.Створення креатив-них та нових туристичних об'єктів на території громади	3.1.3.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану Басівкутського водосховища	2025–2027
	3.1.3.7. Створення гідрологічного заказника «Рівненські плавні», охорона природних водно-болотних угідь як важливої частини екосистеми для підтримки біорізноманіття та екологічного балансу	2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив		
Оперативна ціль 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив		
4.1.4.Реалі-зація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.1.Розробка проєктів для водоохоронних зон усіх вод-них об'єктів громади з винесенням меж цих зон у натуру для більш ефективного контролю та збереження водних ресурсів	2027
	4.1.4.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Устя (у тому числі Басівкутського водосховища, приток Боярчик, Тиннівська, гідропарків)	2025–2027
	4.1.4.3. Створення нових та розвиток існуючих об'єктів природно-заповідного фонду	2027
	4.1.4.4.Залучення інвестицій для благоустрою та озеленен-ня набережних територій (р.Устя, вул.Набережна, паркові зони «Лебединка», «Озерянка», гідропарк, р.Боярчик)	2025–2027
	4.1.4.8. Створення пізнавальної стежки біорізноманіття «Дика Устя»	
	4.1.4.10. Реалізація інформаційних кампаній щодо захисту річки Устя, спрямованих на дотримання водоохоронних і прибережних зон, а також підтримку природоорієнтованих рішень у місцевому середовищі	2027

Оперативна ціль 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату		
4.2.6.Адаптація до зміни клімату	4.2.6.2. Організація управління дощовими водами	2025–2027

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Враховуючи те, що План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. містить проекти, спрямовані на збереження поверхневих вод ТГ, то за умови збереження наявного забруднення водних ресурсів громади, у випадку незатвердження Плану заходів буде спостерігатися погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із станом поверхневих та підземних вод.

3.3. За земельними ресурсами та станом ґрунтів

За даними Головного управління Держгеокадастру у Рівненській області, загальна площа Рівненської міської територіальної громади станом на 01.01.2023 становить 62,7 км^2, в тому числі:

– загальна площа міста Рівного становить 58,24 км^2, з них 20,63 км^2 – сільськогосподарські угіддя, 3,35 км^2 – забудовані землі, 1,54 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,36 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 1,38 км^2 – землі водного фонду, 0,85 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники);

– загальна площа селища Квасилів становить 4,46 км^2, з них 1,89 км^2 – сільськогосподарські землі, 1,98 км^2 – забудовані землі, 0,34 км^2 – відкриті заболочені землі, 0,01 км^2 – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, 0,11 км^2 – води, 0,14 км^2 – ліси та інші лісовкриті площі (в тому числі чагарники).

Структура земельного фонду ТГ наведена на рис. 3.4 [9].

Рисунок 3.4. Структура земельного фонду Рівненської МТГ

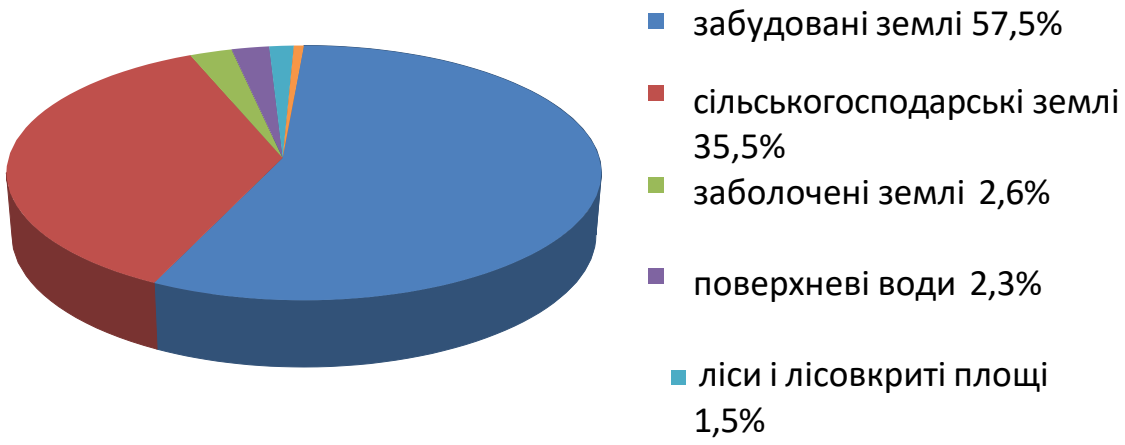

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Ущільнення та зниження фільтраційних можливостей міських ґрунтів внаслідок формування міських ландшафтів та забудови територій в заплаві р.Устя, є однією з причин підтоплення.

Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси ТГ є промисловість та транспорт.

Територія громади перетинається автотранспортними та залізничними мережами. Високий вміст нафтопродуктів спостерігається в ґрунтах на узбіччях автошляхів та на ділянках, прилеглих до залізничних полотен.

Вплив на земельні ресурси має видобування корисних копалин, інформація про які приведена нижче.

Надра. Корисні копалини Рівненської МТГ представлені карбонатними породами (крейда), цегельно-череп'яною сировиною (суглинки, глина), торфом.

У геологічному розташуванні Рівненська міська територіальна громада знаходиться в межах Волино-Подільського артезіанського басейну.

Одним із шляхів збереження природної родючості ґрунтів є напрацювання схем використання територій на етапах передпроектного планування.

Для зменшення деградації земельних ресурів в громаді Планом заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ передбачені проекти, приведені в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на зменшення деградації земельних ресурів в громаді

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалі-зації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії		
Оперативна ціль 1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі		
1.2.3. Підвищення самоорганізації та волонтерської активності жителів	1.2.3.2.Підтримка ініціатив ОСББ щодо благоустрою терито-рії, розвитку їх енергетичної незалежності, сприяння обміну досвідом із представниками ОСББ інших громад України	2025–2027
	1.2.3.3. Партнерство з громадськими організаціями, місцевими органами влади та бізнесом для спільної розробки і впровадження природоохоронних проєктів, спрямованих на збереження навколишнього середовища та сталий розвиток	2025–2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив		
Оперативна ціль 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив		
4.1.2.Екологічне та раціональне управління відходами в ТГ	4.1.2.5. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та регулярний моніторинг стану екології, забезпечення належного контролю за чистотою навколишнього середовища	2025–2027
4.1.3.Підтримка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.1.Підтримка бізнес-стартапів у сфері «зелених» екологічних трансформацій, сприяння інноваціям для збере-ження навколишнього середовища та сталого розвитку	2027
	4.1.3.2. Впровадження пільгових кредитних програм для приватних будівель та ОСББ, що дозволить здійснювати енергоефективні та екологічно чисті заходи	2027
	4.1.3.3. Підтримка ініціативи «Сад історій», яка сприятиме створенню громадських просторів для культурної та соціальної взаємодії жителів	2025–2027
	4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об'єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	2027
4.1.4.Реалізація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.3. Створення нових та розвиток існуючих об'єктів природно-заповідного фонду	2027
	4.1.4.4.Залучення інвестицій для благоустрою та озеленен-ня набережних територій (р.Устя, вул.Набережна, паркові зони «Лебединка», «Озерянка», гідропарк, р.Боярчик)	2025–2027
	4.1.4.10. Реалізація інформаційних кампаній щодо захисту річки Устя, спрямованих на дотримання водоохоронних і	2027

	прибережних зон, а також підтримку природоорієнтованих рішень у місцевому середовищі	
Оперативна ціль 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату		
4.2.1.Проведення системних навчальних та просвітницьких заходів для дітей та дорослих	4.2.1.3.Відновлення та популяризація «зеленого громад-ського бюджету» для підтримки ініціатив жителів, спрямо-ваних на збереження навколишнього середовища, впро-вадження екологічних рішень та розвитку сталих практик	2027
	4.2.1.7. Створення простору неформальної екологічної освіти «EcoLand на Грабнику», що стане майданчиком для організації заходів, тренінгів і освітніх програм, серед громадян усіх вікових категорій та сприятиме підвищенню обізнаності про зміну клімату та адаптацію до нього	2027

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Виходячи з того, що План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. містить проекти, спрямовані на охорону земель, у випадку не затвердження Плану та збереження тенденції скорочення розробки схем землеустрою, ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель як проектів землеустрою, буде спостерігатися погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із нинішнім станом грунтів.

3.4. За утворенням та накопиченням відходів

Важливе значення для ТГ має забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва і споживання.

Відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення ТГ.

У 2023 році в місті утворилось 103,47 тис. т відходів I–IV класів небезпеки, з них утилізовано – 6,31 тис. т, спалено – 0,120 тис.т. Основними місцями утворення відходів в місті є промислові підприємства та житлова забудова (табл. 3.9).

Таблиця 3.9. Накопичення відходів у Рівненській МТГ у 2022-2023 роках

Показники	**2022**		**2023**	
	місто Рівне	**селище Квасилів**	**місто Рівне**	**селище Квасилів**
Утворено – усього, т, у тому числі:	94374,315	554,543	103474,270	2453,412
I класу небезпеки	12,044	0,041	20,092	1,231
II класу небезпеки	20,893	0,357	29,076	2,166
III класу небезпеки	7,059	12,262	6,968	10,762
IV класу небезпеки	94334,319	541,883	103418,134	2439,253
Із загального обсягу утворено від економічної діяльності підприємств	16076,815	514,943	20640,060	2423,052
Зібрано	109036,099	39,600	120103,220	57,600
Відновлено	4262,021	-	6311,458	-
Спалено	138,426	-	120,617	-

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

РМР активно впроваджується роздільне збирання ПВ за видами окремих компонентів.

На 01.01.2024 видалення небезпечних відходів категорії В на території Рівненської МТГ здійснюється до 5-и місць їх видалення, інформація про які представлена в табл. 3.10.

Таблиця 3.10. Підприємства, що здійснюють видалення відходів на території Рівненської МТГ на 01.01.2024

№ з/п	Найменування місця видалення відходів (МВВ)	Повне найменування власника МВВ, код	Категорія екологічної безпеки МВВ	Характеристика МВВ (обсяг, площа, назем-не, підземне)	Характеристика відходів (найменування, група, клас небезпеки)
1	Склад зберігання відпрацьованих ртутьвмісних ламп ТзОВ «Еко-Хелп»	ТзОВ «Еко-Хелп», м.Рівне, 22572279	небезпечні	Проєкт 40000 шт. Площа - 0,004 га, наземне	Люмінесцентні лампи та інші ртутьвмісні відходи. Небезпечні відходи. 20 01 21
2	Мулові майданчики водозабору №3, м.Рівне РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 03361678	небезпечні	Обсяг – 0,00362 тис. т Площа - 0,064 га, наземне	Шлами від очищення (освітлення) води. Відходи, що не є небезпечними 19 09 02
3	Мулові майданчики КОС, м.Рівне, РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 03361678	небезпечні	Обсяг – 19,43237 тис. т Площа - 2,1 га наземне	Шлами від оброблення міських стічних вод. Відходи, що не є небезпечними 19 08 05
4	Мулові майданчики КОС, м.Рівне, РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» 03361678	небезпечні	Обсяг – 0,73925 тис. т Площа - 0,24 га наземне	Шлами від оброблення міських стічних вод. Відходи, що не є небезпечними 19 08 05
5	Рівненський міський сміттєзвалищний полігон (м.Рівне)	Рівненська МР (Комунальне автотранспортне підприємство 1728)	небезпечні	Обсяг – 6007,4 тис. т Площа - 21,15 га наземний	Побутові відходи (відходи домогосподарств та подібні відходи комерційних організацій, промислових підприємств, установ), включаючи окремо зібрані фракції та відходи інфраструктури населених пунктів. Відходи, що не є небезпечними.

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

Перелік підприємств, що утилізують відходи, представлений в табл. 3.11.

Таблиця 3.11. Перелік підприємств, що здійснюють утилізацію відходів у м.Рівне

Назва підприємства	**Спеціалізація (види вторинної сировини)**
ТзОВ НВП «Укрвторесурс»	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини (макулатура)
ТОВ «ВВ Партнер»	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини (макулатура, поліетилен, склобій, склотара, відходи полімерні, відходи гумові)
Рівненська філія ТзОВ «Укрресурси – 2011»	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини (макулатура, поліетилен, стрейч плівкаб/у, пластмаса, гума, зношені та пошкоджені автомобільні шини, алюмінієві банки, скло)
РОУ «Рівнеекоресурси» ДП з питань поводження з відходами як вторсировиною	Забезпечення організації системи збирання, заготівлі та утилізації використаної тари і пакувальних матеріалів (папір, відходи деревини, зелені відходи,скло, текстильні відходи; пластикові та гумові відходи)
ТОВ «Еко Захист – Україна»	Забезпечення організації системи збирання, заготівлі та утилізації використаної тари і пакувальних матеріалів (зношені та пошкоджені автомобільні шини, тара з-під пестицидів та агрохімікатів, клінічні (медичні) відходи)

Джерело: Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71.

А проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ, що передбачають зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами в громаді, приведені в таблиці 3.12.

Таблиця 3.12. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з відходами в громаді

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалі-зації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії		
Оперативна ціль 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади		
1.3.3.Вдоскона-лення систе-ми водо-постачання та водовід-ведення громади	1.3.3.1. Розроблення механізму контролю за функціонуванням приватних асенізаційних машин в межах Рівненської міської територіальної громади	2025–2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив		
4.1.2.Екологіч-не та раціо-нальне упра-вління відходами в громаді	4.1.2.1. Створення сортувальної станції для ефективної переробки відходів та зменшення їхнього негативного впливу на довкілля	2026
	4.1.2.2. Облаштування мережі пунктів для сортування сміття в громадських місцях, закладах загальної середньої освіти, офісах та житлових районах для зручності жителів	2025–2027
	4.1.2.3. Залучення громади до міжнародної ініціативи «Zero Waste». Залучення інвестицій для будівництва заводу з переробки відходів	2026–2027
	4.1.2.4. Створення компостувальної станції для переробки органічних відходів, що дозволить зменшити обсяги сміття на звалищах і сприятиме виробництву екологічно чистих добрив	2025
	4.1.2.5. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та регулярний моніторинг стану екології, забезпечення належного контролю за чистотою навколишнього середовища	2025–2027
4.1.3.Підтрим-ка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.1.Підтримка бізнес-стартапів у сфері «зелених» еко-логічних трансформацій, сприяння інноваціям для збере-ження навколишнього середовища та сталого розвитку	2027
	4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об'єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	2027
Оперативна ціль 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату		
4.2.1.Прове-дення систем-них навчаль-них та про-світницьких заходів для дітей та дорослих	4.2.1.3.Відновлення та популяризація «зеленого громад-ського бюджету» для підтримки ініціатив жителів, спрямо-ваних на збереження навколишнього середовища, впрова-дження екологічних рішень та розвитку сталих практик	2027
	4.2.1.5. Запровадження соціальної реклами щодо екологічних практик, таких як використання альтернативних джерел енергії, сортування сміття та збереження природних ресурсів, що має на меті формування сталого екологічного мислення серед жителів	2026

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Тому, що План заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. включає проекти, що передбачають зменшення утворення та удосконалення управління безпечним поводженням з ними, його незатвердження призведе до збереження існуючого стану уравління відходами в ТГ, який вимагає як зменшення їх утворення, так і удосконалення управління ними, що буде сприяти погіршенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із утворенням та управління відходами.

3.5. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р.

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року, спрямовані на поліпшення життєдіяльності та здоров'я населення, представлені в таблиці 3.13.

Таблиця 3.13. Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що спрямовані на поліпшення життєдіяльності та здоров'я населення громади

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалізації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії		
Оперативна ціль 1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі		
1.2.3.Підвищення самоорганізації та волонтерської активності жителів	1.2.3.2.Підтримка ініціатив ОСББ щодо благоустрою терито-рії, розвитку їх енергетичної незалежності, сприяння обміну досвідом із представниками ОСББ інших громад України	2025–2027
Оперативна ціль 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади		
1.3.1. Якісне надання медичних та реабілітаційних послуг	1.3.1.1. Завершення створення Центру екстракорпорального запліднення та перейменування КНП «Пологовий будинок» РМР у КНП «Перинатальний центр» РМР	2025
	1.3.1.2. Створення стаціонарних відділень психосоматичної допомоги в КНП «Центральна міська лікарня» РМР, КНП «Міська лікарня №2» РМР	2026
	1.3.1.3. Створення Центру ментального здоров'я в КНП «Міська лікарня № 2» РМР	2025
	1.3.1.4. Створення відділення реабілітації опорно-рухового апарату в КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025
	1.3.1.5. Впровадження послуги екстреної медичної допомоги, шляхом створення відділення екстреної медичної допомоги на базі КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025–2026
	1.3.1.6. Завершення створення сучасного операційного блоку в КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025
	1.3.1.7. Збільшення площ надання первинної медичної допомоги: створення додаткових амбулаторій КНП «ЦПМСД «Північний» РМР та добудова 6-поверхового корпусу КНП «ЦПМСД «Центральний» РМР»	2025–2027
	1.3.1.8. Проведення капітального ремонту інфекційного корпусу КНП «Центральна міська лікарня» РМР	2025–2026
	1.3.1.9. Проведення капітального ремонту інфекційного відділення в КНП «Міська дитяча лікарня» РМР	2025–2026

	1.3.1.10. Створення анестезіологічного блоку та зубопротезної лабораторії (для дорослих та дітей) на базі КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР за адресою: м.Рівне, вул.С.Крушельницької, 46	2025–2026
	1.3.1.11. Створення сучасного Центру дитячої стоматології на базі КНП «Міська стоматологічна поліклініка» РМР за адресою: м.Рівне, вул.С.Крушельницької, 46.	2026
	1.3.1.12. Впровадження телемедичних технологій в закладах охорони здоров'я	2026–2027
	1.3.1.15. Створення на території громади університетської клініки	2025–2027
	1.3.1.17.Діяльність освітнього медичного закладу II-III р. у Рівненській міській територіальній громаді на постійній основі	2025–2027
	1.3.1.18. Залучення закладів охорони здоров'я приватної форми власності до взаємодії з органами місцевого самоврядування та інституціями охорони здоров'я громади в процеси планування, надання, моніторингу та оцінки медичних послуг	2025–2027
	1.3.1.19. Максимальне охоплення імунопрофілактикою, забезпечення доступу до замісної підтримувальної терапії, системи епіднагляду на місцевому рівні за визначеними нозологіями	2025–2027
	1.3.1.20. Забезпечення заходів щодо подолання ключових факторів ризику, що спричиняють високий ризик захворювань, у т.ч. впровадження найкращих практик щодо протидії неінфекційним хворобам, зміцнення психічного здоров'я і благополуччя	2025–2027
	1.3.1.21. Формування мислення та підходу до прийняття рішень щодо власного здоров'я громадян, базуючись на принципах освіченості про здоров'я та розуміння моделей надання допомоги	2025–2027
	1.3.1.23. Розвивати співпрацю з містами-побратимами через реалізацію спільних проєктів у сфері надання медичних послуг	2025–2027
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів		
Оперативна ціль 3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади		
3.2.1.Модернізація та розширення туристичної інфраструктури	3.2.1.9. Створення пішохідних зон у населених пунктах громади для зручного і безпечного пересування пішоходів і туристів	2025–2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив		
Оперативна ціль 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив		
4.1.2.Екологічне та раціональне управління відходами в громаді	4.1.2.5. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та регулярний моніторинг стану екології, забезпечення належного контролю за чистотою навколишнього середовища	2025–2027
4.1.3.Підтримка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.3. Підтримка ініціативи «Сад історій», яка сприятиме створенню громадських просторів для культурної та соціальної взаємодії жителів	2025–2027
	4.1.3.4. Реалізація проєкту «Зелена стежка» від селища Квасилів до міста Рівне	2027
	4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об'єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	2027
	4.1.3.6. Відновлення конкурсу громадських проєктів озеленення	2027

	із подальшим фінансуванням ініціатив, спрямованих на покращення зелених зон міста та залучення громадськості до збереження екології	
4.1.4.Реалі-зація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.1.Розробка проєктів для водоохоронних зон усіх вод-них об'єктів громади з винесенням меж цих зон у натуру для більш ефективного контролю та збереження водних ресурсів	2027
	4.1.4.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Устя (у тому числі Басівкутського водосховища, приток Боярчик, Тиннівська, гідропарків)	2025–2027
	4.1.4.4.Залучення інвестицій для благоустрою та озеленен-ня набережних територій (р.Устя, вул.Набережна, паркові зони «Лебединка», «Озерянка», гідропарк, р.Боярчик)	2025–2027
	4.1.4.5. Оновлення інфраструктури зелених зон в парках, забезпечення їх доступності для жителів і відвідувачів громади	2025–2027
	4.1.4.8. Створення пізнавальної стежки біорізноманіття «Дика Устя»	
4.1.3.Розвиток сталої міської мобільності	4.1.3.4. Впровадження єдиного електронного квитка для міського транспорту	2025
	4.1.3.5. Створення пішохідних зон та вулиць в громаді	2025–2027
Оперативна ціль 4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів		
4.3.1.Налагод-ження парт-нерств щодо залучення інвестицій у розвиток аль-тернативної енергетики	4.3.2.2. Запуск програм залучення та популяризації енергонезалежності для ОСББ, спрямованих на просування енергоефективних технологій та фінансових інструментів для їх впровадження	2025
4.3.7.Розвиток велосипедної інфраструктури	4.3.7.1. Будівництво мережі велосипедних доріжок з освітленням на сонячних батареях	2025–2027

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Експертні висновки СЕО з впливу затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на існуючі тенденцій щодо скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; збереження наявного рівня чи зменшення забруднення поверхневих, підземних вод та джерел водопостачання ТГ; збільшення розробок схем землеустрою та ТЕО використання і охорони земель та впровадження таких заходів з охорони земель як розробка проектів землеустрою, цілей і завдань, що передбачають зменшення утворення ПВ, удосконалення управління безпечним поводженням з відходами; техногенної та екологічної безпеки, в т.ч. ситуацій на об'єктах, що становлять підвищену екологічну небезпеку, що буде сприяти поліпшенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я представлена в таблиці 3.14.

Таблиця 3.14. Ймовірні наслідки впливу на довкілля і здоров'я населення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р.

№ з/п	Вплив	Рівень та спрямованість впливу
1. Повітря. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
1.	Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	+
2.	Збільшення кількості викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?	+
4.	Появу джерел неприємних запахів?	-
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?	–
2. Водні ресурси. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води або ж погіршення якості поверхневих вод	-
7.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?	–
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?	-
9.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?	-
10.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?	-
11.	Зменшення обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?	–
12.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?	–
13.	Зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення?	-
14.	Появу для людей і матеріальних об'єктів загроз пов'язаних з водою, наприклад, паводків або підтоплення?	–
3. Земельні ресурси. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
15.	Погіршення структури земельного фонду, чинної або планованої практики використання земель?	–
16.	Конфлікти з прийнятими екологічними планами або цілями громади, яка мешкає на території впровадження ініціативи?	– =
17.	Конфлікт з прийнятим генеральним планом територіального розвитку?	– =
4. Відходи. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
18.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?	+
19.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів?	+
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?	–
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?	–
22.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?	+
5. Природні ресурси. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
23.	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?	-
6. Населення. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
24.	Зміни в розміщенні, розповсюдженні, щільності або рівні відтворення населення на будь-якій території?	–
25.	Створення можливостей для зменшення чисельності населення порівняно з чисельністю населення, яке зараз проживає на території планованої стратегічної ініціативи?	–
26.	Зменшення забезпечення населення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	–

7. Здоров'я населення. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
27.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей (за винятком ментальних)?	–
28.	Потрапляння людей під вплив потенційних загроз для здоров'я?	–
8. Рекреація та ПЗФ. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
29.	Будь-який вплив на кількість або якість існуючих рекреаційних можливостей?	+
30.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?	–
9. Культура. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
31.	Зміни або руйнування місць археологічних знахідок?	–
32.	Фізичний або естетичний вплив на історичні споруди чи об'єкти?	–
33.	Фізичні зміни, які могли б вплинути на унікальні етнічні культурні цінності?	–
10. Екологічне управління і моніторинг. Чи може реалізація проекту Плану заходів Стратегії спричинити?		
34.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?	–
35.	Погіршення екологічного моніторингу?	–
36.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?	–
37.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?	–

Джерело: власні напрацювання

Оцінка впливу виконана присвоєнням однієї з оцінок (ймовірно так – «+», напевно так – «++», ймовірно ні – «–», напевне ні – «—») на питання: «Чи може реалізація проекту Плану заходів з реалізації Стратегії спричини негативний вплив?».

За результатами проведеної оцінки можливого негативного впливу на довкілля від реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ можна зробити висновок, що його незатвердження призведе до збереження існуючих тенденцій щодо техногенної та екологічної безпеки в ТГ, що буде сприяти погіршенню умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я через викиди забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел; водовідведення з комунальних мереж водовідведення з підприємств, освітніх закладів, закладів первинної медицини, спортивних споруд, від населення; джерел неприємних запахів комунальної інфраструктури; змін в кількості видів рослин або чисельності будь-якого виду рослин (включаючи дерева, кущі, трав'яні та водні рослини) та зменшення кількості будь-яких унікальних, рідкісних або зникаючих видів рослин (зокрема, видів, занесених до Червоної книги України) внаслідок рекреації та нерегульованого туризму тощо.

4.Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Для забезпечення екологічного збалансованого розвитку, збереження популяцій видів рослин і тварин в ТГ створена мережа природно-заповідного фонду, до якої станом станом на 01.01.2025 належить 4 території та об'єкти загальною площею 55,9927 га, що складає 0,89% площі ТГ (у тому числі 2 об'єкти загальнодержавного значення площею 43,6 га та 2 об'єкти місцевого значення площею 12,3927 га).

Вона включає:

парк-пам'ятку садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Рівненський парк культури і відпочинку ім.Т.Г.Шевченка» площею 32 га, створений Постановою колегії Держкомприроди УРСР від 25.07.1973 №14 (зі змінами згідно Постанови Держкомприроди УРСР від 30.08.1990 №18) для збереження визначного та цінного зразка паркового будівництва, використання його в естетичних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях;

Рівненський зоологічний парк загально-державного значення площею 11,6 га, створений Указом Президента України від 09.12.1998 №1341/98 для збереження та відтворення видів тварин світової фауни - особливий природний комплекс в системі міста, що поєднує в собі природне середовище і штучні споруди та служить для утримання різних видів тварин в умовах неволі;

заповідне урочище «Сосонки» площею 4,7 га, створене Рішенням Рівненської обласної ради від 28.02.1995 №33 для збереження у природному стані лісового урочища, що має важливе наукове, природоохоронне і естетичне значення;

дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» Комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради площею 7,6927 га, створений рішенням Рівненської обласної ради №1010 від 20 вересня 2024 року для збереження та наукового використання різноманітних видів дерев і чагарників, а також створення рекреаційної зони.

Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення ім.Т.Г.Шевченка розташований у центральній частині міста Рівне. Був заснований в кінці XVIII століття князем Фредеріком Любомирським. Ім'я Тараса Шевченка парк отримав у 1940 році з нагоди 125-річчя з Дня народження поета.

Парк поділений на 5 зон: тихого відпочинку, активного відпочинку, видовищних споруд, спортивний та дитячий сектор.

В парку представлена найбільша видова різноманітність деревно-чагарникових рослин. Всього у парку нараховується близько 4650 дерев та 1364 шт. кущів.

Дерева представлені такими видами як клен гостролистий, катальпа бігнонієвидна, граб звичайний, ясен високий, липа серцелиста, дуб червоний, горіх сірий, дуб звичайний, робінія звичайна, клен польовий, гірко-каштан звичайний, тополя бальзамічна, береза повисла, в'яз гладкий, айлант найвищий, клен татарський, в'яз дрібнолистий, липа широколиста, клен, явір, ясен зелений, глід сортовий, робінія клейка, ліщина ведмежа, береза плакуча, береза пухнаста, бук лісовий, вишня, сумах пухнастий, туя західна «Смарагд», туя складчаста, ялина європейська, ялина колюча, ялина срібляста, модрина звичайна, сосна звичайна, ялиця біла, ялина Енгельмана, сосна Веймутова, широкогілочник східний, глід півниковий, клен ясенелистий, явір, черемха віргінська, береза паперова, вільха сіра, тополя сірувата, горобина звичайна, тополя чорна, слива домашня, яблуня домашня, бархат амурський, дуб північний, береза даурська, платан західний, каштан звичайний, тополя біла, черешня, верба біла, горіх волоський, гінкго дволопатеве, тюльпанне дерево та інші.

Різноманіття кущів представлене такими видами як пухироплідник, бузок звичайний, барбарис звичайний, форзиція проміжна, спірея Вангутта, тис ягідний, самшит вічнозелений, сніжноягідник білий, ялівець козацький, гортензія садова, керія японська, туя західна «Compacta», туя західна Глобоза, гібіскус сірійський, вейгела гібридна, жасмин садовий, ялівець китайський, скумпія звичайна, бузок угорський, калина звичайна, спірея японська, ялівець скельний, магнолія Суланжа, барбарис Тунберга, кипарисовик Лавсона, обліпиха крушиновидна, півонія деревна, шипшина звичайна, аронія, піраканта червона, таволга японська, дівочий виноград, жимолость Френча, кизильник розлогий, бирючина звичайна, бузина чорна, бруслина Форчуна, форзиція європейська, троянда сортова та інші.

Унікальністю парку-пам'ятки є те, що збережений первісний природний ландшафт, різна експозиція, рівень зволоженості ґрунтів дають змогу поєднувати види рослин різних екологічних груп. Завдяки цій особливості рослинний світ парку налічує понад 160 видів дерев і чагарників, багато з яких екзотичні:

- північно-американські (ялина Енгельмана, сосна Веймутова, катальпа бігнонієвидна, клен, дуб червоний);
- далекосхідні (бархат амурський);
- південно-європейські (ялиця іспанська, форзиція європейська, каштан їстівний, самшит вічнозелений);
- види з Китаю та Японії, Середньої Азії (тюльпанне дерево, кипарисовик, метасеквоя, біота східна, магнолія Суланжа, айлант високий, айва японська).

Серед рослин парку є й рідкісні, зокрема: тис ягідний, модрина поліська, бузок угорський, метасеквоя, гінкго дволопатеве, горіх сірий.

Композиційно парк поділяється на 3 частини: західну, центральну і східну. Західна частина – це найстаріша частина території парку – від вул.Паркової до каскаду фонтанів. Відкоси каскадів оформлені як газони лучного типу з квітковими рослинами та кущами. Вік окремих дерев сягає 150-200 років. У західній частині парку зі сторони вул.Паркової височіє дуб- велетень з обхватом стовбура 4,61 м, йому майже 400 років. Це найстаріше дерево нашого міста.

Рівненський зоологічний парк загальнодержавного значення - улюблене місце відпочинку та прогулянок не лише місцевих жителів, а й відвідувачів з усіх куточків України та з-за кордону. Свою історію Рівненський зоопарк почав з 1982 року, коли за ініціативою Рівненської обласної організації Українського товариства охорони природи, на східній околиці міста було виділено земельну ділянку площею 11,17 га та розпочато її благоустрій.

У 1998 році указом Президента України Рівненському зоопарку було присвоєно статус об'єкта загальнодержавного значення, а його територію визнано об'єктом природно-заповідного фонду України.

Рівненський зоологічний парк розміщений в мальовничому урочищі «Басівщина» на околиці міста. Дана ділянка вирізняється цікавим ландшафтом з горбистим рельєфом, частиною природного лісу та залишками саду з фруктовими деревами.

За останніми підрахунками на території Рівненського зоологічного парку нараховується близько 130 видів дикорастучих деревних, чагарникових та трав'янистих рослин різних екологічних груп. На території зоопарку збережена ділянка лісу площею 4,7 га з дубово-грабовими та осиково-вільховими фрагментами. Невелику домішку становлять береза бородавчаста, ялина звичайна, черешня, вільха чорна. У чагарниковому ярусі зустрічаються бузина чорна, горобина, ліщина, глід, терен, бруслина європейська. Флористичне ядро трав'яного ярусу утворюють підмаренник запашний, зірочник ланцетовидний, анемона дібровна, медунка м'яка, первоцвіт весняний, маргаритка багаторічна, фіалка лісова, копитняк європейський, яглиця звичайна, кілька видів папоротей тощо. Велику територію зоопарку займають залишки старого плодово-ягідного саду.

Щорічно в парковій та експозиційній зонах зоопарку проводиться посадка декоративних квітучих листяних та вічнозелених хвойних дерев та кущів. Форзиція, таволга, спірея, робінія

(псевдоакація), туя, ялівець, барбарис, ялина, горобина, модрина, самшит, троянда, бузок, сакура дрібнопильчата, райська яблуня – неповний перелік декоративних рослин, що ростуть в Рівненському зоопарку.

Рівненський зоопарк сьогодні – це унікальний куточок природи на околиці міста Рівне, який себе позиціонує як зоопарк континентів, тому експозиція побудована за зоогеографічним принципом і відвідувачі мають змогу здійснити пізнавальну «мандрівку навколо світу за один день». Найбільшими є експозиційні комплекси «Африканська савана», «Південна Америка», «Таємнича Азія», «Австралія» та інші. Цікавим є павільйон Екзотаріуму, однією з експозицій якого є виставка «Нічний світ». На сьогоднішній день колекція тварин нараховує 204 види близько 1300 екземплярів мешканців з різних континентів земної кулі, з яких 107 видів занесені в Міжнародну червону книгу МСОП та 10 видів – до Червоної книги України, як рідкісні та зникаючі.

Види, занесені в Червону книгу України: саламандра вогняна (Salamandra salamandra), тритон карпатський (Tritus montandori), кумка жовточерева (Bombina variegata), пелікан рожевий (Pelecanus onocrotalus), лелека чорний (Ciconia nigra), огар (Tadorna ferruginea), орлан-білохвіст (Haliaeetus albicilla), пугач (Bubo bubo), рись європейська (Felis lynx), кінь дикий (Equus przewalskii).

Найбільше привертають увагу відвідувачів такі види як тигр амурський (Panthera tigris), лев африканський (Panthera leo), леопард декосхідний (Panthera pardus orientalis), пума (Felis concolor), примати родини Ігрункових (Callithrichidae), лемур котячий (Lemur catta), мангобей червоноголовий (Cercocebus torquatus), капуцин бурий (Cebus apella), тапір рівнинний (Tapitus terrestris), зебра Чампана (Equus burchelli chapmani), верблюд двогорбий (Camelus bactrianus), худоба шотландська (Bos taurus), кенгуру Беннета (Notamacropus rufogriseus), марабу африканський (Leptoptilos crumeniferus), журавель вінценосний (Balearica regulorum), орлан білоплечий (Haliaeetus pelagicus). Є кілька видів тварин, які не зустрічаються в зоологічних колекціях України, а можна побачити лише в Рівненському зоопарку. Це гну білохвостий (Connochaetes gnou), лінивець двопалий (Cholaepus didactylus), пака (Agouti paca), броненосець шаровидний (Toryreutes motacus).

Рівненський зоопарк з початком війни став центром прийому тварин. З лютого 2022 року були розглянуті всі звернення від зоологічних установ, які знаходилися чи знаходяться у зоні активних бойових дій, з проханнями про розміщення на території Рівненського зоопарку евакуйованих тварин. На даний момент розміщені такі релаковані тварини: єнот-полоскун (Procyon lotor) – 17 особин, дикобраз індійський (Hystrix indica) – 2 особини, мартишка зелена (Cercopithecus sabaeus) – 2 особини, гібон білорукий (Hylobates lar) – 4 особини, тапір рівнинний (Tapirus terrestris) – 1 особина.

В рамках реалізації Стратегії розвитку культури міста Рівне та фінансової підтримки Європейського Союзу у Рівненському зоопарку створено новий відкритий максимально природний «Форт Єнотів» для тварин-переселенців.

Рівненський зоопарк є науково-освітньою установою, основними функціями якої є збереження та відтворення зникаючих видів тварин та пропагування природничих знань серед населення.

Заповідне урочище «Сосонки» розташоване в межах міста Рівне та території Рівненського зоопарку загальнодержавного значення. У минулому на підвищених ділянках урочища переважали соснові насадження (саме через це урочище отримало назву «Сосонки»), а також грабові, дубово-грабові ліси з домішкою інших порід – берези, осики, черешні. У зниженнях переважала вільха з участю осики. Ще до сьогодні вздовж автомагістралі «Рівне – Київ» зростають десятки старих сосен, залишки колишніх насаджень. У південній частині урочища збереглися лише невеликі фрагменти лісу, який раніше оточував місто.

Невеличка ділянка урочища «Сосонки» отримала статус заповідного як територія відносно збережених фрагментів природних грабово-дубових, дубово-грабових та осиково-вільхових лісів з рідкісними та малопоширеними видами рослин, мальовничими ландшафтами, а також як місце гніздування багатьох птахів – соловейка, сороки, синиці, шпака, горлиці, зозулі та

інших видів. Особливої цінності урочищу надають два види рослин із Червоної книги України – гніздівка звичайна та коручка чемерниковидна.

Заповідне урочище «Сосонки» завдяки своєму фіто- та ландшафтному різноманіттю надає Рівненському зоопарку надзвичайної мальовничості і неповторності. Жоден зоопарк України не має такої природної ділянки. Режим охорони заповідного урочища повинен бути направлений на відновлення його природної рівноваги. Тому не слід допускати подальшого скорочення площі урочища, розділення його на окремі ділянки, знищення біорізноманіття, збільшення неорганізованого рекреаційного навантаження.

«Сосонки» – це справжня природна лабораторія для підготовки фахівців екологічного напряму, яка може використовуватися для проведення екологічної освіти та екологічного виховання населення Рівненщини, зокрема школярів та студентів.

Об'єктів Смарагдової мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення та елементів *екологічної мережі* на території громади немає.

У жовтні 2010 року в Нагої (префектура Айті, Японія) був прийнятий, переглянутий і оновлений Стратегічний план зі збереження та сталого використання біорізноманіття. Місія цього плану полягає в прийнятті ефективних і термінових заходів щодо запобігання втрати біорізноманіття для забезпечення резистентності екосистем і постійного надання ними основних послуг, гарантуючи тим самим різноманітність життя на планеті і внесок у добробут людей і викорінення бідності. Концепцією цього Стратегічного плану є світ, який «живе у гармонії з природою».

Одним з важливих напрямів подальшої діяльності у сфері збереження біорізноманіття в ТГ залишається впровадження вище зазначеного Стратегічного плану з біорізноманіття, зокрема, в частині включення питань збереження біорізноманіття в місцеві стратегічні документи розвитку та просторового планування, зменшення навантаження на біорізноманіття, здійснення заходів з відновлення екосистем, забезпечення використання біоресурсів у сталий спосіб, проведення оцінки цінності біорізноманіття та прийняття рішень на основі надійних наукових даних і обережного підходу.

Стратегія збереження біорізноманіття включає в себе: досягнення достатньої кількості і площі охоронюваних об'єктів природи, які забезпечують збереження біорізноманіття в екосистемах; міжнародне співробітництво з державами регіону, провідними науковими центрами, яке сприяє комплексному вирішенню завдань природоохоронної діяльності; реінтродукцію рослин і тварин у місцях їхнього попереднього мешкання; запровадження природоохоронних технологій; зменшення рекреаційного навантаження через розвиток екотуризму.

Виходячи одночасно з того, що:

- площа ПЗФ Рівненської МТГ складає 55,9927 га, що складає 0,89% її площі, включаючи 2 об'єкти загально-державного значення площею 43,6 га (в т.ч. парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загально-державного значення ім.Т.Г.Шевченка та Рівненський зоологічний парк загально-державного значення), 2 об'єкти місцевого значення площею 12,3927 га (в т.ч. дендрологічний парк місцевого значення «Натуралістичний сад нової хвилі» та лісове заповідне урочище «Сосонки»), мета і завдання яких передбачають збереження видів флори та фауни, яким загрожує небезпека,

- проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ на період до 2027 р. містить проекти «3.1.3.7.Створення гідрологічного заказника «Рівненські плавні», охорона природних водно-болотних угідь як важливої частини екосистеми для підтримки біорізноманіття та екологічного балансу» завдання «3.1.3.Створення креативних та нових туристичних об'єктів на території громади» операційної цілі «3.1.Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні» Стратегічної цілі «3.Громада на перехресті шляхів» та «4.1.3.4.Реалізація проєкту «Зелена стежка» від селища Квасилів до міста Рівне», «4.1.4.3.Створення нових та розвиток існуючих об'єктів природно-заповідного фонду», «4.1.4.8.Створення пізнавальної стежки біорізноманіття „Дика Устя"», «4.1.4.9.Внесення вікових дерев м.Рівне у природно-заповідний фонд Рівненської

області, що дозволить захистити старі дерева та зберегти екологічну цінність цих природних пам'яток» завдання «4.1.4.Реалізація концепції блакитно-зелених коридорів» операційної цілі «4.1.Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив» Стратегічної цілі «4.Рівне – драйвер зелених ініціатив», мета якої - докладання зусиль до формування системи цінностей кліматичної нейтральності, енергоефективності, захисту навколишнього середовища в Рівненській МТГ,

у випадку незатвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії погіршення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із створенням та функціонуванням природоохоронних територій, не очікується, а у випадку затвердження, - прогнозується поліпшення умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, пов'язаних із створенням та функціонуванням природоохоронних територій.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються проекту документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Національні екологічні цілі визначені ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» №2697-VIII від 28.02.2019 на основі:

Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базового плану апроксимації), затвердженого Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №659 від 17.12.2012,

Економічної частини «**Угоди про асоціацію між Україною та ЄС»**, підписаної 27.06.2014, що передбачає наближення законодавства України до законодавства ЄС з питань довкілля,

Національної доповіді 2017 р. «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР),

ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №16, ст. 138):

Національна екологічна ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва:

Завдання:

впровадження освіти в інтересах збалансованого (сталого) розвитку, екологічної освіти та виховання, просвітницької діяльності з метою формування в суспільстві екологічних цінностей і підвищення його екологічної свідомості;

оцінка ставлення та підвищення рівня поінформованості суспільства щодо значення, переваг та інструментів сталого споживання і виробництва, стану і цінностей біорізноманіття та заходів, які необхідно здійснити для його збереження, відновлення і сталого використання;

забезпечення практичної реалізації результатів сучасних та фундаментальних екологічних досліджень та безперервної взаємодії між науковцями та державними органами;

врахування рекомендацій наукових установ екологічного спрямування при прийнятті управлінських рішень та підготовці проектів нормативно-правових актів;

розвиток партнерства між секторами суспільства з метою залучення до планування і реалізації природоохоронної політики усіх заінтересованих сторін;

забезпечення участі громадськості у прийнятті управлінських рішень у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування;

забезпечення дотримання екологічних прав та обов'язків громадян, доступу громадськості до правосуддя з питань охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Національна екологічна ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України:

Завдання:

підготовка та впровадження Основних засад (стратегії) державної екологічної політики в збалансоване лісоуправління;

упровадження інструментів сталого споживання і виробництва;

вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у т.ч. природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення і невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

збереження та відновлення чисельності видів природної флори та фауни, у т.ч. мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу та типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

протидія незаконному обігу та торгівлі об'єктами дикої фауни і флори, у т.ч. введення заборони використання диких тварин у цирках, а також у будь-якій іншій комерційній діяльності публічного характеру, крім стаціонарних зоопарків;

збільшення та розширення територій ПЗФ, створення на суходолі і в акваторії Чорного та Азовського морів і збереження та функціонування репрезентативної та керованої системи територій та об'єктів ПЗФ, у т.ч. транскордонних та міжнародного значення;

зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст, зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво;

забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу;

забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану уражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

перетворення сфери надрокористування в максимально прозору та інвестиційно привабливу галузь, що відповідає кращим міжнародним стандартам;

впровадження екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у т.ч. на основі міжнародних систем сертифікації та запровадження в Україні системи зелених закупівель;

наукові дослідження зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення;

стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами;

упровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері;

стимулювання оновлення зношених основних фондів промислової і транспортної інфраструктури та об'єктів житлово-комунального господарства шляхом прямих державних дотацій, здешевлення кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами тощо.

Національна екологічна ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України:

Завдання:

розвиток галузевих стратегій щодо:

покращення якості повітря, води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище. Повне поступове припинення скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам, запобігання забрудненню підземних вод;

збереження озонового шару;

запобігання зміні клімату та адаптація до неї;

управління відходами та ресурсами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів;

поступового обмеження використання окремих виробів з пластику у харчовій промисловості;

забезпечення охорони та захисту природи;

зменшення промислового забруднення та ризиків промислових аварій;

збереження біорізноманіття та ландшафтів;

контролю та запобігання біологічному забрудненню;

поводження з небезпечними хімічними речовинами;

забезпечення обов'язковості інтеграції екологічної складової до політик та/або 69программ загально-державного, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку, створення податкового, кредитного та інвестиційного клімату для залучення коштів міжнародних донорів та приватного капіталу у природоохоронну діяльність;

усунення прямої залежності економічного зростання від збільшення використання природних ресурсів і енергії та підвищення рівня забруднення навколишнього середовища;

стимулювання впровадження суб'єктами господарювання більш екологічно чистого, ресурсоефективного виробництва та екологічних інновацій, зокрема екологічної модернізації промислових підприємств шляхом зниження ставки екологічного податку або у формі фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку);

упровадження в Україні сталого низьковуглецевого розвитку всіх галузей економіки;

включення питань щодо цінності біорізноманіття в національні, місцеві, стратегічні, програмні документи та плани розвитку економіки та її галузей;

упровадження систем екологічного управління, розвитку добровільної екологічної сертифікації, маркування продукції, екологічного аудиту.

Національна екологічна ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення:

Завдання:

зниження рівня забруднення атмосферного повітря та вод;

регулювання промислового вилову водних живих ресурсів у межах територіальних вод виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу і внутрішніх водоймах;

зменшення антропогенного впливу на екосистеми Чорного та Азовського морів;

покращення якості ґрунтів та впровадження ефективної системи підвищення їх родючості;

запровадження управління екологічним ризиком на основі його моделювання в режимі реального часу із залученням новітніх інформаційних технологій з метою захисту природних екосистем, здоров'я та благополуччя населення;

запобігання розповсюдженню інвазійних видів та контроль за появою та розповсюдженням таких видів у природних екосистемах, у т.ч. морських;

забезпечення та сприяння використанню сучасних пестицидів та агрохімікатів з мінімальним негативним впливом на флору, фауну та здоров'я людини;

зменшення обсягу винесення радіонуклідів за межі зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення;

запобігання неконтрольованому вивільненню генетично модифікованих організмів у навколишнє природне середовище;

формування екологічної складової державної системи захисту критичної інфраструктури;

стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у т. ч. шлаків;

упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами;

розв'язання екологічних проблем, відновлення та збереження навколишнього природного середовища Донбасу.

Національна екологічна ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління:

Завдання:

впровадження принципів належного екологічного врядування, підтримка постійного діалогу із заінтересованими сторонами щодо підготовки та прийняття стратегічних рішень;

укріплення інституційної спроможності щодо планування, моніторингу та оцінки ефективності впровадження екологічної політики;

запровадження екологічного обліку для оцінки ефективності політики та управління;

розвиток і вдосконалення природоохоронного законодавства та підвищення рівня його дотримання, включаючи наближення законодавства України до права (acquis) ЄС;

посилення відповідальності за шкоду, заподіяну довкіллю, відповідно до міжнародних зобов'язань України;

забезпечення науково-інформаційної та інноваційної підтримки процесу прийняття управлінських рішень;

кіберзахист відповідних екологічних інформаційних ресурсів, систем, баз даних;

посилення спроможностей природоохоронного управління у проведенні комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища та державного контролю у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів;

розмежування функцій з охорони навколишнього природного середовища та господарської діяльності з використання природних ресурсів;

забезпечення чіткого розподілу повноважень у сфері охорони навколишнього природного середовища на державному, регіональному та місцевому рівнях;

забезпечення цільового бюджетного фінансування природоохоронних заходів та недержавного інвестування природоохоронних проектів;

удосконалення кадрової політики та професійної підготовки фахівців у системі охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

В СЕО проаналізована відповідність стратегічним цілям Державної екологічної політики України на період до 2030 року проектів Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 р. (табл. 5.1).

Реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку громади обов'язково здійснюватиметься з дотриманням норм природоохоронного законодавства.

Оскільки у вересні 2014 р. була ратифікована Угода про асоціацію між Україною та ЄС, то під час аналізу відповідності проектів Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ національним екологічним цілям враховуються положення Угоди щодо розвитку та зміцнення співробітництва між Україною та ЄС з питань охорони навколишнього природного середовища (стаття 360, додаток XXX).

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії узгоджуються, не суперечать або нейтральні зобов'язанням у сфері охорони довкілля, що визначені на міжнародному та державному рівнях, серед яких міжнародні обов'язки у сфері збереження та збалансованого використання біорізноманіття, зокрема:

- Конвенція про біологічне різноманіття, ратифікована Верховною Радою України 29.11.1994;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (1971 р.);

Таблиця 5.1. Перелік проектів Плану заходів Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, що узгоджуються із стратегічними цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року

Назва завдання	Назва заходу	Термін реалі-зації
Стратегічна ціль 1 - Громада співпраці та взаємодії		
Оперативна ціль 1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації		
1.1.2.Підвище-ння якості надання послуг для жителів агломерації	1.1.2.1. Запровадження поетапної модернізації та розвитку транспортної інфраструктури, оновлення транспортних засобів для потреб галузі, зокрема удосконалення системи управління розвитком доступності для населення транспортної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді	2025–2027
	1.1.2.3. Розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді, зокрема, для сполучення з сусідніми громадами	2025–2026
Оперативна ціль 1.2. Залучення жителів Рівненської громади та населених пунктів навколишніх громад до консультацій та проєктів розвитку територій на взаємовигідній основі		
1.2.1.Застосу-вання цифро-вих техноло-гій для взає-модії між жи-телями гро-мади та міс-цевою владою	1.2.1.4. Впровадження автоматизованих систем обліку енергоносіїв та їхнього аналізу для забезпечення точного обліку споживання та зменшення витрат	2025
1.2.2.Посиле-ння участі громади у проєктах роз-витку громади	1.2.2.5. Відновлення громадського бюджету та «зеленого» громадського бюджету	2025
1.2.3.Підви-щення само-організації та волонтерсь-кої активності жителів	1.2.3.2.Підтримка ініціатив ОСББ щодо благоустрою терито-рії, розвитку їх енергетичної незалежності, сприяння обміну досвідом із представниками ОСББ інших громад України	2025–2027
	1.2.3.3.Партнерство з громадськими організаціями, місце-вими органами влади та бізнесом для спільної розробки і впровадження природоохоронних проєктів, спрямованих на збереження навколишнього середовища та сталий розвиток	2025–2027
Оперативна ціль 1.3. Якісне забезпечення виконання адміністративних функцій центру Рівненської області з належною інфраструктурою, комфортною для жителів Рівненської громади		
1.3.2. Зміна підходів до благоустрою й естетичного вигляду вулиць та інших територій громади	1.3.2.2. Оновлення паркових зон, створення урбан-парку	2025–2027
	1.3.2.4. Стимулювання насичення громадського простору креативними елементами (стріт-арт, інтерактивні скульптурні композиції, творчі рішення у сфері озеленення, створення міських «меблів» тощо)	2025–2026
	1.3.2.8. Впровадження концепції «міських луків» – екологічно чистих газонів з природним трав'яним покриттям, які підтримують місцеву флору і фауну, а також сприяють зниженню забруднення повітря	2025–2027
1.3.3.Вдоско-налення сис-теми водо-	1.3.3.1. Розроблення механізму контролю за функціонуванням приватних асенізаційних машин в межах Рівненської міської територіальної громади	2025–2027

постачання та водовідведення громади	1.3.3.2. Створення нових та реконструкція існуючих мереж, очисних споруд, каналізаційних насосних станцій і водогонів для забезпечення безпечного і ефективного водопостачання та водовідведення	2025–2027
	1.3.3.3. Озеленення територій зі створенням дощових садків, парків і канав для збору та утримання дощової води, що сприятиме запобіганню підтоплення інфраструктури громади	2025–2027
	1.3.3.4. Розробка і впровадження плану для утримання та проміжного зберігання дощової води за допомогою трав'я-ного покрову у парках, скверах, автостоянках та ін. відкри-тих просторах, що допоможе зменшити навантаження на каналізацію і покращити якість міського середовища	2025–2027
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів		
Оперативна ціль 3.1. Підтримка ініціатив щодо створення та розвитку туристично привабливих локацій Рівненської громади та їх просування на всеукраїнському рівні		
3.1.3.Створення креативних та нових туристичних об'єктів на території громади	3.1.3.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану Басівкутського водосховища	2025–2027
	3.1.3.7. Створення гідрологічного заказника «Рівненські плавні», охорона природних водно-болотних угідь як важливої частини екосистеми для підтримки біорізноманіття та екологічного балансу	2027
Оперативна ціль 3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади		
3.2.1.Модернізація та розширення туристичної інфраструктури	3.2.1.9.Створення пішохідних зон у населених пунктах грома-ди для зручного і безпечного пересування пішоходів і туристів	2025–2027
Оперативна ціль 3.4. Розвиток логістичної інфраструктури		
3.4.1.Перетворення Рівненської агломерації на важливий транспортний вузол мережі внутрішніх, національних та міжнародних сполучень	3.4.1.4. Поступове впровадження еко-транспорту (електричних автобусів, велоінфраструктури, електричних таксі) для забезпечення зручних та безпечних поїздок у межах територіальної громади	2027
Стратегічна ціль 4. Рівне – драйвер зелених ініціатив		
Оперативна ціль 4.1. Декарбонізація Рівненської громади та підтримка зелених ініціатив		
4.1.1.Налагодження партнерства із закладами вищої освіти громади та міжнародними організаціями щодо екологічних проєктів	4.1.1.1. Залучення ресурсів для створення екологічних локацій у закладах дошкільної, загальної середньої освіти громади, що сприятимуть глибшому вивченню екології	2026–2027
	4.1.1.2. Участь здобувачів освіти громади у міжнародних обмінних програмах, що дозволить поглибити знання та досвід у сфері екології та сталого розвитку	2025–2027
	4.1.1.3. Організація та проведення заходів з розвитку людського капіталу в напрямі відновлення та сталого розвитку громади з використанням міжнародного досвіду та участь партнерів з інших регіонів та країн	2025–2027
4.1.2.Екологічне та раціо-	4.1.2.1. Створення сортувальної станції для ефективної переробки відходів та зменшення їхнього негативного впливу на довкілля	2026

нальне управління відходами в громаді	4.1.2.2. Облаштування мережі пунктів для сортування сміття в громадських місцях, закладах загальної середньої освіти, офісах та житлових районах для зручності жителів	2025–2027
	4.1.2.3. Залучення громади до міжнародної ініціативи «Zero Waste». Залучення інвестицій для будівництва заводу з переробки відходів	2026–2027
	4.1.2.4. Створення компостувальної станції для переробки органічних відходів, що дозволить зменшити обсяги сміття на звалищах і сприятиме виробництву екологічно чистих добрив	2025
	4.1.2.5. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ та регулярний моніторинг стану екології, забезпечення належного контролю за чистотою навколишнього середовища	2025–2027
4.1.3.Підтримка екоініціатив жителів та партнерів громади	4.1.3.1.Підтримка бізнес-стартапів у сфері «зелених» екологічних трансформацій, сприяння інноваціям для збере-ження навколишнього середовища та сталого розвитку	2027
	4.1.3.2. Впровадження пільгових кредитних програм для приватних будівель та ОСББ, що дозволить здійснювати енергоефективні та екологічно чисті заходи	2027
	4.1.3.3. Підтримка ініціативи «Сад історій», яка сприятиме створенню громадських просторів для культурної та соціальної взаємодії жителів	2025–2027
	4.1.3.4. Реалізація проєкту «Зелена стежка» від селища Квасилів до міста Рівне	2027
	4.1.3.5. Створення «зеленого хаба», який об’єднає жителів для спільних ініціатив з покращення міського середовища та впровадження сталих екологічних рішень	2027
	4.1.3.6. Відновлення конкурсу громадських проєктів озеленення, із подальшим фінансуванням ініціатив, спрямованих на покращення зелених зон міста та залучення громадськості до збереження екології	2027
4.1.4.Реалізація концепції блакитно-зелених коридорів	4.1.4.1.Розробка проєктів для водоохоронних зон усіх вод-них об’єктів громади з винесенням меж цих зон у натуру для більш ефективного контролю та збереження водних ресурсів	2027
	4.1.4.2. Здійснення заходів щодо відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Устя (у тому числі Басівкутського водосховища, приток Боярчик, Тиннівська, гідропарків)	2025–2027
	4.1.4.3. Створення нових та розвиток існуючих об’єктів природно-заповідного фонду	2027
	4.1.4.4.Залучення інвестицій для благоустрою та озеленен-ня набережних територій (р.Устя, вул.Набережна, паркові зони «Лебединка», «Озерянка», гідропарк, р.Боярчик)	2025–2027
	4.1.4.5. Оновлення інфраструктури зелених зон в парках, забезпечення їх доступності для жителів і відвідувачів громади	2025–2027
	4.1.4.6. Збереження та догляд (в тому числі лікування) за зеленими насадженнями у громаді	2025–2027
	4.1.4.7. Створення електронного реєстру зелених насад-жень у громаді для актуальної інформації про рослинний стан	2026
	4.1.4.8. Створення пізнавальної стежки біорізноманіття «Дика Устя»	
	4.1.4.9. Внесення вікових дерев м. Рівне у природно- заповідний фонд Рівненської області, що дозволить захистити старі дерева та зберегти екологічну цінність цих природних пам’яток	2027
	4.1.4.10. Реалізація інформаційних кампаній щодо захисту річки Устя, спрямованих на дотримання водоохоронних і прибережних зон, а також підтримку природоорієнтованих	2027

	рішень у місцевому середовищі	
4.1.3.Розвиток сталої міської мобільності	4.1.3.3.Врегулювання руху великогабаритного транспорту, розробка обмежень та маршрутів для забезпечення без-пеки та мінімізації шкідливого впливу на міську інфраструктуру	2026–2027
	4.1.3.5. Створення пішохідних зон та вулиць в громаді	2025–2027
	4.1.3.6. Поступове впровадження електричного та гібрид-ного громадського транспорту для зменшення викидів CO_2 та підвищення екологічності міського транспорту	2025–2027
	4.1.3.7. Розвиток інфраструктури для зарядних станцій для електромобілів, щоб стимулювати перехід на екологічно чисті види транспорту і створити умови для безперешкодного користування електричними автомобілями в межах громади	2025–2027
4.1.4.Впровадження комплексної системи енергетичного менеджменту для ефективного управління енергоспоживанням у громаді	4.1.4.1. Впровадження автоматизованої системи енергомоніторингу з програмним забезпеченням для збору та аналізу даних про споживання енергоресурсів	2025–2027
	4.1.4.2. Проведення сертифікації системи енергоменеджменту за міжнародним стандартом ISO 50001 з розробкою необхідної документації	2025–2027
4.1.5.Термомодернізація бюджетних будівель для зниження споживання енергоносіїв та покращен-ня умов перебування	4.1.5.1. Проведення комплексних енергетичних аудитів будівель з розробкою технічних рішень та рекомендацій	2025–2027
	4.1.5.2. Комплексне утеплення фасадів будівель з використанням сучасних матеріалів та заміна вікон на енергоефективні	2025–2027
	4.1.5.3. Встановлення індивідуальних теплових пунктів з погодним регулюванням та системою віддаленого моніторингу	2025–2027
4.1.6.Розвиток міжнародного співробітництва в сфері енергоефективності та адаптації до зміни клімату	4.1.6.1. Налагодження партнерських відносин з європейськими містами для обміну досвідом та реалізації спільних енергоефективних проєктів	2025–2027
	4.1.6.2. Участь у міжнародних програмах та ініціативах з питань енергоефективності та захисту клімату (Угода мерів, European Green Deal)	2025–2027
Оперативна ціль 4.2. Громада впроваджує системні рішення з енергоефективності та адаптації до зміни клімату		
4.2.1.Проведення системних навчальних та просвітницьких заходів для дітей та дорослих	4.2.1.1. Проведення фестивалів та ярмарків, присвячених питанням енергетичної ефективності, використання відновлювальних джерел енергії та інших «зелених» технологій, що сприятимуть популяризації сталого розвитку	2027
	4.2.1.2. Підтримка та реалізація екологічних проєктів, зокрема тренінгів, екскурсій тощо, для здобувачів освіти, що сприятимуть підвищенню екологічної свідомості дітей та дорослих	2027
	4.2.1.3.Відновлення та популяризація «зеленого громадського бюджету» для підтримки ініціатив жителів, спрямова-них на збереження навколишнього середовища, впровад-ження екологічних рішень та розвитку сталих практик	2027

	4.2.1.4. Введення міської відзнаки для природоохоронців, що відзначатиме найкращих ініціаторів і активістів, які працюють над покращенням екологічного стану громади	2027
	4.2.1.5. Запровадження соціальної реклами щодо екологічних практик, таких як використання альтернативних джерел енергії, сортування сміття та збереження природних ресурсів, що має на меті формування сталого екологічного мислення серед жителів	2026
	4.2.1.6. Проведення конкурсу енергоефективних рішень серед жителів ОСББ	2027
	4.2.1.7. Створення простору неформальної екологічної освіти «EcoLand на Грабнику», що стане майданчиком для організації заходів, тренінгів і освітніх програм, серед громадян усіх вікових категорій та сприятиме підвищенню обізнаності про зміну клімату та адаптацію до нього	2027
4.2.3.Забезпечення функціонування системи енергоменеджменту	4.2.3.2. Автоматизація передачі даних з лічильників обліку енергоносіїв	2025
	4.2.3.3. Забезпечення функціонування програмного забезпечення для автоматизації та аналітики у сфері енергоменеджменту та енергоефективності	2025–2027
	4.2.3.4. Створення бази даних муніципальних будівель з технічними характеристиками та енергетичними показниками	2026
4.2.4.Досягнення кліматичної нейтральності громади	4.2.4.1. Впровадження оптимальних сценаріїв енергетичного розвитку, для досягнення кліматичної нейтральності громади до 2050 року	2025–2027
	4.2.4.2. Реалізація проєкту «Відсутня ланка з енергоефективності будівель»	2025–2027
4.2.6.Адаптація до зміни клімату	4.2.6.1. Створення бази проєктів з адаптації до зміни клімату	2025–2027
	4.2.6.2. Організація управління дощовими водами	2025–2027
4.2.7.Впровадження системи енергетичної освіти	4.2.7.1.Розробка та впровадження навчальних програм з енергоефективності та відновлюваної енергетики для шкіл та ЗВО	2025–2027
	4.2.7.2.Створення навчально-демонстраційного центру енергоефективності з діючими зразками обладнання та технологій	2025–2027
4.2.8.Підвищення енергетичної грамотності населення	4.2.8.1. Проведення регулярних інформаційних кампаній та практичних семінарів з питань енергозбереження та використання ВДЕ	2025–2027
	4.2.8.2. Організація щорічних Днів сталої енергії з демонстрацією успішних проєктів та технологій	2025–2027
4.2.9.Залучення інвестицій у зелені проєкти	4.2.9.1. Створення бази інвестиційних проєктів з енергоефективності та ВДЕ для потенційних інвесторів	2025–2027
4.2.10.Розвиток зелених зон	4.2.10.1.Створення енергоефективних парків з використа-нням LED-освітлення та систем поливу на сонячних батареях	2025–2027
	4.2.10.2. Впровадження технологій вертикального озеленення будівель	2025–2027
Оперативна ціль 4.3. Впровадження відновлювальних джерел енергії та енергоефективних заходів		
4.3.1.Налагодження партнерств щодо	4.3.1.1.Розробка карти потенційних локацій для встанов-лення сонячних панелей та інших відновлювальних дже-рел енергії у партнерстві з громадами Рівненської агломерації	2025–2027

залучення інвестицій у розвиток альтернативної енергетики	4.3.1.2. Запровадження пільг для «зелених» інвесторів у вигляді знижок на місцеві податки та збори	2025–2027
	4.3.1.3. Залучення інвестицій у виробництво альтернатив-них джерел енергії для підтримки сталого розвитку	2025–2027
	4.3.1.5. Залучення позабюджетних джерел фінансування та інвесторів для реалізації проєктів з власногї енергоге-нерації (сонячні батареї, міні-вітрові електростанції) та енергозбереження (реконструкція, утеплення будівель)	2026–2027
	4.3.1.6. Створення кліматичного офісу, який буде координувати заходи з адаптації до змін клімату та впровадження «зелених» ініціатив	2025–2027
4.3.2.Впровадження енергоефективних рішень у комунальних закладах та установах громади, житловому фонді	4.3.2.1. Встановлення систем альтернативної енергетики в комунальних закладах, включаючи сонячні панелі, теплові насоси та інші відновлювальні джерела енергії для зниження енергозалежності	2025–2027
	4.3.2.2. Запуск програм залучення та популяризації енергонезалежності для ОСББ, спрямованих на просування енергоефективних технологій та фінансових інструментів для їх впровадження	2025
	4.3.2.3. Забезпечення міста екологічним освітленням, шляхом встановлення енергоефективних LED-систем зовнішнього освітлення	2025–2027
4.3.3.«Зелений» перехід комунальних та приватних підприємств/ організацій громади	4.3.3.1. Співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами для обміну досвідом і знаннями в сфері реалізації зеленого переходу та адаптації до змін клімату	2025–2027
	4.3.3.2.Впровадження системи моніторингу ефективності заходів зеленого переходу, що дозволить відслідковувати результати та коригувати стратегії на основі реальних даних	2027
	4.3.3.3. Сприяння моніторингу якості повітря та загазованості в різних районах міста з метою своєчасного реагування на проблеми забруднення та впровадження заходів щодо покращення екологічної ситуації	2025–2027
	4.3.3.4. Створення геопорталу для відображення даних щодо офіційних забруднювачів – інтеграція інформації про основні джерела забруднення на карті громади	2027
	4.3.3.5. Підтримка Рівненської громади у створенні місцевих фінансових інструментів для підтримки сталих енергетичних і кліматичних рішень у рамках проекту «Посилення кліматичних дій в українських громадах»	2026–2027
4.3.4.Розви-ток сонячної енергетики	4.3.4.1. Встановлення сонячних електростанцій на дахах комунальних закладів з системами накопичення енергії та інтелектуального управління	2025–2027
	4.3.4.2.Надання консультацій приватним підприємствам, населенню щодо встановлення фотовольтаїчного обладнання	2025–2027
4.3.5.Використання теплових насосів для опалення та гарячого водопостачання	4.3.5.1. Встановлення теплових насосів у закладах охорони здоров’я з можливістю використання для опалення та кондиціонування	2025–2027
	4.3.5.2. Впровадження гібридних систем теплопостачання з використанням теплових насосів та сонячних електростанцій	2025–2027
4.3.6.Електрифікація громадського транспорту	4.3.6.1. Оновлення парку громадського транспорту через закупівлю нових тролейбусів та електробусів	2025–2027
	4.3.6.2.Створення мережі зарядних станцій для електро-транспорту з використанням smart-технологій управління	2025–2027
4.3.7.Розвиток велосипедної	4.3.7.1. Будівництво мережі велосипедних доріжок з освітленням на сонячних батареях	2025–2027

інфраструктури		
Стратегічна ціль 5. Рівненська громада – безпечна тилова громада *Оперативна ціль 5.1. Розвиток безпечного середовища*		
5.1.2.Посилення безпеки у міському просторі	5.1.2.4. Модернізація та підтримка центру адопції для безпритульних тварин, проведення заходів зі стерилізації та чіпування безпритульних тварин	2026

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція) (Берн, 1979 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження кажанів в Європі (1991 р.);
- Угода про збереження афроєвразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29.10.1996);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 01.07.1999 та інші.

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечать положенням документа Європейської Комісії «Формування стійкої до клімату Європи – нова стратегія ЄС щодо адаптації до зміни клімату».

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечать зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у т.ч. пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення та визначеним ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року №2697-VIII, який регламентує цілескерованість державної політики у сфері екології на досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

В зв'язку з тим, що проект Плану заходів з реалізації Стратегії розроблений в період, що характеризується:

- посиленням проявів глобальної зміни клімату і негативних наслідків для ряду секторів економіки і сфер життєдіяльності людини;
- необхідністю виконання завдань, що відповідають стратегічному курсу держави для набуття повноправного членства України в Європейському Союзі;
- необхідністю врахування цілей державної кліматичної політики у програмах комплексного відновлення та подолання наслідків збройної агресії російської федерації проти України та ін. документів державного та/або місцевого планування, що регулюють питання відновлення України та подолання наслідків збройної агресії рф проти України;
- необхідністю вдосконалення законодавства у сфері зміни клімату;
- низьким рівнем координації дій та інституційної спроможності органів державної влади щодо крос-секторального планування і проведення дій з реалізації державної кліматичної політики;
- неузгодженістю законодавчих та інших нормативно-правових актів у соціально-економічних сферах із цілями та завданнями політики у сфері зміни клімату;
- відсутністю системного підходу до створення наукового підґрунтя для формування та реалізації державної кліматичної політики та діяльності у сфері зміни клімату;

- низьким рівнем поінформованості громадянського суспільства, бізнесу, центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з проблемами зміни клімату та перевагами низьковуглецевого розвитку держави;
- необхідністю створення фінансового та економічного механізму запровадження заходів, спрямованих на пом'якшення зміни клімату,

вони узгоджуються або нейтральні з цілями Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках, затверджених Розпорядженням КМУ від 30 травня 2024 р. № 483-р, мета яких – через досягнення своїх стратегічних цілей:

- 1. Зміцнення правових та організаційних засад державної кліматичної політики;
- 2. Пом'якшення зміни клімату та забезпечення соціально справедливого та економічно ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави;
- 3. Адаптація до зміни клімату, підвищення опірності та зниження ризиків, пов'язаних із зміною клімату

створити організаційні і правові засади формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату для досягнення сталого розвитку та забезпечення ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави за умови економічної, енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки, підвищення рівня добробуту громадян, зменшення впливів та наслідків зміни клімату та для врахування цілей державної кліматичної політики під час повоєнної відбудови України.

Водночас проекти Плану заходів з реалізації Стратегії також узгоджується або не суперечать Водній стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням КМУ від 09.11.2020 №1134-р.

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії також нейтральні до завдань Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням КМУ від 14.09.2019 №688-р.

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії також узгоджуються з стратегічними цілями або нейтральні до них Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 р., схваленої розпорядженням КМУ від 29.12.2021 №1777-р.

Водночас орієнтація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії на підвищення енергоефективності громади відповідає засадам Енергетичної стратегії України до 2050 року, схваленої розпорядженням КМУ від 21.04.2023 №373-р.

Також проекти Плану заходів з реалізації Стратегії узгоджуються із основними засадами Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 21.04.2021 №443-р, ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 №1264-XII, «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 №2707-XII, «Про управління відходами» від 20.06.2022 №2320-IX, Водного кодексу України (від 06.06.1995 №213/95-ВР).

Крім того проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечать виконанню Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затвердженого розпорядженням КМУ від 26.07.2018 №530-р, Національної стратегії контролю злоякісних новоутворень на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 02.08.2024 №730-р, Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням КМУ від 14.04.2021 №366-р.

Тому проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечать:

- пріоритетності вимог екологічної безпеки, обов'язковості додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- природоохоронним заходам, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжному характеру заходів щодо охорони довкілля;
- проектним спрямуванням на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищенню комфортності сформованої інфраструктури за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
- вдосконаленню системи управління відходами, в т.ч. роздільного збору ПВ;

забезпеченню загальної доступності Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, а також звіту про його СЕО відповідно ЗУ «Про доступ до публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному веб-сайті органу державної виконавчої влади та в Єдиному реєстрі СЕО.

Врахування зазначених вище зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, на регіональному рівні здійснюється в першу чергу через «Обласну програму охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки», «Програму розвитку фізичної культури і спорту в Рівненській області на період до 2025 року», «Комплексну програму енергоефективності Рівненської області на період 2018-2025 років», «Програму реалізації проєкту «Соціальні інновації та технології для сталого зростання через розвиток культурного туризму» – «TExTOUR» на 2021-2025 роки», «Обласну програму "Культура Рівненщини" на 2023-2027 роки», «Обласну програми збереження культурної спадщини та розвитку музейної справи на 2023-2027 роки», «Регіональну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, воєнного, соціального характеру, забезпечення пожежної безпеки Рівненської області на 2025–2027 роки», «Програму дообладнання захисних споруд цивільного захисту в Рівненській обл.» та на місцевому рівні – через «Муніципальну програму сталого розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024-2026 роки», «Програму економічного і соціального розвитку Рівненської міської територіальної громади на 2024-2026 роки», «Інвестиційну програму міста Рівного на 2021-2025 роки», «Участь Рівненської міської ради в програмі Револьверного Фонду Міст Асоціації «Енергоефективні міста України», Програму енергозбереження в Рівненській міській територіальній громаді на 2022-2025 роки "Тепле місто", «Програму «Енергодім Рівне» на 2025-2027 роки», «Програму «ГрінДім Рівне» на 2024-2026 роки».

Виходячи з приведеного вище аналізу, проекти Плану заходів з реалізації Стратегії відповідають встановленим на національному рівні цілям екологічної політики, враховують більшість з них і спрямовані на їх виконання.

6. Опис наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Антропогенними чинниками змін в ТГ є стан житлово-комунального господарства, хімічної промисловості, енергетики й транспорту, наявність потенційно небезпечних підприємств. Активізація транскордонного співробітництва призвела до збільшення потоків транзитного автотранспорту, що став додатковим джерелом забруднення атмосфери.
Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення СЕО ДДП, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки для довкілля – це непрямі впливи на довкілля, які виникають під дією природних чи антропогенних чинників, що не передбачають прямого впливу на довкілля. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.
Визначені в Плані заходів з реалізації Стратегії проекти дозволяють оцінити їх ймовірний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, в розрізі його окремих компонентів: атмосферного повітря, водних, земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, управління відходами тощо. Загалом Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії зорієнтовані на зростання економічної активності, відновлення транспортної інфраструктури, створення безпекових умов життєдіяльності населення, що враховують збереження довкілля. Відтак у середньо- та довгостроковій перспективі їх реалізація не повинна мати негативного впливу на довкілля, в т.ч. здоров'я населення, а навпаки сприяти охороні і збереженню довкілля та покращенню здоров'я населення. Проте під час виконання окремих проектів Плану заходів з реалізації Стратегії можуть мати місце тимчасові короткотермінові негативні впливи на довкілля. Здебільшого до таких завдань належать завдання, пов'язані з відновленням, в т.ч. внаслідок завданої війною шкоди, та розвитком інженерної та дорожньо-транспортної інфраструктури, промислових підприємств (наприклад, під час будівництва/ремонту доріг тимчасового негативного впливу можуть зазнавати зокрема ґрунти, прилеглі території і т.п.). Загалом реалізація завдань, які можуть мати тимчасовий короткостроковий негативний вплив на компоненти довкілля, з високою ймовірністю буде супроводжуватися позитивними вторинними наслідками для здоров'я населення та його життєдіяльності, оскільки передбачає розвиток інфраструктури, в т.ч. доступності й мобільності тощо. Реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії не повинна спричинити появу вторинних негативних наслідків для довкілля та здоров'я населення.
Окремі проекти можуть чинити і триваліший (середньо- і довгостроковий) негативний вплив на компоненти довкілля – ґрунти, поверхневі води, біорізноманіття, природоохоронні території. Зокрема такі завдання пов'язані з формуванням безпекового середовища. Проте, з огляду на воєнну агресію рф проти України, це вимушені заходи, які дозволять уберегти територію України та життя і здоров'я населення.

При цьому за умови реалізації оптимістичного сценарію розвитку ТГ активно використовуватиме можливості в умовах припинення військових дій на вигідних для України умовах проведення необхідних для інтеграції в ЄС внутрішніх реформ, інтенсифікації залучення інвестицій, масштабної ресурсної підтримки в рамках програми ЄС «Підтримка України».

Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури в рамках відповідних програм також матиме позитивний вплив на громаду.

Проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року спрямований на забезпечення комфортних і безпечних умов для життя населення громади, має зменшити негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, покращить інфраструктуру ТГ, що підвищить якість життя її населення.

В разі прийняття проекту Плану заходів з реалізації Стратегії характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться. Проте в середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади.

Відтак реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії Рівненської громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище, адже реалізація багатьох проектів Плану заходів з реалізації Стратегії має сприяти позитивному впливу на довкілля в громаді.

Разом з тим, якщо не дотримуватися вимог природоохоронного законодавства, спричинити негативний вплив на навколишнє середовище можуть проекти Плану заходів з реалізації Стратегії, приведені в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Проекти Плану заходів Стратегії розвитку Рівненської ТГ, що потенційно можуть мати негативний вплив на довкілля громади

Стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії	**Компоненти довкілля, що зазнають впливу**								
	Людина і здоров'я	**Біорізноманіття і ПЗФ**	**Грунт**	**Поверхневі і підземні води**	**Повітря**	**Образ ландшафту**	**Шум**	**Культурна і природна спадщина**	**Кліматичні фактори**
Стратегічна ціль 1. Громада співпраці та взаємодії *Оперативна ціль 1.1. Формування основ майбутньої Рівненської агломерації* Завдання 1.1.2.Підвищення якості надання послуг для жителів агломерації									
1.1.2.1.Запровадження поетапної модернізації та розвитку транспорт-ної інфраструктури, оновлення транспорт-них засобів для пот-реб галузі, зокрема удосконалення систе-ми управління роз-витком доступності для населення тран-спортної інфраструк-тури в Рівненській міській ТГ	+	0	+/-	+/-	-	+	-	+	-
Стратегічна ціль 2. Громада ідей та інвестицій *Оперативна ціль 2.1. Заохочення жителів громади до започаткування власної справи* Завдання 2.1.1.Розвиток міської інфраструктури для бізнесу									
2.1.1.2. Заснування індустріального пар-ку, що забезпечить сучасну інфраструк-туру для промисло-вих підприємств, стартапів та іннова-ційних компаній, ство-рюючи нові робочі місця і сприяючи економічному зростанню	0	0	-	-	-	0	-	0	0

Стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	**Біорізноманіття і ПЗФ**	**Грунт**	**Поверхневі і підземні води**	**Повітря**	**Образ ландшафту**	**Шум**	**Культурна і природна спадщина**	**Кліматичні фактори**
2.1.1.3.Відкриття бізнес-інкубатора, який надасть підтримку бізнесу, забезпечуючи доступ до ресурсів, менторства та інвесторів для розвитку бізнес-ідей та їх подальшого масштабування	0	0	0	-	-	0	0	0	-
2.1.1.4.Розвиток технологічного парку в межах Рівненської агломерації	0	0	-	-	-	0	0	0	-
Оперативна ціль 2.3. Розвиток економічних кластерів Завдання 2.3.2.Інфраструктурна та інституційна підтримка економічних кластерів									
2.3.2.2. Створення спеціалізованих зон для кластерів, технологічних парків та інноваційних центрів, що забезпечуватимуть ефективну взаємодію між освітніми установами, малим та середнім бізнесом	0	0	-	-	-	0	0	0	-
2.3.2.4. Сприяння забезпеченню доступу до важливих транспортних шляхів, митних терміналів, складів та інших логістичних об'єктів для полегшення бізнес-операцій	+	0	-	0	-	+	-	+	-
Стратегічна ціль 3. Громада на перехресті шляхів *Оперативна ціль 3.2. Розвиток гостьового потенціалу Рівненської громади Завдання*3.2.1. Модернізація та розширення туристичної інфраструктури									
3.2.1.5. Розширення мережі парковок з інтеграцією в інформаційний додаток для зручності водіїв, в тому числі для зовнішніх відвідувачів громади	+	0	+/-	+/-	-	-	-	0	0

Стратегічні, оперативні цілі, завдання та заходи проекту Плану заходів з реалізації Стратегії	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Грунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Оперативна ціль 3.3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих через Рівненську громаду туристів на автомобільному та автобусному транспорті Завдання 3.3.1.Поліпшення транзитної транспортної інфраструктури									
3.3.1.1. Модернізація та розширення існую-чої дорожньої мережі для забезпечення безпеки та комфортного руху	+	0	+/-	+/-	-	+	-	+	-
3.3.1.2. Створення комфортних парковок з доступом до елек-тричного транспорту для туристів	+	0	+/-	+/-	-	+	-	+	0
3.3.1.3.Введення нових маршрутів, що забезпечують зручний доступ до основних туристичних локацій та об'єктів громади	+	0	+/-	+/-	-	+	-	+	-
Стратегічна ціль 5. Рівненська громада – безпечна тилова громада *Оперативна ціль 5.1. Розвиток безпечного середовища* Завдання 5.1.1.Запобігання наслідкам, пов'язаним із викликами війни									
5.1.1.8. Будівництво та реконструкція ін-фраструктури з ура-хуванням заходів без-пеки, включаючи нові стандарти для забез-печення безпеки під час війни чи стихійних лих	+	0	-	-	0	0	0	-	-

Джерело: проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року, власні напрацювання

З наведених оцінок слідує, що короткострокові негативні впливи на стан атмосферного повітря (від викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел) ймовірно може спричинити реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії

2.1.1.2. Заснування індустріального парку, що забезпечить сучасну інфраструктуру для промислових підприємств, стартапів та інноваційних компаній, створюючи нові робочі місця і сприяючи економічному зростанню;

2.1.1.4. Розвиток технологічного парку в межах Рівненської агломерації;

2.3.2.4. Сприяння забезпеченню доступу до важливих транспортних шляхів, митних терміналів, складів та інших логістичних об'єктів для полегшення бізнес-операцій;

3.2.1.5. Розширення мережі парковок з інтеграцією в інформаційний додаток для зручності водіїв, в тому числі для зовнішніх відвідувачів громади

3.3.1.1. Модернізація та розширення існуючої дорожньої мережі для забезпечення безпеки та комфортного руху;

3.3.1.2. Створення комфортних парковок з доступом до електричного транспорту для туристів;

3.3.1.3.Введення нових маршрутів, що забезпечують зручний доступ до основних туристичних локацій та об'єктів громади.

Подібно Проекти ДДП

2.1.1.2. Заснування індустріального парку, що забезпечить сучасну інфраструктуру для промислових підприємств, стартапів та інноваційних компаній, створюючи нові робочі місця і сприяючи економічному зростанню;

2.1.1.4. Розвиток технологічного парку в межах Рівненської агломерації;

5.1.1.8. Будівництво та реконструкція інфраструктури з урахуванням заходів безпеки, включаючи нові стандарти для забезпечення безпеки під час війни чи стихійних лих

можуть ймовірно впливати на водні та земельні ресурси в зв'язку з розвитком інженерної, транспортної інфраструктури, які можуть бути потенційними чинниками забруднення водних і земельних ресурсів.

При чому проекти Плану заходів з реалізації Стратегії:

1.1.2.1. Запровадження поетапної модернізації та розвитку транспортної інфраструктури, оновлення транспортних засобів для потреб галузі, зокрема удосконалення системи управління розвитком доступності для населення транспортної інфраструктури в Рівненській міській територіальній громаді;

3.2.1.5. Розширення мережі парковок з інтеграцією в інформаційний додаток для зручності водіїв, в тому числі для зовнішніх відвідувачів громади

3.3.1.1. Модернізація та розширення існуючої дорожньої мережі для забезпечення безпеки та комфортного руху;

3.3.1.2. Створення комфортних парковок з доступом до електричного транспорту для туристів;

3.3.1.3.Введення нових маршрутів, що забезпечують зручний доступ до основних туристичних локацій та об'єктів громади;

можуть мати на них як негативний так і позитивний вплив.

При цьому План заходів не передбачає безпосередньо проектів, які можуть спричинити негативний вплив на біорізноманіття та об'єкти ПЗФ. Проте ймовірність настання такого негативного впливу на біорізноманіття та території з природоохоронним статусом залежить від розташування територій реалізації окремих проектів Плану заходів з реалізації Стратегії, пов'язаних з розбудовою транспортної та іншої інфраструктури, та їх наближенням до природоохоронних об'єктів і територій. Водночас окремі проекти Плану заходів з реалізації Стратегії зорієнтовані на збереження, відновлення та охорону біорізноманіття та територій з природохоронним статусом.

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не передбачають послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас проекти Плану заходів з реалізації Стратегії скеровані на підвищення значення екологічної складової в процесі розвитку інфраструктри, а також зорієнтовані на впровадження європейських стандартів стану довкілля.

Водночас прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних проектів Плану заходів з реалізації Стратегії досить складно (так само, як і навпаки, довести

відсутність такого зв'язку), оскільки, вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, має пролонгований прояв, характеризується наявністю часового лагу між моментом виникнення та проявом наслідків. Можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з декількома видами господарської діяльності. Так, наприклад, захворювання дихальної системи можуть бути наслідками впливу як проектів Плану заходів з реалізації Стратегії з відновлення житлово-комунального господарства чи транспорту, так і шкідливих звичок людини, на кшталт, паління цигарок.

На території громади за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжуватиметься негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Змін клімату і мікроклімату в результаті реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії не буде, оскільки нема причин, які їх спричиняють, а проекти Плану заходів з реалізації Стратегії спрямовані на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

В результаті реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії стан довкілля та умови життєдіяльності населення, стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, не погіршаться, а, можливо, покращаться, з огляду на врахування екологічної складової в соціальному та економічному аспектах розвитку громади.

Ймовірність того, що реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії спричинить до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля – відсутня.

Відтак, реалізація проектів Плану заходів з реалізації Стратегії не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація практично всіх проектів Плану заходів з реалізації Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в Рівненській міській територіальній громаді.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту документа державного планування

Реалізація проєкту Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких - невід'ємна складова при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища. Проте під час виконання запланованих заходів та проєктів можливе виникнення деяких негативних наслідків.

Серед заходів проекту Плану заходів не передбачені такі, які могли б напряму спричиняти значний негативний вплив на довкілля. З тим, серед проектів є такі, реалізації яким варто приділити більшу увагу з точки зору врахування екологічних вимог і критеріїв.

Рекомендації щодо реалізації окремих проектів у найбільш екологічно дружній спосіб, щоб не допустити негативного впливу на довкілля, наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1. Рекомендації щодо реалізації окремих заходів проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

Заходи	Рекомендації щодо реалізації
1.3.3.2.Створення нових та реконструкція існуючих мереж, очисних споруд, каналізаційних насосних станцій і водогонів для забезпечення безперебійного і ефективного водопостачання та водовідведення	Під час поліпшення послуг з водопостачання і водовідведення, які відносяться до комунальних, рекомендується всебічно контролювати і не допускати збільшення навантаження на підземні і поверхневі водні ресурси. Необхідно забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних вимог до якості води, що використовується для потреб питного водопостачання та приготування їжі, та для стічних вод, що відводяться з населених пунктів. Для водовідведення необхідно забезпечити впровадження сучасних механізмів очистки стічних вод, запобігти скиданню недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти та не допустити збільшення навантаження на існуючі очисні споруди, які вичерпали свої потужності.
2.1.1.2.Заснування індустріального парку, що забезпечить сучасну інфраструктуру для промислових підприємств, стартапів та інноваційних компаній, створюючи нові робочі місця і сприяючи економічному зростанню 2.1.1.4.Розвиток технологічного парку в межах Рівненської агломерації	Виконання заходів необхідно здійснювати відповідно Стратегії розвитку індустріальних парків на 2023 – 2030 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.02.2023 № 176-р, з урахуванням пріоритетів екологічної безпеки, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів на засадах сталого розвитку та захисту навколишнього природного середовища згідно моделі екоіндустріальних парків за договорами про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку відповідно Закону України № 5018-VI від 21.06.2012 «Про індустріальні парки». Місця розміщення індустріальних парків необхідно підбирати відповідно ст. 66-1 Земельного кодексу України, що визначає землі індустріальних парків як землі промисловості, та згідно містобудівної документації регіонального рівня. Перед облаштуванням індустріальних парків вони мають пройти процедуру оцінки впливу на довкілля згідно ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»
2.1.1.3.Відкриття бізнес-інкубатора, який надасть підтримку бізнесу, забезпечуючи доступ до ресурсів, менторства та інвесторів для розвитку бізнес-ідей та їх подальшого масштабування	Для таких організацій необхідно передбачити врахування ними екологічних питань під час поточної діяльності. Зокрема, щоб: 1) такі заклади працювали на засадах «зеленого офісу», 2) до переліку супроводжуючих послуг, що будуть ними надаватися, включити консультування зі зменшення впливу на довкілля від веденої діяльності, 3) під час відбору реципієнтів пріорітет мають мати екологічно-дружні суб'єкти. Особливо важливо орієнтуватися при післявоєнному відновленні економіки виключно на сучасні еколого-безпечні технології

4.3.1.6.Створення кліматичного офісу, який буде координувати заходи з адаптації до змін клімату та впровадження «зелених» ініціатив	
2.3.1.1.Сприяння у формуванні нових кластерів в найбільш перспективних галузях	Розвиток переробної промисловості, виробництва продуктів харчування, поглибленої переробки сільськогосподарської продукції, перевезення передбачає підвищений контроль негативного впливу на довкілля. В зв'язку зі спрощенням на даний час процедур дозвільного характеру для підприємців, необхідно досягти виконання цього компоненту не за рахунок зменшення контролю за дотриманням підприємцями екологічних норм і стандартів.
2.3.2.3. Розробка та впровадження інвестиційних програм місцевої влади для підтримки розвитку підприємництва в межах кластерів. 2.4.1.1.Створення відкритого реєстру об’єктів для залучення інвестицій 2.4.1.4.Пошук інвестиційних можливостей – державних, від міжнародних організацій, приватних інвесторів – для фінансування енергетичних проєктів	Підготовка інвестиційних продуктів та сприяння залученню інвестицій має відбуватись із врахуванням можливостей щодо залучення інвестицій до екологічно дружніх видів підприємницької діяльності (діяльність, пов'язана з виробництвом та реалізацією екологічних товарів та послуг, під час виробництва та надання яких застосовуються екологічно-конструктивні методи та технології). Підготовку інвестиційних продуктів доцільно проводити з наданням переваги екологічно безпечним проектам, а також з врахуванням можливих негативних наслідків від початку ведення відповідної економічної діяльності.
4.1.3.1.Розробка Плану сталої міської мобільності.	При виконанні даного завдання особливу увагу необхідно приділити дотриманню екологічних вимог під час розробки містобудівної документації

Джерело: власні напрацювання

Таблиця 7.1 відображає невичерпний перелік рекомендацій, які можна застосувати під час реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії для поліпшення його екологічної збалансованості.

Так, для зменшення та пом’якшення можливих негативних наслідків виконання проектів Плану заходів з реалізації Стратегії пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля, зокрема:

- для зменшення впливу викидів шкідливих речовин (у т.ч. генерованих автомобільним транспортом) в атмосферу на якість повітря та клімат, доцільно створювати зелені насадження обабіч автошляхів;
- для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді необхідно здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства;
- для запобігання забрудненню ґрунтів проводитити інженерно-технічні та ґрунтозахисні заходи; створювати захисні зелені насадження вздовж водних об’єктів;

- для запобігання забрудненню території громади ПВ, у т.ч. появі несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях скупчення населення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та їх ліквідовувати;

- для збереження зелених насаджень необхідно здійснювати ліквідацію аварійних, фаутних дерев та сухостою; проводити висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях; очищувати території громади від борщівника Сосновського.

Окрім зазначеного, доцільно налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проєкти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проєктів.

На всіх етапах реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії вони повинні здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання», Водного кодексу України, Земельного кодексу України та інших законів, постанов та наказів.

Враховуючи результати аналізу, можна зробити висновок, що проекти Плану заходів з реалізації Стратегії не суперечать цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, та головним пріоритетам регіонального рівня; враховують більшість з них і пропонують комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

8.1. Методологія проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року

ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» ухвалений 20 березня 2018 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, №16, ст. 138) є основою для проведення СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської області до 2027 р.

Законом визначено повноваження суб'єктів СЕО, порядок проведення такої оцінки, транскордонні консультації та інформування про затвердження ДДП та моніторинг його виконання. Зокрема, чітко прописано етапи проведення СЕО (стаття 9), а саме:

1) визначення обсягу СЕО;

2) складання звіту про СЕО;

3) проведення громадського обговорення та консультацій;

4) врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;

5) інформування про затвердження ДДП;

6) моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Також закон визначає обсяг СЕО (ст. 10) та дає характеристику звіту про СЕО (ст. 11).

Методологія СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року включала шість етапів:

Етап 1 – підготовчий

Ухвалення рішення про проведення СЕО. Рішення щодо проведення СЕО було прийнято Департаментом економічного розвитку Рівненської міської ради.

Визначення кола органів влади, які братимуть участь у консультаціях. СЕО передбачає необхідність проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я, для чого відповідно ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» департаментам екології та природних ресурсів та охорони здоров'я Рівненської ОДА буде забезпечена можливість надати зауваження та пропозиції до проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ та екологічного звіту з його СЕО.

Визначення кола заінтересованих сторін і необхідного ступеня залучення громадськості до участі та консультацій. Відповідно до Протоколу про СЕО для підвищення прозорості процесу СЕО, забезпечення можливості виявлення потенційного конфлікту цінностей різних соціальних груп, які потенційно можуть постраждати від погіршення стану довкілля, і тих, для кого збереження довкілля - одне з основних видів діяльності (науковці, представники громадських екологічних організацій, освітяни), а також гарантії, що важливі для громадськості питання будуть розглянуті під час визначення сфери охоплення СЕО, проект Плану заходів Стратегії та екологічний звіт з його СЕО будуть своєчасно доведені до їх відома.

Інформування громадськості. Вимоги щодо інформування громадськості сформульовані в ст. 5 «Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» (Орхуська конвенція). Інформування громадськості - важлива складова на всіх етапах СЕО. На підготовчому етапі громадськість поінформовано про початок СЕО.

Етап 2 - визначення сфери охоплення СЕО

Визначення ключових регіональних екологічних проблем. Для зосередження СЕО на тих складових довкілля, які важливі для області, виконаний огляд її екологічних проблем. Для визначення пріоритетності екологічних проблем області з'ясовано:

1) Які проблеми найдавніші та найбільш значущі?

2) Які зміни відбуваються в довкіллі?

3) Яка історія та витоки цих проблем? Визначені головні екологічні проблеми області на основі наявних аналітичних матеріалів.

Визначення просторових і часових меж оцінки. Просторовий масштаб оцінки охоплює природні, соціально-економічні, культурні ресурси області та взаємозв'язки між ними.

Проведення консультацій з природоохоронними органами та органами охорони здоров'я щодо того, яка інформація включається до екологічного звіту. Згідно ст. 8 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» Департаментом економічного розвитку Рівненської МР було оприлюднено Заяву про визначення обсягу СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ шляхом її спрямування до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України через Єдину екологічну платформу «ЕкоСистема».

Етап 3 - оцінка екологічної ситуації на території регіону

Збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників. Визначені складові довкілля, на яких зосереджено увагу СЕО. Визначені ключові показники, які характеризують стан складових довкілля і дозволяють прийняти рішення, оцінити зміни у довкіллі, зосередивши увагу на тих параметрах, які реагуватимуть на зміни і створюватимуть зворотній зв'язок, а також тих, моніторинг яких ефективний. Зібрана інформація дозволяє оцінити поточний стан довкілля.

Проведення аналізу трендів стану довкілля. Основою для початку розробки документації з СЕО є якісна оцінка екологічних проблем області в минулому (з наголосом на головні тенденції та очікувані проблеми). Такий аналіз дозволяє оцінити альтернативи пропонованій стратегії розвитку області, обумовлені об'єктивними тенденціями зміни стану довкілля.

Етап 4 - проведення СЕО (оцінка запропонованих заходів щодо впливу на довкілля та відповідність національним цілям і екологічним програмам та планам області)

Оцінка ступеню врахування національних цілей та екологічних програм і планів в проектах Плану заходів з реалізації Стратегії. Оцінено ступінь врахування природоохоронних національних цілей та програм і планів громади в рамках пропонованого проекту Плану заходів з реалізації Стратегії. Для цього використано екологічне законодавство, стратегічні документи національної екологічної політики, документи державного планування та екологічні програми та плани громади.

Визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру. В громаді присутні як антропогенні, так і природні чинники змін, до яких відносять також управлінські дії. Зміни екологічної ситуації в громаді обумовлені синергічною взаємодією економічних, адміністративних, демографічних і соціально-культурних чинників, а також рівнем розвитку промисловості, науки і технологій. Чинниками змін в громаді є розширення та скорочення галузей економіки (енергетики, переробної промисловості тощо); зміна моделі міського розвитку; розширення або звуження взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, бізнесом і громадськими організаціями; зміни чисельності населення в громаді тощо. Виокремлено чинники рівня громади і чинники, пов'язані з регіональними, національними, міжнародними та глобальними впливами. Чинники більш високого (надрегіонального) рівня пов'язані з національною політикою та міжнародними угодами, спрямованими на збалансований розвиток, збереження біорізноманіття, протидію зміні клімату.

Оцінка впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на складові довкілля. Для

конкретних заходів і проектів Плану заходів з реалізації Стратегії, що мають територіальну прив'язку, оцінено їх вплив на складові довкілля (на атмосферне повітря, воду, ґрунти, природні ресурси, флору і фауну). Для заходів і проектів Плану заходів з реалізації Стратегії, для яких неможливо чітко визначити територіальну прив'язку, оцінка впливу проектів Плану заходів з реалізації Стратегії ґрунтується на експертній оцінці. При цьому оцінені прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергічні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Оцінки впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на стан здоров'я та добробут населення. Для конкретних заходів і проектів Плану заходів з реалізації Стратегії, що мають територіальну прив'язку, оцінений їх вплив на стан здоров'я та добробут населення (небезпека для здоров'я населення, соціально-економічні наслідки, поводження з відходами, транспорт, розвиток інфраструктури, естетичні характеристики території, використання ландшафтів для рекреаційних цілей тощо). Для заходів і проектів Плану заходів з реалізації Стратегії, для яких неможливо чітко визначити територіальну прив'язку, вплив проектів Плану заходів з реалізації Стратегії ґрунтується на експертній оцінці експертів з СЕО. При цьому оцінені прямі, непрямі, другорядні, сукупні, синергічні, короткотермінові, тимчасові та довготривалі впливи.

Етап 5 - розробка документації з СЕО та передача на затвердження

Підготовка екологічного звіту з СЕО результатів реалізації проєкту Плану заходів. В екологічному звіті відображені всі етапи СЕО. На основі проведеного аналізу результатів реалізації заходів проєкту Плану заходів визначені їх потенційні негативні впливи на довкілля та здоров'я населення.

Обговорення документації, збір і врахування пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості. Для ознайомлення громадськості з результатами СЕО та збору пропозицій зацікавлених органів влади та громадськості до заходів проєкту Плану заходів зацікавленим органам влади оприлюднено для оцінки правильності організації СЕО та якості документації з СЕО проєкт Плану заходів на 2025-2027 роки із реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року та звіт з його СЕО.

Зміст звіту про СЕО визначався змістом та характером пропозицій, сформованих у ході розробки заходів проєкту Плану заходів із реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року з урахуванням сучасних знань і методів оцінювання.

З огляду на стратегічний характер такого виду ДДП як Звіт про СЕО проєкту Плану заходів, ключове значення у його виконанні мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими ДДП. Відповідність пропозицій проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії загальним цілям охорони довкілля та забезпечення безпечного для здоров'я населення середовища існування дозволило встановити застосування цільового аналізу при проведенні СЕО.

Також проведено аналіз та оцінку ймовірних наслідків виконання проектів, як на окремі компоненти довкілля (ґрунти, поверхневі та підземні водні ресурси, атмосферне повітря, рослинний і тваринний світ), так і на комплексні умови території – стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила оцінити як сукупний (кумулятивний), так і накладений (синергічний) вплив минулих, поточних та проєктних чинників.

Для здійснення СЕО використаний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначені майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, та метод екстраполяції, який полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;

- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану навколишнього середовища були використані статистичні та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на національному та регіональному рівнях.

Особливе значення для аналізу та моделювання просторового розвитку відіграють геопросторові дані, тобто дані з чіткою географічною прив'язкою. Це стосується як інформації щодо природних умов та ресурсів, розвитку небезпечних природних процесів, так і структури землекористування та територій зі встановленим режимом використання (природоохоронні території, зони санітарної охорони, охоронні зони, санітарно-захисні зони тощо).

Участь громадськості - один з ключових принципів СЕО. Участь громадськості та інших зацікавлених сторін в СЕО - гарантія запобігання можливостям прийняття органами влади таких стратегічних рішень, які можуть обмежити екологічні права та інтереси громадян.

При проведенні СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року участь громадськості забезпечена через оприлюднення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії з його Стратегічною екологічною оцінкою.

Розробка остаточного поекту документації з СЕО та передача в Рівненську міську раду для розгляду та ухвалення. Розробники СЕО в разі необхідності забезпечують врахування в екологічному звіті з СЕО рекомендації зацікавлених органів влади та громадськості (громадських організацій). Невраховані рекомендації також відображаються в документації з СЕО з поясненням причин неврахування. Екологічний звіт, розроблений в процесі СЕО, передається Рівненській міській раді для розгляду та ухвалення в якості політики розвитку громади.

Забезпечення доступу громадськості до розробленої документації. Розроблена документація з СЕО розміщується на веб-сайті Рівненської обласної міської ради поряд із проектом Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 р.

Етап 6 - моніторинг фактичного впливу впровадження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля

Створення системи моніторингу та оцінки впливу проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля. Документація з СЕО містить пропозиції щодо організації системи моніторингу впливу впровадження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля. Ця система враховує той факт, що планування розвитку громади процес поступовий і залежить від розробки та схвалення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, відбору проектів і програм з їх реалізації, моніторингу фактичного впливу та запуску нового циклу планування. СЕО - складова всіх етапів планування. В зв'язку з цим хід реалізації проєкту Плану заходів має контролюватися з врахуванням:

1) показників, що характеризують виконання природоохоронних заходів під час реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії;

2) результатів ОВД окремих проектів, які виконуватимуться в рамках Плану заходів з реалізації Стратегії. Результати такого моніторингу необхідно враховувати під час оновлення проекту Плану заходів з реалізації Стратегії або підготовки нових стратегічних документів.

Утворення робочого органу з моніторингу впливу проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля. Для моніторингу впливу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля має бути створений робочий орган, який може функціонувати у складі робочої групи з моніторингу виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії. До його складу можуть увійти автори-виконавці та експерти з СЕО, а також представники громадськості. Робочий орган з моніторингу має забезпечити доступ громадськості та органів влади до результатів моніторингу.

Таким чином проєкт Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року розроблений на середньоостроковий період, відповідає методичним рекомендаціям із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затвердженим наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 №296, методичним рекомендаціям щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля, затвердженим наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.10.2024 №1382, постанові Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 №1272 «Про Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», та є плановим документом.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації проєкту Плану заходів вказує на те, що його реалізація негативно не вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, здоров'я населення.

Під час підготовки Звіту про СЕО визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті СЕО проєкту Плану заходів розглядалися гіпотетично негативний, реалістичний стримано-оптимістичний та оптимістичний сценарії розвитку. За гіпотетично негативним сценарієм проект Плану заходів не затверджується та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію.

Натомість інші два сценарії можливого розвитку громади, - реалістичний стримано-оптимістичний та оптимістичний, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку громади, ґрунтуються на стримано-оптимістичних припущеннях розвитку.

Припущення реалістичного стримано-оптимістичного сценарію зосереджені на частковому досягненні економічної спроможності, певному прогресі в розвитку інфраструктури та забезпеченні відносно стабільної якості життя в області.

Попри зниження економічної активності бізнесу, він все ж адаптується до поточних умов і поступово розвивається, створюючи нові робочі місця і зберігаючи наявні. У сфері інфраструктури спостерігається поступове покращення умов проживання мешканців. Незважаючи на обмежені ресурси, громада поступово модернізує свою інфраструктуру, покращує комунальні послуги і зберігає культурну та історичну спадщину. У сфері забезпечення якості життя та розвитку населення, значний прогрес буде досягнуто в освіті та наданні медичних послуг, що дозволить посилити сильні сторони громади, підвищити громадську свідомість та соціокультурну активність населення. Проте існують ризики, пов'язані зі старінням населення, депопуляцією та незадовільним ментальним станом мешканців, що вимагають уваги.

Тому в реалістичному стримано-оптимістичному сценарії, попри певні виклики, громада демонструє здатність підтримувати стабільний рівень розвитку. Ресурси й зусилля спрямовуються не лише на збереження та відновлення наявного, але й на поступове впровадження нових ініціатив. Проте для цього важливо безперервно працювати над реалізацією найважливіших проєктів.

Припущення оптимістичного сценарію зосереджені на досягненні високого рівня економічної спроможності, розвиненої інфраструктури та високих стандартів якості життя в громаді. Зростання інвестиційної привабливості та успішний розвиток підприємництва створять економічну незалежність громаді, що призведе до значних економічних успіхів. Завдяки реалізації проєктів модернізації інфраструктури, включаючи вдосконалення комунальних мереж, будівництво нових об'єктів та покращення благоустрою, громада отримає сучасну та надійну інфраструктуру, що відповідає міжнародним стандартам. Одночасно забезпечення високих стандартів якості життя через доступну освіту, ефективну медичну допомогу, розвинену спортивну інфраструктуру, розвинуту сферу управління відходами та адаптацію до зміни клімату покращить умови проживання мешканців, підвищить їхній комфорт і безпеку.

При цьому за умови реалізації оптимісточного сценарію розвитку ТГ активно використовуватиме можливості в умовах припинення військових дій на вигідних для України умовах проведення необхідних для інтеграції в ЄС внутрішніх реформ, інтенсифікації залучення інвестицій, масштабної ресурсної підтримки в рамках програми ЄС «Підтримка України».

Впровадження комплексу реформ у сфері дерегуляції, податкового та митного законодавства, захисту прав інвесторів, стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності у поєднанні із системною роботою органів влади ТГ щодо забезпечення інвестиційної привабливості громади, створення в громаді сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу дасть можливість залучити в громаду значні обсяги інвестицій та суттєво підвищити ділову активність.

Це сприятиме забезпеченню інноваційного сценарію розвитку господарського комплексу – зростанню питомої ваги високотехнологічних інноваційних галузей: деревообробки та виробництва меблів, машинобудування, харчової промисловості. Проводитиметься технологічна модернізація ряду підприємств з виробництва будматеріалів та скловиробів, текстильної промисловості, машинобудування, продукція яких реалізується на європейських ринках.

Нові високотехнологічні виробництва створюватимуться на транспорті, в зв'язку, ІТ-секторі, торгівлі. Розвиватиметься зайнятість в третинному секторі (індивідуальні креативні, публічні й цифрові проєкти).

Зростання світового попиту на продукцію харчової промисловості стимулюватиме виробників підвищувати її якість та у подальшому впроваджувати стандарти Європейського Союзу до виготовленої в Україні продукції.

За рахунок прогнозованого розширення можливостей грантового фінансування потенційно може бути зменшений вплив таких слабких сторін, як: низький рівень розвитку виробничої кооперації суб'єктів МСБ.

Проект Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року спрямований на забезпечення комфортних і безпечних умов для життя населення ТГ, має зменшити негативний вплив на довкілля і здоров'я населення.

За оптимістичним сценарієм, починаючи з 2026 року, передбачається динамічне зростання:

- обсягу промислового виробництва;
- обсягу капітальних інвестицій;
- обсягу експорту товарів;
- середньомісячної заробітної плати.

Пріоритетами розвитку громади до 2027 року має бути відновлення та розвиток інфраструктури на принципах прозорості, підзвітності, сталості, інклюзивності, енергоефективності, адаптації до зміни клімату, стійкості до безпекових загроз та економічної доцільності.

Реалізація цих завдань забезпечить стійкий розвиток, підвищить кадрову та професійну спроможність, а також процвітання місцевого бізнесу. Крім того, ці досягнення зменшать відтік населення, сповільнять його старіння та зроблять громаду привабливішою для проживання, забезпечуючи її динамічний розвиток та зростання якості життя.

В інтересах ефективного розвитку громади та підвищення якості життя її населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого проєкту Плану заходів.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Обов'язковою складовою процесу виконання документа державного планування є моніторинг наслідків його виконання для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, а також для своєчасного вжиття заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення ймовірних негативних наслідків виконання документа державного планування, а в разі виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків, - вжиття заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення (затвердженим Постановою КМУ від 16.12.2020 №1272 зі змінами, затвердженими Постановою КМУ від 02.05.2023 №430). Відповідно пункту 5 зазначеного Порядку для забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля визначено:

1.Зміст заходів для здійснення моніторингу та строки їх виконання. Моніторинг фактичного впливу на довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я під час реалізації проектів Плану заходів з реалізації Стратегії буде здійснюватися структурним підрозділом Рівненської МР, який визначатиме перелік індикаторів, забезпечить доступ до вихідних даних та результатів моніторингу.

Для проведення моніторингу будуть виконуватися наступні заходи:

− збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, зокрема визначених для оцінки досягнення Цілей сталого розвитку України до 2030 року (затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722), порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників проводитиметься аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів, визначених Стратегією);

− порівняння захворюваності населення з минулорічними показниками – 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників проводитиметься аналіз зв'язку з реалізацією заходів, передбачених проектом Плану заходів з реалізації Стратегії).

Здійснення цих заходів забезпечуватиме можливість:

− виявлення наслідків виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

− запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням проекту Плану заходів з реалізації Стратегії;

− виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, період його реалізації та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання визначених в ньому завдань. Водночас вплив на довкілля проєктів та заходів проекту Плану заходів, скерованих на досягнення цілей Стратегії, виконання яких передбачає проведення стратегічної екологічної оцінки відповідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», будуть моніторитися окремо під час їх реалізації та після їх завершення.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та їх цільові значення відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Моніторинг наслідків виконання проектів Плану заходів з реалізації Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, базується на відстеженні певних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля (таблиця 9.1).

Таблиця 9.1. Екологічні індикатори моніторингу виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії

№ з/п	Індикатор	Завдання Плану заходів	Наявність моніторингових даних
Забруднення атмосферного повітря			
1.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел викидів, тис. т	1.2.1, 1.2.3, 2.1.1, 2.3.2 3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 3.4.1 3.4.2, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4 4.2.1, 4.2.4, 4.2.6	+
2.	Викиди забруднюючих речовин від пересувних джерел забруднення, тис.т	1.2.1, 1.2.3, 2.1.1, 2.3.2 3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 3.4.1 3.4.2, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4 4.2.1, 4.2.4, 4.2.6	+
Водні ресурси			
3.	Забрано води з природних водних об'єктів, млн. $м^3$	2.1.1	+
4.	Спожито свіжої води, млн. $м^3$	2.1.1	+
5.	У поверхневі води скинуто очисними спорудами громади стічних вод, млн. $м^3$	2.1.1	+
6.	Відсоток централізованого водопостачання населених пунктів громади, %	1.2.3	+
7.	Відсоток централізованого водовідведення в населених пунктах громади, %	1.2.3	+
Біорізноманіття			
8.	Відсоток заповідності території громади, %	4.1.1, 4.1.3, 4.1.4	+
9.	Площа зелених насаджень громади, га	4.1.1, 4.1.3, 4.1.4	+
Земельні ресурси			
10.	Площа земель, що зазнають підтоплення, $км^2$	2.1.1	+
11.	Площа земель сільськогосподарського призначення за категоріями, га	2.1.1	+
12.	Кількість розроблених проєктів землеустрою, винесених в натуру водоохоронних зон і прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм (% до запланованої кількості)	2.1.1	+
Енергетика			
13.	Річний обсяг споживання електричної енергії в громаді, млн. кВт. год.	4.3.1, 4.3.2, 4.3.4, 4.3.6	+
14.	Річний обсяг споживання електричної енергії населенням, млн. кВт. год	4.3.1, 4.3.2, 4.3.4, 4.3.6	+
15.	Річний обсяг споживання природного газу населенням, млн. $м^3$	4.3.1	+
Відходи			
16.	Річний обсяг утворення ПВ на території громали, тис. т	4.1.2	+
17.	Обсяг видалених відходів, тис. т	4.1.2	+
18.	Частка використання відходів як вторинної сировини, %	4.1.2	+
19.	Охоплення населення послугами зі збирання ПВ	4.1.2	+
20.	Обсяг утворених та накопичених промислових відходів, млн. т	4.1.2	+
Громадське здоров'я			
21.	Народжуваність	1.3.1, 5.2.1, 5.2.3, 5.3.2 5.3.3	+
22.	Загальна смертність	1.3.1, 5.2.1, 5.2.3, 5.3.2 5.3.3	+

№ з/п	Індикатор	Завдання Плану заходів	Наявність моніто-ингових даних
23.	Природний приріст (скорочення)	1.3.1, 5.2.1, 5.2.3, 5.3.2 5.3.3	+
24.	Смертність дітей до 1 року на 1000 народжених живими	1.3.1, 5.2.1, 5.2.3, 5.3.2 5.3.3	+
25.	Захворюваність населення громади за віковими категоріями	1.3.1, 5.2.1, 5.2.3, 5.3.2 5.3.3	+
26.	Поширеність хвороб за класами	1.3.1, 5.2.1, 5.2.3, 5.3.2 5.3.3	+
Інші показники			
27.	Кількість екологічних публікацій та соціальної реклами природоохоронного спрямування, поширених в ЗМІ	5.2.1, 5.2.3, 5.3.2, 5.3.3	+
28.	Кількість курсів та програм екологічного спрямування закладів загальної середньої, позашкільної та вищої освіти	5.2.1, 5.2.3, 5.3.2, 5.3.3	+
29.	Кількість проектів екологічного спрямування вирішення проблем ТГ	5.2.1, 5.2.3, 5.3.2, 5.3.3	+

Джерело: власні напрацювання

Перелік показників (індикаторів) для здійснення моніторингу проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, орієнтовний (невичерпний) і, за потреби, може бути змінений (зменшений або доповнений).

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії вказує на те, що її реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, здоров'я населення тощо.

Водночас під час виконання ДДП в результаті моніторингу реалізації його цілей можуть бути виявлені впливи на довкілля, у т.ч. на здоров'я населення, які матимуь прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. У такому разі перелік індикаторів для моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, в т.ч. здоров'я населення, доповнюється відповідними індикаторами, які дозволять об'єктивно оцінити та відстежити зміни.

4.Методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Під час реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії відстежуватимуться екологічні загрози для довкілля шляхом спостережень та збору наявних статистичних та звітних даних про стан довкілля, про наслідки для довкілля та здоров'я населення, які виникатимуть в результаті реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії. Отримані показники аналізуватимуться та об'єктивно оцінюватимуться шляхом порівняння наявних значень з нормативними (встановленими нормативно-правовими актами) та/або з цільовими значеннями.

5. Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідно статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання ДДП, у т.ч. для здоров'я населення, оприлюднюватиме один раз на рік Рівненська міська рада на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вноситиме до Єдиного реєстру СЕО та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, вживатиме заходів для їх усунення.

6. Засоби і способи виявлення наслідків для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання ДДП, не передбачених звітом про СЕО, включають:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про вплив реалізації ДДП на довкілля, в т.ч. здоров'я населення;
- отримання інформації, що використовуватиметься для удосконалення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірка дотримання екологічних норм, встановлених відповідними органами влади;
- відстеження процесу виконання ДДП відповідно до ухвалених в ньому цілей та завдань, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків для довкілля, в т.ч. здоров'я населення.

У разі виявлення відхилень від нормативних показників складових довкілля виконуватиметься аналіз захворюваності населення громади з метою виявлення негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення, використовуючи в т.ч. статистичні дані.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлятимуться непередбачені звітом про СЕО негативні наслідки реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії для довкілля, у т.ч. для здоров'я мешканців громади, Рівненська міська рада вживатиме заходів для їх усунення, а також розглядатиме пропозиції щодо внесення змін до Плану заходів з реалізації Стратегії для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення суттєвих змін до Плану заходів з реалізації Стратегії, вони підлягатимуть СЕО.

Рівненська міська рада протягом 5-и робочих днів з дня затвердження проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розміщує на своєму офіційному веб-сайті та в Єдиному реєстрі СЕО Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України затверджений проект Плану заходів з реалізації Стратегії, рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, і повідомляє про це орган, зазначений у статті 6 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку».

Для організації моніторингу використовуються існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони спеціально удосконалюються для цілей СЕО. Вибираються такі методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення

Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії відповідає положенням:

Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з ін. сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. №1678-VII;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 року №435/96-ВР;

Паризької Угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 року №1469-VIII;

резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року №70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року»;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»,

а також Європейському закону про клімат (European climate law, 2021),

не містить конкретних проєктів господарської діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля сусідніх держав, і які потребують надання документів дозвільного характеру на їх провадження, а також не визначає місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів. Відтак СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії не потребує транскордонних консультацій щодо ймовірних наслідків від його реалізації для довкілля, в т.ч. здоров'я населення, зачеплених держав (сусідніх країн). Водночас заходи, які будуть скеровані на виконання завдань та досягнення цілей проекту Плану заходів з реалізації Стратегії, і відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля та/або проведенню СЕО відповідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», окремо проходитимуть процедуру оцінки впливу на довкілля, в т.ч., за потреби, щодо транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення зачеплених держав, до прийняття рішення про їх реалізацію.

При цьому питання транскордонних наслідків для довкілля було би ускладнене за будь-яких умов через те, що процедура транскордонних консультацій не врегульована міждержавними домовленостями.

Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію

Одним із інструментів забезпечення збалансованості проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської МТГ до 2027 року є проведення в процесі його розробки стратегічної екологічної оцінки (СЕО). СЕО – це системний і запобіжний процес, що здійснюється з метою аналізу потенційного впливу на довкілля документів стратегічного характеру, а також з метою інтегрування результатів оцінки в процес прийняття рішень.

Стратегічна екологічна оцінка проєкту Плану заходів - приклад застосування цього підходу.

СЕО проєкту Плану заходів проводилася за методологією країн ЄС і включала:

- визначення ключових регіональних екологічних проблем;
- аналіз трендів стану довкілля регіону;
- аналіз відповідності Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії визначеним екологічним цілям;
- експертну оцінку ймовірного впливу Проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на складові довкілля;
- рекомендації щодо реалізації окремих проектів Плану заходів з реалізації Стратегії.

Для Рівненської МТГ характерна наявність низки проблем екологічного характеру, найактуальнішими з яких є:

1.Забруднення поверхневих вод скидами стічних вод житлово-комунальних та промислових підприємств, основними чинником якого є неефективна робота очисних споруд;

2.Проблеми уравління відходами виробництва і споживання;

3.Забруднення атмосфери викидами промислових підприємств та автотранспорту;

4.Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму водних об’єктів ТГ;

5.Підтоплення територій за рахунок високого рівня ґрунтових вод;

6.Застарілі технології виробництва та обладнання, висока енергоємність та матеріаломісткість;

7.Низький рівень екологічної культури бізнесу та населення;

8.Недостатнє фінансування природоохоронних заходів;

9.Слабкі важелі впливу органів місцевого самоврядування на процеси охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

В цілому розробка проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року проведена з врахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Запропонований проектом Плану заходів з реалізації Стратегії сценарій розвитку ТГ прийнятний з точки зору збалансованості, а його реалізація за умови дотримання екологічних вимог, не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля, не сприятиме збільшенню антропогенного навантаження на нього.

Проекти Плану заходів з реалізації Стратегії загалом не спрямовані на збільшення впливів на довкілля. Вони узгоджуються з державними та регіональним екологічними цілями, визначеними ЗУ «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегію формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках, затверджених Розпорядженням КМУ від 30 травня 2024 р. № 483-р, а також з Стратегією регіонального розвитку Рівненської області на період до 2027 року.

Водночас реалізація більшості заходів проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в області.

Ймовірність того, що реалізація проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії призведе до таких можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, - незначна.

Таким чином, поєднання у Плані заходів з реалізації Стратегії проектів, спрямованих на заохочення економічного зростання та капіталовкладень в громаду, із проектами, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме розвиток Рівненської громади як громади високої якості життя та безпечного довкілля.

В рамках реалізації документа державного планування – СЕО проекту Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Рівненської міської територіальної громади до 2027 року можливих транскордонних негативних наслідків не виявлено.

Передбачено здійснення моніторингу ефективності його впровадження за допомогою екологічних індикаторів. Це важлива складова контролю реалізації проекту Плану заходів з реалізації Стратегії на довкілля та необхідна передумова забезпечення збалансованості розвитку ТГ з врахуванням екологічних норм.

Експерт проєкту «Підтримка актуалізації
стратегій розвитку шести громад в України»
Доцент кафедр:
біології, здоров'я людини та фізичної терапії;
документальних комунікацій та менеджменту
Рівненського державного гуманітарного університету
кандидат економічних наук за спеціальністю
«Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», голова президії
Рівнненської обласної організації
Українського товариста охорони природи

Борис БЕРТАШ

Список джерел

1. Бабиченко В.Н., Барабаш М.Б., Логвинов К.Т. і інші. Природа Украинской ССР. Климат. Киев: Наукова думка, 1984. 232 с.
2. Водний кодекс України, №214/95-ВР від 06.06.1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995, №24. - ст. 189.
3. Водно-болотні угіддя України / за ред. Г.Б.Марушевського, І.С.Жарук. Київ: Чорноморська програма “Ветландс Інтернешнл», 2006. 312 с.
4. Державні будівельні норми України. Проектування. ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд» (2004). – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=25521.
5. Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 року №816. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text.
6. Директива 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року «Про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм». – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.isu.net.ua › files › dyrektyva_2001.doc.
7. Дідух Я.П. та ін. Геоботанічне районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 197.
8. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2023 р. – Рівне, 2024 – 229 с. іл. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.ecorivne.gov.ua/tmp/dopovid_2023.pdf.
9. Екологічний паспорт міста Рівне та селища Квасилів Рівненської міської територіальної громади за 2022-2023 роки. Додаток до рішення міської ради від 13.05.2025 №71 – [Електронний ресурс] – hежим доступу: http:// https://rvrada.gov.ua/portalfiles/2/250/17757/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB_22_23.pdf.
10. Земельний кодекс України №2768-III від 25 жовтня 2001 року. // Відомості Верховної Ради України, 2002, №3-4, ст. 27.
11. Канаш О.П., Медведєв В.В. Агрогрунтове районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 194.
12. Карамушка В.І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність): практ. посібник / Віктор Карамушка. – К.: К.І.С., 2012. – 138 с.
13. Лісовий кодекс України №3853-XII від 21.01.1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994, №17, ст. 100.
14. Маринич О.М. та ін. Фізико-географічне районування. *Національний атлас України*. Київ: ДНВП «Картографія», 2007. С. 228-229.
15. Національна Стратегія для впровадження СЕО та реалізації вимог СЕО Протоколу ЄЕК ООН: Україна (травень 2006 р.), 2006. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/documents/SEA_CBNA/Ukraine_strategy_uk.pdf.
16. Основи законодавства України про охорону здоров’я: Закон України №2801-XII від 19 листопада 1992 року // Відомості Верховної Ради України, 1993, №4, ст. 19.
17. Пособие по применению Протокола ЕЭК ООН по стратегической экологической оценке. Заключительная версия (февраль 2011 г.). Организация Объединенных Наций и Региональный Экологический Центр по Центральной и Восточной Европе. – 2011. – 273 с. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/sea_manual/documents/SEA_Manual_final_Feb2011_ru.pdf.

18. Природа Украинской ССР. Почвы / под ред. Н.Б.Вернандер. Киев: Наук. думка, 1986. 214 с.

19. Природа Украинской ССР. Растительный мир / под ред. А.М.Маринича. Киев: Наук. думка, 1985. С. 34-40.

20. Про охорону атмосферного повітря: Закон України №2707-XII від 16 жовтня 1992 року // Відомості Верховної Ради України, 1992, №50, ст. 678.

21. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022, затверджений Законом України №2102-IX від 24.02.2022 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text.

22. Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Рівненської МТГ: Розпорядження Кабінету Міністрів України, №722-р від 12 червня 2020 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722-2020-%D1%80#Text.

23. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення громадів і територій: Закон України, №2389-IX від 09 липня 2022 року. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text.

24. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України, №1602-III від 23.03.2000 р. // Відомості Верховної Ради України, 2000. - №25. - ст. 195.

25. Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська конвенція): Конвенція Європейської Економічної Комісії ООН від 23-25 червня 1998 року. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text.

26. Про екологічну експертизу: Закон України, №45/95-ВР від 9 лютого 1995 р. // Відомості Верховної Ради України, 1995. - №8. - ст. 54.

27. Проект змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України №695 від 5 серпня 2020 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://mtu.gov.ua/news/35001.html.

28. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закону України, №4004-XII від 24 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994, №27. - ст. 218.

29. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»: наказ Міністерства охорони здоров'я України №400 від 12.05.2010 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України за №452/17747 від 01 липня 2010 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-10#Text.

30. Про затвердження державних санітарних правил та норм захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання: наказ Міністерства охорони здоров'я України №239 від 01.08.1996 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 29 серпня 1996 р. за №488/1513. – [Електронний ресурс] – режим доступу:

31. Про засади державної регіональної політики: Закон України, №156-VIII від 05.02.2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015. - №13. - ст. 90.

32. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №79 від 31 березня 2016 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2016 року за №632/28762. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16#Text.

33. Про затвердження методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, №296 від 10.08.2018 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/FN045244.

34. Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №443-р від

21.04.2021 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2021-%D1%80#Text.

35. Про затвердження Переліку регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської МТГ та Положення до нього: Рішення Рівненської обласної ради від 07 грудня 2018 р., №1229. – Заголовок з екрану - [Електронний ресурс] – режим доступу: http://oblrada.rv.ua/documents/rishennya/7_sklikannya.php?SECTION_ID=171&ELEMENT_ID=17752.

36. Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану (зі змінами): Постанова Кабінету Міністрів України №590 від 09.06.2021 р. - [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#Text.

37. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: Постанова Кабінету Міністрів України, №932 від 11.11.2015 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text.

38. Про затвердження Програми діяльності Кабінету міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України №849 від 29.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/849-2019-%D0%BF#Text.

39. Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Рівненської МТГ: рішення Рівненської обласної ради №225 від 17 червня 2016 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/225-pro-zatverdzhennya-regionalnoyi-shemi-ekologichnoyi-mere.

40. Про затвердження Схеми планування території Рівненської МТГ: рішення Рівненської обласної ради, №598 від 30.03.2012 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-6-sklikannya/598-pro-zatverdzhennya-shemi-planuvannya-teritoriyi-rivnensk.

41. Про інвестиційну діяльність: Закон України, №1560-XII від 18.09.1991 р. // Відомості Верховної Ради України, 1991. - №47. - ст. 646.

42. Про Комплексну програму розвитку агропромислового комплексу Рівненської МТГ на 2018-2022 роки: Рішення Рівненської обласної ради №937 від 18 травня 2018 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/937-pro-kompleksnu-programu-rozvitku-agropromislovogo-komple.

43. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, №280/97-ВР від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України, 1997. - №24 - ст. 170.

44. Про місцеві державні адміністрації: Закон України, №586-XIV від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. - №20-21. - ст. 190.

45. Про надра: Кодекс України №133/94-ВР від 27.07.1994 р. // Відомості Верховної Ради України, 1994, №36, ст. 341.

46. Про обласну програму охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки: Розпорядження голови облдержадміністрації-начальника обласної військової адміністрації №165 від 27.06.2022 р. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.rv.gov.ua/npas/pro-oblasnu-programu-ohoroni-navkolishnogo-prirodnogo-seredovishcha-na-2022-2026-roki-61-2022.

47. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р.: Закон України, №2697-VIII від 28.02.2019 р. // Відомості Верховної Ради України, 2019. - №16 - ст. 70.

48. Про охорону атмосферного повітря: Закон України, №2707-XII від 16.10.1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1992, №50, ст. 678.

49. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України, №1268-XII від 26.06.1991 р. // Відомості Верховної Ради України, 1991, №41, ст. 547.

50. Про оцінку впливу на стан довкілля окремих планів та програм: Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року. – [Електронний ресурс] – режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=60064.

51. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України, №2059-VIII від 23.05.2017 р. // Відомості Верховної Ради України, 2017. - №29 - ст. 315.

52. Про правовий режим воєнного стану: Закон України, №389-VIII від 12 травня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015, № 28, ст. 250.

53. Про природно-заповідний фонд України: Закон України, №2457-XII від 16.06.1992 р. // Відомості Верховної Ради України, 1992, №34, ст. 503.

54. Про ратифікацію Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті: Закон України, №534-XIV від 19 березня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України, 1999. - №18 - ст. 153.

55. Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті: Закон України, №562-VIII від 01 липня 2015 р. // Відомості Верховної Ради України, 2015. - №32. - ст. 319.

56. Про створення національного природного парку «Дермансько-Острозький»: Указу Президента України від 11.12.2009 р. №1039/2009. - [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.president.gov.ua/documents/10392009-9790.

57. Про стимулювання розвитку громадів: Закон України, №2850-IV від 08.09.2005 р. // Відомості Верховної Ради України, 2005. - №51. - ст. 548.

58. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України, №2354-VIII від 20 березня 2018 р. // Відомості Верховної Ради України, 2018. - №16. - ст. 138.

59. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від №1134-р від 09.11.2022 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2022-%D1%80#Text.

60. Про схвалення Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №1777-р. від 29.12.2021 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text.

61. Про схвалення Енергетичної стратегії України до 2050 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №373-р. від 21.04.2023 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-enerhetychnoi-stratehii-ukrainy-na-period-do-2050-roku-373r-210423.

62. Про схвалення Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України №688-р. від 14.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D1%80#Text.

63. Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України №1363-р від 20.10.2021 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text.

64. Про тваринний світ: Закон України, №2894-III від 13.12.2001 р. // Відомості Верховної Ради України, 2002. - №14. - ст. 97.

65. Протокол по стратегической экологической оценке к Конвенции об оценке воздействия на окружающую среду в трансграничном контексте / Организация Объединенных Наций, Европейская Экономическая Комиссия: ECE/MP.EIA/2003/3. – Нью-Йорк и Женева, 2003. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pdf/protocol_ecology.pdf.

66. Про управління відходами: Закон України №2320-IX від 20 червня 2022 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text.

67. Про утворення військових адміністрацій: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: №68/2022 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text.

68. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 р.: Указ Президента України, №722/2019 від 30.09.2019 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825.

69. Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список», частина 2) / кол. авт., під ред. К.А.Борисенко, А.А.Куземко. Київ: «LAT & K», 2019. 234 с.

70. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

71. Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона / під заг. ред. Т.Л.Андрієнко. Київ: Фітосоціоцентр, 2006. 316 с.

72. Химин М.В, Химин Л.І. Хребетні тварини природних заповідників та національних природних парків у межах Західного Полісся. *Збереження та відтворення біорізноманіття природно-заповідних територій*: матеріали наук.-практ. конференції, присвяченої 10-річчю Рівненського природного заповідника (м.Сарни, 11-13 червня 2009 р.). Рівне: ВАТ "Рівненська друкарня», 2009. – С. 607-615.

73. Цілі сталого розвитку: Україна: Національна доповідь 2017 р. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf.

74. Щодо затвердження Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації): наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 17.12.2012 р. №659. – [Електронний ресурс] – режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/FIN81968.

75. Экологические показатели и основанные на них оценочные доклады. Восточная Европа, Кавказ и Центральная Азия. – Нью-Йорк и Женева: ООН, 2007. – 110 с.

76. Noble B. Regional Strategic Environmental Assessment (R-SEA). Methodological Guidance and Good Practice / Bram Noble, Jill Harriman. – Canada: University of Saskatchewan, 2008. – 59 p.

77. Strategic Environmental Assessment of Policy, Plan and Program Proposals: CIDA Handbook. – Canada: CIDA, 2004. – 19 p.

78. Strategic Environmental Assessment: The Cabinet Directive on the Environment Assessment of Policy, Plan, and Program Proposals: Guidelines for Implementing the Cabinet Directive. – Ottawa Privy Council Office and Canadian Environment Assessment Agency, 2010. – 13 p.

Секретар міської ради Віктор ШАКИРЗЯН